

**Vyhodnotenie plnenia úloh Akčného plánu pre implementáciu opatrení vyplývajúcich z Aktualizovanej
národnej stratégie ochrany biodiverzity do roku 2020
(ku dňu 31.8.2020)**

Oblasť A: Ochrana prírody

CIEĽ		A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, najmä tých, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu				
OPATRENIE		A.1.1 Dôsledne implementovať smernicu o vtácoch a smernicu o biotopoch, prijaté rezolúcie a rozhodnutia orgánov medzinárodných dohovorov, organizácií a programov a zlepšujú národnú legislatívu na posilnenie ochrany druhov a biotopov a tiež prepojiť siete chránených území na vedeckej báze				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
1. Doplniť národný zoznam území európskeho významu (ÚEV) v zmysle požiadaviek Európskej komisie pre určené biotopy a druhy európskeho významu	MŽP SR ŠOP SR	380 000 - ŠR	760 000 – ŠR 3 000 000 – OPKŽP		Analýza podkladov, overovanie s expertmi a v teréne, odborný návrh území, identifikácia vlastníkov/užívateľov pozemkov, prerokovanie s vlastníckmi /užívateľmi pozemkov, spracovanie databázy pre EK, schválenie vo vláde SR a zaslanie EK	2016
<p>Vyhodnotenie: V r. 2015 bol zverejnený tieňový návrh doplnenia ÚEV od Daphne – Inštitútu aplikovanej ekológie (ďalej len „Daphne“) a MŽP SR požiadalo ŠOP SR o analýzu a určenie rozdielov medzi návrhom Daphne a odborným návrhom ŠOP SR a posúdenie možnosti zohľadnenia údajov Daphne hlavne vo vzťahu k nedostatočne zastúpeným biotopom a druhom európskeho významu. ŠOP SR vykonala uvedenú analýzu, overila lokality aj v teréne a pre niektoré nedostatočne zastúpené biotopy a druhy návrh doplnila. Vykonané boli nasledovné kroky:</p> <ol style="list-style-type: none"> Práca v GIS prostredí - príprava máp na porovnanie rozdielov medzi návrhom ŠOP SR a návrhom Daphne pre každý nedostatočne zastúpený druh a biotop na podklade reportingu z roku 2013. Príprava zoznamu území, zohľadňujúcich údaje Daphne, ktoré je potrebné doplniť do návrhu ŠOP SR. Konzultácie s príslušnými organizačnými útvarmi o vhodnosti území na doplnenie návrhu ŠOP SR. Spracovanie GIS vrstvy doplneného návrhu ŠOP SR s atribútmi o predmetoch ochrany, spracovanie mapy navrhovaných ÚEV, zoznamu území, prehľadnej tabuľky území pre nedostatočne zastúpený druh/biotop. <p>Na základe rokovania s MŽP SR 10.9.2015 dostala ŠOP SR úlohu doplniť odborný návrh „C etapy“ o nasledovné informácie: výskyt v rámci/mimo chránených území, stupeň/stupne ochrany, predpokladané zmeny využívania, identifikácia parcel v jednotlivých ÚEV.</p> <p>V r. 2016 bol v rámci MŽP SR schválený interný postup pre doplnenie národného zoznamu ÚEV, v zmysle ktorého sa konala pracovná porada s okresnými úradmi (28.6.2016) k informácii a dohodnutiu postupu a bola vykonaná štandardizácia názvov navrhovaných ÚEV v C etape (Rozhodnutie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-10470/2016 z 11.11.2016 ku štandardizácii 97 názvov ÚEV). MŽP SR a ŠOP SR uskutočnili predrokovania s kľúčovými dotknutými subjektmi (ZMOS, MH SR, MPRV SR, Slovenská poľovnícka komora, Slovenský rybársky zväz, SVP, š. p., VV, š. p., Lesy SR, š. p.) a ŠOP SR začala predrokovanie s vlastníckmi a užívateľmi pozemkov. V júli 2016 Európska komisia (EK) začala voči SR konanie vo veci nedostatočnosti národného zoznamu ÚEV (porušenie č. 2016/2091).“ na „V júli 2016 Európska komisia (EK) začala voči SR konanie vo veci nedostatočnosti národného</p>						

zoznamu ÚEV (porušenie v rámci konania o porušení zmlúv č. 2016/2091).

V r. 2017 boli ukončené prerokovania ŠOP SR s dotknutými vlastníkami a užívateľmi pozemkov, ktorých cieľom bolo vopred informovať o druhej aktualizácii národného zoznamu a identifikovať prípadné nepresnosti odborného návrhu. Rokovania vyžadovali prípravu špecifických podkladov, pre uľahčenie prístupu bol zriadený mapový prehliadač a zo všetkých zasadnutí boli spracované podrobné záznamy. Následne sa, na základe oznámení MŽP SR a poverenia pre okresné úrady v sídle kraja uskutočnilo takmer 190 rokovaní podľa § 27 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“), na ktorých boli prezentované odborné návrhy každého územia, obmedzenia a možnosti náhrady. Oslovených bolo 588 subjektov, oznámenia MŽP SR obsahovali zoznam dotknutých parciel registra C katastra nehnuteľností (KN) a registra E KN. Oznámenia a pozvánky na prerokovania boli zverejnené na úradných tabuliach cca 500 dotknutých obcí. Po ukončení rokovaní okresné úrady spolu so ŠOP SR spracovali dokumentáciu z rokovaní a štatistické vyhodnotenie vyjadrení dotknutých subjektov. Z analýzy vyplynulo, že súhlas alebo podmienený súhlas vyjadrili známi vlastníci a známi užívatelia na 59 % pozemkov. MŽP SR a ŠOP SR odpovedali na takmer 200 písomných podnetov dotknutých subjektov. V septembri a októbri 2017 sa uskutočnilo 6 rozporových rokovaní, na ktorých došlo k dohode s rezortom pôdohospodárstva a rezortom obrany. V spolupráci s ÚGKK bola vykonaná doplnková štandardizácia názvov ÚEV (rozhodnutie ÚGKK SR č. P-12321/2017 zo dňa 12.12.2017 o štandardizácii 2 názvov ÚEV). Druhú aktualizáciu národného zoznamu ÚEV schválila vláda SR dňa 25.10.2017 (uznesením č. 495/2017) a 30.10.2017 bola databáza (štandardné dátové formuláre – SDF) s GIS vrstvami, mapami a vysvetlivkami zaslaná oficiálne EK. Druhá aktualizácia národného zoznamu ÚEV obsahovala 169 nových ÚEV na výmere 31 656 ha. Paralelne bol pripravovaný a prerokovaný legislatívny materiál. Opatrenie MŽP SR zo 7. decembra 2017 č. 1/2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR zo 14. júla 2004 č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu nadobudlo účinnosť 1. januára 2018 a je uverejnené v čiastke 6/2017 Vestníka MŽP SR.

Aktualizovaný národný zoznam ÚEV bol predmetom bilaterálneho rokovania s EK dňa **30. mája 2018** v Bratislave a **pokračoval v novembri 2018**. EK predložené doplnky schválila, ale v r. **2019** EK identifikovala nedostatky ešte v prípade vybraných biotopov (lesného biotopu 9110 a viacerých nelesných biotopov, napr. 6510) a druhov živočíchov (napr. druhy rýb a bezstavovcov, syseľ pasienkový ai.). V júli 2019 EK zaslala SR odôvodnené stanovisko v rámci konania o porušení zmlúv k porušeniu č. 2016/2091).

V r. **2019 a 2020** realizovala ŠOP SR terénne prieskumy vlastnými kapacitami aj externými pracovníkmi s cieľom vymedziť vhodné lokality na riešenie požiadaviek EK. V máji 2020 predložila na MŽP SR časť novo navrhnutých lokalít (33) na prerokovanie v zmysle § 27 zákona č. 543/2002 Z. z. MŽP SR následne zvolalo prvé prerokovania so správcami štátnych pozemkov (SPF, Lesy SR, š p., SVP, š. p.), ako aj dotknutými rezortmi (MPRV SR, MDV SR) a ďalšími inštitúciami (Slovenský rybársky zväz, Slovenská poľovnícka komora, ZMOS). MŽP SR postupne zaslalo oznámenia k zaradeniu 33 lokalít do národného zoznamu ÚEV na dotknuté obce a verejné vyhlášky zverejnilo aj na úradnej tabuli MŽP SR. Prerokovania na dotknutých obciach z poverenia MŽP SR vedú okresné úrady v sídle kraja. Súbežne pokračujú terénne prieskumy zamerané na vymedzenie ďalších území pre vybrané biotopy a druhy európskeho významu s cieľom, v prípade potvrdenia výskytu, vymedzenia nových lokalít. Tieto rovnako budú prerokované. Do konca roku 2020 sa SR zaviazala dopracovať návrh doplnku národného zoznamu ÚEV. K tomuto kroku je potrebné pripraviť legislatívny proces k nariadeniu vlády SR v zmysle § 27 ods. 5 zákona č. 543/2002 Z. z.

2. Zabezpečiť vyhlásenie ÚEV, ktoré nemajú dostatočnú ochranu	MŽP SR MV SR (OÚ)	53 000 – ŠR	318 000 - ŠR 1 000 000 - OPKŽP	2 000 000	Príprava projektov ochrany, identifikácia vlastníkov/užívateľov pozemkov, prerokovanie s vlastníkmi /užívateľmi pozemkov, riešenie náhrad, spracovanie nariadenia vlády SR, vyhlásenie území vládou SR	2020
---	-----------------------------	-------------	--------------------------------------	-----------	--	------

Vyhodnotenie:

Povinnosť vyhlásiť ÚEV v národnej kategórii chráneného územia sa vzťahuje hlavne na lokality, ktoré sú úplne alebo čiastočne mimo národnej sústavy chránených území, t.j. viac ako 330 z celkovej počtu 642 ÚEV, pričom pre ÚEV za tzv. A a B etapy 6 ročná lehota uplynula a EK vedie voči SR konanie k porušeniu č. 2019/2141. V r. **2015** vstúpila do platnosti novela zákona č. 543/2002 Z. z. a jeho vykonávacej vyhlášky, ktorou sa zmenila osnova a obsah projektu ochrany, t.j. dokumentácie ochrany prírody a krajiny, potrebnej na vyhlásenie chránených území. V roku 2015 **ŠOP SR** spracovala metodiku na vypracovanie projektu ochrany a jeho príloh; zároveň začala vypracovávať projekty ochrany podľa novej metodiky a spracovala časový harmonogram vypracovania projektov ochrany a vyhlasovania ÚEV na obdobie 2016-2018.

V r. 2016 bolo 38 projektov ochrany predložených na MŽP SR na odsúhlasenie (pred začatím predrokovania), z nich časť bola odsúhlasená a predrokovania s dotknutými subjektmi začali.

V r. 2017 ŠOP SR pripravovala podklady pre 3 nariadenia vlády, ktorými sa vyhlasujú vybrané chránené areály, bolo spracovaných 20 nových projektov ochrany a aktualizovaných bolo 6 projektov ochrany, ktoré sa prerokovali s dotknutými vlastníkami, správcami a nájomcami pozemkov. Zároveň bolo predložených na internú oponentúru a ďalší proces schvaľovania 11 projektov ochrany. Schvaľovací proces začal pre 13 lokalít a pre 3 ďalšie pokračoval. Prvé 3 lokality (Bradlo, Vinište, Čenkov) boli od r. 2017 predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Schvaľovací proces týchto lokalít, ale aj nových pripravených nariadení vlády, pokračoval v ďalších rokoch a riešenie rozporov z medzirezortných pripomienkových konaní bolo ukončené až v roku 2020, kedy boli schválené prvé nariadenia vlády SR, ktorými sa vyhlasujú chránené územia.

V júni 2020 bolo vyhlásených 5 nových chránených areálov (CHA) - CHA Bradlo, CHA Mostová, CHA Nesvadské piesky, CHA Jurský chlm a CHA Vinište a v auguste 2020 nariadenia vlády pre ďalších 5 CHA – **CHA Čenkov, CHA Síky, CHA Panské lúky, CHA Marcelovské piesky a CHA Kamenínske slaniská**. Ich súčasťou je 12 ÚEV, ktoré takto boli vyhlásené v súlade s požiadavkami EK. Ďalších takmer 20 legislatívnych materiálov je pripravených na interné pripomienkové konanie a 20 je prerokúvaných na úrovni okresných úradov v sídle kraja. Zároveň ŠOP SR pripravuje v zmysle § 27 zákona č. 543/2002 Z. z. aj nariadenie vlády, ktorým sa vydá konsolidované znenie národného zoznamu ÚEV a zároveň všetky územia vyhlásia za chránené v niektorej z kategórií chránených území. Týmto by mal byť proces vyhlasovania ukončený.

3. Monitorovať druhy a biotopy európskeho významu	ŠOP SR MŽP SR	1 500 000 - OPŽP	10 300 000 – OPKŽP	1 700 000	Aktualizovanie siete trvalých monitorovacích lokalít, ukončenie vývoja Komplexného informačného a monitorovacieho systému, realizácia monitoringu prostredníctvom projektu z OPKŽP (v r. 2016-2020) a realizovaného projektu z OPŽP (do r. 2015)	2020
---	------------------	---------------------	-----------------------	-----------	--	------

Vyhodnotenie:

V rámci projektu ŠOP SR OPŽP-PO5-09-1 „Príprava a zavedenie monitoringu biotopov a druhov a zlepšenie sprístupňovania informácií verejnosti“, s celkovým rozpočtom 11 840 802,00 Eur, boli vydané publikácie k metodikám a k výsledkom monitoringu:

Janák, M., Černecký, J., Saxa, A. (eds), 2015. *Monitoring živočíchov európskeho významu v Slovenskej republike. Výsledky a hodnotenie za roky 2013 – 2015*. Banská Bystrica: Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. 300 s. ISBN 978-80-8184-020-3

Šefflerová Stanová, V., Galvánková, J., Rizman, I. (eds.), 2015. *Monitoring rastlín a biotopov európskeho významu v Slovenskej republike. Výsledky a hodnotenie za roky 2013 – 2015*. Banská Bystrica: Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. 300 s.

ŠOP SR založila a stabilizovala sieť trvalých monitorovacích lokalít pre biotopy a druhy európskeho významu, ako aj ukončila vývoj Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS) a vykonáva jeho administráciu. KIMS je postupne plnený údajmi:

- o chránených a ohrozených druhoch a invázijských druhoch rastlín, ktorých výskyt bol zistený počas služobných ciest
- o chránených a ohrozených druhoch z výskumov
- z monitoringu biotopov a druhov európskeho významu

V rokoch 2016 až 2020 pokračoval monitoring vybraných druhov a biotopov európskeho významu na trvalých monitorovacích lokalitách v rámci udržateľnosti predchádzajúceho projektu a v rámci interných kapacít ŠOP SR. V roku 2018 ŠOP SR predložila nový projekt do Operačného programu Kvalita životného prostredia 2014 – 2020 (OP KŽP), ktorý zatiaľ nemá ukončené verejné obstarávanie na zhotoviteľa prác a preto nebol začatý v plnom rozsahu. V roku 2019 bola odovzdaná Európskej komisii Správa o stave druhov a biotopov európskeho významu (reporting) v zmysle čl. 17 smernice o biotopoch za roky 2013 – 2018, ako aj Správa o stave vtákov európskeho významu (reporting) v zmysle čl. 12 smernice o vtácoch za roky 2013 – 2018.

4. Zabezpečiť vypracovanie a aktualizáciu červených zoznamov ohrozených druhov	MŽP SR ŠOP SR		80 000 - ŠF EÚ		Spracovanie zoznamov a príslušnej dokumentácie pre vybrané skupiny rastlín	2020
--	------------------	--	----------------	--	--	------

Slovenska a vybraných regiónov	MŠVVŠ SR				a živočíchov podľa platných metodík IUCN	
<p>Vyhodnotenie: ŠOP SR koordinovala vypracovanie návrhu regionálneho červeného zoznamu lesných a nelesných biotopov a druhov celých Karpát, spracovaný bol v roku 2014 v rámci medzinárodného projektu programu Juhovýchodná Európa, BioREGIO Carpathians [Kadlečík J. (ed.) (2014): Carpathian Red List of forest habitats and species, Carpathian List of invasive alien species (draft). Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 234 pp.] a v rámci ktorého boli prehodnocované aj národné červené zoznamy vyšších rastlín karpatskej časti Slovenska [Turis P., Kliment J., Feráková V., Dítě D., Eliáš P., Hrivnák R., Košťál J., Šuvada R., Mráz P. & Bernátová D. (2014): Red List of vascular plants of the Carpathian part of Slovakia. – Thaisia – J. Bot. 24 (1): 35-87], mäkkýšov, pavúkov, vážok, rovnokrídlovcov, denných motýľov, rýb, mihulí, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov. Návrh červeného zoznamu Karpát bol v roku 2015 predložený príslušným orgánom Karpatského dohovoru a v súčasnosti sa pripravuje schválenie prvých červených zoznamov konferenciou zmluvných strán Karpatského dohovoru. Pretože sa však jedná o prvé pracovné návrhy, niektoré zoznamy vyžadujú doplnenie, revíziu a následnú akceptáciu na celokarpatskej úrovni.</p> <p>Aktualizácia národného červeného zoznamu rastlín Slovenska bola spracovaná v roku 2014, publikovaná bola v roku 2015 [Červený zoznam paprad'orastov a vyšších rastlín Slovenska, 5. vydanie (Eliáš P. jun., Dítě D., Kliment J., Hrivnák R. & Feráková V. (2015): Red List of ferns and flowering plants of Slovakia, 5th edition (October 2014). Biologia, 70 (2): 218-228)]. V roku 2014 bol vydaný aj aktualizovaný červený zoznam vtákov Slovenska [Demko M., Krištín A. & Pačenovský S. (2014): Červený zoznam vtákov Slovenska. SOS/BirdLife Slovensko, 52 pp.]. V rokoch 2016 – 2019 boli vykonané práce na príprave aktualizovaného červeného zoznamu cicavcov Slovenska.</p> <p>V roku 2020 bol publikovaný červený zoznam machov (Katarína Mišíková, Katarína Godovičová, Pavel Širka, Rudolf Šoltés, 2020: Checklist and Red List of mosses (Bryophyta) of Slovakia. Biologia (2020), 75: 21–37.).</p>						
5. Realizovať schválené projekty LIFE zamerané na chránené druhy a chránené územia ¹	Vládne a mimovládne organizácie ŠOP SR NZOO	19 435 316 LIFE (vrátane kofinancovania)			Realizácia projektov schválených EK ²	2020
<p>Vyhodnotenie: V hodnotenom období bolo realizovaných 14 projektov LIFE+ (v rámci programového obdobia 2007 – 2013) a 5 projektov LIFE (v rámci programového obdobia 2014 – 2020, pre ktoré bol schválený celkový rozpočet 9 481 409 Eur). V prípade projektov LIFE realizovaných inými subjektmi sa zástupcovia ŠOP SR zúčastňovali na pracovných stretnutiach riadiacich výborov</p>						

¹ Ide o tieto projekty: LIFE+ (programové obdobie 2007 – 2013): Ochrana ohrozených druhov vtákov v prirodzených biotopoch dunajských luhov (Danube Birds); Ochrana hraboša severského panónskeho (*Microtus*); Ochrana bučiaka veľkého a chochlačky bielookej; Ochrana orla krikľavého na Slovensku; Ochrana dážd'ovníka tmavého (*Apus apus*) a netopierov v budovách na Slovensku; Ochrana a obnova území Natura 2000 v cezhraničnom regióne Bratislavy; Obnova ohrozených panónskych slanísk a pieskových dún na južnom Slovensku; Ochrana brehule hnedej, rybárika riečného a včelárika zlatého v regióne Dunaj-Morava; Integrovaná ochrana vzácnych druhov motýľov v nelesných biotopoch v Českej republike a na Slovensku; Ochrana sokola červenonohého v Karpatskej kotline; Integrovaný manažment riečnych ekosystémov na južnom Slovensku; Ochrana vtákov v CHVÚ Ostrovné lúky; Energia v krajine – elektrické vedenia a ochrana prioritných druhov vtákov v územiach NATURA 2000, Ochrana sokola rároha v severovýchodnej časti Bulharska, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku;

LIFE (programové obdobie 2014 – 2020): Ochrana a manažment dunajských lužných biotopov, Ochrana orla kráľovského, Obnova mokradí a ochrana vtáctva v Poiplí, na Hornej Orave a v Senianskych rybníkoch, Ochrana jesetera malého (*Acipenser ruthenus*), Optimalizácia zaisťovania manažmentu lokalít sústavy Natura 2000 v pôsobnosti Juhočeského kraja a na južnom Slovensku.

² finančné prostriedky boli vyčíslené podľa celkového rozpočtu jednotlivých projektov (v prípade medzinárodných projektov celkového rozpočtu pre SR) prepočítaného na obdobie od r. 2014 do konca realizácie projektov.

týchto projektov a podieľali sa na riešení niektorých čiastkových úloh.

NZOO Bojnice: v spolupráci s partnermi (OZ DIANA, Stiftung Natur und Umwelt a KORA) na základe rozhodnutia MŽP SR č.366/2016-2.3 v rámci projektu LIFE „Reštitúcia rysov v Biosférickej rezervácii Falcký les“ (LIFE13 NAT/DE/000755) - systematický monitoring početnosti rysa na projektových územiach ako potenciálne vhodných zdrojových území s populáciou rysa v priaznivom stave.

V rokoch 2019 až 2020 prebiehala príprava na Integrovanom LIFE, ktorý predkladalo MŽP SR na schválenie a jeho cieľom je okrem iných zámerov aj zlepšenie stavu biotopov druhov európskeho významu (napr. *Tetrao urogallus*, *Emys orbicularis*, *Thesium ebracteatum*). V prípade jeho schválenia by sa komplexne riešila problematika viacerých území tak, aby sa nastavili podmienky pre zachovanie populácií druhov v lokalitách ich výskytu.

6. Pripraviť resp. aktualizovať programy záchrany pre ohrozené druhy rastlín a živočíchov a realizovať opatrenia, vrátane transferu a reštitúcie druhov na vhodné lokality	MŽP SR ŠOP SR NZOO vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		7 000 000 - OPKŽP 2 000 000 - LIFE	10 000 000	Príprava a realizácia programov záchrany pre druhy, vrátane transferu a reštitučných opatrení pre vybrané druhy rastlín a živočíchov (napr. syseľ pasienkový, svišť vrchovský, ryby, norok európsky, zubor hrivnatý, drobné zemné cicavce, mačka divá a i.)	2020
--	--	--	--	------------	---	------

Vyhodnotenie:

Aktualizovali sa programy záchrany (PZ) pre ohrozené chránené druhy živočíchov, konkrétne **v r 2017** boli schválené PZ pre korytnačku močiarnu (*Emys orbicularis*) a jasoňa červookého (*Parnassius apollo*) a vypracovali sa PZ pre druhy kurovitých vtákov (hlucháň hôrny *Tetrao urogallus* a tetrov hŕľniak *Tetrao tetrix*) (**PZ pre obidva druhy boli schválené v r. 2018**), sokola červenonohého (*Falco tinnunculus*) (**schválený v r. 2017**), bučiaka veľkého (*Botaurus stellaris*) a chochlačku bieloú (*Aythya nyroca*) (**schválený v r. 2019**).

V roku 2016 bol schválený aj program starostlivosti o žltáčka zanoväťového (*Colias myrmidone*). V rámci aktivity “Obnovy kolónií sysľa pasienkového v CHVÚ Slovenský kras” projektu LIFE 13 NAT/SK001272 Energia v krajine – elektrické vedenia a ochrana prioritných druhov vtákov v územiach Natura 2000, s celkovým rozpočtom 1,884,205.00 Eur, ŠOP SR - Správa Národného parku Slovenský kras poskytla aktívnu súčinnosť pri realizácii monitoringu, manažmentových opatrení v rámci obnovy dvoch kolónií sysľa pasienkového. Pre sysľa pasienkového bola vykonaná reštitúcia druhu do zahraničia (Poľsko a Česká republika).

NZOO Bojnice: aktivity zamerané na rekonštrukciu a dobudovanie aktuálnych priestorov určených pre rehabilitáciu a chov jedincov zverených do opatery v súlade so zákonom č. 543/2002 Z.z..

Realizácia:

Environmentálny fond 2016 „Výbehový objekt pre psovité šelmy karpatskej fauny“: zabezpečenie kvalitných a kapacitne vyhovujúcich chovných priestorov pre psovité šelmy a zvýšenie kvality zabezpečenia potrieb chovaných jedincov technickým vybavením s celkovými výdavkami projektu 125 239,70 Eur.

Environmentálny fond 2016 „Kruhovú voliéra karpatskej avifauny v ZOO Bojnice“: zabezpečenie kvalitných a kapacitne vyhovujúcich chovných priestorov a zvýšenie kvality zabezpečenia potrieb chovaných jedincov technickým vybavením s celkovými výdavkami projektu 95 222,50 Eur.

Environmentálny fond 2017 „Prístrešok pre krmenie a oplotenie“: Cieľ projektu: Zabezpečenie kvalitných a kapacitne vyhovujúcich chovných priestorov (prístrešky) a zvýšenie kvality zabezpečenia potrieb chovaných jedincov technickým vybavením (napr. transportné bedne a rôzne chovateľské pomôcky) s celkovými výdavkami projektu 166 812,03 Eur.

Environmentálny fond 2018 „Voliéra pre dravé vtáky“.

OP Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika 2014 -2020 (NFP304020D154) „Sysli pro krajinu, krajina pro sysly“: Ochrana biodiverzity cezhraničného územia prostredníctvom spolupráce v oblasti ochrany a koordinovaného riadenia prírodne významných území. Medzi aktivity projektu patria: dôkladné zmapovanie známych kolónií sysľa v lokalitách, vyhľadávanie

nových kolónií, realizácia manažmentu na zabezpečenie priaznivého stavu biotopov, oživenie geneticky izolovaných populácií, prikrmovanie, celoročný monitoring, analýza potravy a genetickej variability s Výdavkami projektu NZOO Bojnice: 137 230,20 Eur.
 OP Interreg V-A Slovenská republika – Česká republika 2014-2020 (NFP304020R971) „Hledáme kočku, pozor, divokou!“: Realizácia spoločných opatrení smerujúcich k zlepšeniu stavu druhov a biotopov prioritného záujmu – bude sa podieľať na opatreniach priamo podporujúcich populácie cieľového druhu, vybudovanie rehabilitačnej stanice v dostatočnej kvalite a kvantite v areáli NZOO Bojnice v celkovej sume projektu 625 572 Eur.

7. Zabezpečiť revitalizáciu najohrozenejších biotopov (najmä piesky, slaniská, xerotermy)	ŠOP SR MŽP SR		2 000 000 - OPKŽP		Revitalizačné opatrenia v poškodených biotopoch, obnova biotopov pre ohrozené druhy	2020
---	------------------	--	----------------------	--	---	------

Vyhodnotenie:
 V rámci projektu LIFE10NAT/SK/00083 „Obnova ohrozených panónskych slanísk a pieskových dún na južnom Slovensku“, s celkovým rozpočtom 2 367 530 Eur, boli obnovené biotopy pieskov a slanísk juhozápadného Slovenska na 15 územiach európskeho významu s predmetom ochrany týchto biotopov. Obnovný manažment slanísk (odstránenie náletových drevín, mulčovanie, bránenie, kosenie) bol realizovaný na výmere 380 ha. Pastva bola obnovená na 350 ha na lokalitách s výskytom viatych pieskov a slanísk. Obnova procesu zasoľovania – vytváranie „slaných ostrovov“ bola realizovaná v 6 projektových lokalitách na ploche 2 ha. Obnovný manažment viatych pieskov (odstránenie nežiaducich drevín, najmä agátov, kríkov, mulčovanie, bránenie, kosenie) bol realizovaný na ploche 16,9 ha. Invázna drevina pajaseň žliazkatý (*Ailanthus altissima*), ktorý vo významnej miere ohrozuje biotopy a druhy viatych pieskov, bol odstránený na výmere 123 ha. Informovaním verejnosti o význame týchto jedinečných biotopov sa určite zlepšia šance na ich zachovanie v dlhodobom horizonte. Cieľom je predovšetkým zabezpečiť dlhodobú ochranu týchto jedinečných biotopov, preto projekt zahŕňa aj dôležitý komponent spolupráce s obcami, v okolí ktorých sa tieto vzácne biotopy nachádzajú a predstavenie ich významu verejnosti.

Realizujú sa projekty LIFE so zameraním na najohrozenejšie biotopy xerotermov a pieskov (pokračovanie potlačovania populácií *Ailanthus altissima* na lokalite Čenkov). Ide o projekty LIFE16NAT/CZ/000001 „Optimalizácia zaistovania managementu lokalít sústavy Natura 2000 v Jihočeskom kraji a južnom Slovensku“ (2017-2024) a LIFE17NAT/SK/000589 „Obnova biotopov a druhov subpanónskych travinno-bylinných porastov“ (2018-2024).

8. Zlepšiť hniezdne možnosti výberových i ostatných vtáčích druhov v chránených vtáčích územiach (CHVÚ) a v urbánnych biotopoch a zabezpečiť zmapovanie a ochranu potravných biotopov kritériových druhov vtákov v CHVÚ	MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov	4 500 000 – OPŽP	600 000 - ŠF EÚ, 1 300 000 - LIFE	120 000	Ochrana stromov a lokalít s hniezdami; inštalovanie vtáčích búdok, budovanie umelých ostrovov, plytčín, priestorov na hniezdenie, umelých hniezdných stien a i.; zmapovanie, zakreslenie a ochrana potravných biotopov hniezdných lokalít kritériových druhov vyhlásených CHVÚ, určenie termínov a spôsobov ich manažmentu	2020
---	---	---------------------	--------------------------------------	---------	--	------

Vyhodnotenie:
 Pre zlepšenie ochrany a pobytových podmienok chránených druhov živočíchov a ich biotopov a tiež za účelom udržania ich priaznivého stavu sa opatreniami praktického manažmentu a monitoringu zrealizovalo: premiestnenie/prekládka, údržba a oprava hniezd bocianov bielych (*Ciconia ciconia*), ktoré bolo riešené v spolupráci s energetickými spoločnosťami. Vykonala sa oprava, výroba a inštalácia nových búdok, polobúdok a hniezdných podložiek s cieľom zlepšenia hniezdných a pobytových možností druhov sokol rároh (*Falco cherrug*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), kuvik obyčajný (*Athene noctua*), sokol myšiar (*Falco tinnunculus*) a viacerých druhov spevavcov. V rámci opatrení na zlepšenie hniezdných podmienok pre krakľovce (Coraciiformes) sa realizovali úpravy hniezdných stien pre včelárika zlatého (*Merops apiaster*) odstránením náletových drevín, úprava búdok a hniezdných stromov dudka chochlatého (*Upupa epops*), inštalácia umelých hniezdných nôr a úprava brehov na hniezdenie. Realizoval sa monitoring hniezdenia dravcov a sov orol skalný (*Aquila chrysaetos*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), orliak morský (*Haliaeetus albicilla*), výr skalný (*Bubo*

<p><i>bubo</i>), sokol myšiari (<i>Falco tinnunculus</i>), orol kráľovský (<i>Aquila heliaca</i>). Zabezpečovala sa ochrana vtákov v období toku a reprodukcie prostredníctvom stráženia tokanísk kurovitých vtákov tetrov hoľniak (<i>Tetrao tetrix</i>) a hlucháň hôrny (<i>Tetrao urogallus</i>), stráženia a ochrany hniezd a hniezdných biotopov (ochranné pásma okolo hniezdiska) dravcov a sov. Na vybraných lokalitách bol realizovaný manažment biotopov chránených živočíchov, prípadne vytváranie nových biotopov. Zlepšenie existenčných a reprodukčných podmienok bolo takto realizované v okolí vodných plôch pre bahniaky a čajky (predovšetkým o opatrenie tvorby hniezdných štrkových lavíc pre druhy kalužiak červenonohý (<i>Tringa totanus</i>) a rybár riečny (<i>Sterna hirundo</i>).</p>						
9. Eliminovať úhyn vtákov na elektrickom vedení a netopierov a vtákov pri zateplňovaní budov	MŽP SR ŠOP SR MDaV SR MH SR		400 000 - ŠF EÚ 600 000 - LIFE		Mapovanie, monitoring a budovanie zábran na stĺpoch elektrického vedenia; mapovanie a monitoring zateplňovaných budov, poskytovanie náhradných možností hniezdenia a úkrytov	2020
<p>Vyhodnotenie: V rámci projektu LIFE 13 NAT/SK/001272 Energia v krajine – elektrické vedenia a ochrana prioritných druhov vtákov v územiach Natura 2000, s celkovým rozpočtom 1 884 205.00 Eur, bola spracovaná špecializovaná metodika na identifikáciu nebezpečných elektrických vedení, inštalácia odkloňovačov letu na najnebezpečnejších úsekoch elektrických vedení a na monitoring efektivity inštalácie odkloňovačov letu. Výmena skúseností sa uskutočnila aj v rámci medzinárodných podujatí iných projektov (napr. medzinárodný workshop Minimalizovanie negatívnych vplyvov elektrických vedení na vtáky, 29.5.2019, Ostrava, ČR; „Danube Free Sky“ - medzisektorová konferencia, 17.–18.9.2019, Tulcea, Rumunsko). Štátna ochrana prírody SR v spolupráci s Ministerstvom životného prostredia SR a organizáciou Ochrana dravcov na Slovensku vytvorila v rámci projektu LIFE Energia v krajine odbornú príručku, ktorá sa zaoberá problematikou ochrany vtáctva na elektrických vedeniach. Príručka obsahuje aktuálne poznatky a zároveň efektívne riešenia Cieľom príručky je v súčinnosti všetkých zainteresovaných subjektov eliminovať zranenia a úmrtnosť vtáctva na elektrických vedeniach na území Slovenska. Na základe najnovších poznatkov sa vďaka spolupráci všetkých strán neustále aktualizujú technické štandardy, inovujú konštrukčné riešenia, ochranné prvky či ďalšie spôsoby prevencie úhynov a úrazov. Odborná príručka ochrany vtáctva na nadzemných elektrických vedeniach na Slovensku môže byť využitá pre potreby ornitológov a prevádzkovateľov elektrických vedení tak, aby boli prijaté ekologicky účinné a cenovo efektívne opatrenia, a tak sa znížila mortalita vtákov (dostupná na stránke ŠOP SR).</p> <p>V rámci projektu LIFE 10 NAT/SK/000079 Ochrana dážďovníka tmavého (<i>Apus apus</i>) a netopierov v budovách na Slovensku, s celkovým rozpočtom 1 481 248.00 Eur boli realizované opatrenia súvisiace s riešením problematiky výskytu netopierov (najmä druhov raniak hrdzavý (<i>Nyctalus noctula</i>), večernica severská (<i>Eptesicus nilssonii</i>), večernica malá (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>), večernica tmavá (<i>Vespertilio murinus</i>), netopier obyčajný (<i>Myotis myotis</i>), večernica pozdná (<i>Eptesicus serotinus</i>) a dážďovníkov obyčajných (<i>Apus apus</i>) v panelových domoch, napr. odchyt netopierov, vysťahovanie z panelových budov, zabezpečenie vletových otvorov (inštalácia sieťok a následné uzatvorenie vletových otvorov/zatmelenie po vyletení netopierov), rehabilitácia, poradenstvo a inštalácia búdok pre dážďovníky, belorítky; ako súčasť ochrany a manažmentu populácií netopierov je vykonávané odstraňovanie ich exkrementov predovšetkým zo sakrálnych stavieb.</p> <p>Ďalšie manažmentové opatrenia v obmedzenom rozsahu realizujú organizačné útvary ŠOP SR vo vlastnej rézii, prípadne v rámci malých projektov a v spolupráci s vlastníkmi a správcami pozemkov a s mimovládnyimi organizáciami.</p>						
10. Zlepšiť stav konfliktných druhov živočíchov, ktoré spôsobujú škody na záujmoch človeka zlepšením ich vnímania zo strany verejnosti a zefektívnenie preventívnych metód pred vznikom škôd	MŽP SR ŠOP SR MPRV SR	1 300 000 – OPŽP		900 000	Využitie výsledkov výskumu a monitoringu získané z projektov (vrátane projektu OPŽP zameraného na veľké šelmy), propagácia a podpora praktických opatrení	2020
<p>Vyhodnotenie: V rámci projektov Operačného programu Životné prostredie 2007 – 2013 (OPŽP) „Výskum a monitoring populácií veľkých šeliem a mačky divej na Slovensku“, „Monitoring a manažment kormorána veľkého (<i>Phalacrocorax carbo</i>) a iných projektov ŠOP SR a projektov mimovládnych organizácií boli vypracované a realizované preventívne opatrenia na predchádzanie škôd a konfliktov so záujmami človeka, najmä zo strany veľkých šeliem (predovšetkým medveďa a vlka) a kormorána veľkého. Návrhy opatrení boli tiež uverejnené v publikácii Lešová A. & Antal</p>						

V. (eds) 2015: Ochrana a manažment veľkých šeliem na Slovensku. Súčasťou týchto preventívnych aktivít bolo najmä spracovanie manuálu prevencie, oceňovania a vyplácania škôd spôsobených veľkými šelmami, pričom podrobne rieši problematiku zisťovania škôd, zhodnotenia existujúcich spôsobov ochrany proti škodám, oceňovanie škôd, prevencie škôd náhrady za obmedzovania obhospodarovania pri vzniku škôd, prevenciu a ochranu pred nebezpečnými stretmi človeka s veľkými šelmami.

V rámci projektu z OPKŽP (OPKZP-PO1-SC131-2017-22/01) zameraného na realizáciu programov starostlivosti o veľké šelmy sa pripravuje celoslovenský systém na evidenciu škôd spôsobených týmito druhmi živočíchov, ktoré by zľahčil systém nahlasovania škôd a pomohol okresným úradom pri kontrole podkladov a stanovovaní výšky škody, čo zrýchli celý súčasný systém priznávania náhrad za škody spôsobené určenými druhmi živočíchov.

V rámci projektu OPŽP boli spracované materiály v oblasti postupu kompenzácií za vzniknuté škody v rybnom hospodárstve spôsobené chránenými druhmi živočíchov, ako aj v oblasti prevencie. Uvedené materiály slúžia na zvýšenie povedomia o rybožravých predátoroch a ich vnímaniu ako súčasti ekosystémov, zároveň poskytujú súhrn poznatkov aplikovaných preventívnych metód voči škodám na rybách v Európe.

11. Dobudovať a zabezpečiť prevádzku chovných a rehabilitačných staníc ako zariadení na záchranu chránených živočíchov	MŽP SR ŠOP SR NZOO	1 400 000 - OPŽP, 109 000 - ŠR	654 000 - ŠR	540 000	Dobudovanie, prevádzka chovných a rehabilitačných staníc a vytvorenie kapacít pre starostlivosť o chránené živočíchy v rehabilitácii (v nadväznosti na realizáciu projektu z OPŽP „Sieť záchranných staníc“ s plánovaným ukončením v r. 2015, v rámci ktorého bolo riešených 25 zariadení).	2020
--	--------------------------	--------------------------------------	--------------	---------	---	------

Vyhodnotenie:

ŠOP SR plní funkciu chovnej a rehabilitačnej stanice t. j. zabezpečuje starostlivosť o choré, zranené alebo poškodené chránené živočíchy (hendikepované živočíchy) prostredníctvom prevádzkovania sústavy záchranných zariadení v zmysle § 45 zákona č. 543/2002 Z. z.. Zabezpečuje odber a prevoz nahlásených hendikepovaných živočíchov, uhrádza výdavky spojené so starostlivosťou, prijíma oznámenia o nájdených chránených živočíchoch, určuje nakladanie s nimi a vedie evidenciu v zmysle platných právnych predpisov. V rámci prevádzkovaných záchranných zariadení v réžii ŠOP SR (14 chovných a 4 rehabilitačné stanice), **bolo za rok 2015** rehabilitovaných spolu 1184 živočíchov a z toho vypustených do voľnej prírody 727 živočíchov, čo predstavuje takmer 60 %-nú úspešnosť.

V roku 2017 tu bolo rehabilitovaných už 1510 živočíchov, vypustených bolo 854 živočíchov (56 %-ná úspešnosť). **V roku 2019** bolo v zariadeniach ŠOP SR rehabilitovaných 1970 živočíchov, vypustených do prírody bolo 832 živočíchov. ŠOP SR zabezpečuje starostlivosť o choré, poranené alebo poškodené živočíchy aj mimo pracovnej doby a počas dní pracovného pokoja prostredníctvom pracovnej pohotovosti, ako aj operatívnych výjazdov v úzkej súčinnosti s linkou tiesňového volania 112. Sieť záchranných zariadení na území SR tvorí 20 štátnych a 5 neštátnych zariadení. Tieto zariadenia zabezpečujú rehabilitáciu zranených a hendikepovaných druhov živočíchov každoročne v počtoch viac ako tisíc jedincov, pričom úspešnosť rehabilitovaných a opätovne vypustených jedincov sa pravidelne pohybuje na úrovni cca 60 %.

ŠOP SR participovala tiež na projekte z OP ŽP „Sieť záchranných staníc“, ktorého hlavným koordinátorom bola ZOO Bojnice a v rámci ktorého boli vybudované nové voliéry pri vybraných organizačných útvaroch ŠOP SR, ako aj čiastočne materiálne dovybavené chovné a rehabilitačné stanice pre svoju činnosť. Cieľom projektu bolo sprevádzkovanie jednotnej centrálne koordinovanej siete záchranných staníc pre dočasne a trvale hendikepované živočíchy pôvodnej fauny SR. Oprávnené výdavky projektu boli vo výške 1 597 381,72 EUR. Ďalšie dobudovanie a prevádzka chovných a rehabilitačných staníc boli podporené z Environmentálneho fondu v roku 2017.

V roku 2019 bol podávaný opätovne projekt do Environmentálneho fondu zameraný na dobudovanie rehabilitačných zariadení pri Správe TANAP a technicko-materiálne vybavenie v rámci existujúcich záchranných zariadení, **ktoré sa budú realizovať v roku 2020.**

NZOO Bojnice: prevádzkuje rehabilitačnú stanicu: starostlivosť o živočíchy v rehabilitácii. NZOO predstavuje najdôležitejšie miesto na Slovensku (vzhľadom k tomu, že donedávna bolo jediným takým miestom), kde končia všetky živočíchy z rehabilitačných staníc po prepadnutí do majetku štátu.

V roku 2015 bolo do rehabilitačnej stanice prijatých 36 exemplárov, 21 druhov (8 druhov CITES a 13 druhov našich chránených živočíchov. Počas rehabilitácie boli späť do prírody vypustené 4 exempláre 2 druhov CITES a 7 jedincov 5 druhov našich chránených živočíchov. Do vlastníctva štátu prepadli z rehabilitačnej stanice 4 exempláre 3 druhov CITES a 5 jedincov 5 druhov našich chránených živočíchov.

V roku 2016 prijatých 54 exemplárov 26 druhov (10 druhov CITES a 16 druhov našich chránených živočíchov. Späť do prírody vypustené: 9 exemplárov 6 druhov CITES a 10 jedincov 7 druhov našich chránených živočíchov, do vlastníctva štátu prepadli 4 exempláre 4 druhov CITES 1 jedinec nášho chráneného živočicha, z iných chovných alebo rehabilitačných staníc sme ako hendikepy prepadnuté do vlastníctva štátu prijali 3 exempláre 3 druhov CITES.

V roku 2017 prijatých 36 exemplárov 14 druhov. Rehabilitovaných a vypustených do prírody boli 4 exempláre 3 druhov CITES a 1 jedinec nášho chráneného druhu. Rys ostrovid bol vypustený v rámci projektu LIFE do prírody v Nemecku, do vlastníctva štátu prepadlo z rehabilitačných staníc a iných chovných staníc ako hendikepy 13 exemplárov.

Priebežne vedieme evidenciu chránených druhov a druhov ohrozených obchodom (CITES) podľa zákona č. 543/2002 Z.z. a podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „vyhláška č. 24/2003 Z.z.“), zákona č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa vyhlášky MŽP SR č. 110/2005 Z.z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 15/2005 Z.z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. NZOO Bojnice zabezpečuje odber, transport a všetky výdavky spojené so starostlivosťou o živočicha.

V rámci OP ŽP bola NZOO hlavným žiadateľom a tvorcom projektu : „Sieť záchranných staníc“ a zabezpečovateľom implementácie a udržateľnosti.

CIEĽ	A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, najmä tých, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu					
OPATRENIE	A.1.2 Zabezpečiť integrovaný manažment významných území založený na ekosystémovom prístupe prostredníctvom prípravy a realizácie programov starostlivosti a ich začlenenia do sektorových koncepcií a stratégií					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
12. Zabezpečiť spracovanie programov starostlivosti a programov záchrany o chránené územia, najmä zahrnuté do sústavy Natura 2000 a území medzinárodného významu, vrátane jaskýň (subteránne biotopy)	MŽP SR ŠOP SR MV SR (OÚ) vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov	5 100 000 – OPŽP	7 000 000 - OPKŽP 2 000 000 - LIFE	38 000 000	Vypracovanie, prerokovanie a schválenie dokumentácie ochrany prírody PS a PZ	2020

Vyhodnotenie:

Vypracovanie programov starostlivosti sa týka všetkých 473 ÚEV a 41 CHVÚ, ktoré tvoria sústavu Natura 2000. Ako je uvedené vo vyhodnotení úlohy č. 2, **v roku 2015** vstúpila do platnosti

novela zákona č. 543/2002 Z. z. a jeho vykonávacej vyhlášky a následne ŠOP SR aktualizovala metodické postupy pre dokumentáciu ochrany prírody (Vzhľadom na požiadavky Európskej komisie je potrebné v programoch starostlivosti podrobne rozpracovať merateľné ciele ochrany spolu s aktivitami (a indikátormi) na udržanie a zlepšenie priaznivého stavu predmetov ochrany, t.j. druhov živočíchov, vtákov a biotopov európskeho významu).

Z celkového počtu 473 ÚEV a 41 CHVÚ bolo v rámci rôznych projektov OPŽP spracovaných 145 programov starostlivosti o ÚEV a 34 programov starostlivosti o CHVÚ. V rámci projektov LIFE bolo spracovaných 22 programov starostlivosti (15 PS – LIFE Pannonic, 4 PS LIFE NaturaBA, 3 PS LIFE Motýle), ďalšie sa rozpracovávajú.

V roku 2015 vláda SR schválila Program starostlivosti o Národný park Slovenský raj na roky 2016 – 2045, **v r. 2017** Program starostlivosti o Národný park Poloniny na roky 2017 – 2026. **V rokoch 2017-2020** vláda SR schválila celkom 20 programov starostlivosti o CHVÚ. Tomuto kroku predchádzalo vypracovanie odborných návrhov ŠOP SR, ich dopracovanie na MŽP SR a prerokovanie.

V súčasnosti je schválených 93 programov starostlivosti o ÚEV (vrátane tých, ktoré sa prekrývajú s vyššie uvedenými programami pre národné parky). Pre územia medzinárodného významu (mokrade medzinárodného významu - Ramsarské lokality) boli vypracované 3 programy starostlivosti a 2 programy záchrany. Spracované boli tiež programy starostlivosti o ďalšie chránené územia (v rámci projektu OPŽP-P05-12-1 z OPŽP „Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané jaskyne“, s celkovým rozpočtom 352 100,51 Eur, sa vypracovali programy starostlivosti o NPP Demänovské jaskyne, NPP Jasovská jaskyňa, NPP Važecká jaskyňa, NPP Zápoľná a PP Oravecká vyvieracia). ŠOP SR rozpracovala návrh programu starostlivosti o TANAP, Národný park Veľká Fatra, Národný park Muránska planina a o Chránenú krajinnú oblasť Cerová vrchovina. Program starostlivosti o NP Muránska planina bol spolu so zonáciou národného parku dopracovaný, v januári 2020 zverejnený a je v súčasnosti v štádiu prerokovania vznesených pripomienok na okresnom úrade v sídle kraja.

13. Zabezpečiť realizáciu programov starostlivosti a programov záchrany o chránené územia a územia medzinárodného významu (vrátane jaskýň), realizácia manažmentových opatrení na zachovanie alebo zlepšenie stavu biotopov aj v územiach národného významu, vrátane jaskýň (subteránne biotopy)	MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov	2 000 000 - OPŽP	56 000 000 - OPKŽP 2 000 000 - LIFE	141 000 000	Realizácia opatrení schválených programov starostlivosti a programov záchrany	2020
--	---	---------------------	---	-------------	---	------

Vyhodnotenie:

V rámci projektov OPŽP (napr. OPŽP-P05-12-1 „Realizácia programu záchrany o PR Močiar a spracovanie programov starostlivosti o vybrané chránené územia v územnej pôsobnosti Správy NP Malá Fatra“, s celkovým rozpočtom 195 165 Eur a OPŽP-P05-12-1 „Realizácia programov záchrany a starostlivosti o vybrané jaskyne“, s celkovým rozpočtom 352 100,51 Eur) boli realizované opatrenia navrhnuté v programoch starostlivosti a programoch záchrany, vrátane:

(1) programov záchrany jaskýň - Aksamitka, Beckovská jaskyňa, Čertova jaskyňa, Dúpnica, Gemerskoteplická jaskyňa, Halašova jama, Haraska, Hlboká jaskyňa, Chvalovská jaskyňa, Jaskyňa netopierov, Jaskyňa studeného vetra, Jaskyňa v Prieпадlách, Javorinka a Nádejná jaskyňa, Javorová priepasť, Jelenecká jaskyňa, Kamenná diera, Kolíňanská čertova diera, Kostolík, Krásnohorská jaskyňa, Malužinská jaskyňa, Mara medvedia jaskyňa, Marciho diera, Michňová, Modrovská jaskyňa, Morské oko, Mošnická jaskyňa, Pokladová jaskyňa, Ponická jaskyňa, Ponorová jaskyňa, Priepast IP (nad Drienovskou), Priepast pod Ostrou, Prosiecka jaskyňa (Jaskyňa pod Vrátnami 3), Pustá j. vchod Machnaté, Silická kvapľová jaskyňa, Silvošova diera, Stanišovská jaskyňa, Stará brzotínska jaskyňa, Stratenská jaskyňa, Suchá jaskyňa č. 2, Suchodolská jaskyňa, Škarkétka, Štefanová 1, Štepnica, Teplica, Závrtová priepasť, Zdvojená priepasť, Zvislá jaskyňa na Žibrici;

(2) programov starostlivosti o jaskyne - Dobšinská ľadová jaskyňa, Belianska jaskyňa, Dmica, Bystrianska jaskyňa, Ochtinská aragonitová jaskyňa a Gombasecká jaskyňa).

Ďalšie PS a PZ sú plánované v rámci OP KŽP.

14. Zabezpečiť realizáciu manažmentových opatrení v chránených územiach v období do	ŠOP SR MŽP SR		1 000 000 - OPKŽP	600 000	Udržiavací manažment pre menšie územia a druhy, ktoré nie je možné	2020
---	--------------------------------	--	----------------------	---------	--	------

schválenia programov starostlivosti o ne	vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov				zaradiť napr. do PRV	
Vyhodnotenie: Manažmentové opatrenia v obmedzenom rozsahu realizujú organizačné útvary ŠOP SR vo vlastnej réžii, prípadne v rámci malých projektov a v spolupráci s vlastníkmi a správcami pozemkov a s mimovládnyimi organizáciami.						
15. Zabezpečiť náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania - prevod chránených území s 5. stupňom ochrany a vybraných území s nižším stupňom ochrany do vlastníctva štátu (výkup a výmena pozemkov), nájom, zmluvná starostlivosť	MŽP SR MPRV SR MV SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia pozemkov		6 000 000 - OPKŽP 500 000 - LIFE	127 500 000	Príprava a realizácia opatrení, výkup pozemkov. Úzka súčinnosť s vlastníkmi nešťátnych pozemkov a správcami pozemkov vo vlastníctve štátu (SPF, Lesy SR, ŠL TANAP, LPM Ulič, VLM SR a i.)	2017
Vyhodnotenie: Prvým programom starostlivosti, ktorý bol schválený, bol pre NP Slovenský raj a v rámci neho bola uplatnená náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania formou výkupu, prenájmu a zmluvnej ochrany. Tieto náhrady sú pravidelne vyplácané v zmysle uzavretých zmlúv. V rokoch 2018 – 2020 bol realizovaný výkup pozemkov na výmere cca 206 ha. V roku 2019 boli uzavreté zmluvy na zmluvnú starostlivosť s urbárskymi spoločnosťami, hospodáriacimi v lokalite Svetového dedičstva UNESCO na zabezpečenie vhodnej starostlivosti v súlade s potrebami a požiadavkami, ktoré vyplývajú z medzinárodných záväzkov. Prevod území v 5.stupni ochrany do vlastníctva štátu nebol zrealizovaný v požadovanom rozsahu, nakoľko si vyžaduje systematický výkup pozemkov, ktoré sú finančne nákladné. Celkovo bolo v r. 2018 – 2020 prijatých 15 ponúk na výkup pozemkov v rámci predkupného práva štátu na výmere 159 ha. Najviac využívanou formou je tak finančná náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania.						
16. Pre zabezpečenie ochrany území Natura 2000 v 5. resp. 4. stupni ochrany realizovať platby Natura 2000 na poľnohospodárskej a na lesnej pôde	MPRV SR MŽP SR ŠOP SR		8 740 000 – PRV	120 000	Realizácia platieb Natura 2000 vrátane súčinnosti ŠOP SR na implementácii a administrácii platieb	2020
Vyhodnotenie: Pre podporu pre poľnohospodárov v rámci tzv. platieb Natura 2000 prostredníctvom PRV 2014 – 2020 boli zaradené územia európskeho významu (ÚEV) na poľnohospodárskej pôde nachádzajúce sa v 4. a 5. stupni ochrany a ÚEV na lesných pozemkoch v 5. stupni ochrany. V roku 2017 bolo v rámci opatrenia na poľnohospodárskych pozemkoch podporených 25 poľnohospodárskych podnikov s podporenou výmerou 441,63 ha a vyplatenou výškou celkových verejných výdavkov 16 508,35 Eur. V rámci opatrenia na lesných pozemkoch bolo podporených 117 žiadateľov s podporenou výmerou lesa 18 616,3ha a vyplatenou výškou celkových verejných výdavkov 976 236,24 Eur. Tieto uzavreté zmluvy prebiehali aj v nasledujúcich rokoch v rámci zmluvného vzťahu.						
17. Posilniť profesionálnu stráž prírody a rybársku stráž	MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ užívatelia			13 500 000	Budovanie personálnych kapacít ŠOP SR a terénneho a technického vybavenia (profesionálna stráž ochrany prírody). Školenia stráže ochrany	2020

	pozemkov				prírody a preškolenie rybárskej stráže.	
Vyhodnotenie: V novele zákona č. 543/2002 Z. z., účinnnej od januára 2020 boli navrhnuté ustanovenia na zlepšenie a zefektívnenie výkonu strážnej služby ochrany prírody v chránených územiach a ich ochranných pásmach, ako aj v biotopoch európskeho a národného významu. Koordinácia stráže prírody prešla pod ŠOP SR a v súčasnosti sa pripravujú interné smernice fungovania a koordinovania členov dobrovoľnej stráže prírody a pripravujú sa podklady na preškolenie členov stráže prírody v zmysle platnej legislatívy.						
18. Uzatvárať, čistiť a stabilizovať vchody do ohrozených jaskýň	ŠOP SR MŽP SR	205 725 - OPŽP		60 000	Príprava a realizácia (inštalácia nových uzáverov, rekonštrukcia a údržba poškodených uzáverov) ohrozených jaskýň (v rámci OPŽP sa vykonali opravy u 46 poškodených jaskýň)	2020
Vyhodnotenie: V rámci projektu OPŽP OPŽP-P05-12-1 „Realizácia programov záchranu a starostlivosti pre vybrané jaskyne“, s celkovým rozpočtom 2 045 705.50 Eur, sa uzatvorili, vyčistili a stabilizovali vchody do jaskýň - Aksamitka, Beckovská jaskyňa, Čertova jaskyňa, Dúpnica, Gemerskoteplická jaskyňa, Halašova jama, Haraska, Hlboká jaskyňa, Chvalovská jaskyňa, Jaskyňa netopierov, Jaskyňa studeného vetra, Jaskyňa v Prieпадlách, Javorinka a Nádejná jaskyňa, Javorová priepasť, Jelenecká jaskyňa, Kamenná diera, Koliňanská čertova diera, Kostolík, Krásnohorská jaskyňa, Malužinská jaskyňa, Mara medvedia jaskyňa, Marciho diera, Michňová, Modrovská jaskyňa, Morské oko, Mošnická jaskyňa, Pokladová jaskyňa, Ponická jaskyňa, Ponorová jaskyňa, Prieepasť IP (nad Drienovskou), Prieepasť pod Ostrou, Prosiecka jaskyňa (Jaskyňa pod Vrátnami 3), Pustá jaskyňa - vchod Machnaté, Silická kvapľová jaskyňa, Silvošova diera, Stanišovská jaskyňa, Stará brzotínska jaskyňa, Stratenská jaskyňa, Suchá jaskyňa č. 2, Suchodolská jaskyňa, Škarkétka, Štefanová 1, Štepnica, Teplica, Závrťová priepasť, Zdvojená priepasť, Zvislá jaskyňa na Žibrici.						
19. Sanovať environmentálne záťaž po Sovietskej armáde v lokalitách Ivachnová, Nemšová, Sliač, Lešť a Rimavská Sobota (Ivachnová zasahuje do Národného parku Nízke Tatry, Nemšová a Sliač sú územia so špeciálnymi vodohospodárskymi záujmami, Lešť a Rimavská Sobota sú územia s vodohospodárskymi záujmami).	MO SR MŽP SR	12 442 020,95 - OPŽP			Obstaranie zhotoviteľov, ktorí vypracujú analýzu rizika, projekty, vykonajú sanáciu, zhotovia záverečnú správu	2015
Vyhodnotenie: MO SR boli schválené žiadosti o nenávratný finančný príspevok z OP ŽP na sanáciu environmentálnych záťaží (EZ) v uvedených lokalitách. Na základe zmlúv o geologických prácach č. 2014/152 a 2014/160 MO SR zabezpečilo vykonanie samotnej sanácie, vyhotovenie čiastkových a záverečných správ zo sanácie EZ s posaňacnou analýzou rizika a vyhotovenie priebežných a záverečných správ odborného geologického dohľadu o priebehu vykonávania geologickej úlohy sanácie EZ na vybraných lokalitách SR. Záverečné správy zo sanácie boli schválené komisiou MŽP SR pre posudzovanie a schvaľovanie správ s analýzou rizika znečisteného územia. Úloha č. 19 bola k 31.12.2015 splnená.						
20. Realizovať posaňacné monitorovanie environmentálnych záťaží po Sovietskej armáde v lokalitách Ivachnová, Nemšová, Sliač, Lešť a Rimavská Sobota	MO SR MŽP SR		1 078 164 - OPKŽP		Obstaranie zhotoviteľov, ktorí vypracujú projekty, vykonajú monitorovanie, zhotovia záverečnú správu	2020
Vyhodnotenie:						

Posačné monitorovanie lokalít Ivachnová – garážový dvor po Sovietske armáde a Sliach – letisko – juh zabezpečuje Úrad správy majetku štátu MO SR. V rokoch 2016 až 2020 bolo vykonané na základe zmlúv o kontrolnej činnosti č. ASM–846/2016, ASM–651/2017, ASM–727/2018, ASM–625/2019 a ASM–308/2020. Centrum výcviku Lešť, ako správca majetku v lokalitách Lešť – garážové dvory a Lešť – hlavný tábor, zabezpečuje ich posačné monitorovanie na základe rámcovej dohody CV–16–70/2016 – 690000315-RDv. Lokality Nemšová – vojenský útvar a Rimavská Sobota – areál po SA – armáda SR sú mestským prostredím s počtom obyvateľov nad 5 000, a preto spĺňajú podmienky na poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Kvalita životného prostredia (2014 – 2020) pre Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, ktorý uvedené lokality monitoruje v rámci projektu Zabezpečenie monitorovania environmentálnych záťaží Slovenska – 1. časť. Po vyhotovení a schválení záverečných správ z posačného monitorovania uvedených lokalít bude možné považovať túto úlohu za splnenú.

CIEĽ		A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, najmä tých, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu				
OPATRENIE		A.1.3 Zabezpečiť zavedenie medzinárodných štandardov do ochrany prírody a efektívneho manažmentu a financovania chránených území				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
21. Zaviest' hodnotenie a kategorizáciu chránených území podľa medzinárodných štandardov IUCN a pravidelné reportovanie	MŽP SR ŠOP SR	2 700 – ŠFM 2 300 – ŠR	4 600 - ŠR 15 000 - ŠF EÚ	10 000	Spracovanie metodického usmernenia, jeho aplikácia a zavedenie do právnych predpisov týkajúcich sa dokumentácie ochrany prírody, nahlasovanie do medzinárodných databáz, uplatnenie pri dokumentácii ochrany prírody	2017
Vyhodnotenie: Bola vytvorená Pracovná skupina ŠOP SR pre kategorizáciu chránených území, vypracovaná metodika hodnotenia, usporiadané boli dve školenia ku kategorizácii a vypracované návrhy kategorizácie veľkoplošných chránených území, ako aj niektorých maloplošných chránených území. Výsledná kategorizácia národných parkov a chránených krajinných oblastí bola prerokovaná na záverečnom workshope za účasti zástupcu IUCN WCPA v decembri 2016, a bola tiež publikovaná. Tieto medzinárodné štandardy boli navrhnuté aj do príslušných ustanovení pri pripomienkovaní novely vyhlášky č. 24/2003 Z. z. k zákonu o ochrane prírody a krajiny. Na tejto úlohe spolupracoval aj Úrad vlády SR, sekcia bilaterálnych finančných nástrojov. Bol vypracovaný a používaný aj manuál k medzinárodnej klasifikácii a kategorizácii chránených území v slovenskom jazyku. Zavedenie štandardov IUCN pre hodnotenie a kategorizáciu chránených území na Slovensku bolo zapracované aj do návrhu Stratégie environmentálnej politiky SR do roku 2030 . Odkúšaná v praxi bola aj metodika vypracovávaní obnovných plánov a postupov v mokradiach (vydaná v máji 2016).						
22. Spracovať štúdiu zavedenia nových spôsobov financovania chránených území v podmienkach SR s využitím zahraničných skúseností a projektov	MŽP SR ŠOP SR			20 000	Odborná štúdia na aplikáciu skúseností a výsledkov projektov na nové spôsoby financovania chránených území	2015
Vyhodnotenie:						

<p>Jednoduchá pilotná štúdiá bola súčasťou aktivít Výskumného ústavu vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline v rámci projektu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“, financovaného zo švajčiarskeho finančného mechanizmu a jej závery boli premietnuté do návrhu novej koncepcie ochrany prírody a krajiny. Inovatívne formy financovania boli zavedené v NP Slovenský raj, kde sa vytvorili nové možnosti inovatívnych foriem získavania financií, ktoré sú využiteľné v rámci ŠOP SR. Ide o splav Hornádu a Ferrata cez Kysel, ktoré sú pod záštitou ŠOP SR prevádzkované pre verejnosť. Iné formy cez vstupné do chránených území zatiaľ neboli zavedené z dôvodu problematických vlastníckych vzťahov a najmä skutočnosti, že ŠOP SR nevlasťní pozemky v chránených územiach.</p>						
23. Spracovať kategorizáciu jaskýň na Slovensku podľa ich významu a ohrozenia	ŠOP SR MŽP SR			10 000	Odborná štúdiá s cieľom spresnenia podmienok ochrany jednotlivých jaskýň podľa ich významu resp. prírodných a kultúrnych hodnôt a ohrozenia antropogénnou činnosťou	2017
<p>Vyhodnotenie: ŠOP SR pripravovala odborné podklady vrátane zahraničnej literatúry a zhodnotenia postupov na hodnotenie miery zraniteľnosti jaskýň a ich ohrozenia antropogénnou činnosťou. Následne sa vybrané metodické postupy začali upravovať vzhľadom na špecifické podmienky jaskýň na Slovensku.</p>						
24. Zaviesť sledovanie efektívnosti starostlivosti o chránené územia do systému ročného plánovania a vyhodnocovania plnenia úloh	ŠOP SR MŽP SR			150 000	Aplikácia metodiky sledovania efektívnosti manažmentu chránených území vo všetkých veľkoplošných chránených územiach	2020
<p>Vyhodnotenie: Sledovanie efektívnosti starostlivosti o chránené územia bolo zavedené v minulosti na pracoviskách ŠOP SR v rámci medzinárodného projektu. Po ukončení projektu bolo monitorovanie efektívnosti prerušené, bolo opätovne zavedené od r. 2017 v plánoch hlavných úloh ŠOP SR, kde sa vyhodnocujú realizované manažmentové aktivity. Z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov vyčlenených na tieto úlohy sú realizované len v obmedzenom rozsahu.</p>						
CIEĽ	A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, najmä tých, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu					
OPATRENIE	A.1.4 Zabezpečiť výmenu skúseností a osvedčených postupov a cezhraničnú spoluprácu pri starostlivosti o územia Natura 2000 a iné územia medzinárodného významu a cezhraničné chránené územia					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
25. Aktualizovať a realizovať ročné vykonávacie protokoly k bilaterálnym dohodám o spolupráci s inštitúciami ochrany prírody v okolitých krajinách	ŠOP SR MŽP SR	6 000 – ŠR	36 000 ŠR 2 000 000 - ŠF EÚ		Príprava podpisania dokumentov a realizácia úloh vrátane spoločných projektov	2020
<p>Vyhodnotenie:</p>						

Bilaterálna spolupráca ŠOP SR s krajinami Poľsko, Ukrajina, Maďarsko, Rakúsko, Česká republika sa realizuje na základe zmlúv o spolupráci s organizáciami ochrany prírody (agentúry ochrany prírody a správy chránených území) a vykonávacích protokolov (Poľsko, Ukrajina, Maďarsko – ročný vykonávací protokol; Česká republika - dvojročný vykonávací protokol). Spolupráca prebieha pri výskume a monitorovaní druhov, jaskýň, organizovaní envirovýchovných podujatí, plánovaní a realizácii spoločných cezhraničných projektov.

26. Zabezpečiť koordináciu a výmenu skúseností v rámci Karpatskej sústavy chránených území (CNPA) a iných medzinárodných sietí a Clearing House mechanizmu karpatských chránených území (platforma na výmenu skúseností a postupov)	ŠOP SR MŽP SR SAŽP MPRV SR NLC	199 000 - OPJVE	120 000 - ŠR, 10 000 - ŠF EÚ		Koordinácia činností v rámci ŠOP SR a koordinačnej jednotky CNPA, aktualizácia informácií, výmena skúseností ohľadom starostlivosti o biodiverzitu, realizácia projektu BIOREGIO Carpathians	2020
---	--	--------------------	---------------------------------	--	--	------

Vyhodnotenie:

Projekt z programu Juhovýchodná Európa „BioREGIO Carpathians – Integrovaný manažment biologickej a krajinej diverzity pre trvalo udržateľný regionálny rozvoj a ekologickú konektivitu v Karpatoch“, **bol ukončený v r. 2014** (partnerom projektu bola ŠOP SR). V roku 2014 sa úspešne ukončila práca na červenom zozname ohrozených karpatských druhov rastlín a živočíchov, biotopov a na zozname invázijských nepôvodných druhov Karpát, v spolupráci s partnermi projektu bola spracovaná štúdia možností regionálneho rozvoja, spoločných manažmentových opatrení pre prírodné hodnoty, štúdia o ekologickej konektivitě v Karpatoch. Riešitelia projektu sa zúčastnili stretnutí k jednotlivým pracovným balíčkam a záverečnej konferencie projektu v Brašove (Rumunsko). V rámci projektu bola podporená spolupráca medzi ŠOP SR a Riaditeľstvom NP Dunaj-Ipeľ v oblasti Poiplia. Bol vypracovaný spoločný manažmentový plán pre dané územie a založená bola tradícia synchronizovaného sčítania vtáctva v Poiplí. Vydané boli záverečné publikácie a materiály boli umiestnené na webovej stránke projektu, podklady z projektu boli poskytnuté pre Informačný systém biodiverzity Karpát.

ŠOP SR je aktívnym členom Karpatskej sústavy chránených území (CNPA), má vytvorenú sieť kontaktných osôb na každom organizačnom útvare, ktorú pravidelne aktualizuje a poskytuje informácie o činnosti. ŠOP SR sa zúčastňuje na zasadnutiach Stáleho výboru CNPA a je pravidelne prizývaná na spoločné podujatia s Alpskou sústavou chránených území (ALPARC). **V r. 2016** sa podieľala na príprave Memoranda o spolupráci medzi sústavami chránených území ALPARC, DANUBEPARKS a CNPA a Akčného plánu, najmä pri ochrane a obnove ekologickej konektivity, ale aj na príprave medzinárodných projektov. **ŠOP SR tiež v r. 2018-2019** spolupracovala na príprave a realizácii projektu Interreg DTP Seed Money: Three Networks, Two Macroregions and One Vision, zameranom na spoluprácu troch medzinárodných sústav chránených území (ALPARC, DANUBEPARKS, CNPA) pri ochrane a obnove ekologickej konektivity. Spracovaný bol príspevok do brožúry k 13 rokom spolupráce ALPARC a CNPA a do publikácie o ekologickej konektivitě v Alpskom regióne (a prepojení na Karpatský región). ŠOP SR je tiež členom sústavy chránených území pozdĺž Dunaja – DANUBEPARKS a zapája sa do spolupráce a projektov vypracovaných a realizovaných v rámci tejto siete (napr. DANUBEPARKSCONNECTED - Prepojenie dunajských chránených území za účelom vytvorenia dunajského biotopového koridoru; Dunajský nadnárodný program, 2017-2019).

ŠOP SR sa od r. 2018 podieľala na príprave a realizácii projektu Centralparks - Budovanie kapacít pre manažment chránených území v Karpatoch pre integrovanie a harmonizovanie ochrany biodiverzity a miestny socio-ekonomický rozvoj (Interreg Stredná Európa), ktorý je zameraný na podporu CNPA, ochrany prírody a miestneho udržateľného rozvoja, zlepšenie kapacít pre integrovaný manažment v oblasti životného prostredia a pre strategické prístupy, podporu medzinárodnej spolupráce a zmiernenie prebiehajúcich hrozieb a tlakov na biodiverzitu. Spracovávajú sa koncepčné dokumenty a nástroje ako pomôcky pre orgány štátnej správy a správy chránených území, zamerané na podporu biodiverzity a ochranu krajiny, rozvoj udržateľného turizmu, integrované plánovanie v ochrane prírody, hodnotenie biotopov, ekosystémových služieb a komunikáciu s miestnymi komunitami. Centralparks podporuje spoločné činnosti pre integrovaný manažment biodiverzity, vytváranie medzinárodných pracovných skupín a zapájanie odborníkov z rôznych karpatských krajín i zapájanie miestnych komunit a zainteresovaných skupín. Vypracované a testované budú inovatívne nástroje pre riadenie a rozhodovanie ako je príručka pre hodnotenie ekosystémových služieb, prieskumy pomocou laserového skenovania pre hodnotenie biotopov a plánovanie starostlivosti. Projektom sa podporí posilnenie medzinárodných sietí s cieľom harmonizovania prístupov a postupov a opatrení v prihraničných a cezhraničných chránených územiach. Vypracované stratégie budú schválené Karpatským dohovorom, čím bude zabezpečené ich prijatie na politickej úrovni a ich implementácia z hľadiska dlhodobej perspektívy.

Organizačné útvary ŠOP SR sa podieľali na príprave a realizácii kampane ku Dňu karpatských parkov (besedy, prednášky, exkurzie, infostánky, ekohry, tvorivé dielne a i.) a s podporou

ALPARC sa zapojili do medzinárodného podujatia „Mládež v horách“. ŠOP SR koordinuje Karpatskú iniciatívu pre mokrade (CWI).						
27. Podporiť spoluprácu v rámci tematických pracovných skupín Karpatskej sústavy chránených území (CNPA)	ŠOP SR MŽP SR		36 000 - ŠR 60 000 - ŠF EÚ		Semináre, workshopy, výmenné pobyty, publikácie, projekty	2020
Vyhodnotenie: Z tematických pracovných skupín v rámci Karpatského dohovoru a CNPA sa ako prvá začala rozvíjať spolupráca pri ochrane a manažmente veľkých šeliem v Karpatoch, kde bol vypracovaný návrh Medzinárodného akčného plánu na ochranu a udržateľný manažment karpatských populácií veľkých šeliem. V rámci projektu Interreg Centralparks boli vytvorené tematické pracovné skupiny – pre ochranu biodiverzity a krajiny, pre komunikáciu chránených území s miestnymi komunitami, pre rozvoj miestneho udržateľného cestovného ruchu, pre prípravu karpatského nástroja pre hodnotenie ekosystémových služieb (koordinuje ŠOP SR) a pre inovatívne plánovanie manažmentu ochrany prírody a inovatívne hodnotenie biotopov, v ktorých majú zastúpenie aj projektoví partneri zo Slovenska (ŠOP SR, OZ PRONATUR), ktoré pracujú na tvorbe strategických dokumentov a pokynov v jednotlivých oblastiach. Vypracované boli návrhy Karpatskej stratégie na podporu ochrany biodiverzity a krajiny mimo chránených území a v chránených územiach, Stratégie pre rozvoj miestneho udržateľného cestovného ruchu založeného na prírodnom a kultúrnom dedičstve Karpát a Pokynov pre komunikáciu medzi chránenými územiami a miestnymi komunitami v Karpatoch, ktoré budú dopracované v r. 2021. Rozpracovaná je príručka pre hodnotenie ekosystémových služieb v Karpatoch.						
28. Prediskutovať v rámci relevantných komisií a odborných podujatí manažment a ochranu rýb v hraničných oblastiach	MŽP SR ŠOP SR SRZ			5 000	Identifikácia nepriaznivých dôsledkov nejednotnej aplikácie rybárskeho práva (v susediacich štátoch na hraničných vodách) a následná diskusia k manažmentu a ochrane druhov rýb v hraničných oblastiach v záujme harmonizácie opatrení pre zachovanie/dosiahnutie priaznivého stavu druhov rýb a i.	2018
Vyhodnotenie: SRZ v sledovanom období uskutočnilo viacero stretnutí zástupcov jednotlivých zväzov, aj v spolupráci so ŠOP SR, s cieľom hľadať možnosti riešenia zjednotenia postupov ochrany ichtyofauny na hraničných úsekoch riek Dunaj, Morava, Ipeľ, Dunajec a Poprad. Vzhľadom k rozdielnemu legislatívnemu základu, ktorý majú jednotlivé štáty v oblasti rybárstva, bude potrebné aj naďalej intenzívne diskutovať a snažiť sa hľadať názorové prieniky v oblasti ochrany pôvodných druhov rýb v tomto regióne. Slovenská republika je zapojená do medzinárodných projektov zameraných na obnovu ekologických koridorov pre migrujúce ryby, najmä jesetery v povodí Dunaja - MEASURES (Managing and restoring aquatic EcologicAl corridors for migratory fiSh species in the danUbe RivEr baSin) financovaného cez Interreg DTP (Dunajský nadnárodný program), http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/measures ; LIFE projekt Sterlet (http://life-sterlet.boku.ac.at/index.php/home.html). Aktivity všetkých zainteresovaných je potrebné zamerať na implementáciu prijatej Stratégie ICPDR pre jesetery a celoeurópskeho akčného plánu pre jesetery a spriechodnenie Vodného diela Gabčíkovo pre migrujúce ryby.						
29. Zabezpečiť preklad metodických materiálov a relevantných publikácií pre starostlivosť o chránené územia do slovenčiny a ich sprístupnenie	MŽP SR ŠOP SR		5 000 - ŠR 20 000 - ŠF EÚ		Preklady a uverejnenie vhodných zahraničných materiálov a publikácií pre potreby správ chránených území	2020
Vyhodnotenie: Spracovaná bola Príručka k prideľovaniu manažmentových kategórií chránených území podľa IUCN (ŠOP SR 2014), sprístupnená na web stránke ŠOP SR. Preložená a publikovaná na web						

stránke ŠOP SR bola aj príručka pre projektantov, staviteľov, architektov a krajiných architektov o maximalizácii úžitku z revitalizácie tokov Rieky v projektoch. Do slovenčiny budú po schválení preložené aj pripravované strategické materiály a príručky pripravované v rámci projektu Interreg Centralparks.

CIEĽ	A.1 Zastaviť zhoršovanie stavu všetkých druhov a biotopov, najmä tých, na ktoré sa vzťahujú právne predpisy EÚ a dosiahnuť výrazné a merateľné zlepšenie ich stavu					
OPATRENIE	A.1.5 Zabezpečiť zaradenie ochrany biodiverzity a starostlivosti o chránené územia medzi priority pri plánovaní nástrojov financovania EÚ v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
30. Zaradiť ochranu biodiverzity a starostlivosť o chránené územia medzi investičné priority Operačného programu Kvalita životného prostredia 2014-2020 (OP KŽP)	MŽP SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu			Ochrana biodiverzity a starostlivosť o chránené územia zaradená medzi investičné priority OPKŽP; návrh OPKŽP schválený uznesením vlády SR č. 175/2014, zaslaný na schválenie EK, pre aktivity biodiverzity (vrátane revitalizácie vodných tokov) je indikatívna alokácia 150,6 mil. EUR (171,1 mil. EUR vrátane kofinancovania); podrobnejšie členenie bude predmetom špecifikácie po schválení dokumentu zo strany EK	2015
Vyhodnotenie:						
<p>V rámci prioritnej osi 1 OP KŽP SR bola zaradená investičná priorita 3 „Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry“. Uvedený špecifický cieľ bude napĺňaný prostredníctvom 4 aktivít:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A. dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy; - B. zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry, - C. dobudovanie a skvalitnenie systému monitoringu druhov a biotopov európskeho významu; - D. zlepšenie informovanosti a zapojenia kľúčových sektorov a verejnosti na úseku ochrany prírody a krajiny <p>OP KŽP SR bol schválený Európskou komisiou dňa 28.10.2014, pričom v roku 2016 bola pripravená výzva č. 13 (výzva na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného prostriedku zameraná na monitorovanie druhov a biotopov európskeho významu - aktivity C. (OPKŽP-PO1-SC131-2016-13), vyhlásená 19.4.2016), v rámci ktorej nebol do konca roka 2016 predložený žiadny projekt), ostatné sú v štádiu prípravy v zmysle schváleného harmonogramu výziev. Predbežná alokácia zostala zachovaná.</p> <p>V rámci horizontálnych priority OP ŽP „Trvaloudržateľný rozvoj“ bola zriadená prioritná os 5 „Natura 2000“ v rámci ktorej sa podporujú opatrenia na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizáciu programov starostlivosti o územia a programov záchranu druhov by so zameraním na výbery lesných druhov a postupov, ktoré zohľadňujú extrémne výkyvy počasia – 						

- adaptačné opatrenie,
- minimalizovanie množstva úniku NH₃, CH₄ obmedzovaním hnojenia tam, kde je to vhodné a možné a zavádzanie správnej poľnohospodárskej praxe pri tejto činnosti – redukčné opatrenia,
 - rozvíjanie priestorového a územného plánovania na pomoc migrácii druhov – adaptačné opatrenie.

Vzhľadom na odporúčanie MPRV SR sa navrhuje do budúcnosti zmeniť názov opatrenia na „minimalizovanie množstva úniku NH₃, CH₄ obmedzovaním hnojenia optimalizáciou a správne zvolenou aplikáciou hnojenia tam, kde je to vhodné a možné a zavádzanie správnej poľnohospodárskej praxe pri tejto činnosti“, nakoľko organické hnojivá sú nevyhnutné pre správnu zásobu živín a vytváranie štruktúry pôdy, ktorá tak plní okrem iných aj vodozadržnú funkciu.

31. Zaradiť ochranu biodiverzity medzi ciele a opatrenia Programu rozvoja vidieka SR 2014-2020 (PRV)	MPRV SR MŽP SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu	Ochrana biodiverzity zaradená medzi ciele a opatrenia PRV. Návrh PRV schválený uznesením vlády SR č. 231/2014 a zaslaný na schválenie EK. Relevantné agro-environmentálne opatrenia 70,2 mil. EUR, leso-environmentálne opatrenia 4,95 mil. EUR; platby Natura 2000 na poľnohospodárskej pôde 0,9 mil. EUR, na lesnej pôde 4,95 mil. EUR; investície na zvyšovanie odolnosti lesov 5 mil. EUR; ekologické poľnohospodárstvo 90 mil. EUR	2015
--	-------------------	---	---	------

Vyhodnotenie:

Problematika ochrany biodiverzity bola zaradená medzi ciele a opatrenia Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (PRV) - **bol schválený Európskou komisiou dňa 13.02.2015**. Finančné prostriedky PRV SR 2014-2020 na ochranu biodiverzity boli alokované nasledovne:

- M10 – Agroenvironmentálne - klimatické opatrenie (článok 28), alokácia 143 750 000 €, z toho čerpanie finančných prostriedkov - kumulatívny súčet k 15.10.2019 (105 732 938 €),
- M12 – Platby v rámci sústavy Natura 2000 a podľa rámcovej smernice o vode (článok 30) – les, alokácia (7 840 000 €), z toho čerpanie finančných prostriedkov pre obe platby - kumulatívny súčet k 15.10.2019 (6 550 618 €),
- M13 – Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami (článok 31), alokácia 482 650 000 € - z toho čerpanie finančných prostriedkov pre obe platby - kumulatívny súčet k 15.10.2019 (360 246 099 €),
- M15 – Lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov (článok 34), alokácia 4 950 000 € - z toho čerpanie finančných prostriedkov pre obe platby - kumulatívny súčet k 15.10.2019 (3 712 500 €).

Čerpanie v jednotlivých opatreniach sme sledovali prostredníctvom výročných správ za jednotlivé roky, pričom výmena informácií prebieha medzi oboma rezortmi, vrátane ŠOP SR.

Viac informácií o čerpaní finančných prostriedkov z PRV 2014 – 2020 je možné nájsť na webstránke: <https://www.mpsr.sk/index.php?navID=47&sID=43&navID2=935>

32. Zaradiť ochranu biodiverzity a starostlivosť o chránené územia medzi investičné priority Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Maďarsko	MPRV SR MŽP SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu	„Príroda a kultúra“ je jednou zo prioritných osí programu, ktorý je v súčasnosti v medzirezortnom pripomienkovom konaní - alokácia	2015
--	-------------------	---	--	------

2014-2020			3,27 mil. EUR na ochranu, obnovu a udržateľné využívanie Natura 2000 a 6,37 37 mil. EUR na cyklistické trasy a chodníky (sumy uvedené bez spolufinancovania zo štátneho rozpočtu)	
<p>Vyhodnotenie: V rámci programu je podpora zahrnutá v prioritnej osi č.1: Príroda a kultúra (6c) – Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Maďarsko 2014 – 2020 bol schválený Európskou komisiou v júni 2015. Cieľom je zachovanie a ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov. Celková alokácia je v rámci prioritnej osi 1. 65 209 186 € na programové obdobie.</p> <p>Cieľom priority 1 je zvýšenie atraktivity pohraničnej oblasti zachovaním, ochranou, podporou a rozvojom prírodného a kultúrneho dedičstva. Činnosti, ktoré sa majú podporiť v rámci investičnej priority:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podpora spolupráce a rozvoja lokalít kultúrneho dedičstva; • zachovávanie a propagácia prírodného dedičstva v programovej oblasti; • návrh cezhraničných akčných plánov, vytvorenie modelov a pilotných testovacích aktivít na lepšie využitie kultúrneho a prírodného dedičstva regiónov a kombinácia turizmu s propagáciou a ochranou prírodného a kultúrneho dedičstva s vykonávaním kreatívnych a umeleckých aktivít; • návrh a výstavba miestnych prístupových ciest spojených s miestami prírodného a kultúrneho dedičstva, príprava a výstavba cezhraničnej cestnej infraštruktúry; • spoločný rozvoj turistických produktov a ponúk, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a rozvoj cezhraničnej infraštruktúry ekoturizmu; • v prípade aktivít týkajúcich sa cestných stavieb riešenia na zníženie hlukovej záťaže. 				
33. Zaradiť ochranu biodiverzity a starostlivosť o chránené územia medzi investičné priority Programu cezhraničnej spolupráce Poľsko - Slovenská republika 2014-2020	MPRV SR MŽP SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu	„Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia“ zaradená medzi prioritné osi programu, ktorý je v súčasnosti v medzirezortnom pripomienkovom konaní – alokácia pre biodiverzitu a Natura 2000 je 9 mil. EUR + 15 mil. EUR na cyklistické a turistické chodníky, rozvoj cestovného ruchu prírodných rezerváciách + ďalšie na prístup k informáciám (sumy bez spolufinancovania)	2015
<p>Vyhodnotenie: V rámci programu je podpora zahrnutá v prioritnej osi č. 1: Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia (6c) – Program cezhraničnej spolupráce Poľsko – Slovenská republika bol schválený Európskou komisiou 12. februára 2015. Celková alokácia je v rámci prioritnej osi 182 340 000 mil. € na programové obdobie (z toho približne 155 mil. Eur je z Európskeho fondu regionálneho rozvoja). Polovica programových finančných prostriedkov (t.j. asi 77,5 mil. Eur) je investovaná do ochrany, propagácie a rozvoja prírodných zdrojov a kultúrneho dedičstva.</p>				
34. Zaradiť ochranu biodiverzity	MPRV SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ	Ochrana prírodného dedičstva,	2015

<p>a starostlivosť o chránené územia medzi investičné priority Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika - Česká republika 2014-2020</p>	<p>MŽP SR</p>	<p>fondov na r. 2014-2020, prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu</p>	<p>biodiverzity a podpory ekosystémových služieb vrátane Natura 2000... je súčasťou priority programu „kvalitné životné prostredie“. Program je v medzirezortnom pripomienkovom konaní s alokáciou 9,05 mil. EUR pre biodiverzitu (bez spolufinancovania zo štátneho rozpočtu) + ďalšie na ochranu a rozvoj cestovného ruchu</p>	
<p>Vyhodnotenie: V rámci programu je podpora zahrnutá v prioritnej osi č. 2: Kvalitné životné prostredie (6d); Investičná priorita 4; opatrenie 2.2 – Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2014 – 2020 bol schválený Európskou komisiou 11. júna 2015.</p> <p><u>Pre oblasť ochrany životného prostredia bola nastavená Prioritná os 2: Kvalitné životné prostredie s dvomi špecifickými cieľmi:</u> Špecifický cieľ č. 2.1.: Zvýšenie atraktívnosti kultúrneho a prírodného dedičstva pre obyvateľov a návštevníkov cezhraničného regiónu Špecifický cieľ č. 2.2.: Ochrana biodiverzity cezhraničného územia prostredníctvom spolupráce v oblasti ochrany a koordinovaného riadenia prírodne významných území</p>				
<p>35. Zaradiť ochranu biodiverzity a starostlivosť o chránené územia medzi investičné priority Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2014-2020</p>	<p>MPRV SR MŽP SR</p>	<p>Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu</p>	<p>„Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity“ je jednou z prioritných osí programu, ktorý je v medzirezortnom pripomienkovom konaní s alokáciou 7,53 mil. EUR na biodiverzitu, 4,66 mil. EUR na rozvoj a propagáciu prírodných oblastí s turistickým potenciálom (sumy bez spolufinancovania) + ďalšie na cyklistické trasy a chodníky</p>	<p>2015</p>
<p>Vyhodnotenie: V rámci programu je podpora zahrnutá v prioritnej osi č. 2: Podpora prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity; (6d) – Program cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2014 – 2020 bol schválený Európskou komisiou 28. júla 2015. V rámci priority sa podporuje obnova a správa ekologických koridorov, posilňuje sa cezhraničná integrácia funkčných ekologických sietí a ekologickej infraštruktúry s cieľom zachovať biodiverzitu a prispieť k stabilite ekosystémov.</p> <p><u>Oblasť ochrany životného prostredia bola nastavená Prioritná os 2: Podpora prírodného a kultúrneho dedičstva a biodiverzity</u> IP 6c: Špecifický cieľ č. 2.1.: Podpora zhodnotenia prírodného a kultúrneho dedičstva. Posilňovanie spoločného prístupu k zhodnoteniu prírodného a kultúrneho dedičstva udržateľným spôsobom s cieľom ďalej rozvíjať programovú oblasť ako atraktívnu turistickú destináciu. IP 6d: Špecifický cieľ č. 2.2.: Podpora obnovy a správy ekologických koridorov. Posilnenie cezhraničnej integrácie funkčných ekologických sietí a ekologickej infraštruktúry s cieľom zachovať biodiverzitu a prispieť k stabilite ekosystémov.</p>				
<p>36. Zaradiť ochranu biodiverzity a starostlivosť o chránené územia medzi</p>	<p>Úrad vlády SR</p>	<p>Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, predpokladané prostriedky sú</p>	<p>Ochrana prírodného a kultúrneho dedičstva je jednou zo 7 priorit OP.</p>	<p>2015</p>

investičné priority Operačného programu Stredná Európa 2014-2020		uvedené v relevantných úlohách akčného plánu	Návrh OP je v súčasnosti v štádiu strategického posudzovania	
<p>Vyhodnotenie: Program Interreg Stredná Európa 2014 – 2020 je finančným nástrojom Európskej územnej spolupráce (European Territorial Cooperation – ETC), ktorá je jedným z cieľov kohéznej politiky Európskej únie. Hlavným cieľom Programu Stredná Európa (CE) je vďaka spolupráci presahujúcej hranice strednej Európy urobiť z našich miest a regiónov lepšie miesta pre život a prácu.</p> <p>Do programu je zapojených deväť členských štátov Európskej únie (EÚ) vrátane všetkých regiónov Rakúska, Chorvátska, Českej republiky, Maďarska, Poľska, Slovenska a Slovinska, osem nemeckých spolkových republík (Bádensko-Württembersko, Bavorsko, Berlín, Brandenbursko, Meklenbursko-Predpomoransko, Sasko, Sasko-Anhaltsko, Durínsko) a deväť talianskych regiónov (Emilia-Romagna, Friuli Venezia Giulia, Liguria, Lombardia, Piemonte, Autonómna provincia Bolzano, Autonómna provincia Trento, Valle d'Aosta a Veneto).</p> <p>Oblasť ochrany biodiverzity a starostlivosť o chránené územia bola zaradená do cieľa 3. Spolupráca v oblasti prírodných a kultúrnych zdrojov pre udržateľný rast v strednej Európe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšiť kapacity integrovaného environmentálneho manažmentu pre ochranu a udržateľné využívanie prírodného dedičstva a zdrojov • Zlepšiť kapacity pre udržateľné využívanie kultúrneho dedičstva a zdrojov • Zlepšiť environmentálny manažment vo funkčných mestských územiach s cieľom zlepšenia kvality života v nich 				
37. Zaradiť ochranu biodiverzity a starostlivosť o chránené územia medzi investičné priority Dunajského nadnárodného programu 2014-2020	Úrad vlády SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, predpokladané prostriedky sú uvedené v relevantných úlohách akčného plánu	Ochrana prírodného dedičstva a obnova biokoridorov navrhnutá medzi priority programu, ktorý je v štádiu prípravy	2015
<p>Vyhodnotenie: Dunajský nadnárodný program 2014 – 2020 bol schválený Európskou komisiou 6. marca 2015. Úrad vlády SR v dňoch 3. a 4. 11. 2016 organizoval spoločne s Európskou komisiou fórum, kde sa Dunajská stratégia predstavila ako politický nástroj regionálnej politiky EÚ, ktorého cieľom je koncentrovať úsilie partnerských štátov na riešenie spoločných problémov regiónu. Implementácia Dunajskej stratégie je založená na práci v rámci 11 prioritných oblastí, ktoré sú koordinované dvojicou krajín. Slovensko koordinuje prioritnú oblasť 4 (ochrana vôd) s Maďarskom a prioritnú oblasť 7 (vedomostná spoločnosť) so Srbskom.</p> <p>Ochrana biodiverzity a starostlivosť o chránené územia boli zaradené do priority 2. Dunajský región zodpovedný voči životnému prostrediu a kultúre.</p>				
38. Zaradiť budovanie zelenej infraštruktúry a záujmy biodiverzity v Integrovanom regionálnom operačnom programe 2014-2020	MPRV SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky nie sú zatiaľ špecifikované	Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v mestách (vrátane vodozádržných prvkov) patrí medzi špecifické opatrenia prioritnej osi „zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie“. V návrhu OP schváleného uznesením vlády SR č. 171/2014 je na túto prioritnú os určených 88,3 mil. EUR (103,9 mil. EUR s kofinancovaním) podrobnejšie členenie finančných prostriedkov (napr. na zelenú infraštruktúru) nie je uvedené	2015
Vyhodnotenie:				

Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020 **bol schválený Európskou komisiou 18. decembra 2014**. Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v mestách (vrátane vodozádržných prvkov) patrí medzi špecifické opatrenia prioritnej osi 4 „Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie“, špecifický cieľ 4.3.1 „Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku“. **Na tento špecifický cieľ bolo alokovaných 33 328 116 € (zdroj ERDF).**

Výsledky podpory IROP špecifického cieľa 4.3.1:

- zlepšenie kvality ovzdušia, posilnenie ekologickej stability a zlepšenie sídelného prostredia prostredníctvom vybudovania prvkov zelenej infraštruktúry v mestách a zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku,
- zníženie zraniteľnosti krajiny klimatickými rizikami prostredníctvom adaptačných opatrení,
- budovanie adaptačnej kapacity- tvorba informačných podporných sociálnych štruktúr a podpornej správy,
- zlepšenie kvality života obyvateľov sídlisk prostredníctvom regenerácie vnútroblokov.

39. Zohľadniť v primeranej miere ochranu biodiverzity a budovanie zelenej infraštruktúry v Operačnom programe Integrovaná infraštruktúra 2014-2020	MDaV SR	Systémová úloha plnená pri programovaní využitia EÚ fondov na r. 2014-2020, prostriedky nie sú zatiaľ špecifikované	V návrhu OP schváleného uznesením vlády SR č. 171/2014 je zohľadnenie záujmov biodiverzity uvedené rámcovo (zabezpečenie bezpečnej migrácie zveri pri cestnej infraštruktúre), finančné prostriedky nie sú špecifikované	2015
--	----------------	---	--	------

Vyhodnotenie:

Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 zohľadňuje zásady ochrany biodiverzity. Pri realizácii jednotlivých prioritných osí je kladený dôraz na zosúladenie záujmov výstavby infraštruktúry za súčasného maximálneho zachovania zložiek biodiverzity. OPII mal na roky 2014 – 2020 **vyčlenený rozpočet viac ako 8 miliárd eur** (vrátane povinného národného a súkromného spolufinancovania).

CIEĽ	A.2 Zabezpečiť informovanosť laickej a odbornej verejnosti o význame biodiverzity a krokoch na jej ochranu a trvalo udržateľné využívanie
OPATRENIE	A.2.1 Vypracovať a prijať komunikačnú stratégiu pre oblasť biodiverzity, ktorá bude zahŕňať opatrenia pre zvyšovanie úrovne výchovy, participácie a osvetu v rôznych oblastiach (vrátane rôznych medzinárodných dohovorov, spolupráce s kľúčovými sektormi, školení pre sudcov a prokurátorov) a zabezpečiť jej realizáciu

NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
40. Vypracovať a schváliť informačnú a komunikačnú stratégiu pre oblasť biodiverzity	MŽP SR ŠOP SR		CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory	5 000	Vypracovanie dokumentu a predloženie na schválenie MŽP SR	2015

Vyhodnotenie:

ŠOP SR informačnú a komunikačnú stratégiu zatiaľ nevypracovala.

Projekt budovania kapacít v prvom viacročnom pracovnom programe 2014-2017 ani v druhom viacročnom pracovnom programe 2018 – 2020 zatiaľ nebol podaný. Informačno komunikačná stratégia bude čiastočne pokrytá **cez nový Integrovaný projekt LIFE, ktorý bol schválený v roku 2020** „Role of the Natura 2000 network and management of some prioritized habitats in

the integrated landscape protection of the Slovak Republic“.						
41. Realizovať informačnú a komunikačnú stratégiu pre oblasť biodiverzity (vrátane Natura 2000)	MŽP SR SAŽP ŠOP SR „strešné“ organizácie vlastníkov/ užívateľov pozemkov		CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory	100 000	Organizovanie osvetových aktivít a podujatí pre odbornú a laickú verejnú na podporu biodiverzity	2020
Vyhodnotenie: Informačná a komunikačná stratégia zatiaľ nebola spracovaná, MŽP SR, ŠOP SR, SAŽP a iné organizácie však realizujú viaceré komunikačné aktivity týkajúce sa aj sústavy Natura 2000. Ako bolo aj vyššie spomenuté, informačno komunikačná stratégia bude čiastočne pokrytá cez nový Integrovaný projekt LIFE, ktorý bol schválený v roku 2020 „Role of the Natura 2000 network and management of some prioritized habitats in the integrated landscape protection of the Slovak Republic“.						
42. Zriadiť informačný systém o vzdelávacích aktivitách na Slovensku zameraných na ochranu prírody a krajiny	MŽP SR SAŽP		CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory	30 000	Zriadenie a vedenie informačného systému	2020
Vyhodnotenie: Úloha je plánovaná do r. 2020, dosiaľ takýto jednotný systém nebol pripravený. V spolupráci so SAŽP sa začalo pracovať na Clearing-House Mechanizme (CHM) pre oblasť biodiverzity, táto aktivita si však bude vyžadovať ďalšie roky práce ako aj pravidelného napĺňania aktuálnymi informáciami.						
43. Rozvíjať medzinárodnú spoluprácu so zahraničnými partnermi v oblasti výskumu, dokumentácie a prezentácie poznatkov, medzinárodné podujatia zamerané na výmenu poznatkov o biodiverzite Slovenska a jej ochrane a o jaskyniarstve.	MŽP SR SMOPaJ SAŽP ŠOP SR	101 034 - ŠR	48 000 - ŠR 600 000 - ŠF EÚ CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Výmena výstav, literatúry, bibliografia speleologickej literatúry pre UIS, organizovanie konferencií, účasť na seminároch a konferenciách, výmena skúseností a poznatkov, publikačné výstupy z medzinárodných vedeckých podujatí	2020
Vyhodnotenie: ŠOP SR – Správa slovenských jaskýň (SSJ) organizovala v dňoch 22. - 25. septembra 2015 (Rožňava, Bódvaszilas) 10. vedeckú konferenciu „Výskum, využívanie a ochrana jaskýň“ v spolupráci so Správou Národného parku Aggtelek pri príležitosti 20. výročia zápisu jaskýň Slovenského a Aggtelekského krasu do svetového prírodného dedičstva. Hlavný odborný program tvorilo 33 referátov a 10 posterov, súčasťou programu boli dve exkurzie - jaskyne vo vrchu Esztramos v Maďarsku a do jaskynného systému Domica-Baradla. Na konferencii bolo prítomných 75 účastníkov, z toho 33 zo zahraničia. 11. vedecká konferencia „Výskum, využívanie a ochrana jaskýň“ sa uskutočnila 25.-26. októbra 2017 (Liptovský Mikuláš), v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva, Slovenskou speleologickou spoločnosťou a Asociáciou slovenských geomorfológov pri SAV. Odborný program tvorilo 25 referátov a 19 posterov, za účasti 73 účastníkov, z toho 29 zo zahraničia. Zabezpečená bola účasť a prezentácia objavov nových druhov živočíchov zo slovenských jaskýň na 22. medzinárodnej konferencii o podzemnej biológii, ktorá sa konala v dňoch 31.8. - 5.9.2014 v Mexiku.						

ŠOP SR má zastúpenie v expertných a pracovných skupinách medzinárodných dohovorov na ochranu biodiverzity a v medzinárodných organizáciách (ako je IUCN, Wetlands International, Medzinárodná speleologická únia, Európska speleologická federácia a i.).

ŠOP SR spoluorganizovala medzinárodné konferencie a konferencie s medzinárodnou účasťou ako Manažment ekosystémov v prizme nerovnovážnej perspektívy (organizovanej Katedrou biológie a ekológie Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici; Banská Bystrica, 21.-22.11.2018); Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku 2017, 2019; Ornitologické konferencie Aplikovaná ornitológia; zamestnanci ŠOP SR sa pravidelne zúčastňujú na medzinárodných konferenciách a odborných podujatiach (ako napr. Zoologické dny v ČR).

SMOPaJ zabezpečilo účasť na medzinárodných konferenciách a seminároch:

Stretnutie prírodovedných pracovníkov múzeí – Mátraverebély-Szentkút (Maďarsko) 5. – 7.10.2016; Szombathely, Maďarsko, 27.9.2017, Sátorlajújhely, 29. – 31.8.2018; Botanické dni 2016 – Česká republika (Soběslav, Tábor) 06. – 11.6.2016; Speleofórum, Sloup, ČR, 23.4.2017, Seminár geológov múzeí SR a ČR, Sedmihorky, ČR, 24. – 28.4.2017; MUT 2017 – Zagreb, Chorvátsko 18. – 20.10.2017; Konferencia Hands on! – Plzeň, Písek, Praha, 10. – 14.10.2017; CIMUSET 44th Conference 2017 – Technical Heritage & Cultural Identity, Rabat, Maroko, 05. – 08.12.2017; Botanické dni 2018 – Cheb 11. – 15.6.2018; Rašeliniská na Orave – 20. – 21.6.2018 (slovensko-poľská konferencia); Seminár geológov múzeí SR a ČR – Olomouc 10. – 14.9.2018;

CIMUSET 46th Conference CIMUSET 2018 – Museums in a Digital World, Ottawa, Kanada, 15. – 19.10.2018; Obraz historickej krajiny a jeho proměny v nonověkém diplomatickém materiálu (1500 – 1945), Praha, ČR, 07.11.2018; MUT 2018, medzinárodná konferencia, Brno, ČR, 14. – 16.11.2018; Botanické dni 2019, Frýdek – Místek 20. – 25.5.2019; 1. Česko-Slovenský seminár environmentálnej výchovy a vzdelávania pre udržateľný rozvoj. 04. – 05.11.2019, Bratislava; Vedecká hračka v edukácii, Banská Bystrica, 18. – 19.11.2019; Determinace Mechorostů, Ústav botaniky a zoologie Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Brno; VII. Medzinárodná vedecká konferencia pod záštitou MŽP SR Vybrané aspekty integrovaného manažmentu životného prostredia „Kultúra a životné prostredie“ – TU Zvolen, 10.10.2019; Výskum a ochrana cicavcov Slovenska, Fakulta prírodných vied UMB, Banská Bystrica, 14. – 15.11.2019; Universeumconference, Mendelovo muzeum Masarykovy univerzity Brno, 18.-21.júna 2019; Speleofórum, Moravský kras, 24.-25.05.2019; Revolúcia nežná x digitálna - Digitálne a sociálne médiá v múzeách 30 rokov po, 6. - 7. novembra 2019, Bratislava; Rok 1919 A Československo – Inštitút histórie, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Prešov 26. – 27. 11. 2019.

Medzinárodné podujatia zamerané na výmenu poznatkov z oblasti ochrany prírody a jaskyniarstva:

20. Medzinárodná konferencia MUT 2015 konaná pod záštitou MŽP SR v dňoch 20. – 22.10.2015, 19. Archívne dni v Slovenskej republike realizovaná pod záštitou MŽP SR v dňoch 19. – 21.05.2015,

Stretnutie prírodovedcov 2016 - medzinárodná konferencia prírodovedných pracovníkov múzeí, múzeí v prírode a ŠOP SR zameraná na problematiku využitia kópie a originálu v múzejných expozíciách a terénnu exkurziu 31.5. – 2.6.2016.

- 23. medzinárodné sympóziu o medveďoch jaskynných (ICBS 2017) – 4. – 7.10.2017, pod záštitou ministra ŽP SR, 15 príspevkov 75 autorov z 11 krajín, 41 účastníkov

- Botanické dni 2017 – 5. – 9.6.2017, pod záštitou MŽP SR, 8 referátov 11 autorov z ČR a SR, 43 účastníkov

- Špecifiká tvorby zbierok a zberateľstvo v prírodných vedách – 20.9.2017, pod záštitou MŽP SR, 9 referátov 10 autorov z 3 krajín, 32 účastníkov

- Príroda a jej ochrana v priereze času – 17. – 19.10.2017, pod záštitou ministra ŽP SR, 34 príspevkov 36 autorov, 75 účastníkov

- Tatry v dokumentoch – 12. – 13.9.2018, pod záštitou ministra ŽP SR, 49 účastníkov

- 13. ročník medzinárodnej konferencie Stretnutie prírodovedcov, 24. – 26.09.2018, konaný pod záštitou ministra ŽP SR vo Svätom Antone – 32 účastníkov

- 14. ročník medzinárodnej konferencie Stretnutie prírodovedcov, 23. 09. – 25.09.2019, Jasenská dolina.

Odborná spolupráca bola realizovaná s nasledovnými inštitúciami:

- Památník národného písennictví Praha, Archiv AV ČR Praha (štúdium archívnych dokumentov a získavanie pramenných informácií o vývoji ochrany prírody a jaskyniarstva na Slovensku); Banský inštitút, Ruská akadémia vied Perm, Inštitút environmentálnej fyziky, Univerzita Heidelberg, Nemecko, Inštitút zemskej kôry, Irkutsk Rusko (terénny výskum, laboratórne práce a interpretácie).

Katedra histórie Filozofickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Městské muzeum, Nová Paka, Moravské zemské muzeum, Brno, Múzeum Blanenska, Blansko, ČR, Institut Biologii

Środowiskowej, Wydział Nauk Biologicznych, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, Polska, Ústav biologie obratlovců AV ČR v Brně, Národní Taiwanská Univerzita, Roosevelt Rd, Taipei, Taiwan (geochemické, datovacie a geofyzikálne metodiky výskumu), Česká speleologická společnost (ZO 1-11 Barrandien Praha, ZO 1-06 Speleologický klub Praha, ZO ČSS Tartaros, spolupráca pri prieskume, lokalizácii, identifikácii, dokumentácii a prolongácii jaskýň), Rumunská speleologická společnost (prieskum a dokumentácia jaskýň); Chorvátske prírodovedné múzeum, Zagreb, spolupráca s Chovátskym biospeleologickým družstvom (HBSD); spolupráca s Katedrou histórie Filozofickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (vydanie publikácie The Phenomenon of Býčí Skála Cave – Landscape, Cave and Mankind, 2018).

Činnosť v organizáciách: Stredoeurópska únia technických múzeí (MUT), International Committee for Museums and Collections of Science and Technology (ICOM CIMUSET).
Kontrola bibliografických záznamov do anotovanej speleobibliografie za r. 2010 - 2012 pre potreby Medzinárodnej speleologickej únie vo Švajčiarsku, tvorba citácií použitej literatúry, terénny výskum speleotém.

Výmena literatúry:

Výmena literatúry, expodícia publikácií SMOPaJ a získavanie publikácií z inštitúcií v zahraničí – 106 výmenných partnerov (21 krajín)

44. Rozvíjať „národnú“ spoluprácu s partnerskými inštitúciami v oblasti výskumu, dokumentácie, spracovaní projektov, výchove a prezentácii poznatkov o biodiverzite Slovenska a jej ochrane	MŽP SR SMOPaJ	94 121,52 - ŠR	CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Výmena výstav, výmena literatúry, expedícia povinných výtlačkov, spolupráca s pamäťovými inštitúciami pri sprístupňovaní archívnych fondov a zbierok, organizovanie konferencií	2020
---	-------------------------	----------------	---	--	---	------

Vyhodnotenie:

Plnenie úlohy zabezpečovalo SMOPaJ účasťou na konferenciách, seminároch a festivaloch a odbornou spolupracou s inštitúciami:

- Slovenská speleologická společnost (budovanie Národnej databázy jaskýň),
- ŠOP SR (spracovanie štruktúrnych meraní, lokalizovanie jaskýň a ich ochrana),
- Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska, Krajské stredisko v Žiline, Slovenská knižnica pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči, Spojná škola internátna pre slabozrakých a nevidiacich v Levoči (príprava výstav z cyklu Fragmenty z prírody),
- Spojená škola - špeciálna škola v Liptovskom Mikuláši, Špeciálno-pedagogické centrum v Liptovskom Mikuláši (príprava výstav z cyklu Príroda našimi očami),
- Mestský úrad Liptovský Mikuláš, Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš, Dom Matice slovenskej Liptovský Mikuláš, Informačné centrum Mesta Liptovský Mikuláš (propagácia podujatí múzea),
- rezortné organizácie MŽP SR, kultúrne inštitúcie Slovenska (výmena výstav)
- Univerzita 3. veku pri Akadémii ozbrojených síl M. R. Štefánika Liptovský Mikuláš (prednáškové cykly),
- výučbový program Environmentálna výchova od roku 2014, kurzy Huby a Etnomedicína (šk. rok 2018/2019),
- Botanický ústav SAV, Slovenská mykologická společnost pri SAV (príprava expozícií),
- Botanická záhrada UK Blatnica, Slovenské národné múzeum Bratislava, Slovenská entomologická společnost- Arachnologická sekcia Bratislava (determinácia zbierok),
- ŠOP SR Banská Bystrica (príprava expozície - mapy CHÚ, organizovanie Odbornej konferencie Klubu seniorov ochrany prírody Slovenska spolu so Správou CHKO Cerová vrchovina),
- Jaskyniarske kluby na území Malej Fatry (účasť na zabezpečení 56. Jaskyniarskeho týždňa),
- Katedra archívniectva, Filozofická fakulta, UK Bratislava (konzultácie pri riešení študentských prác, príprava exkurzie pre študentov, príprava konferencie Príroda a jej ochrana v priereze času príprava konferencie Špecifiká tvorby zbierok a zberateľstvo v prírodných vedách),
- Múzeum vo Svätom Antone (spolupráca pri organizovaní Dní sv. Huberta, spolupráca pri činnosti Prírodovednej komisie),
- Spoločnosť slovenských archivárov Bratislava (zostavenie zborníka z XIX. Archívnych dní, príspevky do časopisu Fórum archivárov),
- Metodický kabinet SNM Bratislava (konceptcia akvizičnej činnosti, evidencia pri nadobúdaní zbierok, školenia v programovom nástroji ESEZ 4G, nové funkcionality centrálnej databázy); - Múzeum SNP Banská Bystrica a Digitalizačné centrum Banská Bystrica (konzervovanie a digitalizácia zbierok, prezentácia digitalizovaných zbierok);

- Národné lesnícke centrum Zvolen (obstarávanie skenov reliéfu systémom Lidar),
- Ústav vied o Zemi SAV v Banskej Bystrici (geochemické, datovacie a geofyzikálne metodiky výskumu),
- Archív Pamiatkového úradu SR Bratislava (štúdium archívnych dokumentov, virtuálne sceľovanie archívneho fondu SÚPSOP-u – časť OP),
- Archív Matice slovenskej v Martine (štúdium osobného fondu Jána Volku-Starohorského, práca v Akvizičnej komisii MS),
- Literárny archív SNK v Martine (štúdium osobného fondu Jána Volku-Starohorského, získanie digitálnych kópií do Archívu SMOPaJ),
- Stredná odborná škola lesnícka Banská Štiavnica (príprava podujatia Lesnícky deň),
- Múzeum TANAP-u, Tatranská Lomnica (konzultácie pri výskumných úlohách, spolupráca pri činnosti Prírodovednej komisie),
- Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen (poskytovanie zbierok do expozícií),
- ZOO Bojnice (organizovanie podujatí environmentálneho vzdelávania),
- Správa NP NAPANT (organizovanie podujatí Botanické dni a Stretnutie prírodovedcov, spolupráca pri nadobúdaní zbierok),
- Múzeum Andreja Kmeťa Martin, Stredoslovenské múzeum Banská Bystrica, Botanická záhrada Blatnica, Archeologický ústav SAV Nitra, Východoslovenské múzeum Košice, SNM Bratislava, Botanický ústav SAV Bratislava, Prírodovedecká fakulta UK – Katedra geológie a paleontológie, Katedra mineralógie, Katedra ekológie, Katedra krajinej ekológie (spolupráca pri determinácii zbierok),
- Digitalizačné centrum Múzea SNP Banská Bystrica (poskytovanie digitalizovaných záznamov),
- Ústredný výbor SZOPK v Prievidza (organizácia TOP 2017 a Odbornej konferencie Klubu seniorov ochrany prírody na Slovensku),
- Obvodná poľovnícka komora (organizácia Dňa poľovníckej kynológie),
- SAŽP Banská Bystrica – organizovanie podujatí a environmentálneho vzdelávania, prevádzka, databáz – štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny, národná databáza jaskýň
- ŠOP SR, SŠJ – štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny, národná databáza jaskýň
- Horská záchranná služba, Horný Smokovec, Vysoké Tatry (poskytovanie meteorologických dát k výskumu, organizovanie podujatí, environmentálne vzdelávanie)
- Spolupráca v rámci Prírodovednej komisie ZMS s múzeami: Múzeum vo Sv. Antone, Podunaj-ské múzeum v Komárne, Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici, Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote, Múzeum TANAP-u v Tatranskej Lomnici, Východoslovenské múzeum v Košiciach, Múzeum Spiša v Spišskej Novej Vsi, Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene, SNM – Múzeum A. Kmeťa v Martine, Oravské múzeum P. O. Hviezdoslava Dolný Kubín
- Slovenská pošta, a. s.
- Vodohospodárska výstavba, š.p. (príprava podujatia Danube Day 2019)
- Okresná poľovnícka komora Považská Bystrica (príprava podujatia Deň poľovníckej kynológie)
- Filatelistický klub Liptovský Mikuláš.

Činnosť v organizáciách:

- Predstavenstvo Zväzu múzeí na Slovensku,
- Členstvo v Odbornej sekcii pre vzdelávanie a výchovu v múzeách ZMS,
- Členstvo v Akvizičnej komisii Matice slovenskej v Martine;
- Členstvo v KTZ Múzea Spiša Spišská Nová Ves;
- Členstvo v KTZ Múzea TANAP-u Tatranská Lomnica;
- Predsedníctvo v Prírodovednej komisii pri ZMS.

Zapožičanie výstav (átrium MŽP SR, rezortné organizácie MŽP SR, múzeá, kultúrne inštitúcie Slovenska):

2015 - zapožičaných 20 výstav 8 inštitúciám; 2016 – zapožičaných 32 výstav v 11-tich inštitúciách; 2017 – zapožičaných bolo 16 výstav 9 inštitúciám; 2018 – zapožičaných bolo 13 výstav 7 inštitúciám; 2019 – zapožičaných bolo 19 výstav 13 inštitúciám

SMOPaJ zabezpečovalo plnenie úlohy aj prostredníctvom výmeny literatúry:

Výmenní partneri: 72

Expedované tituly: Slovenský kras, Naturae tutela, Sinter, povinné a autorské výtlačky edičnej činnosti múzea

Vyhodnotenie aktivít SAŽP:

2017

26.9.2017 sa uskutočnil pracovný workshop so zástupcami Pieninski park Narodowi a ŠOP SR Národný park Pieniny k prírodným hodnotám a biodiverzite dolín, k výmena skúsenosti so zabezpečením ochrany prírody a biodiverzity, ako aj dohodnutie spolupráce k zabezpečeniu propagácie prírodných hodnôt dolín mezozoika Západných Karpát – lokality Prielom Dunajca.

17.10.2017 sa uskutočnila prezentácia dolín mezozoika Západných Karpát – dolina Prielom Dunajca v územne príslušných obciach. Cieľom bolo informovanie verejnosti na poľskej a slovenskej strane o prírodných hodnotách, biodiverzite, geologických krásach dolín, možnosti ich ohrozenia, zabezpečenie ich ochrany. V priebehu roku boli vydané propagačné materiály k Dolinám mezozoika Západných Karpát, ktoré boli odovzdané na územne príslušné obce a dotknuté Správy ŠOP SR.

2018

Február – Inštalovaná posterová výstava Doliny mezozoika Západných Karpát v knižnici v Starej Ľubovni v spolupráci so ŠOP SR Národný park Pieniny a zabezpečenie propagácie ich prírodných krás a biodiverzity v prihraničnom regióne.

11.10.2018 Prezentácia prírodných hodnôt dolín Mezozoika Západných Karpát na VI. medzinárodnej vedeckej konferencii Vybrané aspekty integrovaného manažmentu životného prostredia „Stav životného prostredia – prejav prírodného a kultúrneho dedičstva“ Zvolen, prostredníctvom príspevku na konferencii a posterovej výstave.

V rámci **ŠOP SR bola v roku 2019** vytvorená Vedecká rada, ktorá bude okrem plnenia iných úloh zameraná na spoluprácu zamestnancov ŠOP SR na tvorbe vedeckých projektov a výskumných aktivít v spolupráci s vedeckými inštitúciami. Činnosť Vedeckej rady pokračuje aj v roku 2020.

45. Realizovať špecializované prednášky – v rámci MŽP SR, Zväzu múzeí Slovenska na propagáciu prírodných hodnôt Slovenska a medzinárodné výstavy fotografií Speleofotografia, Ekofotografia s vydávaním katalógov	MŽP SR SMOPaJ	38 023 – ŠR	180 000 - ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Zabezpečenie špecializovaných prednášok na základe požiadaviek mesta, zriaďovateľa, príp. partnerských organizácií, múzeí, MŽP SR, MK SR, MV SR	2020
---	-------------------------	-------------	---	--	---	------

Vyhodnotenie:

SMOPaJ realizoval danú úlohu nasledovne:

Speleofotografia 2016, 2018 – medzinárodná súťažná prehliadka fotografií s jaskyniarskou tematikou prezentujúca krásu podzemných priestorov v spolupráci so ŠOP SR – SSSJ, SSS a mestom Liptovský Mikuláš, verejnosti prístupná 25.11.2016 – 15.01.2017 (18. ročník), 16.11.2018 – 7.1.2019 (19. ročník)

Ekofotografia 2015, 2017, 2019 – medzinárodná súťažná prehliadka fotografií s ekologickou tematikou, verejnosti prístupná 20.11.2015 – 10.01.2016 (11. ročník), 16.11.2017 – 11.1.2018 (12. ročník), 15.11.2019 – 10.1.2020 (13. ročník)

Múzejná pedagogika a koordinácia prednáškových aktivít a propagácie múzea. V rámci vzdelávacej aktivity pre marginalizované skupiny bolo realizovaných 5 ročníkov (13. – 17. ročník) Fragments z prírody zameraný na využívanie jaskýň človekom od praveku po súčasnosť (2015), a Naše vtáctvo (2016), Čo ukrýva jaskyňa? (2017), Naše sovy a iné dravce (2018), Šelmy a šelmičky Slovenska (2019). Prednášky v Slovenskej knižnici pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči a Spojenej škole internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči.

Podujatia v rámci Dňa otvorených dverí na MŽP SR – 30.05.2015, 18.6.2016, 13.5.2017, 12.5.2018, 11.5.2019 – určovanie cicavcov slovenskej fauny podľa lebiek; poznávanie denných a nočných dravcov Slovenska; poznávanie našich drevín; poznávanie nástrojov pravekého človeka; poznávanie rozličných foriem kalcitu; určovanie jedlých, nejedlých a jedovatých húb na základe modelov.

46. Realizovať výchovno-vzdelávacie podujatia pre odbornú, laickú verejnosť,	MŽP SR ÚKE SAV	50 000 – ŠR	500 000 - ŠF EÚ 500 000 -		Organizácia výchovno-vzdelávacích podujatí, realizácia seminárov, výber a	2020
--	--------------------------	-------------	------------------------------	--	---	------

verejnú správu, pedagógov, koordinátorov environmentálnej výchovy a vzdelávania so zameraním na podporu trvalo udržateľného rozvoja a biodiverzity; školenia pre úradníkov vydávajúcich rozhodnutia v oblasti stavebnej správy, lesného hospodárstva a i., ako aj sudcov a prokurátorov o smerniciach, sústave Natura 2000, územiach medzinárodného významu na Slovensku a potrebe zabezpečenia ich koherencie, pre členov Slovenskej speleologickej spoločnosti na ochranu krasovej krajiny a jaskýň	SAŽP ŠOP SR NZOO MV SR MŠVR SR „strešné“ organizácie vlastníkov/ užívateľov pozemkov		OPKŽP CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		príprava škooliteľov, každoročné školenia pre jednotlivé zainteresované skupiny za účelom prenosu najnovších vedeckých poznatkov do praxe, zameranie na inštitúcie zodpovedné za dopravu, banské diela, energetiku a pod. Financovanie aktivít zo štátneho rozpočtu je v rámci kapitoly MŽP SR	
---	---	--	--	--	--	--

Vyhodnotenie:

V sledovanom období ŠOP SR realizovala pre rôzne cieľové skupiny, najmä školy, výchovno-vzdelávacie podujatia (prednášky, exkurzie do chránených území, výstavy, informačné kampane a infostánky, ekohry, tvorivé dielne, besedy, čistenie chránených území, riek a chodníkov, súťaže, reportáže v médiách a i.) zamerané na ochranu prírody a biodiverzity (napr. viac ako 5000 prednášok pre školy a verejnosť s účasťou viac ako 178 000 osôb, viac ako 700 exkurzií po chránených územiach, ktorých sa zúčastnilo viac ako 24 300 návštevníkov rôznych skupín). ŠOP SR - SSJ zabezpečovala výchovno-vzdelávacie podujatia formou frontálneho vyučovania či terénnej vychádzky, zamerané na rôzne cieľové skupiny a s vybraným výchovným obsahom so zreteľom na význam biodiverzity a ochrany jaskýň, pri rozličných príležitostiach - Medzinárodný deň Zeme, Medzinárodný deň detí, pri vybraných výročiach súvisiacich s jaskyňami či na požiadanie alebo pozvanie iných výchovno-vzdelávacích inštitúcií. **ŠOP SR sa v roku 2018 (1.-7.7.2018)** výrazne podieľala na organizácii 57. floristického kurzu Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV a Českej botanickej spoločnosti v Bardejove. Kurzu sa zúčastnilo 127 účastníkov rôznych vekových kategórií zo Slovenska a Českej republiky, ktorí sa pod vedením odborníkov zdokonalili v poznávaní rastlín v okresoch Bardejov a Stará Ľubovňa. V roku 2016 ŠOP SR – SSJ zrealizovala 25 predmetných podujatí pre rozličné cieľové skupiny. V roku 2019 sa uskutočnila konferencia pri príležitosti 100 rokov štátnej ochrany prírody na Slovensku (Tále, 15.-16.10.2019), ktorej sa zúčastnilo 250 účastníkov.

SAŽP zabezpečovala odborné, organizačné a administratívne plnenie dvoch ročníkov programu kontinuálneho vzdelávania pod názvom Ekologická stopa – výchova k trvalo udržateľnému rozvoju pre pedagógov materských, základných a stredných škôl. Úspešné vzdelávanie ukončilo 83 absolventov.

SAŽP zabezpečila a zrealizovala 2 odborné semináre:

- 25.10.2016 v Banskej Bystrici seminár „Hodnotenie environmentálnych škôd na biotopoch a druhoch európskeho významu (Natura 2000)“ vrátane tvorby a distribúcie školiacich materiálov, zorganizovaný pre štátnu správu v oblasti ochrany prírody a krajiny, odborné organizácie (ŠOP SR), vysoké školy a zainteresované skupiny s účasťou 127 osôb,
- 21.09.2016 vo Zvolene seminár „Systém hodnotenia rizík pre posúdenie environmentálnej škody“, určený prevádzkovateľom, hodnotiteľom rizík, posudzovateľom vplyvov na ŽP, poisťovateľom, asociáciám a odbornej verejnosti, s počtom 80 účastníkov. Semináre boli zamerané na zefektívnenie spolupráce medzi relevantnými inštitúciami a na zlepšenie účinnosti pri vykonávaní nápravy a obnovy environmentálnych škôd na Natura 2000 pre podporu vykonávania smernice 2004/35/ES a zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- odborné články s témou Environmentálne škody publikované v Enviromagazíne - zverejnené tematické články: č. 1/2017 počet článkov - 5, č. 2/2017 - počet článkov - 4, č. 3/2017 počet článkov - 4, č. 4/2017 počet článkov - 1, č. 5/2017 počet článkov - 2, č. 6/2017 počet článkov - 3 (každé číslo: náklad 3 000 ks, plnofarebná tlač, 36 strán) + č. 1/2018 počet článkov - 4, č. 2/2018 počet článkov - 4, č. 3/2018 počet článkov - 3, č. 4/2018 počet článkov - 3, (každé číslo: náklad 3 000 ks, plnofarebná tlač, 36 strán), v roku 2018 v príprave ďalšie dve čísla.

V dňoch 24. a 27. novembra 2017 bol SAŽP realizovaný neakreditovaný program Envirominimum pre študentov pedagogických fakúlt a učiteľov MŠ, s hlavným cieľom rozvíjať ich odborné vedomosti, didaktické zručnosti a schopnosti v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania, s dôrazom na integráciu EVV do povinného obsahu výchovy a vzdelávania v materských školách. Obsah programu bol rozdelený do dvoch dní po 8 hodín. Témy programu, environmentálna výchova v materských školách; udržateľný rozvoj ako spôsob rozvoja detí smerom k zdravému životnému prostrediu; zdravý životný štýl; rozumná spotreba v materských školách; zelená v materskej škole.

Realizácia akreditovaného programu Envirominimum pokračovala v roku 2018 Témy programu: environmentálna výchova v materských školách; udržateľný rozvoj ako spôsob rozvoja detí smerom k zdravému životnému prostrediu; zdravý životný štýl; rozumná spotreba v materských školách; zelená v materskej škole, boli začlenené do štandardov Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, resp. do vzdelávacích oblastí Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Zdravie a pohyb.

V roku 2018 SAŽP realizovala: jeden akreditovaný program Envirominimum. Témy programu: environmentálna výchova v materských školách; udržateľný rozvoj ako spôsob rozvoja detí smerom k zdravému životnému prostrediu; zdravý životný štýl; rozumná spotreba v materských školách; zelená v materskej škole, boli začlenené do štandardov Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách, resp. do vzdelávacích oblastí Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Zdravie a pohyb. Ďalej SAŽP realizovala dva akreditované vzdelávacie programy ďalšieho vzdelávania pod názvom Ochrana prírody, biodiverzity a krajiny. Moduly programu: 1. Vyvodzovanie administratívnej a trestnoprávnej zodpovednosti, 2. Uplatňovanie zákona č. 543/2002 Z. z., 3. Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín (CITES), biodiverzita a ekosystémové služby, 4. Územné plánovanie, urbanizmus, krajina - zmena klímy, 5. Globálna zmena klímy a jej vplyv na manažment lesných ekosystémov v nadväznosti na chránené územia, 6. Základné princípy manažmentu projektového riadenia. V tomto roku SAŽP tiež organizovala Vzdelávanie zamestnancov štátnej správy starostlivosti o životné prostredie, ktoré sa realizuje na základe zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzdelávanie sa uskutočnilo v trvaní 5 služobných podľa jednotlivých úsekov štátnej správy.

V roku 2019 SAŽP organizovala Vzdelávanie zamestnancov štátnej správy starostlivosti o životné prostredie, ktoré sa realizuje na základe zákona zákon č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vzdelávanie sa uskutočnilo v trvaní 5 služobných podľa jednotlivých úsekov štátnej správy.

SAŽP prevádzkuje **Stredisko environmentálnej výchovy Dropie**, zamerané na ochranu prírody a biodiverzity regiónu Dolného Žitného ostrova. Stredisko poskytuje rôzne jednodňové a pobytové programy s touto tematikou. Disponuje zážitkovým areálom a spolupracuje s kľúčovými subjektami regiónu.

NZOO Bojnice: každoročné organizovanie rôznych podujatí pri príležitosti významných svetových a environmentálnych dní: Svetový deň mokradí, Svetový deň CITES, Medzinárodný deň lesov, Deň vtáctva, Svetový deň životného prostredia. Aktívna účasť na podujatiach – Ekotopfilm: popri hlavnom programe vytvorené stanovisko NZOO pre zodpovedanie rôznych otázok- priblíženie témy environmentalistiky a najmä ochrany živočíchov v podmienkach zoologickej záhrady.

47. Sprístupniť verejnosti trvalú reprezentačnú expozíciu Chránená príroda Slovenska v SMOPaJ a využiť aj ostatné prezentačné priestory SMOPaJ na propagáciu prírodných hodnôt a ochrany prírody a krajiny Slovenska	MŽP SR SMOPaJ ŠOP SR	2 698 177,66 - OPŽP 235 427 - ŠR	CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Realizácia expozície Chránená príroda Slovenska v SMOPaJ, rozšírené texty, vzdelávacie programy, filmy, propagácia expozície, jej edukačné využitie v environmentálnej výchove a vzdelávaní, využitie ostatných prezentačných priestorov (polyfunkčná a výstavná miestnosť)	2020
--	---	--	---	--	---	------

Vyhodnotenie:
SMOPaJ sprístupnilo svoju expozíciu od 2.1.2016.
V rámci úlohy Realizácia a ukončenie prác na expozíciách bol zabezpečený odborný dohľad pracovníkov múzea nad realizáciou diorám a vitrín, úpravou a inštalovaním zbierkových predmetov v rámci projektu Rekonštrukcia historickej budovy múzea, kultúrnej pamiatky pre environmentálne vzdelávanie. Pracovníci boli zapojení do finálnej úpravy diorám, vitrín a prezentačných priestorov. Bolo zabezpečené finálne umiestnenie a kontrola popisov zbierkových predmetov a odborné chemické ošetrovanie a úprava zbierkových predmetov prírodovedného charakteru.
Bol vydaný „sprivodca po múzeu“ vo formáte A5 v rozsahu 48 strán v náklade 2 000 ks, skladačky v náklade 5 000 ks (slovenská mutácia 3 000 ks, anglická mutácia 2 000 ks).
V rámci projektu Rekonštrukcia historickej budovy múzea kultúrnej pamiatky boli sprístupnené expozície pre environmentálne vzdelávanie detí a mládeže ako aj širokej verejnosti.

V roku 2018 bolo realizované doplnenie sprievodcovského systému ukazovátok v poľskom jazyku, ktoré návštevníka sprevádzajú jednotlivými expozíciami a odbornými celkami, na základe dopytu zahraničných návštevníkov. Rozsah: 173 ukazovátok.

V roku 2019 s finančnou podporou Environmentálneho fondu bola vytvorená nová Environmentálna oddychová zóna v záhrade areálu múzea na ul. Školskej v L. Mikuláši, určená pre detských, ale aj dospelých návštevníkov záhrady múzea, tvorená je interaktívnymi prvkami zameranými na poznávanie prírody pomocou hry. Tvoria ju 3 drevené lavičky s motívom fauny, 3 panelové stojany na vsadenie plastových panelov pre prezentáciu biotopov európskeho významu v záhrade múzea a ekosťom.

Návštevnosť expozícií bola:

- v roku 2016 22 318 návštevníkov, rozhl'adňa 2248, výstavy 953; v roku 2017 20 496 návštevníkov, rozhl'adňa 1205, výstavy 2828; v roku 2018 21 216 návštevníkov, rozhl'adňa 1325, výstavy 11 536; v roku 2019 22 592 návštevníkov, rozhl'adňa 1518, výstavy 26 987.

ŠOP SR pripravila a inštalovala v priestoroch európskych inštitúcií v Bruseli (v rámci SK PRES 2016) putovnú výstavu o biodiverzite Slovenska a o národných parkoch Slovenska.

48. Implementovať platnú medzirezortnú koncepciu environmentálnej výchovy a vzdelávania a zabezpečiť vzdelávanie jej koordinátorov na školách a zamestnancov pracujúcich v tejto oblasti	MŽP SR rezortné organizácie	30 000 - ŠR	90 000 - ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Realizácia stretnutí a spoločných aktivít rezortných organizácií na rozvoj efektívnej medzirezortnej spolupráce, komunikácie a výmeny informácií); realizácia školení v trvaní 1-5 dní	2020
--	---------------------------------------	-------------	--	--	--	------

Vyhodnotenie:

SAŽP v rámci rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu sa zabezpečuje plnenie jednotlivých opatrení – rozvoj úspešných aktivít zameraných na EVVO. Jedným z nich je aj veľtrh environmentálnych výučbových programov Šiška, ktorý slúži na výmenu informácií a skúsenosti medzi učiteľmi základných a stredných škôl, koordinátormi environmentálnej výchovy a vzdelávania. Toto podujatie sa organizuje každoročne. Okrem toho sa realizujú rôzne programy a projekty zamerané aj na ochranu biodiverzity, cieľové skupiny sú žiaci, koordinátori EVVO a široká verejnosť. Medzi najaktívnejšie rezortné organizácie patria SAŽP so svojim strediskom EVV Dropie, ŠOP SR, ZOO Bojnice s ekoškoolou, SBM, súčasťou ktorého je aj Banskoštiavnický geopark, Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva.

V rámci rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu sa zabezpečuje plnenie jednotlivých opatrení. Jedným z nich je aj vyššie spomínaný veľtrh environmentálnych výučbových programov Šiška, ktorý slúži na výmenu informácií a skúsenosti medzi učiteľmi základných a stredných škôl, koordinátormi environmentálnej výchovy a vzdelávania. Téma 2017: Voda 5.-7.10.2017 Bardejov a Téma 2018: Ochrana prírody a krajiny 26.-28.11.2018 Vyhne.

ŠOP SR sa pravidelne zúčastňuje koordinačných stretnutí ku koncepcii EVVO, aktualizuje a dopĺňa zoznamy za ŠOP SR, je členom pracovnej skupiny zameranej na testovanie internetového EV portálu ewoboxu a na zostavovanie kritérií pre certifikáciu SEV. V roku 2018 organizovala Envirohry na CHKO Ponitrie v celkovom počte 30 ľudí, ktorých cieľom je stretnutie pracovníkov EV a vzájomné inšpirovanie sa, motivácia a predávanie si skúseností. V r. 2019 aktívna účasť na festivale environmentálnych výučbových programov ŠIŠKA, pripomienkovanie Koncepcie environmentálnej výchovy.

49. Podporovať existujúce školské programy, projekty a súťaže na národnej a medzinárodnej úrovni	MŽP SR SMOPaJ SAŽP ŠOP SR NZOO	138 907 - ŠR	120 000 - ŠR 400 000 - ŠF EÚ		Organizácia celoslovenských školských programov a súťaží, udržiavanie portálov školských programov	2020
--	---	--------------	---------------------------------	--	--	------

Vyhodnotenie:

Kompletizácia vzdelávacích programov v nových expozíciách SMOPaJ bola realizovaná s osobitným dôrazom na propagáciu prírodných hodnôt a ochranu prírody a krajiny Slovenska. Celkom bolo vypracovaných 35 vzdelávacích programov pre 8 cieľových skupín návštevníkov s využitím expozičných celkov, filmov, expozičných a interaktívnych prvkov.

Kras a jaskyne, geológia, archeológia, história: programy – 1 klasický, 1 rodinný, 1 pre marginalizované skupiny, 5 rozšírených (Kras a jeho charakteristika, Sintrová výzdoba, Život v jaskyni, Speleoarcheológia Jaskyniarsky prieskum a výskum).

Mineralógia: programy - 1 klasický, 1 rodinný, 1 pre marginalizované skupiny, 4 rozšírené (Vznik prvkov a hornín, Typy minerálov, Drahokamy a ohrozené minerály, Baníctvo).

Chránená príroda: programy – 1 klasický, 1 rodinný, 1 pre marginalizované skupiny, 9 rozšírených (Botanika – ríša rastlín, Mykológia – ríša húb, Zoológia – ríša živočíchov, NATURA 2000, Genetické základy biodiverzity, Fotosyntéza a dýchanie, Rozmnožovanie a rodozmena, Spoločenstvá biocenózy a ekosystémy, Etológia).

Človek a hory: programy – 1 klasický, 1 rodinný, 1 pre marginalizované skupiny, 1 rozšírený (Environmentálny dopad aktivít človeka v horách).

Paleontológia: programy – 1 klasický, 1 rodinný, 1 pre marginalizované skupiny, 1 rozšírený (Paleontológia – pohľad do minulosti).

História budovy a múzea – klasický program.

Prezentované programy – pre materské školy, základné školy, stredné školy

2016 – 4 rozšírené vzdelávacie programy, celkovo 77 účastníkov; 2017 – 57 rozšírených vzdelávacích programov, 1138 účastníkov; 2018 – 23 rozšírených vzdelávacích programov, 470 účastníkov; 2019 – 20 rozšírených vzdelávacích programov, 449 účastníkov

Úloha bola plnená aj prostredníctvom nasledovných aktivít SAŽP:

- realizácia školských programov s environmentálnym zameraním: Ekologická stopa (www.ekostopa.sk), Na túru s NATUROU (www.snaturou2000.sk), Enviroza (www.enviroza.sk), BEAGLE (www.beagle.sk), Poznávame hrou;
- realizácia tematických environmentálnych školských súťaží na národnej úrovni: Aj ja myslím EKO, Fotosúťaž, Infoška, Sci-fi, Hodina s Ekostopou, ProEnviro, EnviroOtázky (www.envirotazniky.sk), Hypericum, Múdra príroda, Ekodielnička, Trióza;
- odborné a organizačné zabezpečenie dvoch ročníkov (20. a 21. ročník) medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže pod názvom Zelený svet;
- odborná garancia, spolupráca a udelenie záštity súťaže na národnej úrovni: Envirománia, Úsmev pre strom, Tatranskí rytieri.
- odborné a organizačné zabezpečenie medzinárodnej súťaže výtvarnej tvorivosti detí a mládeže pod názvom Zelený svet 2018, téma: Zmena či Premena?
- Svetový deň mokradí (2017, 2018, 2019) Interaktívny program pre deti so zameraním na mokradné ekosystémy
- Svetový deň Premietanie a diskusia pre študentov k filmu The True Cost, ochutnávka vody, determinácia a spoznávanie živých vodných bezstavovcov pod lupou.
- (23.03.2017) Coneco - Racioenergia Voda, Incheba Expo, Bratislava.
- Svetový deň Zeme (Interaktívne hry, prednášky a diskusie);
- (21.04.2017) ZŠ Skuteckého, Banská Bystrica;
- (24.04.2017) Stredná odborná škola automobilová, Devínska Nová Ves; (25.04.2017) MŠ Nová Dubnica.
- Deň Európy (09.05.2017) Zážitkové dopoludnie organizované v átriu MŽP SR v Bratislave pre žiakov 3. a 4. ročníka s názvom „Ako žiť s hmyzom doma aj v prírode“.
- Svetový deň biodiverzity (16.05.2017, 2018) Aktivity v rámci Svetového dňa biodiverzity. Diskusia o dôležitosti rozmanitosti lúčnych kvetov a hmyzu. Čo robiť preto, aby sme užitočný hmyz prilákali do našich živých záhrad, envirosúťaž Hypericum 2018.

SAŽP ďalej realizovala:

- Európsky týždeň Geoparkov 2017 Fiľakovo. Realizácia environmentálnych aktivít pre žiakov 1. – 5. ročníka
- Svetový deň životného prostredia (2017) MŠ Tulska Banská Bystrica. Zážitkové aktivity na spoznávanie prírody všetkými zmyslami: hmatom, zrakom, čuchom.
- Stredo európsky deň stromov (20.10.2017) SEV Dropie, CHKÚ Ostrovné lúky. Podujatie Envirorekord – Vráťme stromy do krajiny. Zamestnanci SAŽP, ŠOP SR a dobrovoľníci vysadili 951 pôvodných druhov drevín Dolného Žitného ostrova popri poľných cestách v obciach Čalovec, Lipové, Zemianska Olča, Okoličná na Ostrove a Brestovec sa. Bol vytvorený slovenský rekord vo výsadbe stromov na nelesných plochách.
- Tematický deň - Vtáčiky v zime (2017) ZŠ Spojová v Banskej Bystrici. Interaktívne environmentálne aktivity pre žiakov 1. triedy na spoznávanie vtáčieho spevu, precvičovanie písmen a tvorby slov. Súčasťou programu bola aj tvorba vtácej búbky a krmidla.

Medzinárodný festival filmov o životnom prostredí **Ekotopfilm-Envirofilm 2017** (22. - 26. máj): prostredníctvom premietania filmov a televíznych programov od autorov z rôznych krajín sveta boli verejnosti predstavené možnosti a riešenia pre ochranu a o tvorbu ŽP aj z oblasti ochrany biodiverzity nielen na Slovensku, ale aj v medzinárodnom meradle. Súčasťou festivalu boli aj podujatia pre odbornú verejnosť so zameraním na ochranu biodiverzity: seminár Environmentálne záťaž, konferencia Krajina-človek-kultúra. Pre širokú verejnosť boli tematicky zorganizované podujatia: Prírodná polícia ako nevyhnutná súčasť ochrany ŽP. Biodiverzita venezuelskej prírody bola predstavená počas besedy Fenomén Venezuela. Mottom festivalu bolo: Na konci evolúcie nie je krása. Tematicky bol pripravený aj Juniorfestival - edukačné hry a súťaže s názvom S prírodou sa (ne)hrá, medzinárodná výtvarná súťaž Zelený svet a literárna súťaž Múdra príroda s názvom (Ne)bojme sa hávede, interaktívny model Ekomerač, kde si mohli návštevníci festivalu vypočítať, aká je ich "stopa", ktorou ničia planétu Zem (spotrebiteľské zvyky a zlozvyky). Vybrané podujatia boli registrované a propagované na stránke Európskej komisie: www.greenweeek2017.eu.

Medzinárodný festival filmov o životnom prostredí Ekotopfilm - **Envirofilm 2018** (30.4. - 4.5.2018) - premietanie súťažných filmov od autorov z celého sveta tematicky zameraných na oblasť životného prostredia. Súčasťou festivalu boli aj podujatia pre odbornú verejnosť: seminár pre štátnu správu zameraný na environmentálne záťaž, konferencia Krajina-človek-kultúra 2018, workshop Stav životného prostredia v SR. Pre širšiu verejnosť bola zorganizovaná beseda venovaná environmentálnej kriminalite v SR. SAŽP prispela do programu Juniorfestivalu rôznymi aktivitami pre deti a mládež - edukačné hry a súťaže, medzinárodná výtvarná súťaž Zelený svet 2018 a literárna súťaž Múdra príroda 2018, Envirofilmáčik 2018 - detská porota (Základná škola pre Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici)

SAŽP v roku 2019 realizovala regionálne výchovné programy zamerané na podporu biodiverzity, úbytok hmyzu, jeho význam a spojitosť so zmenou klímy, výstavbu hmyzích hotelov. SAŽP ďalej spravovala portál školského programu Na túru s NATUROU a poskytovala bezplatné publikácie s témou biodiverzity.

ŠOP SR len v roku 2019 realizovala **134 podujatí** (najmä prednášky, besedy, brigády, kvízy, pozorovanie v prírode, praktické aktivity, infostánky a informačné kampane, terénne exkurzie a programy), ktorých sa zúčastnilo **29 641 osôb** v rámci nasledovných významných ochranných dní: Svetový deň mokradí, Svetový deň divej prírody, Svetový deň vody, Medzinárodný deň vtáctva, Deň Zeme, Svetový deň sťahovavého vtáctva, Medzinárodný deň biodiverzity, Európsky deň parkov, Deň Karpatských parkov, Svetový deň ŽP, Medzinárodná noc netopierov, Stredo európsky deň stromov, Svetový deň lesov, Deň dobrovoľníctva, Svetový deň zvierat.

Zrealizovaných bolo **1 276** vzdelávacích programov, ktorých sa zúčastnilo **41 603 osôb**, z toho:

1 191 vzdelávacích programov **pre všetky typy škôl** (33 728 osôb)

6 vzdelávacích programov pre **odbornú verejnosť** (774 osôb)

15 vzdelávacích programov pre **širokú verejnosť** (3 327 osôb)

21 vzdelávacích programov pre **rómske obyvateľstvo** (1 690 osôb)

17 vzdelávacích programov pre **seniorov** (524 osôb)

26 vzdelávacích programov pre **znevýhodnené skupiny obyvateľstva** (špeciálne školy a zariadenia telesne a inak postihnuté obyvateľstvo, **1 560 osôb**).

ŠOP SR zabezpečila inštaláciu/reinštaláciu **26 výstav**, ktoré si prezrelo **10 557** návštevníkov: Kamufláž, Ako vlk nezožral Červenú čiapočku, Bocian, Biodiverzita Slovenska (NP Malá Fatra), fotografická výstava Zespolu Karpatských Parkov Krajobrazových (CHKO Východné Karpaty), Môj sused bocian - výstava výtvarných prác (NP Slovenský kras), Čo priletí na krmidlo (CHKO Biele Karpaty), 30 rokov ochrany prírody v Cerovej vrchovine, CHVÚ Horná Orava a Mokrade CHKO Horná Orava (CHKO Horná Orava), Mokrade - poklady prírody, Natura exelenta (CHKO Latorica), Kryštály vody, Druhy stromov, Pôvodné odrody jablák (NAPANT), Letom svetom s Poľanou (CHKO Poľana), Putovná výstava CHÚ Natura 2000 na území CHKO Ponitrie (CHKO Ponitrie), Strážovské vrchy očami detí (CHKO Strážovské vrchy), Fauna a flóra NP Veľká Fatra (NP Veľká Fatra), Mokrade a motýle, Mokrade a Senné – Medzibrodzie (CHKO Vihorlat), Vysoko na krídlach, Premena do krásy (PIENAP), Po stopách veľkých šeliem (Poloniny);

Zrealizovala **21 vedomostných, výtvarných a fotografických súťaží** pre žiakov, študentov a verejnosť, do ktorých sa zapojilo **1 298** osôb, napr. ŽIVEKO - žiacka vedecká konferencia v spolupráci s UKF Nitra, FOTOSúťaž o sprevádzanú túru (NP Malá Fatra), Za krásami Slovenského krasu (NP Slovenský kras), Čo priletí na krmidlo (CHKO Biele Karpaty), Príroda okolo nás (CHKO Cerová vrchovina), Kreslíme prírodu (CHKO Horná Orava), Odpad, to chce nápad (CHKO Latorica), Hypericum (NAPANT), výtvarná súťaž o bytosť Poľany - Letom svetom s Poľanou (CHKO Poľana), Ekoplagát 2019 (CHKO Ponitrie); okresné a krajské kolá biologickej olympiády (RCOP Prešov), výtvarná súťaž pri príležitosti 30 r. CHKO Strážovské vrchy (CHKO Strážovské vrchy), Komu patrí tento hlas, foto súťaž Potulky (s) mokrad'ou, Prírodné bádanie, Prázdniny s CITES-om, Krok pre prírodu (R – ŠOP SR), literárno-výtvarná súťaž Po stopách veľkých šeliem, vedomostná súťaž NP Poloniny v 101 otázkach a odpovediach, tvorivo-vedomostná súťaž Voda je život (NP Poloniny) a i.

ŠOP SR organizovala v rokoch 2017 – 2020 množstvo výtvarných, literárnych, vedomostných a fotografických programov a súťaží napr. S batohom cez Poloniny, NP Poloniny v 101 otázkach a odpovediach, Hypericum, Príroda okolo nás, Moja živá planéta, Môj sused bocian, Príroda Slovenského krasu, Za krásami krasu a ďalšie. V roku 2017 ŠOP SR koordinovala edukačný program Bocian - celoslovenské on-line hlasovanie, ktorého sa zúčastnilo 1114 osôb a zapojených bolo 11 škôl.

NZOO Bojnice: Organizácia prvého ročníka (r. 2017) a druhého ročníka (r.2018) slovenskej zoo lympiády – možnosť zapojenia sa všetkých základných a stredných škôl na Slovensku.

50. Realizovať semináre a podujatia k významným environmentálnym dňom spojeným s ochranou prírody a s dôrazom na prezentáciu biodiverzity Slovenska a jej ochrany; realizovať externé expozície a efektívne využívať tradične organizované podujatia (Envirofilm, trienále EKOPLAGÁT, Európsky/Karpatský deň parkov a i.)	MŽP SR SMOPaJ SAŽP ŠOP SR NZOO „strešné“ organizácie vlastníkov/ užívateľov pozemkov	150 836 - ŠR	42 000 - ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory	12 000	Semináre a podujatia počas významných environmentálnych dní napr. Svetový deň mokradí (02.02.), Svetový deň Zeme (22.04.), Svetový deň biodiverzity (22.05.), Svetový deň životného prostredia (05.06.), Svetový deň zvierat (05.10.); externé expozície – Agrokomplex, Envirofilm, Festival múzeí, Nostalgia; príprava trienále Ekoplagát 2014, 2017 a 2020, a i.	2020
---	--	--------------	--	--------	--	------

Vyhodnotenie:

Aktivity SMOPaJ

Ekodni jar, ekodni jeseň 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 – úloha zameraná na environmentálne vzdelávanie detí a mládeže realizované múzejným pedagógom, odbornými pracovníkmi múzea a pracovníčkami pre environmentálne vzdelávanie.

Počet prednášok – 37 v roku 2015, 107 v roku 2016, 39 v roku 2017, 12 v roku 2018, 13 v roku 2019

Príprava žiakov ZŠ na biologické olympiády.

V oblasti Environmentálneho vzdelávania verejnosti bolo

- v roku 2015 SMOPaJ zabezpečených 6 workshopov, 6 eko a speleo večerov, 3 prednášky a 10 podujatí k významným dňom
- v roku 2016 11 workshopov, 9 eko a speleo večerov, 44 prednášok a 11 podujatí k významným dňom
- v roku 2017 47 workshopov, 10 eko- a speleovečerov, 10 podujatí k významným dňom, 105 prednášok
- v roku 2018 79 workshopov, 9 eko- a speleovečerov, 11 podujatí k významným dňom, 51 prednášok, 8 terénnych exkurzií
- v roku 2019 77 workshopov, 11 eko- a speleovečerov, 12 podujatí k významným dňom, 52 prednášok, 4 terénne exkurzie

SMOPaJ realizuje aj program Záhady múzejnej záhrady – denný environmentálny program pre rodiny, jednotlivcov aj školy, realizovaný v exteriéri Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva. Začiatok od 26. mája 2020, program má 3 stanovištia: 1. geológia, mineralógia, jaskyniarstvo, 2. zoológia, 3. botanika, história budovy múzea.

V rámci spolupráce s Vlastivedným múzeom v Šumperku realizované prednášky pre Strednú odbornú školu v Šumperku:

29. – 20.11.2016 3 prednášky, 40 účastníkov; 5. – 6.2.2018 3 prednášky, 40 účastníkov; 11. – 12.9.2019 3 prednášky, 44 účastníkov.

ŠOP SR každoročne realizuje pri príležitosti významných environmentálnych dní (Svetový deň mokradí, Svetový deň vody, Deň Zeme, Deň lesov, Medzinárodný deň biodiverzity, Európsky deň prírodných a národných parkov, Deň karpatských parkov, Deň životného prostredia, Deň ochrany zvierat, Deň sťahovavého vtáctva, Deň stromov, Lesnícky deň, Európska noc netopierov, Energetický deň a i.) rôzne podujatia s dôrazom na poslanie a cieľ príslušného dňa - napr. vedomostné súťaže, výstavy, vrátane výstav detských prác na tému ochrany prírody a krajiny, besedy, prednášky, exkurzie po chránených územiach, premietanie filmov s tematikou ochrany prírody, ukážky praktickej starostlivosti o chránené územia a chránené druhy, výučbové programy pre školy zamerané najmä na zmyslové, tvorivé a aktívne poznávanie prírody a krajiny, vrátane chránených území a chránených druhov. Celkovo tieto podujatia navštívilo viac ako

63 000 návštevníkov rôznych cieľových skupín. ŠOP SR sa zúčastňuje aj na sprievodných podujatiach v rámci medzinárodného festivalu filmov o trvalo udržateľnom rozvoji – Ekotopfilm/Envirofilm. V rokoch 2014 a 2017 zorganizovala 13. a 14. ročník trienále medzinárodnej súťažnej prehliadky plagátov s tematikou ochrany prírody a životného prostredia Ekoplagát v Žiline. Do 14. ročníka súťažnej prehliadky trienále **EKOPLAGÁT 2017** bolo prihlásených celkovo 138 autorov so 259 plagátmi z 21 krajín Európy, Ázie a Ameriky.

V rámci prípravy 15. ročníka trienále **EKOPLAGÁT'20** bol zabezpečený termín konania výstavy, vrátane vernisáže plagátov v PGU v Žiline (17.9. - 15.11.2020), zabezpečená reínštalácia výberu plagátov z predchádzajúcich ročníkov trienále (Banská Bystrica, Tále), uskutočnený bol prieskum trhu na digitalizáciu plagátov a obstaranie skenera, zriadený FCB a web stránka Ekoplagát (vytvorený vizuál, napĺňanie obsahu, zakúpená doména <http://ekoplagat.sopsr.sk/>).

V roku 2017 organizovala SAŽP Ekologický jarmok Považská Bystrica so sprievodným podujatím – premietaním filmov s environmentálnou tematikou pre školy a širokú verejnosť.

Pri príležitosti Svetového dňa ŽP a 25. výročia SAŽP (v roku 2018) bolo realizované podujatie pre širokú verejnosť na Námestí SNP v Banskej Bystrici: celodenné moderované podujatie v spolupráci s vybranými rezortnými inštitúciami a partnermi (hry a súťaže pre deti a mládež, vedomostné kvízy so zameraním na všetky zložky životného prostredia).

Keďže projekt budovania kapacít v prvom viacročnom pracovnom programe 2014-2017 nebol podaný (úloha č. 40), naplnenie jeho cieľov sa očakáva v rámci LIFE projektu budovania kapacít v druhom viacročnom pracovnom programe 2018 – 2020, teda až po roku 2018.

NZOO Bojnice: Centrum environmentálnej výchovy NZOO Bojnice - organizovanie výchovno-vzdelávacích podujatí, (besedy na školách, návšteva nemocničnej školy, komentované prehliadky, atď). Systém vzdelávania environmentálnej výchovy, ktorý vychádza najmä z úloh stanovených Svetovou asociáciou zoologických záhrad a akvárií (WAZA) a z úloh určených MŽP SR.

51. Realizovať environmentálnu výchovu a vzdelávanie pre marginalizované skupiny obyvateľstva o biodiverzite a jej ochrane	MŽP SR SMOPaJ	13 907 - ŠR	50 000 - ŠF EÚ		Realizácia výstav Fragmenty z prírody - pre zrakovo postihnuté osoby, Príroda našimi očami - prezentácia výtvarných prác mentálne postihnutých detí a i.	2020
--	-------------------------	-------------	----------------	--	--	------

Vyhodnotenie:

ŠOP SR realizuje v rámci environmentálnej výchovy aj programy pre občanov so zdravotným postihnutím a inak znevýhodnené skupiny obyvateľstva, ktoré sú zamerané na problematiku ochrany prírody a biodiverzity. Za týmto účelom zamestnanci pre environmentálnu výchovu navštevujú aj zariadenia a domovy sociálnych služieb, špeciálne základné a stredné školy, nemocnice a spolupracujú s občianskymi združeniami a mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa orientujú na prácu s marginalizovanými skupinami obyvateľstva. V sledovanom období bolo zorganizovaných niekoľko desiatok podujatí pre seniorov, napr. prednášky na tému BR Východné Karpaty v Snine, o NP Poloniny v Informačnom stredisku ochrany prírody v Novej Sedlici, o NP Malá Fatra v Škole ochrany prírody vo Varíne, o TANAP-e v skanzene v Pribyline, o PIENAP-e v Domove dôchodcov v Spišskej Starej Vsi, o ochrane starých krajových odrôd jabloní v Domove dôchodcov v Dubovej, exkurziu v PIENAP spojená s plavbou po Dunajci pre slovensko-poľských seniorov. V spolupráci s členmi Klubu dôchodcov v Uličí bol sprístupnený oddychovo-náučný areál v miestnom historickom parku. Zabezpečené boli aj tematicky zamerané edukačné programy pre hospitalizované deti v Rooseveltovej nemocnici v Banskej Bystrici.

ŠOP SR napr. v roku 2019 – zrealizovala nasledovné aktivity pre tieto cieľové skupiny:

- **21 podujatí pre rómske obyvateľstvo** (besedy, prednášky v rámci výukových programov a významných environmentálnych dní) **(1 690 osôb)**

- **17 podujatí pre seniorov** (besedy, prednášky, premietanie filmov) **(524 osôb)**

- **26 podujatí pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva** (špeciálne školy a zariadenia telesne a inak postihnuté obyvateľstvo) **(1 560 klientov)**.

SMOPaJ v rámci plnenia úlohy realizovalo 13. a 14. ročník (**2015, 2016, 2017**) podujatia Fragmenty z prírody. Cyklus výstav určený predovšetkým pre nevidiacich a slabozrakých návštevníkov, v rámci ktorého bola prezentovaná výstava pod názvom Využívanie jaskýň človekom od praveku po súčasnosť. Výstava bola realizovaná v spolupráci s Úniou nevidiacich a slabozrakých. Bola doplnená podrobným opisným výkladom, popismi v Braillovom písme a zväčšenej čiernotlačí.

2015 – 13. ročník – 11. – 30.11.2015 – 213 návštevníkov

2016 – 14. ročník – 22. 11. 2016 – 31.1.2017 – 128 návštevníkov

2017 – 15. ročník – 22.11.2017 – 16.1.2018 – 411 návštevníkov

2018 – 16. ročník – 22.11.2018 – 7.1.2019 – 230 návštevníkov
 2019 – 17. ročník – 20.11.2019 – 10.1.2020 – 387 návštevníkov

Príroda našimi očami – výstava zameraná na prezentáciu výtvarných prác s prírodnými motívmi, ktorých autormi sú deti, mládež a dospelí s rôznym druhom a stupňom mentálneho postihnutia z celého Slovenska i zahraničia (špeciálne školy, špeciálno-pedagogické centrá, domovy sociálnych služieb).

2015 – 13. ročník – 11. – 30. 11.2015 – 207 návštevníkov
 2016 – 14. ročník – 22. 11. 2016 – 31. 1.2017 – 258 návštevníkov
 2017 – 15. ročník – 22.11.2017 – 16.1.2018 – 550 návštevníkov
 2018 – 16. ročník – 22.11.2018 – 7.1.2019 – 282 návštevníkov
 2019 – 17. ročník – 20.11.2019 – 10.1.2020 – 387 návštevníkov

Realizované podujatia pre žiakov Spojenej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči – poznávanie fauny a flóry v interiéri a exteriéri múzea doplnené Braillovým písmom, zvukmi, ochutnávkou čajov a sirupov s podrobným opisným výkladom.

Prednášky s putovnou výstavou Fragmenty z prírody v rámci spolupráce so základnou školou internátnou pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči a Slovenskou knižnicou M. Hrebendu pre nevidiacich v Levoči. 24.4.2017 bolo realizované podujatie pre deti zo zdravotným postihnutím Canisterapia (pozitívne pôsobenie psa domáceho na fyzickú, psychickú a sociálnu pohodu človeka). Súčasťou špeciálneho zážitkového edukačného programu bolo budovanie správneho vzťahu hendikepovaných detí ku psom a iným zvieratám (33 účastníkov).

52. Vytvoriť a zabezpečiť systém vzdelávania pre riadenie živočíšnych genetických zdrojov	MPRV SR MŽP SR MŠ SR			1 000 000	Prednášky, konzultácie, vydanie publikácie (aj pre e-learning), vypracovanie projektov hodnotenia a monitoringu populácií hospodárskych zvierat a návrh opatrení na zlepšenie stavu ich biodiverzity a i.	2019
---	----------------------------	--	--	-----------	---	------

Vyhodnotenie:
 Úloha je v plnení. Bol vytvorený predmet biodiverzita populácií HZ a vyučuje sa na inžinierskom a doktorandskom stupni vzdelávania na FAPZ, SPU Nitra. Okrem toho sa vyučujú predmety genetika populácií a šľachtiteľské programy, ktoré súvisia s problematikou konzervačnej genetiky. Riadenie živočíšnych genetických zdrojov a ďalšie témy súvisiace s diverzitou populácií zvierat sa vyučujú v základných predmetoch na viacerých študijných programoch bakalárskeho štúdia. V prípade záujmu FAPZ je pripravená vytvoriť ucelený študijný program pre riadenie živočíšnych genetických zdrojov na úrovni inžinierskeho štúdia ako aj pre absolventov univerzít pracujúcich so živočíšnymi genetickými zdrojmi.

53. Zabezpečiť vzdelávanie zamestnancov štátnej správy starostlivosti o životné prostredie, odbornej a laickej verejnosti v oblasti ochrany prírody a krajiny	MŽP SR SAŽP „strešné“ organizácie vlastníkov/ užívateľov pozemkov	50 000 - ŠR	60 000- ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Školenia v trvaní 1-5 dní	2020
---	---	-------------	---	--	---------------------------	------

Vyhodnotenie:
 V rámci plnenia aktivity SAŽP každoročne zabezpečuje:
 • odbornú prípravu pre zamestnancov štátnej správy starostlivosti o životné prostredie v rozsahu 5 pracovných dní v 4 termínoch počas každého roka, pričom odborné prípravy sa realizujú podľa jednotlivých úsekov štátnej správy;

- akreditované vzdelávanie pod názvom Ochrana prírody a krajiny, v štyroch nasledovných moduloch: Vybrané aspekty ochrany prírody a krajiny, Lesné hospodárstvo a poľovníctvo, Územné plánovanie, urbanizmus a krajina, Základy projektového manažmentu.

54. Posilniť výchovu k ochrane prírody v rámci ŠOP SR vytvorením miest pracovníkov pre environmentálnu výchovu, ich vyškolenie a vypracovanie koncepcie environmentálnej výchovy v rámci ochrany prírody	MŽP SR ŠOP SR		1 230 000 - ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Budovanie kapacít ŠOP SR, školenia, vypracovanie dokumentu	2020
--	------------------	--	---	--	--	------

Vyhodnotenie:

V ŠOP SR pracuje v rámci jednotlivých organizačných útvarov (správy národných parkov, správy chránených krajinných oblastí, SSJ, RCOP Prešov a odbor environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu riaditeľstva ŠOP SR) 21 pracovníkov pre environmentálnu výchovu. ŠOP SR realizuje aj výchovu v oblasti ochrany jaskýň prostredníctvom svojho organizačného útvaru – SSJ. V hodnotenom období v ŠOP SR boli vytvorené 3 nové miesta s funkciou pracovníka pre environmentálnu výchovu. Od roku 2015 je schválená Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, ktorá zahŕňa opatrenia, za plnenie ktorých je zodpovedná ŠOP SR a ktoré sa ročne vyhodnocujú. Na jej základe bude vypracovaná osobitná koncepcia environmentálnej výchovy v ŠOP SR. V sledovanom období sa konali stretnutia pracovníkov environmentálnej výchovy v pravidelných intervaloch (2x ročne).

55. Pripraviť a aktualizovať propagačné a výchovno-vzdelávacie materiály so zameraním na ochranu prírodných hodnôt Slovenska so zvláštnym zreteľom na biodiverzitu	MŽP SR SMOPaJ SAŽP ŠOP SR NZOO „strešné“ organizácie vlastníkov/ užívateľov pozemkov	47 134 - ŠR	90 000- ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Tvorba a aktualizácia propagačných a vzdelávacích materiálov	2020
--	---	-------------	---	--	--	------

Vyhodnotenie:

ŠOP SR v hodnotenom období vydala niekoľko typov propagačných a informačných materiálov v rámci realizácie rôznych projektov (OPŽP, LIFE, Švajčiarsky finančný mechanizmus, Finančný mechanizmus EHP a NFM a iné), napr. publikácie o územiach Natura 2000, o národných parkoch a chránených krajinných oblastiach, vybraných druhoch živočíchov a rastlín, chránených vtáčích územiach, o Karpatoch, letáky, brožúry, pracovné listy, kalendáre, plagáty, návštevné poriadky národných parkov, textových sprievodcov po náučných chodníkoch, manuál na budovanie náučných chodníkov a náučných lokalít, pohľadnice, samolepky, pexesá, magnetky, puzzle, závesné bannery a roll-up bannery s danou tematikou na prezentačné účely organizácie. Materiály sú určené širokej aj odbornej verejnosti, školám, učiteľom a návštevníkom chránených území. Distribuované sú do informačných stredísk ochrany prírody, škôl, miestne príslušným orgánom štátnej správy na úseku ochrany prírody a iným organizáciám. Spracované boli aj krátke filmy na DVD nosičoch, napr. o mokradiach a ramsarských lokalitách na Slovensku, územiach a druhoch európskeho významu, medveďovi, zubrovi a pod.

Napr. v roku 2019 vydala ŠOP SR pre širokú aj odbornú verejnosť: zborník „40 rokov CHKO Štiavnické vrchy“, prílohu v časopise Biele Karpaty a poštovú známku k 40. výročiu vyhlásenia CHKO Biele Karpaty, brožúru 100 rokov štátnej ochrany prírody na Slovensku, informačný leták o ŠOP SR, zborníky z XLII. a XLIII. ročníka Východoslovenského tábora ochrancov prírody, Sprievodcu náučným chodníkom Domica (v slovenskej, anglickej a maďarskej jazykovej mutácii) a Sprievodcu náučným chodníkom Slovenský raj – juh, skladačky o projekte Šelmy SKCZ a záujmovom území česko-slovenského pomedzia, leták o projektových lokalitách vhodných na pozorovanie vtáctva, plagát a brožúru o osvedčených postupoch obnovy biotopov, brožúru Šelmy SKCZ, nadrozmerné plagáty živočíchov a nadrozmernú turistickú mapu územia CHKO – BR Poľana, zakladač na dokumenty, Katalóg opatrení Cerová vrchovina-Slovenský kras-RCOP

Prešov-Vihorlat a Katalóg opatrení Kysuce-Malá Fatra-Strážovské vrchy, PDF publikácie v anglickej jazykovej mutácii Catalogue of Measures Miskolc-Kosice-Uzhgorod cross-border pilot area (Hungary, Slovakia, Ukraine), Catalogue of Measures Kysuce-Beskydy cross-border pilot area (the Czech Republic, Slovakia) a Wildlife and traffic in the Carpathians. Pre potreby environmentálnej výchovy bol vydaný pracovný zošit pre Ekocentrum Dedinky, vedomostné pexeso Naj zo slovenskej prírody, kvarteto Národné parky Slovenska (dotlač) a kalendár ŠOP SR 2020, ktorého súčasťou boli „pomôcky“ využiteľné v environmentálnej výchove.

SAŽP

MŽP SR v spolupráci so SAŽP vydalo publikácie, ktorých súčasťou sú aj informácie týkajúce sa biodiverzity, jej stavu a ochrany:

V roku 2016: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2015, Zaťažené oblasti ŽP SR, Hodnotenie environmentálnych škôd na biotopoch a druhoch európskeho významu Natura 2000, Slovenská republika smerom k zelenému rastu, Životné prostredie SR v kocke, Environmentálna regionalizácia

V roku 2017:

Zelená infraštruktúra pre samosprávy, Správa o stave ŽP SR 2016, Životné prostredie miest, Posudzovanie vplyvov na ŽP v SR, Stávajú sa sektory hospodárstva SR zelenšími?, Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry na Slovensku, Vodný plán Slovenska

V roku 2018:

Správa o stave ŽP SR 2017, Posudzovanie vplyvov na ŽP v SR, Katalóg vybraných adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy vo vzťahu k využitiu krajiny, Environmentálna regionalizácia SR 2016 – dotlač, Zaťažené oblasti ŽP SR

V roku 2019:

Odborná metodická príručka k podpore biodiverzity prvkami zelenej infraštruktúry, Štátny program sanácie environmentálnych záťaží, Správa o stave ŽP SR 2018

V roku 2020:

Životné prostredie SR v kocke, Scenáre pre prírodu Slovenska – príroda a biodiverzita Slovenska do roku 2050, Metodická príručka spracovateľa odborného posudku v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie.

MŽP v spolupráci so SAŽP vydáva časopis **ENVIROMAGAZÍN (EM)** – odbornou-náučný časopis sprístupňujúci informácie a poznatky z oblasti tvorby a ochrany ŽP širokej odbornej a laickej verejnosti s dôrazom aj na mládež.

2016 - zverejnené tematické články **EM č. 1** – 4 články, **EM č. 2** - 2 články, **EM č. 3** – 5 článkov, **EM č. 4** – 2 články, **EM č. 5** – 5 článkov, **EM č. 6** – 1 článok

2017 - zverejnené tematické články **EM č. 1** – 5 článkov, **EM č. 2** - 4 články, **EM č. 3** – 4 články, **EM č. 4** – 1 článok, **EM č. 5** – 2 články, **EM č. 6** – 3 články

2018 – zverejnené tematické články **EM č. 1** – 4 články, **EM č. 2** - 4 články, **EM č. 3** – 3 články, **EM č. 4** – 3 články, **EM č. 5** – 2 články, **EM č. 6** – 4 články

2019 – zverejnené tematické články **EM č. 1** – 4 články **EM č. 2** - 4 články, **EM č. 3** – 3 články, **EM č. 4** – 5 článkov **EM č. 5** – 5 článkov, **EM č. 6** – 2 články a **Mimoriadne číslo**, ktoré bolo celé venované 100 rokom štátnej ochrany prírody

2020– zverejnené tematické články **EM č. 1** – 5 článkov **EM č. 2** - 4 články, **EM č. 3** – 4 články

V rokoch 2016 a 2017 vydalo MŽP SR v spolupráci so SAŽP publikácie, ktorých súčasťou sú aj informácie týkajúce sa biodiverzity, jej stavu a ochrany: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2016 a Stávajú sa sektory hospodárstva SR zelenšími?. V roku 2019 boli vydané publikácie zamerané na propagáciu dohovoru CITES.

V roku 2019 SAŽP vydala publikáciu pre materské školy Človek a príroda s témami ochrany prírody a biodiverzity.

SMOPaJ sa zameralo predovšetkým na produkciu vlastných edičných titulov (Slovenský kras, Naturae tutela a Sinter).

Tvorba a realizácia propagačných materiálov

Ponuka vlastných edičných titulov SMOPaJ (Slovenský kras, Naturae tutela a Sinter) a drobného komisionálneho tovaru (výrobky a šperky z minerálov), príprava propagačných materiálov o podujatiach múzea (plagáty, pozvánky a postery) so zameraním na biodiverzitu a jej ochranu.

2017 - drobné tlačoviny: 2 typy pohľadníc SMOPaJ spolu v náklade 1 000 ks

2020 – s finančnou podporou Environmentálneho fondu:

- drobné propagačné tlačoviny
- informačná skladačka SMOPaJ – bulletin
- orientačný plán expozície SMOPaJ pre návštevníkov – bulletin
- propagačný leták SMOPaJ
- propagačné nálepky SMOPaJ
- propagačné materiály (pravítka, ceruzky, kľúčienky, magnetky, záložky, guľôčkové perá, textilné tašky)

Keďže projekt budovania kapacít v prvom viacročnom pracovnom programe 2014-2017 nebol podaný (úloha č. 40), naplnenie jeho cieľov sa očakáva v rámci LIFE projektu budovania kapacít v druhom viacročnom pracovnom programe 2018 – 2020, teda až po roku 2018.

NZOO Bojnice: v rámci projektu OP ŽP: „Informačné centrum NATURA 2000 a Centrum Environmentálnej výchovy v ZOO Bojnice“ (kód ITMS projektu: 24150120017): cieľ projektu: podpora existujúceho systému vzdelávania a výchovy v ZOO Bojnice, Zabezpečenie informovanosti o ochrane prírody a krajiny, siete NATURA 2000 a zvýšenie environmentálneho povedomia cieľových skupín prostredníctvom realizácie výchovno-vzdelávacích, informačných, odborných podujatí, podporných aktivít ako aj materiálno-technického: pohľadnice, samolepky, pexesá, magnetky, puzzle, závesné bannery a roll-up bannery s danou tematikou na prezentačné účely organizácie. Materiály sú určené širokej aj odbornej verejnosti, školám, učiteľom a návštevníkom chránených území. Distribuované sú do informačných stredísk ochrany prírody, škôl, miestne príslušným orgánom štátnej správy na úseku ochrany prírody a iným organizáciám.

V rámci projektu OP ŽP: „Vybudovanie Náučného chodníka Karpatskej fauny v areáli ZOO Bojnice“ (kód ITMS: 24150120005): cieľ projektu: Vybudovanie náučného chodníka Karpatskej fauny zameraného na druhovú ochranu a ochranu biodiverzity, súčasne s rekonštrukciou chodníkov a komunikácií pre potreby sprístupnenia informačných a propagačných prvkov cieľovým skupinám: náučné informačné tabuľky, bannery, plachty.

56. Vydávať edičné tituly zamerané na prezentáciu výsledkov vedeckého výskumu a na propagáciu prírodných hodnôt Slovenska (Slovenský kras, Naturae Tutela, Sinter, Chránené územia Slovenska, Ochrana prírody Slovenska)	MŽP SR SMOPaJ ŠOP SR	33 547 - ŠR	CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory	60 000	Vydávanie edičných titulov	2020
--	-----------------------------------	-------------	---	--------	----------------------------	------

Vyhodnotenie:

V hodnotenom období bol vydaný odborný-metodický a informačný časopis Chránené územia Slovenska – čísla 84-94 (elektronická podoba), zborník Ochrana prírody č. 27-35, časopis Aragonit, čísla 19/1-2 (2014), 20/1 a 20/2 (2015), č. 21/1-2 (2016), 22/1 a 22/2 (2017), 23/1 a 23/2 (2018), dvojčíslo 24/1 - 2 (2019), Slovenský kras č.54/1 a 54/2 (2016), č. 55/1 a 55/2 (2017), č. 56/1 a 56/2 (2018) a č. 57/1 a 57/2 (v spolupráci so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva),

V roku 2014 sa vydali monografie Jaskynný systém Domica-Baradla, Jaskyne Demänovskej doliny a Jaskynná biota Slovenska v slovenskej a anglickej jazykovej verzii.

SMOPaJ boli vydané – časopis Naturae tutela 19/1 a 19/2, 20/1, 20/2, Slovenský kras 53/1, Sinter 23/2015, 24/2016, 26/2017 – publikované výsledky činnosti múzea vo všetkých oblastiach za predchádzajúci rok.

SMOPaJ vydalo tiež publikácie zamerané na propagáciu prírodných hodnôt Slovenska: **v roku 2017** publikácie Najstaršie chránené územia na Slovensku, Významné speleoarcheologické lokality na Slovensku a **v roku 2018** Zoznam jaskýň na Slovensku a Vznik Tatranského národného parku. K výstavám boli vydané katalógy: v roku 2017 NATURA 2000, Bionika, Ekofotografia, Mláďatá, Dvojníci, Príroda našimi očami a **v roku 2018** Nespútané živly, sovy a Speleofotografia.

Publikácie vydané s finančnou podporou – dotáciou z Environmentálneho fondu:

- časopisy Naturae tutela, Slovenský kras, Sinter – publikované výsledky činnosti múzea vo všetkých oblastiach za predchádzajúci rok

- katalógy k výstave fotografií Ekofotografia 2015, 2017, 2019 (aj s finančným príspevkom mesta Liptovský Mikuláš) a Speleofotografia 2016, 2018.
- skladačky vo formáte A5 - Sprievodca po múzeu, Sprievodca po Archíve.

SMOPaJ:

- publikácia Najstaršie chránené územia Slovenska zameraná na chránené územia vyhlásené do vzniku TANAP-u;
- publikácia Významné speleoarcheologické lokality na Slovensku venovaná využívaniu jaskýň človekom v minulosti a najvýznamnejším nálezom z danej lokality;
- publikácia Zo zbierok múzea; publikácia predstavuje výber zo zbierok a ich históriu;
- publikácia Vznik Tatranského národného parku;
- publikácia Zoznam jaskýň na Slovensku. Obsahuje údaje o 7 242 jaskyniach a 4 535 titulov zodpovedajúcej literatúry;
- katalóg vzdelávacích programov SMOPaJ, prezentovaná ponuka 55 vzdelávacích programov z geológie, botaniky, zoológie, paleontológie, speleológie, ochrany prírody a histórie;
- katalóg rodinných vzdelávacích programov, ktorý je sprievodcom po expozíciách múzea pre rodiny s deťmi;
- katalóg vybraných exponátov určených pre cieľovú skupinu nevidiacich a slabozrakých umožňujúci hmatové vnímanie ukážok zbierkových predmetov s doplnením Braillovhého písma a textov vo zväčšenej čiernotlačí
- publikácia Vojtech Benický zo série Z galérie významných osobností ochrany prírody a jaskyniarstva;
- publikácia Prírodné klenoty Slovenska a história ich ochrany (v slovensko-anglickej mutácii) - zborník z konferencie Tatry v dokumentoch. 22 vedeckých príspevkov od 30 autorov s
- zborník z konferencie Českí jaskyniari, ochranári a turisti na Slovensku v 1. ČSR. 25 článkov od 13 autorov na 200 stranách k 100. Výročiu vzniku ČSR. - zborník z 25. Stretnutia seniorov štátnej ochrany prírody pri príležitosti 100. výročia štátnej ochrany prírody na Slovensku. 16 článkov od 18 autorov na 250 stranách.
- zborník referátov z medzinárodnej konferencie Stretnutie prírodovedcov 2019. 14 článkov od 20 autorov na 200 stranách.

Katalógy výstav:

- katalóg výstavy NATURA 2000
- katalóg výstavy Bionika
- katalóg výstavy Dvojníci
- katalóg výstavy Mláďatá
- katalóg výstavy Príroda našimi očami
- katalóg výstavy Lev jaskynný
- katalógy výstav Zem – miesto pre život: Nespútané živly
- katalógy výstav 100 rokov štátnej ochrany prírody na Slovensku,; Chránené územia v miniatúrach,; Kalcit majster tvarov; Pohľad do hĺbín Zeme, s Noční lovci – Sovy.

Drobné tlačoviny:

- 2 typy pohľadníc SMOPaJ;
- Informačná brožúra SMOPaJ;
- Zborník referátov z medzinárodnej vedeckej konferencie Príroda a jej ochrana v priereze času vydaný v elektronickej podobe.

57. Zabezpečiť prevádzku, zriaďovať nové informačné strediská ochrany prírody, najmä v národných parkoch a územiach medzinárodného významu, vrátane areálov sprístupnených jaskýň, dobudovať Školu ochrany prírody	MŽP SR ŠOP SR NZOO	1 250 000 – ŠR 4 000 – Ramsar/CWI 100 000 - OPŽP	6 000 000 – ŠR 21 000 000 - ŠF EÚ		Výstavba a vybavenie nových a prevádzka 13 existujúcich informačných stredísk ochrany prírody; rekonštrukcia a údržba, prevádzka 12 sprístupnených jaskýň	2020
--	---	---	---	--	---	------

Vyhodnotenie:

ŠOP SR zabezpečuje činnosť informačných stredísk ochrany prírody (ISOP), Školy ochrany prírody vo Varíne, ako aj vstupných areálov sprístupnených jaskýň.

ŠOP SR v sledovanom období prevádzkovala 14 Informačných stredísk ochrany prírody (ISOP) (v NP Muránska planina, NP Slovenský raj, NAPANT, NP Poloniny, PIENAP, CHKO Horná Orava, CHKO Štiavnické vrchy, CHKO Latorica, CHKO Východné Karpaty, CHKO Ponitrie, pri SSJ). Väčšina uvedených zariadení má zabezpečenú prevádzku v letnej turistickej sezóne a poskytujú informácie z oblasti ochrany prírody a krajiny najmä návštevníkom chránených území. ISOP s celoročnou prevádzkou ponúkajú aj výučbové programy pre školy a podujatia pre verejnosť zamerané na problematiku ochrany prírody a biodiverzity. V roku 2016 bola zriadená Prírodovedná expozícia PIENAP-u v Spišskej Starej Vsi. V hodnotenom období ISOP navštívilo viac ako 140 000 osôb. V r. 2014 bolo pri riaditeľstve ŠOP SR Banská Bystrica zriadené Karpatské stredisko pre mokrade, ktorého činnosť je zameraná na vzdelávanie širokej aj odbornej verejnosti v oblasti ochrany mokradí, ako aj na organizovanie medzinárodných podujatí Karpatskej iniciatívy pre mokrade. Škola ochrany prírody vo Varíne zabezpečovala aktivity so zameraním na ochranu prírody a biodiverzity najmä pre školy, ale aj širokú verejnosť v rámci územnej pôsobnosti Správy NP Malá Fatra. Počas hodnoteného obdobia toto zariadenie navštívilo a využilo ponúkané programy takmer 39 000 osôb rôznych cieľových skupín, vrátane znevýhodnených občanov.

V sprístupnených jaskyniach bola zabezpečená obnova náučnej expozície vo vstupných areáloch jaskyne Domica a Jasovskej jaskyne, obnova panelov v Harmaneckej, Važeckej a Demänovskej ľadovej jaskyni. V Demänovskej jaskyni slobody bola zrealizovaná rekonštrukcia bufetu na informačné centrum. V roku 2016 bola pre širokú verejnosť sprístupnená náučná lokalita NPP Brestovská jaskyňa.

Keďže projekt budovania kapacít v prvom viacročnom pracovnom programe 2014-2017 nebol podaný (úloha č. 40), naplnenie jeho cieľov sa očakáva v rámci LIFE projektu budovania kapacít v druhom viacročnom pracovnom programe 2018 – 2020, teda až po roku 2018.

NZOO Bojnice: v rámci projektu OP ŽP: „Informačné centrum NATURA 2000 a Centrum Environmentálnej výchovy v ZOO Bojnice“ (kód ITMS projektu: 24150120017): cieľ projektu: podpora existujúceho systému vzdelávania a výchovy v ZOO Bojnice, Zabezpečenie informovanosti o ochrane prírody a krajiny, siete NATURA 2000 a zvýšenie environmentálneho povedomia cieľových skupín prostredníctvom realizácie výchovno-vzdelávacích, informačných, odborných podujatí, podporných aktivít ako aj materiálo-technického vybavenia.

V rámci projektu OP ŽP: „Vybudovanie Náučného chodníka Karpatskej fauny v areáli ZOO Bojnice“ (kód ITMS: 24150120005): cieľ projektu: Vybudovanie náučného chodníka Karpatskej fauny zameraného na druhovú ochranu a ochranu biodiverzity, súčasne s rekonštrukciou chodníkov a komunikácií pre potreby sprístupnenia informačných a propagačných prvkov cieľovým skupinám.

58. Skvalitniť prevádzku náučných lokalít sprístupnených jaskýň a rozvíjať enviro-výchovné programy zamerané na biodiverzitu jaskynných ekosystémov	MŽP SR ŠOP SR		60 000- ŠR CBP LIFE - bez špecifikovanej výšky podpory		Príprava programov, spolupráca s externými organizáciami, školenie personálu, obstaranie pomôcok, realizácia programov	2020
---	-------------------------	--	---	--	--	------

Vyhodnotenie:

Realizované boli špeciálne tematické vstupy v jaskyniach so zameraním na environmentálnu výchovu širokej verejnosti. V rámci dlhodobšej práce so študentmi a žiakmi počas envirovýchovného programu prostredníctvom súťaží tematických umeleckých návrhov a spracovaní stvárnenia jaskynnej bioty a jaskyne, sa realizovali tematické a rozšírené vstupy so študentmi a žiakmi rôznych vekových kategórií v Demänovskej jaskyni slobody. Pre verejnosť sa konali tematické vstupy vo Važeckej jaskyni zamerané na život medveďa jaskynného a významu jaskyne ako ekosystému. V rámci medzinárodného dňa detí sa konal špeciálny tematický vstup pre žiakov prvého stupňa základnej školy v Gombaseckej jaskyni so zreteľom na prírodné hodnoty jaskyne. Pri príležitosti 90. výročia objavenia jaskyne Domica sa tam realizoval rozšírený tematický vstup so zreteľom na prírodné a archeologické hodnoty jaskyne a ich zápis do zoznamu svetového dedičstva UNESCO.

59. Vypracovať a zaviesť do praxe systém sprievodcovských služieb v národných	MŽP SR ŠOP SR		5 000 - ŠR		Vypracovanie systému sprievodcovských služieb pre ŠOP SR	2018
---	-------------------------	--	------------	--	--	------

parkoch a iných chránených územiach					a jednotlivé organizačné zložky	
Vyhodnotenie: ŠOP SR vypracovala návrhy na zavedenie systému sprievodcovských služieb. Návrhy boli aplikované ako pilotné projekty pri sprevádzaní na náučných chodníkoch pre organizované skupiny, rovnako ako pri prevádzke ferraty cez Kysel' v NP Slovenský raj.						
CIEĽ		A.2 Zabezpečiť informovanosť laickej a odbornej verejnosti o význame biodiverzity a krokoch na jej ochranu a trvalo udržateľné využívanie				
OPATRENIE		A.2.2 Spolupracovať s Európskou komisiou na vypracovaní a realizácii komunikačnej kampane o sústave Natura 2000, pokiaľ to bude vhodné				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
60. Vypracovať a realizovať komunikačnú kampaň o sústave Natura 2000 a realizovať ju najmä prostredníctvom projektov z EÚ fondov	MŽP SR ŠOP SR SAŽP SMOPaJ „strešné“ organizácie vlastníkov/ užívateľov pozemkov		4 400 000 - OPKŽP	4 000 000	Vypracovanie návrhu kampane (do roku 2015), podľa potreby v spolupráci s EK; vypracovanie a realizácia projektov, dobudovanie pracovísk pre trvalé uchovávanie a odborné zhodnotenie prírodného a kultúrneho dedičstva pre EVV (prednášková, školiaca, výstavná, publikačná a propagačná činnosť vo vzťahu k sústave Natura 2000), dokumentačná činnosť, história ochrany druhov a území vo vzťahu k sústave Natura 2000, národná databáza jaskýň a i.	2020
Vyhodnotenie: Osobitná komunikačná kampaň zameraná na sústavu Natura 2000 zatiaľ nebola vypracovaná. SMOPaJ spolupracovalo pri návrhu a príprave podkladov pre Národný projekt 1: Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku v spolupráci s SAŽP súvisiaci aj so sústavou Natura 2000 (aktivity Letná detská univerzita, tvorivé dielne a denný letný tábor). OP ŽP bol podporený projekt ŠOP SR zameraný na propagáciu chránených území a druhov Natura 2000, ukončený v roku 2015 . V rámci neho bola vytvorená výstava Druhy EU významu na Slovensku, zapožičiavaná 35 rôznym inštitúciami po celom Slovensku, vydaný film Európsky významné druhy rastlín a živočíchov (9 dielov), vydaných 155 000 propagačných materiálov ako napr. skladačky o národných parkoch, ilustrovaný sprievodca biotopmi, 20 sád o CHKO A NP, 22 skladačiek o NCH/NL. Aj po skončení projektu prebieha informovanosť prostredníctvom výstavy a filmu, 13 424 ľudí bolo informovaných alebo zapojených, naďalej prebieha distribúcia materiálov školám, múzeám, obecným úradom, MVO a širokej verejnosti.						

61. Pripraviť a každoročne realizovať cenu Natura 2000 na národnej úrovni	MŽP SR ŠOP SR		6 000	EK od roku 2014 realizuje cenu Natura 2000 a odporučila členským štátom realizovať národnú súťaž	2020
Vyhodnotenie: Návrh národnej ceny Natura 2000 bude rozpracovaný v nasledujúcich rokoch.					

Oblasť B: Zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb

CIEĽ		B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov				
OPATRENIE		B.3.1 Zlepšiť vedomosti o ekosystémoch a nimi poskytovaných službách zmapovaním a posúdením stavu ekosystémov a ich služieb na území SR				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
62. Zabezpečiť účasť expertov na práci v pracovných skupinách (IPBES, MAES, ENCA) kvôli plneniu cieľa 2 EÚ stratégie biodiverzity do roku 2020	MŽP SR ŠOP SR		9 000 - ŠR		Práca v európskych pracovných skupinách; účasť na rokovaní (aj s ohľadom na predsedníctvo SR v EÚ v r. 2016)	2020
Vyhodnotenie: ŠOP SR ako organizácia poverená MŽP SR plnením úloh súvisiacich s IPBES určila kontaktnú osobu – národný kontaktný bod ešte v roku 2012. Zamestnanci ŠOP SR boli súčasťou delegácie, ktorá sa zúčastnila na 4. plenárnom zasadnutí IPBES (Kuala Lumpur, Malajzia, 2016), na 5. plenárnom zasadnutí (Bonn, Nemecko, 2017), na 6. plenárnom zasadnutí 6. (Medellín, Kolumbia, 2018) ako aj na 7. plenárnom zasadnutí (Paríž, Francúzsko, 2019) ako aj na ďalších relevantných podujatiach, najmä pre oblasť strednej a východnej Európy. Vytvorená bola skupina expertov na národnej úrovni, pričom problematika IPBES bola riešená aj v rámci predsedníctva SR v Rade EÚ v r. 2016. Od roku 2018 sa národným kontaktným bodom stalo MŽP SR, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, pričom ŠOP SR bola naďalej požiadaná poskytnúť potrebnú odbornú súčinnosť pri koordinácii IPBES, nakoľko ide o vedecko-politickú platformu a navrhla, kto aj kontaktnú osobu pre agendu IPBES na ŠOP SR. Politické sumáre jednotlivých vyhodnotení IPBES sa pravidelne prekladajú do slovenčiny a sú aj prístupné na stránke MŽP SR.						
Skupina pre mapovanie a hodnotenie ekosystémových služieb (MAES) sa stretáva od roku 2015. Jej aktivita nie je veľmi pravidelná, do budúcnosti však už bude musieť byť skupina aktívnejšia, s častejšou frekvenciou stretávania sa a vyselektovaný z nej len tí členovia, ktorí boli v doterajšom procese aktívni, predovšetkým zo ŠOP SR a UKF Nitra a SAV, pričom by už mali byť aj viac finančne ohodnotení v rámci progresu vývoja. V roku 2019 bol vypracovaný Katalóg ekosystémových služieb , v spolupráci ŠOP SR a UKF Nitra a SAV, ktorý predstavuje základné zhodnotenie ekosystémových služieb a ich rozdelenie na 18 ekosystémových služieb (z toho 5 produkčných, 10 regulačných a 3 kultúrne). MŽP SR sa zúčastňuje aj pracovnej skupiny pre MAES pod gesciou DG Environment. V rámci tejto PS sa vyvinul koherentný analytický rámec, ako aj spoločné typológie ekosystémov na mapovanie a typológia ekosystémových služieb pre účtovníctvo, ktorú má EÚ a jej členské štáty uplatňovať s cieľom zabezpečiť konzistentné prístupy. Výsledky tejto PS prispeli aj ku globálnemu hodnoteniu ekosystémov a ekosystémových služieb v rámci vyššie spomenutej platformy IPBES (v roku 2019). Navrhol sa aj počiatočný súbor ukazovateľov, ktoré by sa mohli						

použiť na úrovni EÚ a jej členských štátov pre mapovanie a hodnotenie biodiverzity, stavu ekosystémov a ekosystémových služieb. Všetky výstupy z PS MAES v rámci EÚ sa snažíme preklopiť aj na národnú úroveň.

Slovensko zatiaľ nie je členom ENCA (The European Nature Conservation Agency Heads Network). Táto sieť vznikla v roku 2007 a prináša spoločné skúsenosti s politikou ako aj implementáciou praktickej ochrany prírody v celej Európe ako aj mimo nej. ŠOP SR sa však v nepravidelných intervaloch zúčastňuje odborných stretnutí siete ENCA.

63. Vypracovať metodiku mapovania a hodnotenia stavu ekosystémov a zabezpečiť jej implementáciu na modelových územiach	MŽP SR ÚKE SAV SAŽP ŠOP SR		10 000 - OPKŽP	65 000	Spracovanie metodiky pre mapovanie ekosystémov pre priestorovo explicitné hodnotenie stavu ekosystémov a otestovanie metodiky na modelových územiach a publikovanie správ o stave ekosystémov modelových území	2015
--	-------------------------------------	--	----------------	--------	--	------

Vyhodnotenie:

ÚKE SAV vypracovalo metodiku hodnotenia ekosystémových služieb na regionálnej úrovni (urbánno-rurálne prostredie) a bola aplikovaná na Mestskom funkčnom regióne Trnava), nie ale na ekosystémy. Z hľadiska metodiky mapovania ekosystémov je potrebné používať klasický katalóg biotopov Slovenska, pri lesných biotopoch schválenú metodiku mapovania lesných biotopov a na hodnotenie stavu ekosystémov využívať kombináciu údajov z monitoringu ŠOP SR ako aj iné relevantné zdroje napr. Global Forest Watch údaje o zásahoch do porastov a údaje o zarastaní nelesných biotopov. Tento prístup by mal byť aplikovaný aj v pripravovanej monografii ÚKE SAV ohľadom celonárodného hodnotenia. V princípe je potrebné vychádzať s už pripravenej mapy ekosystémov, ktorá jasne popisuje postup identifikácie biotopov a rovnako v pozadí využívať údaje z monitoringu ohľadu stavu biotopov a cez extrapoláciu ďalších údajov vymodelovať stav biotopov pre každý polygón zvlášť. Následne V ďalšej práci je potrebné podporiť pracovníkov ŠOP SR v overovaní jednotlivých polygónov s ohľadom na správne určenie biotopu v mape ekosystémov a jej postupné spresňovanie cez validáciu v teréne.

Ako bolo uvedené v úlohe 62 – bolo vypracované základné rozdelenie v rámci **Katalógu ekosystémových služieb** a v nasledujúcom období sa bude vypracovávať ekonomické zhodnotenie jednotlivých ekosystémoch služieb, aby bolo možné plniť medzinárodné záväzky.

64. Zrealizovať mapovanie ekosystémov a hodnotenie ich stavu na území Slovenska	MŽP SR ŠOP SR ÚKE SAV SAŽP vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		2 000 000 - ŠR 4 000 000 - OPKŽP	3 000 000	Terénne mapovanie a výskum, spracovanie výsledkov (na základe metodiky overenej na modelových územiach)	2017
---	--	--	--	-----------	---	------

Vyhodnotenie:

Vyhotovený bol podklad pre túto úlohu – GIS vrstva biotopov, vyhotovená na základe dostupných podkladov, postupne sa mapa od roku 2018 dopĺňa na základe terénneho mapovania, ale na komplexné mapovanie zatiaľ nie sú vytvorené materiálne-technické podmienky. Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch.

Pokiaľ sa jedná o terénne mapovanie, tak by malo byť predefinované skôr na validáciu údajov v existujúcej mape ekosystémov a to kombinovane, kedy jednoznačné biotopy je možné validovať aj bez terénnej návštevy a tie plochy, ktoré nie je možné validovať bez terénnej obhliadky podporiť overením v teréne a správnym určením/overením biotopu. Zásadní sú opäť jednotliví zamestnanci ŠOP SR, predovšetkým botanici, ktorí dostanú podklad pre mapovanie a budú ho postupne overovať v teréne. Je však potrebné podotknúť, že mnohé polygóny je možné overiť aj cez použitie GIS a satelitných snímok a validovať ich, avšak veľké množstvo plôch ostane stále nevalidovaných a terénne obhliadky je možné realizovať len postupne a táto úloha vyžaduje pomerne dlhý časový úsek, niekoľko rokov a musela by byť systematicky podporovaná, aby sa táto úloha plnila vo väčšom rozsahu.

65. Vypracovať program monitoringu ekosystémov a ich stavu	MŽP SR ÚKE SAV SAŽP ŠOP SR		10 000 - OPKŽP	55 000	Vypracovanie programu na dlhodobé monitorovanie rozšírenia a stavu ekosystémov, špecifikácia metód, technického vybavenia a nákladov. Použité budú skúsenosti s dizajnom obdobných monitorovacích systémov v zahraničí. Cieľom je vybudovanie systému, umožňujúceho identifikáciu a hodnotenie zmien ekosystémov	2016
<p>Vyhodnotenie:</p> <p>Samotný program monitoringu ekosystémov a ich stavu zatiaľ nebol spracovaný. V rámci projektu „Príprava a zavedenie monitoringu biotopov a druhov a zlepšenie sprístupňovania informácií verejnosti“, ktorý bol ukončený v roku 2015, sa realizovali aktivity, ktoré čiastočne súvisia aj s touto úlohou, bol pripravený nový projekt Monitoring 2. Interná časť projektu bola realizovaná v zmysle harmonogramu monitoringu pre vybrané druhy rastlín, živočíchov a biotopov. Výkon prebiehal podľa schválených metodík monitoringu. Zoológovia a botanici ŠOP SR absolvovali školenia k výkonu monitoringu za účelom zvýšenia kvalifikácie, zjednotenia postupov a odovzdania si skúseností z doposiaľ vykonaného monitoringu. Pre účely projektu bolo z rámcovej zmluvy na dodanie informačno-komunikačných technológií zakúpené HW vybavenie nevyhnutné k fungovaniu a optimalizácii fungovania vyvíjaného informačného systému.</p> <p>Externá časť sa zrealizovala najmä v zmysle zmluvy o dielo medzi ŠOP SR a konzorciom Lomtec, Lynx, Daphne a YMS. V zmysle harmonogramu zmluvy boli absolvované nasledovné jej fázy:</p> <p>Realizácia monitoringu v teréne pre biotopy a druhy – 3. zimná a 3. letná monitorovacia sezóna.</p> <p>Vývoj Komplexného informačného a monitorovacieho systému (KIMS) – nasadenie do produkčného prostredia a riadenie vývoja.</p> <p>Spracovanie a editácia záznamov z výkonu monitoringu do KIMS.</p> <p>Za účelom vyhodnotenia výsledkov monitoringu boli pripravené a vytlačené publikácie o výsledkoch monitoringu druhov a biotopov európskeho významu. Informácie o výsledkoch monitoringu sú zverejňované tiež na verejnom portáli www.biomonitoring.sk.</p> <p>V rámci tejto úlohy sa pokračuje v monitoringu a pripravuje sa nový veľký projekt monitoring 2. Stav ekosystémov by som teda stále napájal na túto úlohu a využíval údaje z KIMS od ŠOP SR z monitorovacích lokalít, avšak s tým, že pre úplnosť sa budú údaje extrapolovať a používať aj iné voľne dostupné zdroje, napr. už vyššie spomínaný Global Forest Watch, prípadne ďalšie podklady, ktoré môžu na celoslovenskej úrovni povedať niečo o stave na lokálnej úrovni. Čiastkové dáta pre lokálne územia zatiaľ nie je potrebné brať do úvahy, treba brať do úvahy len celonárodné údaje, ktoré sa dajú použiť pre celé územie SR. Z hľadiska sledovaných parametrov pri návrhu tejto úlohy nie je potrebné sledovať príliš zložité a laboratórne parametre, predovšetkým z hľadiska finančnej náročnosti a efektivity.</p>						
66. Zabezpečiť monitoring ekosystémov a ich stavu - pilotná fáza	MŽP SR ÚKE SAV SAŽP ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			750 000	Pilotná fáza monitoringu ekosystémov, zahrňujúca metódy DPZ i terénne monitorovanie na viacerých priestorových úrovniach vrátane celoplošného monitoringu územia SR	2018

Vyhodnotenie:

Úloha bola plánovaná na r. 2018, predchádzalo jej spracovanie programu monitoringu ekosystémov a ich stavu (úloha 65). V zakladaní nového monitoringu ekosystémov nie je potrebné pokračovať, keďže je nastavený a rozbehnutý systém monitoringu biotopov európskeho významu. Z hľadiska efektivity navrhujeme využívať už existujúce monitorovacie siete namiesto zakladania úplne novej.

Monitoring a následné hodnotenie ekosystémových služieb bolo navrhnuté do Integrovaného projektu LIFE, ktorý bol podaný a schválený EK v roku 2020. V pilotnom území sa bude zabezpečovať monitoring a následné hodnotenie ekosystémov a ich služieb.

67. Vypracovať katalóg ekosystémových služieb s dôrazom na tie, ktoré majú význam pre chránené územia	MŽP SR ŠOP SR		10 000 - OPKŽP	50 000	Spracovanie Katalógu ekosystémových služieb	2015
---	------------------	--	----------------	--------	---	------

Vyhodnotenie:

Katalóg ekosystémových služieb bol vypracovaný v roku 2019, jeho pdf verzia je dostupná na linku: <http://www.sopsr.sk/natura/dokumenty/Katalog-ES.pdf>

68. Vypracovať metodiku hodnotenia ekosystémových služieb a zabezpečiť jej implementáciu na modelových územiach	MŽP SR ÚKE SAV SAŽP ŠOP SR		10 000 - OPKŽP	190 000	Vypracovanie metodiky hodnotenia ekosystémových služieb v podmienkach SR na základe medzinárodných skúseností, vrátane priestorovo implicitného hodnotenia simultánneho poskytovania ekosystémových služieb v peňažnom a nepeňažnom vyjadrení, overenie metodiky hodnotenia ekosystémových služieb na modelových územiach	2016
---	-------------------------------------	--	----------------	---------	---	------

Vyhodnotenie:

Návrh hodnotenia ekosystémových služieb bol publikovaný v r. 2014 v článku Považan R., Getzner M. & Kadlečík J. 2014: Hodnotenie ekosystémových služieb v chránených územiach Karpát so zameraním na Slovensko – metodický prístup pre rýchle hodnotenie. *Questiones rerum naturalium*, Fakulta prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 1(2): 7-44.

Z celonárodného hľadiska bol vypracovaný metodický základ, ktorý bol pripravený na základe vedeckej práce Burkharda a českého prístupu publikovaných od p. Frohlichovej. Existuje mnoho rôznych metodík, pričom tieto boli rozpracované podľa vlastného uváženia expertov a pokračuje sa v nich naďalej.

Výstupy boli publikované v gescii ŠOP SR v roku 2020 spolu s metodickým rámcom v publikácii **Hodnota ekosystémov a ich služieb na Slovensku**. Ide o komplexné biofyzikálne a monetárne hodnotenie ekosystémov a ich služieb na Slovensku s využitím ekosystémového prístupu, ktorý vychádza zo stavu ekosystémov a miery ich degradácie. Dôležitým krokom pre hodnotenie ES bolo vytvorenie unikátnej mapy a geodatabázy ekosystémov Slovenska. Publikácia hodnotí kapacitu slovenských ekosystémov poskytovať vybraných 11 regulačných, 10 produkčných a 2 kultúrne služby a zároveň produkciu týchto 23 ekosystémových služieb. Pri vyhodnení ES sa kladol veľký dôraz na stav ekosystémov, ktorý znižuje/zvyšuje poskytovanie vybraných ES. Prelomovým je prvé monetárne vyhodnotenie vybraných ES pre jednotlivé ekosystémy Slovenska v EUR/ha/rok ako aj celkové ekonomické vyhodnotenie poskytovaných služieb na celonárodnej úrovni.

V rámci projektu Centralparks (Interreg Stredná Európa) sa pod koordináciou ŠOP SR a OZ PRONATUR spracováva celokarpatská príručka Karpatský nástroj pre ekosystémové služby (Carpathian Ecosystem Services Toolkit) ako pomôcka pre orgány a organizácie ochrany prírody v karpatských krajinách pri vypracovávaní stanovísk a rozhodnutí zohľadňujúcich služby poskytované ekosystémami. Vlastné hodnotenie ekosystémových služieb sa vypracováva v spolupráci ŠOP SR so SAV a UKF v Nitre.

69. Vykonať hodnotenie ekosystémových služieb na území Slovenska (mimo modelových území)	MŽP SR ÚKE SAV SAŽP ŠOP SR		1 000 000 - OPKŽP	500 000	Aplikácia metodiky hodnotenia ekosystémových služieb na celoslovenskej úrovni	2018
Vyhodnotenie: Tak ako bolo spomínané vyššie bol vypracovaný Katalóg ekosystémových služieb , ktorý na Slovensku vymedzil 18 (z toho 5 produkčných, 10 regulačných a 3 kultúrne). Táto publikácia dáva veľmi dobrý základ pre budúce hodnotenie, zlepšovanie a spresňovanie.						
70. Vypracovať národnú správu o stave ekosystémov, zriadiť internetový portál pre ekosystémy a realizovať dve výstavy o ekosystémových službách	MŽP SR SAŽP ŠOP SR ÚKE SAV SMOPaJ		10 000 - OPKŽP	130 000	Vypracovanie a publikovanie národnej správy o stave ekosystémov na základe hodnotenia a monitorovania ekosystémov a ich služieb, vybudovať a sprevádzkovať internetový portál poskytujúci informácie o ekosystémoch SR pre odbornú i laickú verejnosť (napr. databáza degradovaných a jej permanentná aktualizácia), realizácia 2 výstav o ekosystémových službách rôznych typov ekosystémov, edukačné využitie výstav pre propagáciu prírodných hodnôt SR a ich ochrany	2019
Vyhodnotenie: SMOPaJ v roku 2015 na školách prezentovala putovnú výstavu Ekosystémové služby mokradí s účasťou 237 žiakov, študentov a pedagógov. Bola zabezpečená príprava žiakov ZŠ na biologické olympiády v počte 54 (2016), 31 (2017), 38 (2018) a 25 (2019). Údaje o súčasnom stave spracovania ekosystémových služieb sú dostupné na webovom portáli ŠOP SR. V budúcnosti po dopracovaní mapy ekosystémov sa plánuje jej zverejnenie pre verejnosť, ale z dôvodu nedostatku kapacít a finančných prostriedkov je potrebná revízia zatiaľ vytvorenej mapy ekosystémov na základe terénnych mapovaní.						
CIEĽ	B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov					
OPATRENIE	B.3.2 Pripraviť systém hodnotenia a ekonomického vyjadrenia hodnoty ekosystémových služieb a tovarov a navrhnuť komplexný systém platieb za využitie ekosystémových služieb, berúc do úvahy existujúce systémy a mechanizmy					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
71. Spracovať metodiku na výpočet hodnoty	MŽP SR		10 000 – OPKŽP		Metodika hodnotenia ekosystémových	2016

ekosystémových služieb	rezortné organizácie NLC NPPC		10 000 - ŠF EÚ		služieb v podmienkach SR na základe medzinárodných skúseností	
<p>Vyhodnotenie: Metodika zatiaľ bola spracovaná a výsledky publikované v gescii ŠOP SR v roku 2020 v publikácii Hodnota ekosystémov a ich služieb na Slovensku. Ide o komplexné biofyzikálne a monetárne hodnotenie ekosystémov a ich služieb na Slovensku s využitím ekosystémového prístupu, ktorý vychádza zo stavu ekosystémov a miery ich degradácie. Dôležitým krokom pre hodnotenie ES bolo vytvorenie unikátnej mapy a geodatabázy ekosystémov Slovenska. Publikácia hodnotí kapacitu slovenských ekosystémov poskytovať vybraných 11 regulačných, 10 produkčných a 2 kultúrne služby a zároveň produkciu týchto 23 ekosystémových služieb. Pri vyhodnotení ES sa kládol veľký dôraz na stav ekosystémov, ktorý znižuje/zvyšuje poskytovanie vybraných ES. Prelomovým je prvé monetárne vyhodnotenie vybraných ES pre jednotlivé ekosystémy Slovenska v EUR/ha/rok ako aj celkové ekonomické vyhodnotenie poskytovaných služieb na celonárodnej úrovni.</p>						
72. Navrhnuť systém platieb za ekosystémové služby v podmienkach SR	MŽP SR ŠOP SR		10 000 - ŠR		Metodika platieb za ekosystémové služby	2016
<p>Vyhodnotenie: Metodika zatiaľ nebola vypracovaná vzhľadom na posun v dokončení úloh 62. – 70. Úloha pokračuje aj v ďalších rokoch.</p>						
73. Realizovať prípadové štúdie hodnotenia ekosystémových služieb, prioritne v chránených územiach	MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		10 000 – OPKŽP 15 000 - ŠF EÚ		Prípadové štúdie	2020
<p>Vyhodnotenie: V roku 2014 bol publikovaný materiál Považan R., Getzner M. & Kadlečík J. 2014: Hodnotenie ekosystémových služieb v chránených územiach Karpát so zameraním na Slovensko – metodický prístup pre rýchle hodnotenie. Questiones rerum naturalium, Fakulta prírodných vied UMB v Banskej Bystrici, 1(2): 7-44. Ďalšie prípadové štúdie zatiaľ nie sú naplánované. Úloha pokračuje aj v ďalších rokoch.</p>						
74. Prehodnotiť spoločenskú hodnotu biotopov európskeho a národného významu k ekonomickému vyjadreniu hodnoty ekosystémových služieb	MŽP SR ŠOP SR	15 000 - OPŽP			Štúdia, jej prerokovanie a zavedenie v novele zákona č. 543/2002 Z z. a vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.	2016
<p>Vyhodnotenie: V rámci projektu ŠOP SR „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“ (Švajčiarsky finančný mechanizmus) bol vypracovaný návrh na určenie spoločenskej hodnoty ohrozených karpatských biotopov (Kanka R., Piscová V., Kalivoda H., 2014). Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch. Až po stanovení hodnoty ekosystémových služieb bude možné upraviť v legislatíve spoločenskú hodnotu biotopov tak, aby zohľadňovala aj ekosystémové služby.</p>						

CIEĽ		B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov				
OPATRENIE		B.3.3 Vykonať hodnotenie prínosov a nákladov správy chránených území v SR za účelom ich efektívneho spravovania a starostlivosti o prírodné dedičstvo s prihliadnutím na poskytovanie ekosystémových služieb a tovarov				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
75. Spracovať štúdiu hodnotenia prínosov a nákladov správy chránených území z hľadiska ekosystémových služieb	MŽP SR ŠOP SR		10 000 - OPKŽP		Štúdia s využitím zahraničných skúseností a jej šírenie	2016
Vyhodnotenie: Na štúdiách pracoval Výskumný ústav vysokohorskej biológie Žilinskej univerzity v Žiline. V roku 2015 napr. vypracoval štúdiu „Socioeconomics and environmental affects of sustainable development in the Eastern Carpathians and nature protection in the region“, ktorá bola publikovaná v Polish Journal of Enviromental Studies PJOES 00296-2015. Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch.						
76. Rozpracovať systém podpory lokálnych produktov, certifikácie, predaja environmentálne vhodných výrobkov z oblasti chránených území a kultúrneho dedičstva	MŽP SR ŠOP SR SAŽP MPRV SR MK SR		9 000 - ŠR 10 000 - ŠF EÚ		Koncepčné a legislatívne opatrenia, výmena skúseností zo zahraničia	2017
Vyhodnotenie: Úloha bola rozpracovaná až v roku 2018. ŠOP SR začala úlohu v prvom kroku plniť prostredníctvom analýzy súčasných systémov podpory. Čiastočne na tejto úlohe pracuje MPRV SR v rámci svojich jednotlivých opatrení Plánu rozvoja vidieka 2014-2020, ktoré sa týkajú aj podpory lokálnych produktov, certifikácie a predaja environmentálne vhodných výrobkov (tie však nemusia byť priamo z oblasti chránených území a kultúrneho dedičstva).						
CIEĽ		B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov				
OPATRENIE		B.3.4 Vypracovať strategický rámec pre stanovenie priorít v oblasti obnovy ekosystémov a pripraviť a realizovať program revitalizácie mokradí a riečnych ekosystémov ako príspevok k zníženiu vplyvov zmeny klímy				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		

77. Vypracovať strategický rámec obnovy zdegradovaných ekosystémov (návrh priorít a konkrétnych opatrení, prepojených o.i. na budovanie zelenej infraštruktúry)	ŠOP SR SAŽP MŽP SR ÚKE SAV		50 000 - ŠR 100 000 - OPKŽP		Na základe výsledkov mapovania ekosystémov (vrátane mestských a vidieckych oblastí SR) a ich stavu určiť priority obnovy v rámci SR	2016
<p>Vyhodnotenie: SAŽP: V r. 2015 a 2016 sa uskutočnilo mapovanie degradovaných ekosystémov mestských oblastí krajov: Nitra, Trnava, Banská Bystrica, Prešov, Košice, Žilina a Trenčín. 2017: Bratislava, Košice. 2018: Bánovce na Bebravou, Bojnice, Brezová pod Bradlom, Dubnica nad Váhom, Handlová, Ilava, Kysucké Nové Mesto, Martin, Myjava, Nemšová, Nová Dubnica, Nováky, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Považská Bystrica, Púchov, Stará Turá, Trenčianske Teplice. 2019: Banská Štiavnica, Brezno, Detva, Dudince, Filákov, Hnúšťa, Jelšava, Kremnica, Krupina, Lučenec, Modra, Modrý Kameň, Nová Baňa, Pezinok, Poltár, Revúca, Rimavská Sobota, Senec, Sliach, Stupava, Svätý Jur, Tisovec, Tornaľa, Veľký Krtíš, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom. 2020: Dolný Kubín, Liptovský Hrádok, Liptovský Mikuláš, Krásno nad Kysucou, Námestovo, Rajec, Rajecké Teplice, Šaľa, Tlmače, Topoľčany, Trstená, Turčianske Teplice, Turany, Turzovka, Tvrdošín, Vrútky, Zlaté Moravce. ŠOP SR spolupracovala na návrhu priorít pre revitalizáciu tokov (úloha je rozpracovaná).</p>						
78. Pripraviť a realizovať národný program revitalizácie mokradí a riečnych ekosystémov	MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		7 000 000 – OPKŽP		Vládny alebo rezortný program revitalizácie s katalógom opatrení a stanovenými prioritami (do roku 2015), realizácia opatrení, najmä v inundačných územiach tokov a vytváranie mokradí v prírodnej i urbanizovanej krajine	2020
<p>Vyhodnotenie: Úloha je plánovaná na r. 2020. ŠOP SR spracovala podklady, stanoviská a pripomienky k návrhom strategických dokumentov v oblasti vodného hospodárstva - Návrh plánu manažmentu správneho územia povodia Dunaja a plánu manažmentu správneho územia povodia Visly, ktorý je súčasťou Vodného plánu Slovenska – 2. plánovacie obdobie 2016 – 2021; Návrh Aktualizácie koncepcie využitia hydroenergetického potenciálu vodných tokov SR (ďalej „AKHEP“) do roku 2030; Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkových povodiach Slovenskej republiky v správnom území povodia Dunaja a povodia Visly. ŠOP SR sa v spolupráci s VÚVH aktívne zúčastnila na testovaní vodných tokov v rámci aktualizácie a plnenia vodného plánu, zabezpečila realizáciu ichtyologického prieskumu a ichtyologické zhodnotenie cca 40 „malých“ tokov a poskytla VÚVH podklady s návrhmi opatrení pre dosiahnutie cieľov RSV na predmetných lokalitách. Taktiež boli zo strany ŠOP SR poskytnuté podklady pre SVP, š. p. ohľadne aktualizácie priorít spriechodnenia migračných bariér na Slovensku. Tiež boli vypracované odborné stanoviská k projektovej dokumentácii stavieb rybovodov a vypracovali sa viaceré zadania na spriechodnenie migračných bariér na tokoch Ipeľ, Cirocha, Slaná, Hornád, Poprad, Turiec, Váh, Hron a ďalšie. Revitalizácia a renaturalizácia vodných tokov a priľahlej riečnej krajiny a zabezpečenie spojitosti vodných tokov (čo je jednou zo základných podmienok fungovania riečnych ekosystémov) je uvedená ako jedna z priorít v Envirostratégii 2030 (Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030), prijatej v roku 2019. Ochrana mokradí bola presadzovaná aj v stanoviskách ŠOP SR k územnoplánovacej dokumentácii na rôznych úrovniach. Ochrana mokradí a integrovaný manažment vodných zdrojov boli zapracované do návrhu novej koncepcie ochrany prírody a krajiny a boli presadzované aj pri spracovaní súhrnnej správy pre Európsku komisiu ohľadom započítavania pre emisie a zachytávanie skleníkových plynov vyplývajúcich z činností súvisiacich s využívaním pôdy, so zmenami vo využívaní pôdy a s lesným hospodárstvom (LULUCF). V roku 2019 bol prijatý zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2014 Z. z.“), ktorý implementuje Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014 z 22. októbra 2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov (ďalej len „nariadenie EÚ č. 1143/2014“), do slovenskej legislatívy. Ustanovenia zákona č. 150/2019 Z. z. v kombinácii s ustanoveniami nariadenia EÚ č. 1143/2014</p>						

obsahujú povinnosti, ktoré sú priamo koncepčným základom pre boj s inváznymi druhmi (napr. vypracovanie komplexnej analýzy prienikových ciest neúmyslenej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov, realizácia akčných plánov na riešenie problematiky prioritných prienikových ciest a pod.). Opatrenia pre invázne nepôvodné druhy boli a budú integrované do iných strategických dokumentov a do legislatívy (napr. boli integrované do Envirostratégie , stratégie pre adaptáciu na klimatické zmeny, NEHAP V., vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov a ďalšie).						
79. Realizovať opatrenia na zvýšenie ekologickej funkčnosti prírodných a umelo vytvorených mokraďových krajinných prvkov	MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			2 500 000	Vytváranie ekologických plôch v prírodných prvkoch, v pobrežnej časti kanálov, pri vodných tokoch, prirodzených depresiách, zlepšovanie kvality krajiny a mikroklimatických podmienok.	2020
<p>Vyhodnotenie: V rámci spracovaných a schvaľovaných programov starostlivosti o CHVÚ boli (vo vybraných CHVÚ) navrhované aj opatrenia na zlepšenie ekologickej funkčnosti. Vybudované boli napr. tri drevené prehrádzky na toku, ktorý tečie po obvode slatinného rašeliniska na základe odporúčaní odbornej dokumentácie vypracovanej inštitútom Daphne: Mgr. Viera Šeffferová Stanová PhD., RNDr. Ján Šefffer, CSc., Ing. Miroslav Bural' (2013): Plány obnovy a monitoringu v územnej pôsobnosti Národného parku Poloniny; v CHKO Latorica bol pripravený návrh osadenia stavidla v PR Ortov za účelom zlepšenia vodného režimu mokraďových biotopov v PR; podpísaná bola zmluva o spolupráci pri zabezpečení starostlivosti o PR Ortov medzi ŠOP SR a MO SRZ Veľké Kapušany. V spolupráci s SVP, š.p. sa vytvoril systém zhodnotenia bariér na vodných tokoch, stanovila sa priorita ich odstránenia a postupne sa navrhujú rybovody, ktoré umožňujú spriechodnenie vybraných bariér na vodných tokoch v súlade s ekologickými požiadavkami jednotlivých vodných tokov.</p>						
80. Zabezpečiť zachovanie vekovo staršej drevinovej vegetácie a obnovu rozptýlenej drevinovej vegetácie v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine	MŽP SR ŠOP SR MPRV SR SPF vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			2 000 000	Ochrana staršej drevinovej vegetácie a obnova drevinovej vegetácie na plochách s odumierajúcou drevinovou vegetáciou	2020
<p>Vyhodnotenie: V rámci schvaľovanej dokumentácie ochrany prírody a krajiny (spracovaných programov starostlivosti o CHVÚ) boli (vo vybraných CHVÚ) navrhované aj opatrenia na posilnenie drevinovej vegetácie v intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine. Tieto prvky sa navrhujú aj pri novo predkladaných územných plánoch obcí, ako prvky, ktoré sú podporované v rámci SPP. Pri rozsiahlejších výruboch drevín sa navrhuje náhradná výsadba v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. tak, aby bola drevinová vegetácia v krajine zachovaná v primeranom rozsahu. Zároveň rezort MPaRV SR zahrnul ochranu drevinovej vegetácie na ornej pôde do nariadenia vlády č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, kde ochrana solitérov, stromoradií a skupín stromov sa dostala do pravidiel tzv. krížového plnenia v rámci ktorého platí zákaz odstraňovania alebo narušania uvedených krajinných prvkov (uvedené bolo realizované v spolupráci so ŠOP SR). Za uvedeným účelom spracoval VÚPOP kompletné a komplexné zmapovanie drevinovej vegetácie na ornej pôde, ktorého výsledky sú zahrnuté v mapových podkladoch pre žiadateľov, ktoré si žiadajú o dotácie na ornú plodinu – v tzv. GSAA systéme.</p>						
CIEE	B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov					

OPATRENIE		B.3.5 Využiť koncept zelenej infraštruktúry a územný systém ekologickej stability v procese územného plánovania, pri realizácii pozemkových úprav, prípravy plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja regiónov a vytvoriť právny a finančný mechanizmus na podporu starostlivosti o zelenú infraštruktúru a jej budovanie				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESSE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
81. Spracovať novú metodiku územného systému ekologickej stability (ÚSES), zahŕňajúcu tvorbu zelenej infraštruktúry, spracovať dokumenty ÚSES na regionálnej a miestnej úrovni (aktualizácia pre 40 okresov) a zabezpečiť prepojenie najvýznamnejších území systémom biokoridorov a chránených území, vrátane cezhraničných	MŽP SR ŠOP SR SAŽP		3 400 000 - OPKŽP	600 000	Spracovanie ÚSES ako dokumentácie ochrany prírody a krajiny v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. - základného dokumentu na celoplošné prehodnotenie ekologickej stability na regionálnej úrovni plánovania a regulácie návrhu budovania zelenej infraštruktúry na nižších úrovniach spracovania	2020
<p>Vyhodnotenie: SAŽP plnila úlohu nasledovne: „Spracovať novú metodiku územného systému ekologickej stability (ÚSES), zahŕňajúcu tvorbu zelenej infraštruktúry, spracovať dokumenty ÚSES na regionálnej a miestnej úrovni (aktualizácia pre 40 okresov a zabezpečiť prepojenie najvýznamnejších území systémom biokoridorov a chránených území, vrátane cezhraničných)“:</p> <ul style="list-style-type: none"> • príprava a realizácia projektu z OP KŽP "Spracovanie projektov Regionálnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry" s cieľom aktualizácie dokumentov ochrany prírody a krajiny pre 57 okresov SR, • príprava podkladov týkajúcich sa zelenej infraštruktúry v rámci činnosti v Pracovnej skupine monitorovacieho výboru pre podporu opatrení využívajúcich zelenú infraštruktúru v rámci výziev na ochranu pred povodňami a výzvy na vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine v rámci OP KŽP, implementácia zásad tvorby zelenej infraštruktúry a jej podpora v návrhoch protipovodňových opatrení (2017-2018) <p>SAŽP v roku 2018 a 2020 zabezpečila z projektu OP KŽP“ Spracovanie projektov Regionálnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry RÚSES II" vypracovanie 50 dokumentácií RÚSES a to: Malacky, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Hlohovec, Piešťany, Senica, Skalica, Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Nové Zámky, Levice, Myjava, Partizánske, Námestovo, Veľký Krtíš, Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota, Revúca, Kežmarok, Medzilaborce, Vranov nad Topľou, Rožňava, Bratislava - mesto, Košice - mesto, Košice – okolie, Pezinok, Komárno, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou, Prievidza, Stará Ľubovňa, Sabinov, Bardejov, Humenné, Snina, Gelnica, Bytča, ktoré boli odstúpené na príslušné OÚ na schválenie. Dokumentácia RÚSES Kysucké Nové Mesto, Považská Bystrica, Púchov, Banská Bystrica sú rozpracované, dopracováva sa návrhová časť RÚSES.</p> <p>V rámci projektu OP KŽP Spracovanie projektov miestnych územných systémov ekologickej stability pre potreby vytvorenia základnej východiskovej bázy pre reguláciu návrhu budovania zelenej infraštruktúry (MÚSES)" bola vypracovaná „Metodika na automatizované generovanie dokumentov MÚSES“.</p> <p>Jednotlivé organizačné útvary ŠOP SR v roku 2020 pripomienkovali návrh dokumentácií RÚSES, ktoré boli posielané z jednotlivých okresných útvarov vrámci ich schvaľovacieho procesu.</p>						

82. Spracovať model implementácie zelenej infraštruktúry a jeho overenie (plán realizácie) na demonštračnom území sídla mestského typu s definovaním odporúčaní pre aplikáciu tohto nástroja na podporu zabezpečenia konektivity prírodných prvkov krajiny v periférnych oblastiach sídla, vrátane návrhov navádzacích systémov k migračným objektom pre zver	MŽP SR SAŽP ÚKE SAV		550 000 - ŠF EÚ		Model implementácie zelenej infraštruktúry (spracovanie metodiky pre návrh) na subregionálnej, resp. lokálnej úrovni, interdisciplinárny prístup k hodnoteniu ekosystémov, ich funkcií a služieb	2020
<p>Vyhodnotenie: SAŽP vypracovala Štúdiu adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy v modelovom území, v rámci ktorej boli pre dotknutú samosprávu spracované opatrenia s odporúčacím charakterom slúžiacej okrem iného na zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry, obnovy degradovaných ekosystémov a návrhu nápravných opatrení. SAŽP tiež v roku 2019 pracovala na príručke pre obce „Zelená infraštruktúra a jej význam v protipovodňovej ochrane“, na ktorej sa podieľali aj odborníci zo ŠOP SR.</p> <p>Boli zrealizované dva ročníky súťaže Enviromesto, v roku 2017 a v roku 2019 na podporu zelenej infraštruktúry. Súťaž v oblasti B bola zameraná na budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v mestách. Ocenenie v oblasti B. Ochrana prírody a krajiny, zelená infraštruktúra si prevzalo mesto Banská Bystrica za harmonické prepájanie urbanizovaného prostredia a voľnej prírody a za realizáciu projektov na záchranu biodiverzity. Prínosom súťaže bolo vytvorenie platformy dobrých príkladov a inšpiratívnych riešení v oblasti zelenej infraštruktúry, ktorá slúži na intenzívnu výmenu skúseností medzi mestami v tejto oblasti.</p> <p>SAŽP roku 2019 zorganizovala v rámci projektu z OP KŽP SR - Národný projekt: workshop na tému „Sídla a biodiverzita“ v meste Piešťany a seminár: „Zelená infraštruktúra v sídlach miest“ v meste Žilina so sprievodnou výstavou Zelená infraštruktúra v sídlach miest. Boli spracované plagáty v počte 24 ks na tému Zelená infraštruktúra v sídlach miest. V roku 2019 bola zrealizovaná výstava Zelená infraštruktúra v meste Žilina. V roku 2020 bola zrealizovaná výstava na Radnici mesta Banská Bystrica, vo vestibule Mestského úradu Považská Bystrica, v kine Mier Považská Bystrica, v kúpeľoch Nimnica, plánuje sa výstavu zrealizovať v meste Čadca.</p> <p>Na podporu zabezpečenia konektivity prírodných prvkov v krajine a v sídle bola zahájená v roku 2016 aktivita mapovania CBI indikátorov na základe manuálu pre stanovovanie indikátorov City Biodiversity (USER’S MANUAL ON THE SINGAPORE SKÓRE ON CITIES’ BIODIVERSITY (also known as the City Biodiversity) Skóre na podporu zabezpečenia konektivity prírodných prvkov v krajine). Predmetom mapovania boli indikátory: CBI: 1 – prírodná biodiverzita v meste, CBI: 2 – konektivita ekologických sietí v meste. Boli zmapované nasledovné mestá: Banská Bystrica, Nitra, Trenčín, Trnava, Prešov, Žilina, Košice, Bratislava, Piešťany, Ilava, Bánovce nad Bebravou, Čadca, Martin, Dolný Kubín, Banská Štiavnica, Poprad, Liptovský Mikuláš, Detva, Zvolen, Levoča (12 miest). Michalovce, Sobrance, Spišská Nová Ves, Trebišov, Malacky, Pezinok, Senec, Tvrdošín, Kysucké Nové Mesto, Púchov, Turčianske Teplice, Ružomberok, Rimavská.Sobota.</p>						
83. Realizovať grantový mechanizmus pre podporu budovania zelenej infraštruktúry na lokálnej úrovni (obce)	MŽP SR SAŽP		7 000 000 – OPKŽP	3 000 000	Národný grant na pomoc obciam na budovanie zelenej infraštruktúry s cieľom vytvoriť strategicky plánovanú sieť prírodných a poloprírodných oblastí, ktoré sú vytvorené a riadené tak, aby poskytovali široký rozsah	2020

					ekosystémových služieb (vytváranie nových krajinných prvkov)	
<p>Vyhodnotenie: SAŽP plnilo túto úlohu nasledovne: Realizácia dvoch ročníkov dotačného programu Program obnovy dediny v troch oblastiach podpory – činnosť POD 1 Kvalita životného prostredia na vidieku, činnosť POD 2 Zelená infraštruktúra a adaptačné opatrenia na zmiernenie dopadov zmeny klímy a činnosť POD 3 Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета; cieľom Programu obnovy dediny je vytvoriť ekonomické, organizačné a odborné predpoklady podpory vidieckych komunít k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životného prostredia, zachovávanie prírodných a kultúrnych hodnôt vidieckej krajiny a rozvoj environmentálne vhodných hospodárskych aktivít s dôrazom na identitu a špecifiká toho prostredia; cieľom oblasti Program obnovy je podporovať špecifické činnosti zamerané na riešenie akútnych problémov vidieckych samospráv v oblasti starostlivosti o vidiecke životné prostredie, najmä zelenej infraštruktúry a starostlivosti o krajinu; v roku 2017 bolo pridelených 165 dotácií v celkovej výške 800 000,00 € a v roku 2018 bolo pridelených 167 dotácií v celkovej výške 791 884,00 €; Program obnovy dediny je financovaný Environmentálnym fondom, výkonom Programu obnovy dediny je poverená SAŽP.</p> <p>Cieľom národného projektu je realizácia prvkov zelenej infraštruktúry na miestnej úrovni prostredníctvom vegetačných prvkov a s nimi súvisiacimi činnosťami. Takto cieleňou realizáciou vegetačných prvkov sa prispieva k vytvoreniu poloprírodných až prírodných krajinných štruktúr pre konkrétne územie, kde sú zohľadnené prirodzené špecifiká a ekosystémové funkcie. Okrem zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémov sa národným projektom na miestnej úrovni posilní klimatická funkcia, pôdochranná funkcia, vodoochranná funkcia, krajínovtorná funkcia ekosystémov a environmentálna funkcia urbanizovaného prostredia.</p>						
84. Posilniť zelenú infraštruktúru na lokálnej úrovni mimo obcí najmä na základe projektov ÚSES a projektových úprav	MŽP SR SAŽP vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		7 000 000 – OPKŽP		Budovanie zelenej infraštruktúry (vytváranie nových krajinných prvkov) mimo územia obcí	2020
<p>Vyhodnotenie: SAŽP plnilo túto úlohu nasledovne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spracovanie štúdie „Úzkorozchodná železnica Banská Štiavnica - Hronská Breznica v lone zelenej infraštruktúry“ pre potreby samosprávy ležiacich v riešenom území (2017), • organizačné a odborné zabezpečenie konferencie Krajina – Človek – Kultúra 2017 s podtitulom "Zelená infraštruktúra – život pre krajinu" v dňoch 25.-26. mája 2017 organizované v spolupráci s MŽP SR a FEE TU vo Zvolene. Podujatie zamerané na prezentáciu prístupov k zelenej infraštruktúre, príklady dobrej praxe pri budovaní prvkov územných systémov ekologickej stability a prezentovanie možností financovania zelenej infraštruktúry bolo určené predovšetkým odbornej verejnosti a zástupcom vidieckych samospráv, • zvyšovanie povedomia širokej verejnosti o ÚSES a zelenej infraštruktúre prostredníctvom sprístupňovania návrhov spracovaných aktualizovaných dokumentov RÚSES na geoportáli prostredníctvom mapových služieb - zverejňovanie 22 dokumentov RÚSES spracovaných SAŽP v období 2009-2013 v rámci riešenia projektu z OPŽP „Podpora ochrany lokalít NATURA 2000 začlenením do celopriestorového systému ekologickej stability“ a schválených príslušnými okresnými úradmi v roku 2015, • vydanie brožúry „Zelená infraštruktúra pre samosprávy“ (Z. Muchová, V. Paganová, A. Tóth, 2017) s finančnou podporou Environmentálneho fondu, • vydanie brožúry „Budovanie prvkov zelenej infraštruktúry na Slovensku“ (kolektív autorov, 2017) v spolupráci s MŽP SR a Spoločnosťou pre záhradnú a krajinnú tvorbu, • vydanie „Katalógu vybraných adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy vo vzťahu k využitiu krajiny“ (kolektív autorov SAŽP, 2018). • Program obnovy dediny – každoročne vo výzve sú aj opatrenia zelenej infraštruktúry. <p>Na základe spracovaných RÚSES vybratých okresov SR a vo svojich stanoviskách presadzovala zachovanie prvkov RÚSES a rešpektovanie environmentálnych opatrení, vzhľadom na to, pozemkové úpravy sú nástrojom na presadzovanie ekologických princípov do manažmentu krajiny. V priebehu roku 2019 a 2020 sa SAŽP vyjadrovala k pripravovaným zámerom pozemkových úprav pre k.ú. Lehota pod Vtáčnikom, Šipkov, Lascov, Šoltýska, Rajecká Lesná, Buclovany,</p>						

Budiná, Gbeľany, Výčapy-Opatovce, Vislanka, Nižný Slavkov, Červenica, Lutina, Sabinov, Torysa, Vysoká, Košická Nová Ves, Valkovce, Mestisko, Radoma, Varín.						
<ul style="list-style-type: none"> Organizačné a odborné zabezpečenie „Informačného dňa Európskeho dohovoru o krajine“, ktorý sa konal 20.3.2018 v priestoroch Slovenskej lesníckej a drevárskej knižnice Technickej univerzity vo Zvolene. Organizovala ho SAŽP v spolupráci s Fakultou ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene a Slovenskou lesníckou a drevárskou knižnicou TU vo Zvolene; podujatie bolo určené predovšetkým zástupcom vidieckych samospráv. Prezentovali sa príklady adaptačných opatrení na zmiernenie dosahov zmeny klímy, vzorové aktivity obcí zameraných na realizáciu zelenej infraštruktúry a adaptačných opatrení na zmiernenie dosahov klímy financovaných z Programu obnovy dediny, opatrenia boli zamerané predovšetkým na výsadbu zelene v urbanizovanom prostredí a alejí vo voľnej krajine. 						
85. Implementovať Aktualizovanú národnú stratégiu ochrany biodiverzity do roku 2020 do environmentálnej regionalizácie SR	MŽP SR SAŽP	90 000 ŠR			Na základe spracovávaných máp environmentálnej regionalizácie bude porovnanie ohrozenia biodiverzity v jednotlivých regiónoch SR	2018
Vyhodnotenie: SAŽP plnilo túto úlohu nasledovne: <ul style="list-style-type: none"> V r. 2016 bola vydaná publikácia „Environmentálna regionalizácia SR“, ktorá predstavuje prierezový zdroj informácií o stave životného prostredia v SR; Bola vydaná publikácia „Environmentálna regionalizácia SR“ v anglickej verzii a publikácia „Zaťaženie oblasti životného prostredia SR“ v slovenskej a anglickej verzii., Národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 bola v ER premietnutá v časti 5. Biota a Krajina v textovej časti a grafickej časti mapy 5.1 až 5.11 						
86. Vypracovať štúdiu „Konektivita krajiny pre migráciu druhov a biotopov v sústave CHÚ (Natura 2000, národná sústava, cezhraničné CHÚ)“, pripraviť medzinárodný projekt na zlepšenie ekologickej konektivity v horských oblastiach povodia Dunaja a zapracovať výsledky štúdie do územnoplánovacej dokumentácie (ÚPD)	MŽP SR ŠOP SR SAŽP STU Ústav manažmentu Bratislava VÚC		100 000 - ŠF EÚ		Vypracovať scenár migračného odporu krajiny a zmapovanie výsledných úzkych miest v teréne, v spolupráci so zahraničnými partnermi príprava medzinárodného projektu, hľadanie zdrojov financovania a realizácia projektu, štúdiu zapracovať do ÚPD regiónov a obcí a do strategických dokumentov	2020
Vyhodnotenie: ŠOP SR a SAŽP sa spolu s rôznymi organizáciami v karpatských krajinách z oblasti ochrany prírody a rozvoja dopravy v r. 2015-2018 podieľali na príprave projektov zameraných na zabezpečenie a zlepšenie ekologickej konektivity v Karpatoch. Návrhy projektov TRANSGREEN (Integrované plánovanie rozvoja dopravy a zelenej infraštruktúry v dunajsko-karpatskom regióne s ohľadom na potreby ľudí a prírody) a ConnectGREEN (Obnova a manažment ekologickej koridorov ako prvkov zelenej infraštruktúry v horských oblastiach v povodí Dunaja) boli podané v rámci výzvy Dunajského nadnárodného programu (DTP) v novembri 2015, v roku 2017 začala implementácia schváleného projektu TRANSGREEN a v roku 2018 schváleného projektu ConnectGREEN. V rámci DTP bol schválený tiež projekt Premostenie podunajských chránených území za účelom vytvorenia dunajského biotopového koridoru (DANUBE parks CONNECTED) na udržiavanie a obnovu ekologickej konektivity v Podunajsku a projekt DaRe to Connect - Podpora ekologickej konektivity v Dunajskom regióne prostredníctvom prepojenia území Natura 2000 pozdĺž Zeleného pásu (Green Belt). V rámci projektov sa spracovávajú metodické materiály, príručky a odporúčania pre zabezpečovanie ekologickej konektivity v krajine. V r. 2019 bola ŠOP SR zapojená do prípravy návrhu projektu SaveGREEN – Zabezpečenie funkčnosti nadnárodne významných ekologickej koridorov v povodí Dunaja (Interreg Dunajský nadnárodný program), ktorý bol schválený v r. 2020.						
87. Rozpracovať nástroje ekologickej konektivity, uplatniť ich v rámci územného	MŽP SR ŠOP SR			10 000	Identifikácia fragmentácie, medzier v ekologickej sieti, spracovanie	2020

plánovania (napr. v rozširujúcej sa zástavbe v okolí miest plánovať priestory pre pohyb živočíchov) a v prípade potreby novelizovať príslušné právne predpisy	SAŽP MDaV SR ÚKE SAV				návrhov koridorov a chránených území a ich zahrnutie do dokumentov územného plánovania; spolupráca rezortov pri integrácii dokumentácie ÚSES do plánovacích a strategických dokumentov na všetkých stupňoch riadenia	
<p>Vyhodnotenie: Aktivity boli naplánované v projekte Dunajského nadnárodného programu, ktoré realizuje ŠOP SR a SAŽP ConnectGREEN, ktorého implementácia začala v auguste 2018. Výstupy z projektu budú využívané pri územnom plánovaní, pri vyjadrovaní sa ŠOP SR k územným plánom obcí. SAŽP spolupracuje spoločne so ŠOP SR na projekte ConnectGREEN. Cieľom projektu je prispieť k udržaniu a zlepšeniu ekologickej konektivity medzi prírodnými biotopmi v karpatskom ekoregiónu, a to v Českej republike, Maďarsku, Rumunsku, v Slovenskej republike a v Srbskej republike. Cieľom je zlepšiť možnosti identifikácie a manažmentu biokoridorov a minimalizovať konflikty medzi rozvojom infraštruktúry a ochranou voľne žijúcich živočíchov.</p> <p>V súčasnosti je projekt vo fáze testovania metodiky pre identifikáciu ekologických koridorov veľkých šeliem v Karpatoch. Testovanie prebieha v pilotných územiach, ktoré sú štyri, z toho dve zasahujú na Slovensko (pilotné územie Západné Karpaty spolu s Českom a pilotné územie Cerová vrchovina/Bükk spolu s Maďarskom). Poznatky získané v pilotných územiach budú použité pri finalizácii metodiky a pri tvorbe navrhovaných opatrení pre zachovanie a zlepšenie ekologickej konektivity v Karpatoch. Finálnym výstupom projektu bude Stratégia pre ekologické koridory, ktorej implementácia v plánovacích procesoch SR a partnerských krajín zabezpečí dosiahnutie cieľov projektu. ConnectGREEN podporí spoluprácu medzi ochranou prírody, správou chránených území, územným plánovaním a rozhodovacími orgánmi na miestnej, národnej a nadnárodnej úrovni.</p>						
88. Pri pozemkových úpravách zabezpečiť, aby boli zamerané reálne korytá vodných tokov s dostatočne širokou parcelou vodného toku zohľadňujúcou dynamiku vodného toku a ochranu brehových ekosystémov (biotopov)	MŽP SR MPaRV SR ŠOP SR			6 000	Usmernenie pre spracovateľov pozemkových úprav, kontrola jeho realizácie	2020
<p>Vyhodnotenie: Problematika bola prerokovaná v r. 2015 a 2016 na pracovných poradách a boli navrhnuté možné riešenia v rámci rôznych projektov a to podľa problematiky zamerania reálnych koryt vodných tokov v nadväznosti na ochranu brehových biotopov pri pozemkových úpravách a vzhľadom na to, že správa vodných tokov a z nej vyplývajúce oprávnenia sú upravené v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a správca vodného toku je aj správcom pozemkov koryt, ktoré sú vo vlastníctve SR. Pri riešení uvedenej problematiky je potrebné rešpektovať najmä ust. § 43 (vodné toky) a § 45 (zmeny koryta) vodného zákona. Na základe uvedeného upozorňujeme na potrebu spolupráce so sekciou vôd MŽP SR a správcom vodného toku pri riešení uvedenej problematiky, takže ďalšie rokovania a návrhy riešení sa uskutočnia v úzkej spolupráci orgánov a organizácií ochrany prírody so sekciou vôd MŽP SR a správcom vodného toku.</p>						
CIEĽ	B.3 Do roku 2020 zaistiť zachovanie a posilnenie ekosystémov a ich služieb, a to prostredníctvom zriadenia zelenej infraštruktúry a obnovy najmenej 15 % zdegradovaných ekosystémov					
OPATRENIE	B.3.6 Zabezpečiť pozitívny vplyv Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy na biodiverzitu prostredníctvom opatrení založených na ekosystémoch					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA		STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY		PREDPOKLADANÝ

		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		TERMÍN UKONČENIA
89. Zmierniť negatívne dôsledky zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení vo vodnom hospodárstve	MŽP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		100 000 000 - OPKŽP		Adaptačné opatrenia zamerané na akumuláciu vody vo vhodných geomorfologických útvaroch s cieľom zmierniť následky povodní a sucha, dosiahnuť dobrý ekologický potenciál a uspokojovať požiadavky na vodu, opatrenia na realizáciu vhodných vodohospodárskych opatrení vo vodných tokoch, v lesoch, na poľnohospodárskej pôde a v urbanizovanej krajine	2020
<p>Vyhodnotenie: Európska environmentálna agentúra (EEA) úzko spolupracuje s Európskou komisiou (GR pre oblasť klímy, Spoločné výskumné centrum, Eurostat), s expertmi z Európskeho tematického centra pre vplyvy zmeny klímy, zraniteľnosť a adaptáciu (ETC/CCA) a so sieťou krajín EEA (Eionet). Medzi hlavné činnosti a produkty patrí hodnotenie vplyvov zmeny klímy a zraniteľností v Európe a analýza národných, mestských a odvetvových stratégií a akčných plánov týkajúcich sa zmeny klímy. Agentúra EEA udržiava a riadi aj Európsku platformu pre adaptáciu na zmenu klímy (Climate-ADAPT). Slovenská republika v súčasnosti čerpá podporu z EEA a Nórskeho fondu na vykonávanie opatrení súvisiacich so zmenou klímy a pripravuje projekty OP KŽP. ŠOP SR ako koordinátor Karpatskej iniciatívy pre mokrade pracovala v r. 2020 na príprave návrhu medzinárodného projektu zameraného na opatrenia súvisiace so zmenou klímy v karpatskom regióne.</p> <p>MŽP SR a ŠOP SR navrhla aj zaradenie nových úloh a opatrení súvisiacich s adaptáciou v oblasti vodného hospodárstva a v oblasti ochrany a obnovy prírody a biodiverzity do Akčného plánu adaptácie SR na zmenu klímy a do Akčného plánu na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody – H₂ODNOTA JE VODA po roku 2020. Najväčšie zmeny na zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy bude potrebné zabezpečiť správne nastavenými opatreniami a platbami v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a to najmä po roku 2020 – na nastavení strategického plánu sa začalo pracovať od roku 2019, pričom by v sebe mali zahrnúť aj návrhy relevantných politik, stratégií a legislatívy v oblasti životného prostredia (vrátane opatrení vo vodnom hospodárstve).</p>						
90. Navrhnuť a realizovať ďalšie opatrenia na zachovanie alebo zlepšenie stavu ekosystémov	MŽP SR ŠOP SR ÚKE SAV vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		5 000 000 - OPKŽP		Zhodnotenie stavu na základe mapovania; praktická realizácia opatrení na zlepšenie stavu ekosystémov	2020
<p>Vyhodnotenie: Opatrenia na zachovanie a zlepšenie stavu ekosystémov sú navrhované v pripravovanej dokumentácii ochrany prírody (programy starostlivosti o CHVÚ a ÚEV), ako aj v rámci projektov LIFE. Úloha sa tiež rieši v rámci Interreg projektu Centralparks v rámci karpatského regiónu, na ktorom participuje ŠOP SR ako partner projektu a rovnako boli opatrenia zamerané na zlepšenie stavu ekosystémov v oblasti Záhoria a Latorice navrhnuté v rámci Integrovaného LIFE projektu, ktorý bol podávaný v roku 2020.</p>						

91. Realizovať schválený projekt LIFE Revitalizácia klímy vo vysušených oblastiach na východnom Slovensku prostredníctvom vodnej-klimatickej obnovy	Eudia a voda	657 732 LIFE			Realizácia projektu schváleného EK, finančné prostriedky boli vyčíslené podľa celkového rozpočtu projektu prepočítaného na r. 2014-2015	2015
Vyhodnotenie: Projekt bol ukončený v r. 2015. Cieľom tohto projektu bolo ozdravenie klímy a krajiny prostredníctvom integrovaného zadržiavania dažďovej vody v poškodených častiach krajiny, pomocou vodozádržných opatrení, využitie rôznych technologických riešení na prevenciu pred nadmerným odtokom dažďovej vody z lesopoľnohospodárskej i urbánnej krajiny, ozdravovať klímu zadržiavaním dažďovej vody na mieste kde dopadne, zvyšovanie zásob vodných zdrojov v povodí, predchádzanie povodňam, suchu a erózií a zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy a zapájanie miestnych komunít do ochrany životného prostredia (vytváranie pracovných príležitostí). Miestom implementácie boli obce – Baškovce, Černina, Gruzovce, Hrubov, Ohradzany, Slovenská Volová, Sopotovce a Turcovce, pričom minimálne navrhované opatrenia pre jednu obec bolo 15 000 m ³ vodozádržných opatrení na cyklické zadržiavanie dažďových vôd v tejto štruktúre.						

Oblasť C: Ochrana biodiverzity v štátnej politike poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a rybného hospodárstva

CIEĽ	C.4 Do roku 2020 realizovať opatrenia Spoločnej poľnohospodárskej politiky priaznivé pre biodiverzitu na všetkých poľnohospodársky využívaných plochách tak, aby sa merateľne zlepšil stav ochrany druhov a biotopov					
OPATRENIE	C.4.1 Realizovať opatrenia s pozitívnym efektom na biodiverzitu, druhy, biotopy a chránené územia s cieľom maximalizovať príspevok poľnohospodárov k ochrane biodiverzity na národnej úrovni					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
92. Realizovať schému PRV „multifunkčné okraje polí“ v rámci „agroenvironmentálne-klimatického opatrenia“	MPRV SR MŽP SR ŠOP SR SPF vlastníci/ užívatelia pozemkov		8 750 000 - PRV		Obnova vegetačných lemov a pásov pri poľných cestách, kanáloch a iných krajinných prvkoch - súčinnosť ŠOP SR pri zabezpečovaní podkladov	2020
Vyhodnotenie: Hlavným cieľom podpory zvýšenia biodiverzity v týchto oblastiach je prostredníctvom vytvárania multifunkčných okrajov polí osiatych celoročne kvitnúcimi zmesami uznaných druhov osiva rastlín bez chemického ošetrovania, vytvoriť podmienky a priestor pre hniezdenie vtákov, ochranu drobných živočíchov a podmienky pre vegetačnú činnosť opel'ovačov v poľnohospodárskej krajine.						
Schéma bola pre žiadateľov otvorená v r. 2015, 2016, 2017, 2018. Celkovo bolo podaných 5 žiadostí na plochu 25,3 ha s celkovým finančným príspevkom 54 450 € na 5 ročné záväzky.						

O operáciu je minimálny záujem. V ďalšom programovom období bude potrebné po dohode s MPRV SR navrhnuť dotačnú schému tak, aby bola zaujímavá pre žiadateľov.

Podľa **Výročných správ vykonávania PRV SR v rokoch 2014 – 2019** (<https://www.mpsr.sk/?navID=47&SID=43&navID2=1192>) bolo plnenie vo výške 2,54 %. Potenciál uvedenej operácie, ktorá významne prispieva k zvýšeniu biodiverzity prostredníctvom vytvárania pásov osiatych kvitnúcimi zmesami, nie je dostatočne využitý. Vzhľadom k tomu bolo odporúčanie pre prehodnotenie výšky ročnej kompenzačnej platby na hektár vytvoreného multifunčného pásu na ornej pôde a upravenie podmienok na ich manažment s cieľom zvýšiť záujem poľnohospodárov o realizáciu biopásov na ornej pôde. Podopatrenie oslovuje minimum podnikov. Ide len o okraje polí, kde je navyše vyžadovaná aj predpísaná zmes na osev. Nerieši prioritne ochranu proti erózii, je možné ho chápať hlavne ako príspevok k zachovaniu biodiverzity na ornej pôde. Často nejde o zatrávenie na najväčších sklonoch na pôdnom bloku, ale len o okraje polí.

93. Vytvoriť personálne a materiálne predpoklady pre uchovanie genofondu rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo v zmysle zákona č. 215/2001 Z. z. o ochrane genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo	MPRV SR			2 500 000	Prijať účinné opatrenia na zabezpečenie bezproblémovej prevádzky Génovej banky SR a uchovávanie ohrozených kolekcii genetických zdrojov ex-situ, in vitro a on farm spôsobom	2020
--	---------	--	--	-----------	--	------

Vyhodnotenie:

V zmysle zákona č. 215/2001 Z. z. o ochrane genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo (ďalej len „zákon č. 215/2001 Z. z.“) je zriadená Génová banka SR na NPPC – VURV v Piešťanoch. V zmysle ust. § 6 zákona č. 215/2001 Z. z. bol v roku 2015 inovovaný.

Národný program ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na roky 2015-2019 (Národný program). Národný program je súhrn organizačných, právnych a ekonomických opatrení na zabezpečovanie komplexnej a sústavnej ochrany genetických zdrojov rastlín a úlohy z neho vyplývajúce plní výskumný ústav zriadený ministerstvom.

V zmysle tohto výskumný ústav (NPPC-VURV) a podľa finančných prostriedkov pridelených ministerstvom (MPRV SR) vytvoril personálne a materiálne predpoklady pre uchovávanie genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo v zmysle vyššie uvedeného zákona.

V rámci riešenia úloh odbornej pomoci zameranej na uchovanie genofondu rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo sme podľa aktuálneho personálneho a materiálneho stavu vykonali:

- V roku 2014 sme pokračovali v zabezpečovaní problematiky ochrany GZR od zhromažďovania GZR cez hodnotenie zhromaždených kolekcii GZR, získavanie údajov pre informačnú banku dát; ex situ udržiavanie a premnožovanie biologického materiálu, evidenciu a dokumentáciu zhromaždených GZ v pasportných a popisných databázach, zabezpečenie dostatočného množstva semien pre ich strednodobé a dlhodobé uchovanie v GB až po zabezpečenie prevádzky GB, zabezpečenie medzinárodnej spolupráce v rámci Bioversity International, Európskeho kooperatívneho programu a FAO aktivít a koordináciu NPOGZR v SR. V r. 2014 bolo v dôsledku pretrvávajúceho krátenia finančných prostriedkov na problematiku ochrany GZR zo ŠR riešenie zúžené na vykonávanie nevyhnutne potrebných aktivít pre zabezpečenie prevádzky GB a na zabezpečenie medzinárodnej spolupráce vyplývajúcej z medzinárodných zmlúv k ochrane GZR.
- V databáze GZR je v súčasnosti evidovaných a uchovávaných 181 ex situ kolekcii, 1 in vitro a 1 in situ kolekcia. V GB SR bolo v r. 2014 uložených 21 878 semenných vzoriek GZR, z toho v aktívnej kolekcii (pri teplote od 0 do +4°C) 18 030 a v základnej kolekcii (pri -17°C) 3 848 vzoriek GZR. V in vitro sa uchováva kolekcia 75 meriklonov z 11 odrôd chmeľu. Uchováva sa i poľná kolekcia broskyne obyčajnej (127 GZ) a marhule obyčajnej (102 GZ) - v r. 2014 boli priebežne vykonané fenologické a morfológické popisy a bola urobená fotografická databáza 40 genotypov. Priebežne je dobudovávaná kolekcia liečivých rastlín (v súčasnosti ju tvorí 126 druhov zo 76 rodov) a pokračovalo sa v budovaní kolekcie viniča (113 GZ) na VP VURV v Borovciach. V r. 2014 bolo z GB SR na výskumné, šľachtiteľské a iné účely vydaných spolu 260 vzoriek GZR (109 z aktívnej kolekcie a 151 z pracovnej kolekcie kurátorov), z toho 39 do zahraničia a 221 domácim žiadateľom
- Monitoring klíčivosti bol v r. 2014 realizovaný pri ohrozených kolekciiach uložených vzoriek v GB. Doteraz bolo podľa príslušných noriem zmonitorovaných 11 088 GZR z aktívnej a 1 820 zo základnej kolekcie, z toho v r. 2014 bol pre účely overenia životaschopnosti uložených semien vykonaný monitoring 1 377 vzoriek po 5 rokoch uchovania pri 0 až +4°C v aktívnej kolekcii (z r. 2009) a 214 vzoriek v základnej kolekcii po 10 rokoch uchovania pri -17°C (z roku 2004).

- Údaje o získavaní a hodnotení genotypov sú spracované v Národnom informačnom systéme GZR EVIDEN, ktorý k 31. 12. 2014 registruje v pasportnej časti evidencie GZR 26 422 pasportných záznamov (z toho v roku 2014 bolo 389 záznamov). V európskom katalógu pre GZ EURISCO je evidovaných 17 016 položiek GZR pod správou VÚRV. V r. 2014 bol spustený do prevádzky nový informačný systém pre GZR Slovenska GRISS (Genetic Resources Information System of Slovakia), ktorý predstavuje on-line web portálové riešenie pre komplexný manažment informácií v oblasti výskumu GZR a na podporu procesov manažmentu vzoriek GZR uskladnených v GB SR podľa medzinárodných zásad a v súlade s NPOGZR.
- GB SR zorganizovala v Piešťanoch 16. 7. 2014 odborný seminár venovaný problematike pestovania kôstkovín spojený s výstavou ovocia v dňoch 16.-18. 7. 2014. Bol vydaný bol informačný spravodaj „Genofond“ č. 18. Národná koordinátorka doc. Ing. D. Benediková, PhD. bola nominovaná FAO ako kontaktný bod pre vypracovanie Správy o stave biodiverzity v SR, ktorá bola vypracovaná a bola zaslaná na sekretariát Komisie pre GZR FAO. Bola vypracovaná novela NPOGZR a zaslaná na schválenie na MPRV SR.
- V roku 2015 sme sa zúčastnili 6. zasadnutia Riadiaceho výboru Zmluvy v Ríme a v októbri 2015 15. zasadnutia FAO Komisie pre GZR v Ríme. Bol vypracovaný nový návrh NPOGZR na roky 2015-2019 (schválený bol na porade vedenia MPRV SR 9. júla 2015), podľa ktorého sa priebežne vykonávala koordinácia aktivít na riešiteľských pracoviskách. V GB SR bolo uložených 22 152 semenných vzoriek GZR, z toho v aktívnej 18 268 a v základnej kolekcii 3 884 vzoriek GZR. V in vitro sa uchováva kolekcia 75 meriklonov z 11 odrôd chmeľu a 550 GZ ľulka zemiakového (kolekcia ľulka bola prebratá v priebehu roku 2015 z VSÚZ a.s. Veľká Lomnica, na ktorom skončili aktivity s GZR). V podmienkach základnej kolekcie GB SR je uložených aj 2 520 vzoriek bezpečnostnej kolekcie z českej GB z VÚRV Praha-Ruzyňe v.v.i. a recipročne je v českej GB v Prahe uložených 3 884 vzoriek slovenskej bezpečnostnej kolekcie z GB SR vo VÚRV Piešťany (z toho 198 vzoriek bolo uložených v roku 2015). V r. 2015 bolo z GB SR za účelom výskumu, šľachtenia a vzdelávania z aktívnej kolekcie vydaných 421 vzoriek GZ (320 do zahraničia) a z pracovných kolekcii kurátorov ďalších 200 vzoriek (121 do zahraničia).
- Údaje o získavaní a hodnotení genotypov boli do r. 2014 spracovávané v Národnom informačnom systéme GZR EVIDEN, ktorý bol od 1. 1. 2015 nahradený novým informačným systémom GRISS (Genetic Resources Information System of Slovakia), kompatibilným s medzinárodnými databázami GZR v rámci plodinových databáz Európskeho kooperatívneho programu (ECPGR) i spoločného európskeho katalógu GZR - EURISCO. GRISS registruje v pasportnej časti evidencie GZR 26 623 pasportných záznamov (z toho je najviac obilnín 11 157, strukovín 3 588, tráv 2 013 a krmovín 1 168).
- GB SR zorganizovala v Piešťanoch 15.-17. 7. 2015 výstavu GZ a ovocia marhúľ, broskýň a čerešní a liečivých rastlín. Bol vydaný bol informačný spravodaj „Genofond“ č. 19. Génovú banku v roku 2015 navštívilo (v rámci 23 exkurzií) 314 návštevníkov, z čoho bolo 99 zahraničných zo 6 štátov a 215 domácich.
- V januári 2016 sa národná koordinátorka doc. Benediková, PhD. zúčastnila workshopu v Bruseli „Genetické zdroje pre rozvoj hodnotového reťazca“ organizovaného Európskou komisiou a Nemeckým ministerstvom poľnohospodárstva, na ktorom boli prerokované dôležité úlohy týkajúce sa problematiky on farm uchovávaní GZ rastlín a zvierat.
- V rámci experimentálnych prác v roku 2016 bolo vo všetkých 4 škôlkach vysiatych 1 624 GZR na ploche 2,816 ha v Piešťanoch a na ploche 0,340 ha v Borovciach. V škôlke regenerácií bolo vysiatych spolu 297 GZ poľných plodín a 151 GZ ovocných drevín. Základné hodnotenie bolo v škôlke hodnotenia vykonané spolu pri 284 GZR (232 obilniny, 6 šošovica, 4 olejiny, 42 liečivé rastliny), popisovalo sa podľa klasifikátorov plodín spolu 767 znakov. V zbierkovej škôlke sa pracovalo so 454 GZ poľných plodín a 6 GZ ostatných druhov.
- V GRISS registruje v pasportnej časti evidencie GZR 26 679 pasportných záznamov (z toho je najviac obilnín 11 203, strukovín 3 594, tráv 2 013 a krmovín 1 168). IS GRISS predstavuje on-line web portálové riešenie pre komplexný manažment informácií v oblasti výskumu GZR a na podporu procesov manažmentu vzoriek GZR uskladnených v GB SR podľa medzinárodných zásad a v súlade s NPOGZR je pre kurátorov kolekcii a odbornú verejnosť dostupný na URL adrese <http://griss.vurv.sk>.
- Spolu bolo do 31. 12. 2016 vydaných zo skladu aktívnej kolekcie 1 335 vzoriek, z čoho tvorilo 1 012 vzoriek vydaných na monitoring klíčivosti po 5, 10 a 15 rokoch uskladnenia. Za účelom výskumu, šľachtenia a vzdelávania bolo vydaných spolu 491 vzoriek (323 z aktívnej a 168 z pracovnej kolekcie), z toho 261 do zahraničia. Na všetkých činnostiach sa v GB nepretržite pracuje, vzorky sú permanentne vydávané a monitorované.
- GB SR zorganizovala 15. 6. 2016 pri príležitosti FAO Medzin. roku strukovín 2016 „Deň otvorených dverí GB SR a Výstavu GZ strukovín a liečivých rastlín“ (na VÚRV Piešťany) a 18.-20. 10. 2016 medzinárodnú vedeckú konferenciu „Sustainable utilisation of plant genetic resources for agriculture and food“ (Piešťany - hotel Park, zúčastnilo sa jej 87 účastníkov, z toho 33 zo zahraničia zo 14 štátov). Bol vydaný informačný spravodaj „Genofond“ č. 20. Prezentácia výsledkov z riešenia problematiky GZR pre odbornú verejnosť bola realizovaná v rámci celoslovenských akcií (CDP Dvory n/Žitavou, AX Nitra, Dni zdravia) i v rámci aktivít NPPC-VÚRV (konferencia, výstava strukovín a liečivých rastlín, publikácie a i.). Génovú banku v roku 2016 navštívilo (v rámci 17 exkurzií) 211 návštevníkov, z čoho bolo 48 zahraničných z 20 štátov a 163 domácich.
- Na riešenie úlohy odbornej pomoci „Prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“ bolo v roku 2017 poskytnutých z MPRV 248 282 eur finančných prostriedkov a na úlohu

odbornej pomoci „Tvorba nových partnerstiev a budovanie kapacít pre zvyšovanie konkurencieschopnosti v trvalo udržateľnom poľnohospodárstve a ochrana agrobiodiverzity“ ktorá je v synergii s činnosťou Génovej banky SR, bolo v roku 2017 poskytnutých 195 000 eur.

- V roku 2020 v rámci riešenia úlohy odbornej pomoci „Manažment genetických zdrojov rastlín a prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“ bolo v roku 2020 poskytnutých z MPRV SR 277 538 eur finančných prostriedkov. V úlohe sú stanovené tieto ciele: Monitorovanie a regenerácia uchovávaných kolekcii genetických zdrojov rastlín; Zabezpečenie dlhodobého uchovávanía kolekcii genetických zdrojov rastlín (GZR) uložených v Génovej banke SR v životaschopnom stave; Regenerovanie a budovanie ex situ poľných kolekcii genetických zdrojov viniča hroznorodého a ovocných drevín; Udržiavanie kolekcie chmeľu obyčajného a ľuľka zemiakového v systéme in vitro; Koordinácia riešiteľských pracovísk Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín; Vykonávanie základného hodnotenia genetických zdrojov rastlín podľa klasifikátorov daných plodín; Zabezpečenie funkčnosti informačného systému GRISS. Výsledky z tejto úlohy budú spracovované začiatkom roku 2021.
- V r. 2017 bola riešená Úloha odbornej pomoci MPRV SR „Prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“ podľa kontraktu č.: 568/2016-310/MPRV SR-36 so zameraním na zachovanie a starostlivosť o genetické zdroje rastlín v rámci Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na roky 2015-2019 v SR. V riešení sa vychádzalo zo základných úloh Dohovoru o biologickej diverzite, Stratégie EÚ v ochrane biodiverzity do roku 2020, Svetového plánu akcií, Akčného plánu pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku do roku 2020 a najmä Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na roky 2015-2019, ktorého programovými piliermi sú monitorovanie, zhromažďovanie, hodnotenie, dokumentácia a inventarizácia, uchovávanie, regenerácia, charakterizácia, distribúcia genetických zdrojov rastlín, poskytovanie informácií, národná a medzinárodná spolupráca a intenzívne využívanie genetických zdrojov rastlín ako zdrojov biologickej a genetickej variability.
- V roku 31.12.2017 evidovaných a uchovávaných 181 ex situ kolekcii, 2 in vitro a 1 in situ kolekcia. V Génovej banke SR bolo uložených 22 678 semenných vzoriek, z toho v aktívnej kolekcii (pri teplote od 0 do +4°C) 18 746 vzoriek a v základnej kolekcii (pri -17°C) 3 932 vzoriek genetických zdrojov rastlín. V in vitro bolo uchovávaných 75 meriklonov z 11 odrôd chmeľu obyčajného a 599 výhonkových kultúr ľuľka zemiakového. V poľnej kolekcii bolo udržiavaných 97 vzoriek viniča, 106 marhúľ, 117 broskýň a 23 čerešní.
- V informačnom systéme genetických zdrojov rastlín (GRISS - Genetic Resources Information System of Slovakia) bolo k 31.12.2017 registrovaných 26 926 pasportných záznamov (z toho je obilnín 11 439, strukovín 3 602, tráv 2013, kukurice 1682 a krmovín 1 168). Informačný systém GRISS predstavuje on-line web portálové riešenie pre komplexný manažment informácií v oblasti výskumu genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo a na podporu procesov manažmentu vzoriek genetických zdrojov rastlín uskladnených v Génovej banke SR podľa medzinárodných zásad a v súlade s Národným programom ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo je pre kurátorov kolekcii a odbornú verejnosť dostupný na URL adrese: <http://griss.vurv.sk>.
- V základnej kolekcie Génovej banky SR bolo k 31.12.2017 uložených aj 2 734 vzoriek bezpečnostnej kolekcie z českej GB z VÚRV Praha-Ruzyňe v.v.i. Reciprocne je v českej Génovej banke v Prahe uložených 3 932 vzoriek slovenskej bezpečnostnej kolekcie.
- Za účelom výskumu, šľachtenia a vzdelávania bolo z Génovej banky SR poskytnutých 1157 vzoriek, z čoho bolo 650 vzoriek zaslaných do zahraničia.
- Kolektív pracovníkov Génovej banky SR zorganizoval 20.7.2017 „Deň otvorených dverí GB SR a Výstavu GZ strukovín a liečivých rastlín“ a ako spoluorganizátor realizoval 7.10.2017 „Deň zdravia“ v Kine Fontána.
- Vydali sme informačný spravodajcu „Genofond“ č. 21, v ktorom sú výsledky z riešenia problematiky genetických zdrojov rastlín a pre odbornú verejnosť bola realizovaná prezentácia aktivít (Deň fascinácie rastlinami, CDP Dvory n/Žitavou, AX Nitra, Dni zdravia, výstava strukovín a liečivých rastlín, publikácie a i.). Génovú banku v roku 2017 navštívilo (v rámci 15 exkurzií) 147 návštevníkov, z čoho bolo 14 zahraničných z 8 štátov a 133 domácich.
- Na riešenie úlohy odbornej pomoci „Manažment genetických zdrojov rastlín a prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“ bolo v roku 2018 poskytnutých z MPRV SR 235 870 eur finančných prostriedkov a na úlohu odbornej pomoci „Tvorba nových partnerstiev a budovanie kapacít pre zvyšovanie inovácií a konkurencieschopnosti v trvalo udržateľnom poľnohospodárstve a ochrana agrobiodiverzity“ ktorá je v synergii s dlhodobým uchovávaním genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo, bolo v roku 2018 poskytnutých 180 250,00 eur.
- K 30. 9. 2018 bolo uchovávaných 22 920 semenných vzoriek genetických zdrojov rastlín, z toho v aktívnej kolekcii 18 942, v základnej kolekcii 3978 vzoriek a v bezpečnostnej kolekcie v Génovej banke vo VÚRV v.v.i. Praha Ruzyně, ČR bolo doteraz uložených spolu 3932 vzoriek genetických zdrojov.
- K 30.9.2018 bolo zo zhromaždených a uchovávaných vzoriek genetické zdroje rastlín spracovaných 27 069 pasportných údajov.
- Monitoring klíčivosti bol zabezpečený pri 1637 vzorkách semien a z aktívnej kolekcie bolo regenerovaných 155 vzoriek. V in vitro podmienkach je uchovávaných 75 klonov z 11

- odrod chmeľu obyčajného a 599 výhonkových kultúr ľuľka zemiakového a v poľnej kolekcii je udržiavaných celkom 97 vzoriek viniča, 106 marhúľ, 117 broskýň a 42 čerešní.
- Informačný systém pre genetické zdroje rastlín Slovenska GRISS (Genetic Resources Information System of Slovakia) obsahuje pasportné informácie u 27 069 vzoriek (<http://griss.vurv.sk>)
 - Na účely výskumu, šľachtenia a vzdelávania bolo v k 30.9.2018 poskytnutých 634 vzoriek (z aktívnej kolekcie 256, z pracovnej kolekcie 378) a do zahraničia, 19 vzoriek.
 - V rámci experimentálnych prác bolo v r. 2018 vo všetkých škôlkach vysiatych 1703 vzoriek na ploche 2,63 ha.
 - Základné hodnotenie bolo vykonané spolu pri 103 genetických zdrojoch rastlín v škôlke hodnotenia, kde sa popisovalo celkom 598 znakov podľa klasifikátorov plodín a v zbierkovej škôlke sa pracovalo s 176 genetickými zdrojmi semenných plodín a 178 trvalých plodín v ex situ kolekcii.
 - Údaje v plodinových databázach boli aktualizované a priebežne dopĺňané, bolo zaevidovaných 143 nových pasportných údajov a databáze GRISS 27 069 pasportných údajov. V európskom katalógu genetických zdrojov rastlín EURISCO bol k 30. 9. 2018 pod správou Génovej banky SR v NPPC-VÚRV evidovaných 17 043 položiek genetických zdrojov rastlín a aktualizovaný AEGIS status pre 299 slovenských položiek genetických zdrojov.
 - Pre zachovanie najvýznamnejších vzoriek rastlín slovenského pôvodu v bezpečnostnej duplicite vo svetovom úložisku Svalbard Global Seed Vault (SGSV) podľa dohody medzi depozitárom (NPPC) zastupujúcim SR a Ministerstvom poľnohospodárstva a potravín Nórskeho kráľovstva v zastúpení Nordgen a SGSV, spracovávame a pripravujeme pre zaslanie v r. 2019 viac ako 600 vzoriek genetických zdrojov rastlín. V roku 2018 sme multiplikovali pre uloženie v SGSVna Špicbergoch 626 vzoriek.
 - Z najvýznamnejších slovenských genetických zdrojov strukovín sme v rámci Európskeho integrovaného systému génových bank (AEGIS) registrovali 160 vzoriek Phaseolus vulgaris a 23 Ph. coccineus, ktoré boli v rámci projektu SMARLEG financovaného zo zdrojov European Cooperative Programme for Plant Genetic Resources (ECPGR)
 - Vytvorili sme a boli registrované nové perspektívne odrody pšenica dvojrzbovej PN Zirnitra a PN Durgalova,, ktoré bude možné uplatniť v ekologickom poľnohospodárstve.
 - Riešením úlohy odbornej pomoci sme zvýšili prestíž výskumu čo sa prejavilo záujmom MSP o realizáciu výskumu zameraného na rozvoj regiónov. UOP výrazne prispela k lepšej spolupráci na medzinárodnej úrovni a to najmä v rámci programoch EÚ, pričom vo výzve Horizont 2020 sme partnermi projektu ECOBREED „Increasing the efficiency and competitiveness of organic crop breeding“ (Grant agreement 771367). Koordinátorom projektu je Dr. Vladimír Meglič z Poľnohospodárskeho inštitútu Slovinska a lídrom WP1 je Ing. Pavol Hauptvogel, PhD. z NPPC-VÚRV.
 - V rámci diseminácie poznatkov z práce s genetickými zdrojmi rastlín navštívilo Génovú banku SR 16 exkurzií z rôznych inštitúcií (spolu 271 účastníkov), z čoho bolo 5 zahraničných. V priebehu obdobia bolo prezentovaných 5 prednášok na medzinárodných konferenciách a seminároch, workshopoch.
 - V rámci dlhodobého uchovávania vzoriek uložených v Génovej banke SR v životaschopnom stave sme v roku 2019 zabezpečili uchovávanie 181 ex situ, 2 in vitro a 1 in situ kolekcii v počte 27 319 vzoriek. V roku 2019 bolo uchovávaných 23 626 semenných vzoriek genetických zdrojov rastlín, z toho v aktívnej kolekcii (AK) 19 038, v základnej kolekcii (ZK) 4588 vzoriek a podľa prírastku bolo uložených 570 vzoriek (AK 93, ZK 477). V systéme in vitro udržujeme 75 klonov z 11 odrôd chmeľu obyčajného a 599 výhonkových kultúr ľuľka zemiakového. V súčasnosti je uložených bezpečnostnej kolekcii vo VÚRV Praha-Ruzyně 3 919 vzoriek genetických zdrojov pochádzajúcich zo Slovenska a z Génovej banky ČR je v našej Génovej banke uložených 2 850 vzoriek. Podľa aktuálnej situácie sme koordinovali riešiteľské pracoviská Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na roky 2015-2019 a to najmä vo vzťahu k Európskemu kooperatívne programu - ECPGR ako aj spoločnému európskemu katalógu EURISCO. Ďalším cieľom bolo poskytovanie vzoriek užívateľom a tieto sme podľa zmluvného vzťahu (SMTA) odovzdali príjemcom v počte 681 vzoriek pre ich využitie vo výskume, šľachtení a vzdelávaní, z toho bolo 516 vzoriek zaslaných do zahraničia. V ďalšej prevádzkovej činnosti sme monitorovali 1772 semenných vzoriek, z čoho bolo 1401 vzoriek z aktívnej kolekcie a 371 vzoriek zo základnej kolekcie a regenerovali sme 183 vzoriek.
 - V rámci experimentálnych prác bolo v r. 2019 vo všetkých škôlkach vysiatych 1366 vzoriek na ploche 1,62 ha. Základné hodnotenie bolo vykonané spolu pri 81 genetických zdrojoch rastlín v škôlke hodnotenia, kde sa popisovalo celkom 410 znakov podľa klasifikátorov plodín. V zbierkovej škôlke sa pracovalo s 638 genetickými zdrojmi semenných plodín. V poľnej kolekcii je udržiavaných 97 vzoriek viniča hroznorodého, 106 marhúľ, 117 broskýň a 42 čerešní. V roku 2019 sa poľná kolekcia rozšírila o 17 starých odrôd jabloní.
 - V rámci mapovania a zberu genetických zdrojov krmovín, tráv a liečivých rastlín boli zorganizované dve medzinárodné zberové expedície vo Vsetínskych vrchoch (Akronym CZEVS2019) a v Národnom parku malá Fatra (Akronym SVKMAF2019). Počas expedície vo Vsetínskych vrchoch bolo zmapovaných 16 lokalít. Do kolekcie Génovej banky SR pribudlo 24 genetických zdrojov, prevažne liečivých rastlín. V Národnom parku Malá Fatra bolo zmapovaných 15 lokalít a do Génovej banky SR pribudlo 50 genetických druhov liečivých rastlín. Získané genotypy budeme v budúcom roku hodnotiť a množiť. V informačnom systéme GRISS (Genetic Resources Information System of Slovakia) bolo k 31.12.2019 registrovaných 27 319 pasportných záznamov (<http://griss.vurv.sk>).

94. Vytvoriť personálne a materiálne predpoklady pre riešenie a koordináciu Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na riešiteľských pracoviskách v SR	MPRV SR		5 000 000	Zastaviť úbytok diverzity pôvodného domáceho genofondu na riešiteľských pracoviskách národného programu v SR	2020
<p>Vyhodnotenie:</p> <p>V sledovanom období rokov 2015-2016 bol predložený a schválený na MPRV SR Národný program ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo, ktorý bol inovovaný v roku 2015 na 5 rokov. Riešenie a koordináciu Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo zabezpečovali pracovníci Génovej banky SR - pracovisko NPPC – VURV. Z dôvodu nepridelenia finančných prostriedkov, resp. neuzatvorenia zmlúv s riešiteľskými pracoviskami (22 PO a FO) sa riešenia Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo tieto nezúčastňovali. Národný program NPPC - VURV zabezpečuje riešením úloh odbornej pomoci alebo projektov schválených výskumnými agentúrami (APVV, VA), ktorých riešiteľom je Génová banka SR a ďalšie strediska výskumného ústavu.</p> <p>V roku 2019 bol spracovaný Národný program ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na obdobie 2020-2024. Z dôvodu nepridelenia finančných prostriedkov, resp. neuzatvorenia zmlúv s riešiteľskými pracoviskami sa riešenia Národného programu ochrany genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo sa tieto nezúčastňujú riešenia Národného programu. NPPC - VURV zabezpečuje riešením úloh odbornej pomoci: Manažment genetických zdrojov rastlín a prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky vo výške 276 370 eur, Výskum tolerancie voči suchu vybraných druhov poľnohospodárskych plodín pre udržateľnosť a adaptáciu ku klimatickým zmenám (210 498 eur) a Záchrana kultúrneho dedičstva pôvodne pestovaných rastlín a biodiverzity Slovenskej republiky (29 500 eur) alebo projektov schválených výskumnými agentúrami (APVV), ktorých riešiteľom je Génová banka SR a ďalšie strediska výskumného ústavu.</p>					
95. Realizovať opatrenia na zastavenie genetickej erózie a na podporu používania tradičných plodín pre výživu a poľnohospodárstvo	MPRV SR		1 000 000	Riešením výskumných projektov zabezpečiť zastavenie genetickej erózie	2020
<p>Vyhodnotenie:</p> <p>Úloha sa plní riešením projektov MPRV SR, APVV a VA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Úlohy odbornej pomoci MPRV SR „Prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“, „Tvorba nových partnerstiev a budovanie kapacít pre zvyšovanie konkurencieschopnosti v trvalo udržateľnom poľnohospodárstve a ochrana agrobiodiverzity“, „Manažment genetických zdrojov rastlín a prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“, „Výskum tolerancie voči suchu vybraných druhov poľnohospodárskych plodín pre udržateľnosť a adaptáciu ku klimatickým zmenám“ a „Záchrana kultúrneho dedičstva pôvodne pestovaných rastlín a biodiverzity Slovenskej republiky“, koordináčne pracovisko: NPPC - VURV (Génová banka SR, Odbor aplikovanej biológie a genetiky a Výskumno-šľachtiteľské stanice VURV Vígľaš - Pstruša a Malý Šariš); Kontrakty č. 165/2014-310/MPRV SR, 471/2014-310/MPRV SR, 645/2015-310/MPRV SR, 568/2016-310/MPRV SR, 432/2017-310/MPRV SR, 381/2018/MPRV SR a 576/2019/MPRVSR koordinátor: doc. Ing. Daniela Benediková, PhD., Ing. Pavol Hauptvogel, PhD. a Ing. Martin Gálik, PhD. Významné výsledky výskumu, vývoja a ich realizácie: • Stratégia EÚ v oblasti potravinovej bezpečnosti okrem iného ukladá zaistiť dostatočné zásoby bezpečných, zdravých a vysoko kvalitných potravín, ako aj dostatok ďalších bioproduktov rozvinutím produktívnych, trvale udržateľných a šetrných výrobných systémov a podporiť ekologické produkčné postupy. V tomto smere sú dôležité i otázky spojené so zachovaním biodiverzity rastlinných druhov a výskum interakcií v rámci i medzi druhmi. Genofond rastlinných druhov predstavuje dôležitú súčasť biodiverzity, z ktorej má ľudstvo veľký úžitok. Genofond pestovaných druhov reprezentujú nielen moderné odrody, kultivary a hybridy, ktoré sa používajú predovšetkým v poľnohospodárstve, ale aj reštrigované odrody, odrody svetového sortimentu, staré a krajové odrody, ekotypy z rozšírených rastlinných druhov a ich prírodné populácie. Základom využívania pre tvorbu nových biologických materiálov je cieľavedomé vyhľadávanie, zhromažďovanie, uchovávanie a štúdium geneticky cenných odrôd, ekotypov, krajových odrôd a divorastúcich predchodcov kultúrnych druhov. Tieto aspekty boli východiskom pre zabezpečenie ochrany genetických zdrojov rastlín a prevádzky Génovej banky SR a plnenie úloh Národného programu ochrany 					

genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo na roky 2015-2019.

- V Génovej banke SR je evidovaných a uchovávaných 23 626 vzoriek 181 druhov v ex situ kolekciami, z toho v aktívnej (pri 0 až +4°C) 19 038 a v základnej kolekcii (-17 °C) 4 588 vzoriek. V in vitro sa uchovávajú 2 kolekcie 75 meriklonov z 11 autochtónnych odrôd chmeľu a 559 genetických zdrojov ľuľka zemiakového.
- V poľnej kolekcii je uchovávaných 97 vzoriek viniča, 106 marhúľ, 117 broskýň, 42 čerešní a kolekciu liečivých rastlín tvorí 168 druhov zo 112 rodov.
- V priebehu roku 2019 bolo z jednotlivých kolekcii genetických zdrojov rastlín uložených na strednodobé a dlhodobé zachovávanie 570 vzoriek, z toho 93 v aktívnej a 477 v základnej kolekcii.
- Monitorovali sme celkovo 1 772 vzoriek na životaschopnosť.
- V informačnom systéme genetických zdrojov rastlín (GRISS) bolo k 31.12.2019 registrovaných 27 319 pasportných záznamov kompatibilných s medzinárodnými databázami, z toho 13 582 vzoriek obilnín a pseudoobilnín, 3 631 strukovín, 614 olejníň, 2 013 tráv a 1 168 krmovín.
- V základnej kolekcii Génovej banky SR je uložených 2 850 vzoriek bezpečnostnej kolekcie z Génovej banky ČR z VÚRV Praha-Ruzyňe v.v.i. a recipročne je v ČR uložených 3 919 vzoriek z Génovej banky SR.
- Poskytnutých bolo 682 vzoriek na účely výskumu, šľachtenia a vzdelávania a z toho 25 vzoriek poskytnutých zahraničným šľachtiteľským a vedecko-výskumným pracoviskám vrátane Európskeho kooperatívneho programu genetických zdrojov rastlín (ECPGR).
- V integrovanom európskom systéme génových bánk (AEGIS - A European Genebank Integrated System) je zaradených 56 727 vzoriek európskeho pôvodu, z toho slovenského pôvodu je 247 vzoriek pšenice letnej, 43 jačmeňa siateho, 5 hrušiek a 4 slivky.
- V Svalbard Global Seed Vault (SGSV) bolo uložených v 4 špeciálnych boxoch 630 vzoriek semien rastlín slovenského pôvodu, medzi ktorými sú pôvodné aj netradičné slovenské obilniny, pseudoobilniny, olejniny a strukoviny. Vzorky sú z 28 plodín z rodov *Amaranthus*, *Avena*, *Cicer*, *Fagopyrum*, *Glycine*, *Hordeum*, *Lathyrus*, *Lens*, *Panicum*, *Papaver*, *Phaseolus*, *Pisum*, *Secale*, *Triticum*, *Vicia* a *XTriticosecale* Witt.
- Projekt APVV-0174-12 „Vývoj inovatívnych postupov na charakterizáciu a kontrolu hospodársky dôležitých a novo sa objavujúcich vírusových patogénov červených kôstkovín na Slovensku“ - koordinačné pracovisko: Biomedicínske centrum SAV - Virologický ústav Bratislava; koordinátor: Ing. Miroslav Glasa, PhD.; doba riešenia: 1. 10. 2013 - 30. 9. 2017. V rámci VÚRV Piešťany sa na riešení projektu podieľa Génová banka SR (doc. Ing. Daniela Benediková, PhD).
- Projekt APVV-0380-12 „Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia“ - koordinačné pracovisko: Žilinská Univerzita v Žiline - Výskumný ústav vysokohorskej biológie Tatranská Javorina; koordinátor: doc. RNDr. Marián Janiga, CSc.; doba riešenia: 1. 10. 2013 - 30. 9. 2017. V rámci VÚRV Piešťany sa na riešení projektu podieľa OABG (Mgr. Daniel Mihálik, PhD).
- Projekt APVV-0398-12 „Tvorba ovsu so znakmi pozitívne ovplyvňujúcimi ľudskú výživu“ - koordinačné pracovisko: Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav rastlinnej výroby: Odbor aplikovanej biológie a genetiky, Odbor pestovateľských systémov a Výskumno-šľachtiteľská stanica Víglaš - Pstruša; koordinátor: Ing. Svetlana Šliková, PhD.
- Projekt APVV-15-0156 „Genomická selekcia obilnín na suchovzdornosť“ (DROMICS) - koordinačné pracovisko: Univerzita Komenského v Bratislave - koordinátor: doc. RNDr. Miroslav Švec, CSc.; doba riešenia: 1. 7. 2016 - 30. 6. 2020; Spoluriešitelia: Génová banka SR Piešťany a OABG (zodpovedný riešiteľ: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD); Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre - Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov a Katedra genetiky a šľachtenia rastlín Prírodovedecká fakulta UK.
- Projekt APVV-15-0721 „Inovatívne fenomické prístupy hodnotenia genetických zdrojov pšenice pre zlepšovanie produkcie a adaptability na klimatické extrémny“ (INTOGEN) - koordinačné pracovisko: Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra - Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, Katedra fyziológie rastlín; koordinátor: prof. Ing. Marián Brestič, CSc.; doba riešenia: 1. 7. 2016 - 30. 6. 2020; Spoluriešitelia: Génová banka SR Piešťany (zodpovedný riešiteľ za VÚRV: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD).
- Projekt APVV-17-0113 „Eliminácia toxicity avenínov pre zdravé, bezpečné i netradičné potravinové produkty“, plánovaná doba riešenia: 08/2018-07/2022, Koordinačné pracovisko: NPPC – VÚR, Koordinátor : Ing. Svetlana Šliková, PhD., Riešiteľské pracoviská: NPPC-VÚRV, Univerzita sv . Cyrila a Metoda v Trnave.

96. Podporiť spoluúčasť na medzinárodných výskumných projektoch orientovaných na hodnotenie odolnosti genetických zdrojov rastlín voči abiotickým a biotickým faktorom	MPRV SR			1 000 000	Riešením výskumných projektov zabezpečiť výskum odolnosti významných poľnohospodárskych druhov voči stresom	2020
--	----------------	--	--	-----------	---	------

Vyhodnotenie:

Úloha sa plní riešením výskumných projektov medzivládnej vedecko-technickej spolupráce z MŠMTV:

- Projekt SK-CN-2015-0008 „Inovácie a využitie vybraných druhov rastlín pre udržateľný rozvoj poľnohospodárstva v suchých podmienkach Číny a Slovenska“ - projekt slovensko-čínskej M-VTS č.; koordinačné pracovisko za NPPC: VÚRV, Ing. Pavol Hauptvogel, PhD. doba riešenia: 1. 1. 2016 - 31. 12. 2017; spolupracujúce pracovisko v Čínskej ľudovej republike: Hebei Academy of Agricultural and Forestry Sciences - Dry Farming Institute Hengshui City.
- Projekt SK-BG-2013-0013 „Hodnotenie, selekcia a výmena genotypov jačmeňa sateho s pridanou hodnotou pre rôzne šľachtiteľské ciele v agroekologických podmienkach Slovenskej republiky a Bulharskej republiky“ - projekt slovensko-bulharskej M-VTS č. SK-BG-2013-0013; koordinačné pracovisko za NPPC: VÚRV, Ing. Michaela Benková, PhD. doba riešenia: 4. 5. 2016 - 31. 12. 2017; spolupracujúce pracovisko v Bulharskej republike: Institute of Agriculture Karnobat.
- Projekt ECPGR Secretariat c/o Bioversity International: Identification and updating data of eligible AEGIS accessions in both wheat and rye species (Identifikácia a aktualizácia údajov oprávnených AEGIS vzoriek druhov pšeníc a raže), Koordinačné pracovisko projektu: Institut National de la Recherche Agronomique Clermont-Ferrand, Koordinátor projektu: Dr. Francois Balfourier, Spolupracujúce pracovisko: 12 výskumných pracovísk z 11 štátov, Doba riešenia: 2016- 2017, zodpovedný riešiteľ za NPPC-VÚRV: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD.
- Projekt ECPGR Secretariat c/o Bioversity International „EURISCO National Focal Point regional training workshop 2017 (Regionálny tréningový seminár pre Národné kontaktné miesto EURISCO 2017)“, koordinačné pracovisko projektu: Wageningen Plant Research, Koordinátor projektu: Theo J. L. van Hintum, Spolupracujúce pracovisko: 12 výskumných pracovísk z 12 štátov, Doba riešenia: 2016-2017, zodpovedný riešiteľ za NPPC-VÚRV: Ing. Lubomír Mendel, PhD.
- Projekt ECPGR Secretariat c/o Bioversity International: Training on Identification of Botanical Varieties in Triticum Species (Tréning v identifikácii botanických druhov Triticum), Zadávatel' úlohy: ECPGR Secretariat c/o Bioversity International), Plánovaná doba riešenia: 1.7.2018 – 30.9.2019, Koordinačné pracovisko projektu: Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – VÚRV, Koordinátor projektu: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD. Spolupracujúce pracovisko: 12 výskumných pracovísk z 11 štátov zastupujúcich Wheat Working Groupe (Taliansko, Belgicko, Holandsko, Grécko, Rakúsko, Švajčiarsko, Estónsko, Čierna hora, Bielorusko, Azerbajdžan a Nemecko)
- Riešenia projektov riešených v Rámcových a iných programoch EÚ: Názov projektu: **RUSTWACH** – Rustwatch: A European early-warning system for wheat rust diseases, GA 773311, Zadávatel' úlohy: EU v rámci výzvy „Horizon 2020; Call : H2020-SFS-2016-2017; Topic: SFS-10-2017: Research and approaches for emerging diseases in plants and terrestrial livestock, Plánovaná doba riešenia: 05/2018 -04/2022, Koordinačné pracovisko: Aarhus University (Aarhus University; Forsøgsvej 1; DK-4200 Slagelse), Koordinátor: Prof. Mogens Støvring Hovmøller, Riešiteľské pracoviská: 24 pracovísk vrátane NPPC – VÚRV Piešťany, Zodpovedný riešiteľ za VÚRV Piešťany: Ing. Svetlana Šliková, PhD. Názov úlohy: Increasing the efficiency and competitiveness of organic crop breeding (Zvýšenie efektívnosti a konkurencieschopnosti pestovania ekologických plodín) „**ECOBREED**“, GA 771367. Plánovaná doba riešenia: 1.5.2018 – 30.4.2023, Koordinačné pracovisko projektu: Kmetijski Institut Slovenije, Koordinátor projektu: Dr. V. Meglic, Spolupracujúce pracovisko: 25 pracovísk vrátane NPPC – VÚRV Piešťany, Zodpovedný riešiteľ za NPPC: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD. Názov projektu: Activated GEnebank NeTwork „**AGENT**“, GA 862613, Plánovaná doba riešenia: 01/05/2020 - 30/04/2025, Predkladateľ/koordinačné pracovisko: IPK, DEU (Leibniz - Institut fuer Pflanzengenetik und Kulturpflanzenforschung), Koordinátor projektu: Prof. Nils Stein, Riešitelia/partneri: 15 ústavov (Génových bank) a 4 genomické centra: IPK Gatersleben, DEU; VIR St. Petrohrad, RUS; IHAR-PBI Radzikow, POL; IPGR Sadovo, BGR; VURV vvi Praha, CZE; TAU, ISR; MTA ATK Martonvasar, HUN; INIA Madrid, ESP; WUR Wageningen, NLD; BARDI Funduela, ROM; NPPC-VURV, SVK; CRE Rím, ITA; AARI Menemem, TUR; UZH Zurich, CHE; EURICE Saarbrucken, DEU; ICARDA Bejrut, LBN; INRA Paris-Versailles, FRA; IPGRI Rím, ITA; WBF-Agroscope Bern, CHE; RBGK Richmond, GBR; Spoluriešiteľské pracoviská: NPPC- Výskumný ústav rastlinnej výroby, Zodpovedný riešiteľ za VÚRV: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD.

97. Uskutočniť výskum racionalizácie uchovávania genofondu ohrozených druhov rastlín modernými progresívnymi metódami	MPRV SR			2 500 000	Formou výskumu zabezpečiť riešenie problematiky uchovávania genofondu rastlín metódami kryoprezervácie a in vitro	2020
---	----------------	--	--	-----------	---	------

Vyhodnotenie:

- Riešenie problematiky uchovávania genofondu rastlín modernými metódami v rokoch 2014⁷ a 2019 bolo zabezpečené formou in vitro pri uchovávaní kolekcie ľuľka zemiakového v celkovom počte 599 genetických zdrojov a pri uchovávaní chmeľu v celkovom počte 75 meriklonov a 599 výhonkových kultúr ľuľka zemiakového na pracovisku Génová banka SR na

NPPC – VURV v Piešťanoch.

- Výskum racionalizácie zachovávaného genofondu rastlín bolo financovaný úlohami odbornej pomoci v r. 2014-2019 „Prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“, „Tvorba nových partnerstiev a budovanie kapacít pre zvyšovanie konkurencieschopnosti v trvalo udržateľnom poľnohospodárstve a ochrana agrobiodiverzity“, „Manažment genetických zdrojov rastlín a prevádzka Génovej banky Slovenskej republiky“, „Výskum tolerance voči suchu vybraných druhov poľnohospodárskych plodín pre udržateľnosť a adaptáciu ku klimatickým zmenám“ a „Záchrana kultúrneho dedičstva pôvodne pestovaných rastlín a biodiverzity Slovenskej republiky“.

98. Identifikovať stav biodiverzity mapovaním vybraných území s výskytom autochtých rastlinných druhov využiteľných vo výžive	MPRV SR			1 000 000	Riešením výskumných projektov zabezpečiť monitoring diverzity výskytu tradičných druhov na Slovensku	2020
---	---------	--	--	-----------	--	------

Vyhodnotenie:

- Projekt APVV-0174-12 „Vývoj inovatívnych postupov na charakterizáciu a kontrolu hospodársky dôležitých a novo sa objavujúcich vírusových patogénov červených kôstkovín na Slovensku“ - koordinačné pracovisko: Biomedicínske centrum SAV - Virologický ústav Bratislava; koordinátor: Ing. Miroslav Glasa, PhD.; doba riešenia: 1. 10. 2013 - 30. 9. 2017. V rámci VURV Piešťany sa na riešení projektu podieľa Génová banka SR (doc. Ing. Daniela Benediková, PhD).
V projekte boli vybrané územia SR boli mapované vo výskyte starých a tradičných genotypov čerešní.
- Projekt APVV-15-0156 „Genomická selekcia obilnín na suchovzdornosť“ (DROMICS) - koordinačné pracovisko: Univerzita Komenského v Bratislave - koordinátor: doc. RNDr. Miroslav Švec, CSc.; doba riešenia: 1. 7. 2016 - 30. 6. 2020; Spoluriešitelia: Génová banka SR Piešťany a OABG (zodpovedný riešiteľ: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD; Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre - Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov a Katedra genetiky a šľachtenia rastlín Prírodovedecká fakulta UK.
Projekt je zameraný na aplikáciu novej metódy šľachtenia, akou je genomická selekcia. Prínosom projektu bude aj skrátenie selekčného cyklu o 6 generácií. Tie isté princípy použité pri šľachtení pšenice letnej a tritikale budú môcť byť využité aj v šľachtení ostatných obilnín.
- Projekt APVV-15-0721 „Inovatívne fenomické prístupy hodnotenia genetických zdrojov pšenice pre zlepšovanie produkcie a adaptability na klimatické extrémne“ (INTOGEN) - koordinačné pracovisko: Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra - Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov, Katedra fyziológie rastlín; koordinátor: prof. Ing. Marián Brestič, CSc.; doba riešenia: 1. 7. 2016 - 30. 6. 2020; Spoluriešitelia: Génová banka SR Piešťany (zodpovedný riešiteľ za VURV: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD).
Projekt rieši objasnenie mechanizmov tolerance rastlín na environmentálne stresy predstavuje aktuálnu výzvu, ktorej riešenie umožní cieľnú tvorbu biologického materiálu v šľachtiteľskom procese s dopadom na produktivitu a kvalitu úrody. Základným výstupom projektu bude poskytnutie kritérií pre hodnotenie a skrining genetických zdrojov pšenice tolerantných na suchu a vysokú teplotu v extrémnych klimatických podmienkach.
- Projekt APVV-0398-12 „Tvorba ovsu so znakmi pozitívne ovplyvňujúcimi ľudskú výživu“ - koordinačné pracovisko: Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum - Výskumný ústav rastlinnej výroby: Odbor aplikovanej biológie a genetiky, Odbor pestovateľských systémov a Výskumno-šľachtiteľská stanica Vígľaš - Pstruša; koordinátor: Ing. Svetlana Šliková, PhD.
- Riešenie projektu je zamerané na kultúrne a divorastúce formy ovsu a ich analýzy na obsah beta-glukánu, vlákniny a mastných kyselín vo vzťahu k na odolnosť voči ochoreniu spôsobenú fuzáriami.
- Vývoj a inovácie primárnej rastlinnej produkcie pre zabezpečenie bezpečnosti potravín, udržateľného poľnohospodárstva a zníženia zaťaženia životného prostredia; Rezortný projekt VaV MPRV SR; Doba riešenia: 01/2016 - 12/2018; NPPC-VURV, koordinátor: Ing. Pavol Hauptvogel, PhD.;
Ochrana a využívanie genetických zdrojov rastlín má svoje opodstatnenie najmä pre ich možné využitie vo výskume a v šľachtení nových odrôd v rámci udržateľného poľnohospodárstva. Projekt rieši uvedenú problematiku multidisciplinárne s využitím moderných metód a to najmä v súlade s medzinárodnými trendmi. Významným prvkom nových prístupov je bunkové a molekulárne šľachtenie;
- Na zberovej expedícii Veľká Fatra (SVKVEF2014) od 18.8.2014 do 21.8.2014 bolo zmapovaných 10 lokalít územia NP Veľká Fatra. Zberová expedícia bola zameraná na liečivé rastliny, krmoviny a trávy. Podarilo sa zozbierať 35 genetických zdrojov liečivých rastlín a 19 genetických zdrojov krmovín a 9 genetických zdrojov tráv. Zozbierané genetické zdroje liečivých rastlín: *Origanum vulgare*, *Salvia verticillata*, *Potentilla anserina*, *Mentha longifolia*, *Primula elatior*, *Carum carvi*, *Prunella vulgaris*, *Plantago lanceolata*, *Verbascum nigrum*, *Salvia glutinosa*, *Galium odoratum*, *Angelica officinalis*, *Mentha aquatica*, *Hypericum perforatum*, *Cichorium intybus*, *Angelica sylvestris*, *Betonica officinalis*, *Verbascum nigrum*.

Zozbierané genetické zdroje krmovín: *Trifolium pratense*, *Trifolium repens*, *Anthyllis vulneraria*, *Lotus corniculatus*, *Medicago lupulina*, *Melilotus albus*, *Lolium perenne*, *Trifolium aureum*, *Melilotus officinalis*, *Trifolium montanum*, *Medicago varia*, *Medicago falcata*, *Trifolium medium*.

- V roku 2015 riešitelia projektu vykonali zberovú expedíciu rastlín 21.-25. 9. 2015 a zúčastnili sa jej Ing. I. Čičová, PhD., RNDr. M. Majeská, PhD. a Ing. N. Šnajdar, počas ktorej bolo zmapovaných 11 lokalít a zozbieraných 34 vzoriek liečivých rastlín a 7 krmovín a zberovú expedíciu v oblasti územia Veľkej Fatry a obce Liptovské Revúce, na ktorej bolo pozberaných 143 vzoriek rastlín, ktoré boli zaradené do databázy GZR a spracované pre ďalšiu regeneráciu a hodnotenie.
- V r. 2016 vykonali riešitelia projektu v dňoch 15.-19. 8. 2016 zberovú expedíciu v oblasti Rimavsko - Ipel'skej brázdy počas ktorej bolo pozberaných 133 vzoriek GZR. Zhromaždené vzorky boli zaradené do databázy a spracované pre ďalšiu regeneráciu a hodnotenie.
- V roku 2017 zorganizovali sme medzinárodnú zberovú expedíciu v oblasti Hornej Oravy (Akronym SVKHOR2017) na ktorej bolo pozbieraných 87 vzoriek genetických zdrojov rastlín.
- V roku 2018 zorganizovali sme medzinárodnú zberovú expedíciu v oblasti Kremnických vrchov (Akronym SVKKRE2018) na ktorej bolo pozbieraných 100 vzoriek genetických zdrojov rastlín a pre kolekcie Génovej banky SR pribudlo 41 vzoriek
- V rámci mapovania a zberu genetických zdrojov krmovín, tráv a liečivých rastlín boli zorganizovaná medzinárodné zberové expedície v Národnom parku Malá Fatra (Akronym SVKMAF2019). V Národnom parku Malá Fatra bolo zmapovaných 15 lokalít a do Génovej banky SR pribudlo 50 genetických druhov liečivých rastlín. Získané genotypy budeme v budúcom roku hodnotiť a množiť.

99. Vykonať monitoring populácií hospodárskych zvierat a prevádzkovanie národnej databázy živočíšnych genetických zdrojov, analýza stavu ohrozených plemien hospodárskych zvierat	MPRV SR			500 000	Monitorovanie stavu populácií plemien hospodárskych zvierat a ich aktualizácia v národnej databáze živočíšnych genetických zdrojov	2019
---	----------------	--	--	---------	--	------

Vyhodnotenie:

Úloha bola riešená v rámci pokračujúcej úlohy odbornej pomoci podľa kontraktu medzi MPRV SR a NPPC –Výskumný ústav živočíšnej výroby Nitra:

NPPC-VÚŽV Nitra prevádzkuje server pre národnú databázu živočíšnych genetických zdrojov (ŽGZ) a vykonáva každoročný monitoring stavu populácií hospodárskych zvierat na Slovensku formou dotazníkov. Získané informácie sú využívané pre aktualizáciu národnej databázy ŽGZ, ktorú je možné nájsť na stránkach NPPC-VÚŽV Nitra (www.vuzv.sk) alebo priamo na <http://efabis-sk.cvzv.sk/>. Výsledky monitoringu sú analyzované a publikované vo vedeckých a odborných článkoch a konferenciách (Tomka, J. et al. 2016: Development of animal genetic resources in the Slovak Republic, Acta fytotechn zootech, 19, 2016 (Special Issue), 45-47), Tomka, J., Huba, J. Animal genetic resources in Slovak Republic. In: 30th Annual Meeting of DAGENE 2019: In Danubian Animal Genetic Resources, s. 7-11.

Od roku 2019 na základe zmeny platformy medzinárodnej databázy DAD-IS a dohody s FAO bolo dohodnuté priame aktualizovanie údajov za Slovenskú republiku priamo v databáze DAD-IS.

Súčasťou monitoringu bolo aj vypracovanie dvoch národných správ o stave živočíšnych genetických zdrojov a stave implementácie Globálneho akčného plánu pre manažment ŽGZ (2014, 2019) pre potreby FAO.

Na základe analýz stavu ohrozenosti plemien hospodárskych zvierat boli MPRV SR odovzdané podklady pre prípravu podpory chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat prostredníctvom Programu rozvoja vidieka.

100. Podporiť pôvodné domáce genetické zdroje zvierat chovaných na Slovensku	MPRV SR		3 600 000 - PRV		Podpora chovu ohrozených plemien hospodárskych zvierat	2020
--	----------------	--	-----------------	--	--	------

Vyhodnotenie:

Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat má za cieľ podporiť také chovy zvierat, ktorých stavy klesli pod kritickú úroveň. Ich zachovanie prispieva k rôznorodosti druhových plemien

často krát chovaných iba v príslušnom regióne. Identifikáciu ohrozených druhov v SR z databázy FAO, databázy EAAP, národných správ o živočíšnych genetických zdrojoch zbilancovala príslušná odborná autorita SR, ktorou je Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum.

V rokoch 2015 – 2018 bolo v rámci opatrenia podaných 168 žiadostí na 5 593 DJ (dobyčcia jednotka) a celkovým finančným príspevkom 5 593 000,00 € na 5 ročné záväzky. Pôvodná finančná alokácia 3 600 000 € bola v roku 2017 v rámci 3. modifikácie PRV navýšená na 6 000 000 €.

101. Vykonať analýzu a riadenie genetickej diverzity populácií zvierat genealogickými a molekulárno-genetickými metódami	MPRV SR MŽP SR MŠVVŠ SR			130 000	Vypracovanie metodiky monitorovania druhov a plemien hospodárskych zvierat, analýzy vzoriek, identifikácia populácií, návrh opatrení pre zlepšenie diverzity plemien genetickými metódami	2020
--	--	--	--	---------	---	------

Vyhodnotenie:

Úloha je v plnení. Na Katedre genetiky plemenárskej biológie, SPU Nitra bola venovaná pozornosť viacerým druhom a plemenám. Predovšetkým sme hodnotili diverzitu plemien dobytka a koní.

Niektoré tematické zamerania za posledné dva roky:

Inbreeding and genetic diversity loss of four cattle beef breeds in Slovakia. Inbreeding trends in Holstein cattle population. Joint genealogical analysis as a tool for diversity evaluation in Pinzgau cattle populations. Influence of mating systems and selection intensity on the extent of inbreeding and genetic gain in the Slovak Pinzgau cattle. Genomic characterization of Pinzgau cattle: genetic conservation and breeding perspectives. Detailed insight into genetic diversity of the Old Kladruber horse substructure in comparison to the Lipizzan breed. Spatial structure of the lipizzan horse gene pool based on microsatellite variations analysis. Suitability of BovineSNP50 BeadChip for the evaluation of the Cervidae family diversity. Genome-wide selection signatures in Pinzgau cattle. Research on diversity, utilization and production quality of local breeds in Slovakia.

Vedecké monografie:

Genetická diverzita slovenského strakatého a holštajnského dobytka.

Diverzita plemien koní na Slovensku.

Manažment farmového chovu a biodiverzita jeleňa lesného na Slovensku.

Viacere publikácie boli riešené v medzinárodných kolektívoch a dávajú dobré porovnanie výsledkov.

102. Dobudovať a rekonštruovať priestory pre ex-situ uchovávanie živočíšnych genetických zdrojov (ŽGZ), podporovať ex-situ uchovávanie ŽGZ formou živých zvierat a tiež zmrazených vzoriek ŽGZ	MPRV SR		525 000 - ŠR		Dobudovanie priestorov pre národnú génovú banku ŽGZ, chov zvierat ohrozených plemien mimo pôvodných podmienok a dlhodobé udržiavanie zmrazených vzoriek ŽGZ	2018
--	----------------	--	--------------	--	---	------

Vyhodnotenie:

NPPC-VÚŽV Nitra sa podarilo realizovať nevyhnutnú rekonštrukciu pôvodných priestorov VÚŽV Nitra za účelom ich využitia ako génovej banky pre ŽGZ. Vďaka štrukturálnym fondom bolo zakúpené nevyhnutné vybavenie génovej banky. V súčasnosti génová banka už uskladňuje niekoľko desiatok vzoriek ohrozených plemien viacerých druhov HZ. NPPC-VÚŽV Nitra taktiež zabezpečuje ex situ in vivo uchovávanie ohrozených plemien HZ, niektoré z nich majú štatút šľachtiteľských chovov (pôvodná valaška, oravka, nitriansky a zoborský králik, mangalica, landras a ďalšie). Od roku 2017 je NPPC-VÚŽV Nitra tiež šľachtiteľským chovom novouznaného plemena oviec – slovenská dojná ovca. Okrem NPPC-VÚŽV Nitra sa na uchovávaní ŽGZ formou živých zvierat podieľajú aj SPU Nitra, Národný zrebčín Topoľčianky, š.p. (aj dlhodobé uchovávanie vzoriek ŽGZ) a Lesy SR, š.p.

103. Vybudovať nové rybochovné zariadenie na podporu chovu pôvodných druhov rýb na Slovensku	MŽP SR ŠOP SR SRZ			3 000 000	Spracovanie projektu, výstavba, chov ohrozených pôvodných druhov rýb	2020
<p>Vyhodnotenie: SRZ má spracovaný projekt na vybudovanie nového rybochovného zariadenia, ktoré má podporiť zarybňovanie pôvodnými reofilnými druhmi rýb na území Slovenska. V súčasnosti hľadajú finančné zdroje na realizovanie tohto projektu. Zámerom je vybudovať moderné stredisko s chovom rýb v prirodzenom prostredí situované na južnom Slovensku v blízkosti rieky Dunaj, Hron, Váh a Ipeľ. Národná stratégia ako aj akčný plán boli pripravené ešte v rokoch 2013-2014 a detailná spolupráca so SRZ ani so Združením chovateľov rýb Slovenska sa v tých rokoch presne nenastavila (Združenie chovateľov rýb ani nebolo spomenuté medzi gestormi a s ich súčinnosťou). V priebehu rokov implementácie došlo iba k čiastočným diskusiám s nimi, čo považujeme za nedostatečné. pri budúcej príprave a implementácie snárodnej stratégie ako aj akčného plánu (NBSAP) bude potrebné nastaviť túto spoluprácu lepšie.</p>						
CIEL		C.4 Do roku 2020 realizovať opatrenia Spoločnej poľnohospodárskej politiky priaznivé pre biodiverzitu na všetkých poľnohospodársky využívaných plochách tak, aby sa merateľne zlepšil stav ochrany druhov a biotopov				
OPATRENIE		C.4.2 Podporiť oblasti s tradičným mozaikovitým spôsobom obhospodarovania poľnohospodárskej krajiny, najmä v historicky diferencovaných krajinných typoch Slovenska				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			TRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESSE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
104. Realizovať opatrenie PRV „ekologické poľnohospodárstvo“	MPRV SR		90 000 000 - PRV		Podpora subjektov v systéme ekologického poľnohospodárstva, ktoré priaznivo prispieva aj k ochrane biodiverzity	2020
<p>Vyhodnotenie: Podpora sa vzťahuje na poľnohospodárov, ktorí hospodária v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 z 30. mája 2018 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007., nariadením Komisie (ES) č. 2008/889/ES: Rozhodnutie Komisie z 18. novembra 2008, ktorým sa menia a dopĺňajú rozhodnutia 2002/747/ES, 2003/31/ES, 2005/342/ES, 2005/344/ES a 2005/360/ES s cieľom predĺžiť platnosť ekologických kritérií na udelenie environmentálnej značky Spoločenstva určitým výrobkom a zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe. Potreba podpory ekologického poľnohospodárstva v Slovenskej republike vychádza aj z vládou SR schváleného Akčného plánu rozvoja pôdohospodárstva na roku 2014 – 2020.</p> <p>Opatrenie sa následne delí na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Platby na konverziu na ekologické poľnohospodárstvo, - Platby na udržanie ekologického poľnohospodárstva. <p>V r. 2015 bolo v rámci podopatrenia Platby na konverziu na ekologické poľnohospodárstvo podaných 396 žiadostí s výmerou 31 687,32 ha a celkovým finančným príspevkom 19 445 801,58 € na 5 ročný záväzok. V rámci podopatrenia Platby na udržanie ekologického poľnohospodárstva bolo podaných 753 žiadostí s celkovou výmerou 135 878,56 ha a celkovým</p>						

finančným príspevkom 73 873 657,80 € na 5 ročný záväzok.

V r. 2016 bolo finančne podporených 339 žiadateľov v celkovej sume 16 358 607,84 EUR a výmerou **30 102,22 ha** v rámci podopatrenia 11.1 a **120 131,18 ha** v rámci podopatrenia 11.2. Celková čiastka alokovaná na opatrenie 11 (90 000 000 EUR) bola k 31.12.2016 vyčerpaná na 18,18%.

V r. 2017 bolo podporených 25 poľnohospodárskych podnikov s podporenou výmerou **441,63 ha** a vyplatenou výškou celkových verejných výdavkov 16 508,35 EUR. Celková čiastka alokovaná na podopatrenie 12.1 (940 000,- EUR) bola k 31.12.2017 vyčerpaná na 16,57%. Po realizácii platieb v roku 2017 je stav plnenia cieľovej výmery (ha) v podopatrení 12.1. Plocha v ha – poľnohospodárska pôda v rámci sústavy Natura 2000 na 29,32 % zo stanovenej hodnoty 2 665 ha.

V roku 2018 bolo finančne podporených 348 žiadostí v celkovej výške 17 666 213,83 Eur, v celkovej výmere 158 246,98 ha.

A v roku 2019 bolo podporených rovnako 348 žiadostí, v celkovej výške 348 154 189,94, pričom rozloha bola na výmere 17 034 063,88 ha.

Oficiálne výsledky **za rok 2020** pre jednotlivé opatrenia budú k dispozícii po vydaní výročnej správy za rok 2020.

105. Zmapovať historické krajinné štruktúry (HKŠ)	ÚKE SAV			830 000	Zmapovanie, zdokumentovanie a zhodnotenie HKŠ na celoslovenskej úrovni v nadväznosti na prvú fázu, ktorá prebehla v r. 2009-2011, zhodnotenie významnosti území vo vzťahu k Európskej stratégii biodiverzity 2020 a Európskemu dohovoru o krajine	2017
---	---------	--	--	---------	---	------

Vyhodnotenie:
 Bola spracovaná metodika mapovania historických štruktúr poľnohospodárskej krajiny, ktoré zodpovedajú územiám s vysokou prírodnou hodnotou (HNV2). Celkové zmapovanie a zhodnotenie stavu HKŠ ešte nebolo realizované, nakoľko neboli na túto úlohu finančné prostriedky. Realizovalo sa tiež posúdenie opatrení PRV, do akej miery prispeli poskytované dotácie k ochrane a zveľaďovaniu prírodných zdrojov a krajiny vrátane biodiverzity a území s vysokou prírodnou hodnotou v poľnohospodárstve. Viac informácií je možné nájsť na stránke: <https://www.mpsr.sk/?navID=47&sID=43&navID2=1192>

106. Zlepšiť zmenu štruktúry využívania poľnohospodárskej krajiny podľa kritérií zvyšovania biodiverzity a zachovaním drevinovej vegetácie, jej obnovu, ako aj ďalších líniových foriem vegetácie	ŠOP SR MŽP SR MPRV SR SPF vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			3 000 000	Vytváranie mozaikovitej štruktúry poľnohospodárskej krajiny v ohraničenom prírodno-geografickom celku a v rámci hospodársko-ekonomickej jednotky farmy, vypracovať postup obhospodarovania remízok, alejí, brehovej a sprievodnej vegetácie v poľnohospodárskej krajine zohľadňujúc jej environmentálne funkcie ako aj funkciu ekonomického využitia	2020
---	---	--	--	-----------	--	------

Vyhodnotenie:
 Uvedené ciele sa postupne implementujú do legislatívnych požiadaviek poľnohospodárskej legislatívy na úseku dotačných systémov. Konkrétne sa jedná o Nariadenie vlády SR č. 342/2014 Z. z., v rámci ktorého v Prílohe č. 2, je realizácia viacerých z uvedených cieľov zahrnutá do pravidiel tzv. krížového planenia, ktoré sa delia na 2 podkategórie: „zákonné požiadavky hospodárenia – ZPH“ a „dobré poľnohospodárske a environmentálne podmienky – DPEP“. Uvedené zároveň vyplýva z požiadaviek legislatívy EÚ na úseku dotačných

systémov pre poľnohospodárstvo, pričom pre zachovanie drevinovej vegetácie je najdôležitejšou časťou ozelenenia (tzv. greeningu) ochrana ekologických funkčných oblastí (EFAs). ŠOP SR sa podieľala na pripomienkovaní uvedenej legislatívy a predpokladá, že ešte aj v budúcnosti dôjde k ďalšej modifikácii predmetnej legislatívy v prospech uvedených cieľov. V rámci strategického plánu v novom programovom období SPP po roku 2020 bude potrebné nastaviť dotačné mechanizmy takým spôsobom, aby boli dotácie vo väčšom množstve zamerané nielen do území Natura 2000, ale celkovo aj v nižších stupňoch ochrany (nielen v 4. a 5. stupni) a v rámci ochrany a obnovy širšej krajiny, podporiť ponechávanie nelesnej drevinovej vegetácie v takom rozsahu, ktorá je nevyhnutná pre vytváranie podmienok pre hniezdenie vtáctva, rovnako ako ponechávanie solitérnych druhov drevín a drevín, ktoré vytvárajú charakter niektorých nelesných biotopov (napr. Porasty borievky obačajnej).

CIEĽ		C.4 Do roku 2020 realizovať opatrenia Spoločnej poľnohospodárskej politiky priaznivé pre biodiverzitu na všetkých poľnohospodársky využívaných plochách tak, aby sa merateľne zlepšil stav ochrany druhov a biotopov				
OPATRENIE		C.4.3 Identifikovať druhy a biotopy závislé od spôsobu hospodárenia a pripraviť a realizovať konkrétne opatrenia s podporou na to určených európskych fondov na zlepšenie stavu ich ochrany				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
107. Realizovať schému PRV „ochrana biotopov trvalých trávnych porastov“, „ochrana sysľa pasienkového“ a „ochrana dropa fúzatého“ v rámci „agroenvironmentálne-klimatického opatrenia“	MPRV SR MŽP SR ŠOP SR		61 349 100 - PRV		Podpora špecifických podmienok obhospodarovania trvalých trávnatých porastov a biotopov sysľa pasienkového a dropa fúzatého; súčinnosť ŠOP SR	2020
<p>Vyhodnotenie: Tieto podopatrenia majú významný vplyv na pozitívny vývoj biodiverzity. Ochrana biotopov trvalých trávnych porastov má za úlohu chrániť biotopy hlavne v územiach ÚEV a územiach s vysokou prírodnou hodnotou. Toto opatrenie chráni hneď niekoľko typov trávnych biotopov. Sysel pasienkový je ohrozeným druhom, drop fúzatý je najohrozenejším druhom vtáka v SR. Preto je dôležité ich aj prostredníctvom týchto opatrení chrániť. ŠOP SR aktívne spolupracovala s poľnohospodármi a rezortom MPRV SR na implementácii a administrácii predmetných podopatrení.</p> <p>V roku 2017 bolo celkovo podporených 1 156 žiadostí vzťahujúcich sa k záväzkom AEKO v sume 18 578 127,57 EUR, celkovej výmere 153 889,22 ha a 3 149,75 DJ. Z celkovej sumy vyplatených verejných výdavkov za opatrenie 10 bolo v r. 2017 za prechodné záväzky 2014-2018 uhradených 1 490 884,54 EUR. Celková čiastka alokovaná na opatrenie 10 (143 750 000,- EUR) bola k 31.12.2017 vyčerpaná na 23,73 %. Konkrétne opatrenie na ochranu dropa fúzatého bolo vyčerpané na 59,58 % (podporená plocha 1 787,44 ha) a opatrenie na ochranu sysľa pasienkového bolo vyčerpané na 20,65 % (podporená plocha 412,97 ha). V uvedených opatreniach je potrebné pokračovať aj v ďalšom programovom období SPP.</p>						
108. Identifikovať ekosystémové služby živočíšnych genetických zdrojov	MPRV SR ŠOP SR			10 000	Výskum pre identifikáciu ekosystémových služieb poskytovaných chovateľmi hospodárskych zvierat	2019

Vyhodnotenie: Na úlohe ŠOP SR zatiaľ neparticipovala.						
109. Vypracovať zásady a návrhy manažmentu pre vybrané typy biotopov (napr. travinný biotop Tr1 (6210), Lk4 (6410), rašeliniskový biotop Ra3 (7140), Ra6 (7230), Ra1 (7110))	ŠOP SR MŽP SR			60 000	Vypracovanie a praktická realizácia opatrení na zachovanie biotopu	2020
Vyhodnotenie: ŠOP SR vydala v spolupráci s Daphne – Inštitútom aplikovanej ekológie v r. 2015 Manažmentové modely pre údržbu, ochranu a obnovu mokrad'ových biotopov (ŠeffEROVÁ StanOVÁ ed. 2015), ktoré zahŕňajú aj uvedené travinné, lúčne a rašeliniskové biotopy. Publikácia bola distribuovaná všetkým organizačným útvarom ŠOP SR. Rovnakým spôsobom boli vypracované aj modely pre slaniskové biotopy. ŠOP SR v priebehu roku 2020 vypracováva dokumentáciu starostlivosti v zmysle § 54 zákona č. 543/2002 Z. z.– zásady starostlivosti o biotopy a druhy európskeho významu, kde budú zohľadnené pre druhy a biotopy vhodné spôsoby manažmentu, ktoré budú podkladom aj pre vypracovanie programov starostlivosti území, kde tieto druhy a biotopy tvoria predmet ochrany.						
CIEL	C.5 Zabezpečiť v rámci realizácie programov starostlivosti o lesy merateľné zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov, ktoré sú závislé od vhodného lesného prostredia alebo na ktoré má lesné hospodárstvo zásadný vplyv a zabezpečiť merateľné zlepšenie v oblasti poskytovania ekosystémových služieb v súlade s udržateľným obhospodarovaním lesov v porovnaní s referenčným scenárom EÚ (2010)					
OPATRENIE	C.5.1 Zabezpečiť zachovanie výmery pralesov a prírodných lesov, zabrániť ďalšej fragmentácii a podporiť regeneráciu lesov, pritom zabezpečiť kompenzačné mechanizmy na vykrytie straty za obhospodarovanie a preferovať alternatívne spôsoby využívania lesov s vysokou prírodnou hodnotou					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
110. Realizovať výkup, nájom alebo zámenu pozemkov v lokalitách Svetového prírodného dedičstva Karpatské bukové pralesy na lesnej pôde alebo finančné náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania v zmysle platnej legislatívy	MŽP SR ŠOP SR MPRV SR MV SR vlastníci/ užívatelia pozemkov		nešpecifikované, súčasťou úlohy č. 4 opatrenia A.1.2		Výkup/nájom/zámena lesných pozemkov v neštátnom vlastníctve ; alebo finančná náhrada	2020
Vyhodnotenie: Návrhy na výkup, nájom alebo zámenu pozemkov v lokalite svetového dedičstva Staré bukové lesy a pralesy Karpát a iných regiónov Európy (ďalej len „lokalita UNESCO“) v NP Poloniny boli predložené vlastníkom pozemkov. Záujem prejavilo 6 subjektov (urbárskych a pozemkových spoločností) s ktorými boli uzatvorené zmluvy na zmluvnú starostlivosť o vybrané časti území v ich správe (užívaní). MŽP SR v spolupráci s MPRV SR a organizáciami v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti začalo v roku 2020 riešiť obmedzenie bežného obhospodarovania aj formou zámeny a to konkrétne v súvislosti s vyhlásením Prírodnej rezervácie Vihorlatský prales, ktorá sa má stať súčasťou lokality UNESCO. ŠOP SR súčasne						

v spolupráci s LPM Ulič pripravuje v roku 2020 projekt z OPKŽP na realizáciu prírode blízkeho spôsobu obhospodarovania lesných porastov v lokalite UNESCO – v jej nárazníkovej zóne.

111. Dokončiť mapovanie pralesov a prírodných lesov	MŽP SR ŠOP SR NLC MVO vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov	52 000 – ŠFM		60 000	Vyhľadanie „kandidátov“ pomocou databáz NLC a leteckých snímok, preverenie v teréne; prerokovanie s dotknutými subjektmi	2017
---	---	--------------	--	--------	--	------

Vyhodnotenie:

ŠOP SR zabezpečila v rámci projektu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“ (Švajčiarsky finančný mechanizmus) mapovanie pralesov a prírodných lesov v NP Poloniny a CHKO Vihorlat. OZ Prales v rámci projektov zmapovalo do r. 2015 väčšinu pralesových zvyškov a aktualizovalo a spresnilo databázu pralesov. Výstupy sú spracované v GIS vrstve a v databáze i v mape pralesov Slovenska. Potrebné je domapovať a spresniť ďalšie vytipované lokality.

Na tejto úlohe participoval aj Úrad vlády SR, sekcia bilaterálnych finančných nástrojov. Na základe ich dosiahnutých ukazovateľov bolo zistené, že výmera lesov SR (2 014 259 ha) a lesnatosť územia (41,1%) sa oproti úrovni pred začiatkom projektu zvyšuje. Mapové výstupy rozširujúce možnosti rozhodovania v rámci lesohospodárskeho plánovania a riadenia pre 7302 km² územia pokrývajúce lesy v r. 2013 sa navýšili.

Na základe vymapovaných pralesov a pralesových zvyškov sa v spolupráci ŠOP SR, OZ Prales a WWF pripravil v rokoch 2019 a 2020 návrh prírodnej rezervácie Pralesy Slovenska, ktorá má zabezpečiť právnu ochranu týchto lokalít na Slovensku na výmere viac ako 6456 ha. Zámer na vyhlásenie prírodnej rezervácie pozostávajúcej zo 76 lokalít bol v r. 2020 predložený dotknutým okresným úradom na pripomienkovanie zo strany vlastníkov, správcov a nájomcov dotknutých pozemkov, dotknutých obcí, orgánov štátnej správy a občianskych združení.

V septembri 2020 boli vyhlásené nariadením vlády SR (č. 234/2020 a č. 237/2020) prírodné rezervácie Rydošová (88,347 ha) a Vihorlatský prales (2160,544 ha). Spracovaný bol aj projekt ochrany PR Veľký Bukovec (974,334 ha) a zámer na jej vyhlásenie predložil OÚ v Prešove na písomné pripomienkovanie vlastníkom, správcom a nájomcom dotknutých pozemkov, dotknutým obciam, orgánom štátnej správy a občianskym združeniam.

112. Vypracovať a schváliť projekty ochrany pre všetky identifikované zvyšky pralesov a prírodných lesov, ktoré sú mimo maloplošných chránených území (na základe výsledkov mapovania) a určiť výšky náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania vo vybraných najcennejších (v rámci SR) pralesoch a prírodných lesoch	MŽP SR ŠOP SR MPRV SR MŠVVŠ SR MV SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		10 000 - ŠR	230 000	Vypracovanie dokumentácie ochrany prírody po dohode s vlastníkmi/užívateľmi pozemkov, na určenie výšky náhrad vytvorenie koordinačnej skupiny, determinovanie vhodných území, vytvorenie odborných pracovných skupín, vlastná realizácia, spracovanie výsledkov	2020
--	---	--	-------------	---------	---	------

Vyhodnotenie:

Časť identifikovaných zvyškov pralesov a prírodných lesov bola zahrnutá do tzv. “C etapy“ vyhlasovania území európskeho významu, časť bola zahrnutá do zóny A národných parkov pri príprave zónovania. Návrhy na ochranu narážajú na nesúhlas subjektov vlastníkov/užívateľov. Ako bolo uvedené v úlohe vyššie je pripravený návrh PR Pralesy Slovenska, ktorý bol v priebehu roku 2020 predložený do schvaľovacieho procesu na dotknuté orgány ochrany prírody.

113. Vybrať časti veľkoplošných chránených území, v ktorých budú realizované platby za prírode blízke obhospodarovanie so zámerom zvýšenia stupňa prirodzenosti biotopov a návrh finančných mechanizmov	ŠOP SR MŽP SR NLC vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			75 000	Definovanie území, vyčíslenie všetkých typov ekonomickej ujmy a návrh rôznych variantov jej kompenzácie	2019
<p>Vyhodnotenie: Úloha bola dosiaľ riešená v rámci prípravy programov starostlivosti o chránené územia. Uznesením vlády SR č. 696 zo 16. decembra 2015 bol schválený Program starostlivosti o Národný park Slovenský raj na roky 2016-2045 a uznesením vlády SR č. 293 zo 7. júla 2016 Program starostlivosti o Národný park Poloniny na roky 2017 – 2026. Predkladajú sa programy starostlivosti o ďalšie chránené územia. Zároveň sa pripravujú v rámci OPKŽP pilotné projekty zamerané na financovanie prírode blízkeho obhospodarovania porastov a ich prechod na takýto spôsob hospodárenia u vybraných subjektov, ktoré prejavili záujem. ŠOP SR v spolupráci s LPM Ulič pripravuje v roku 2020 projekt z OPKŽP na realizáciu prírode blízkeho spôsobu obhospodarovania lesných porastov v ochrannej zóne lokality UNESCO.</p>						
114. Navrhnuť odporúčané spôsoby obhospodarovania prírodných lesov a pravidiel pre starostlivosť o les v územiach Natura 2000 a na základe 25 ročných výsledkov využívania hospodárenia v lesoch podľa systému „Pro Silva“ vyhodnotiť prínos pre udržanie a zvyšovanie biodiverzity lesných ekosystémov	MPRV SR MŽP SR NLC ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			20 000	Na základe literatúry, zahraničných skúseností a skúseností z praxe navrhnuť spôsoby využívania lesov, ktoré neohrozia ich prirodzenosť, ako aj spôsoby rekonštrukcie odprírodných lesov v chránených územiach, návrhy prerokovať so všetkými zainteresovanými a navrhnuť opatrenia pre ďalšie využívanie systému „Pro Silva“	2017
<p>Vyhodnotenie: Predmetná úloha bola v rámci akčného plánu zaradená medzi úlohy, ktorých realizácia sa zabezpečí „len v prípade získania zdrojov“. Osobitné zdroje v rámci tvorby rozpočtovej kapitoly MPRV SR neboli získané. V rámci uplatňovania prírode blízkeho obhospodarovania lesa sa vytvárajú predpoklady aktívneho ovplyvňovania orientácie lesníckych činností na prírodu, spoločnosť a ekonomiku. Tento prístup v rámci pestovania lesa v pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva zabezpečujú subjekty založené alebo zriadené ministerstvom, s garanciou za jeho presadzovanie v pôsobnosti Lesov SR, š.p., Banská Bystrica. Bol prijatý metodický pokyn, v zmysle ktorého sa táto stratégia stáva jedným zo základných postupov hospodárenia. Uplatňovanie systému Pro Silva je podmienené získaním objektívnych informácií z prevádzkovej praxe a ich priebežným porovnávaním s výsledkami klasicky uplatňovaných postupov pestovania a obnovy lesov. Za týmto účelom sa buduje sieť objektov Pro Silva (244), pre ktoré sa zabezpečuje vlastná dokumentácia na posúdenie východiskového stavu objektov a periodického hodnotenia efektívnosti uplatňovania spôsobov hospodárenia.</p> <p>ŠOP SR v rámci projektu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“ (Švajčiarsky finančný mechanizmus) zabezpečila spracovanie Príručky pre prírode blízke obhospodarovanie lesa v územiach Natura 2000 a o možnostiach jeho finančnej podpory (Apfel, E. ed., 2016), ktorá je sprístupnená na http://www.sopsr.sk/web/index.php?cl=21. Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch. Pripravujú sa v spolupráci s MPRV SR návrhy na zavedenie tohto spôsobu obhospodarovania, nakoľko v zmysle novely zákona č. 543/2002 Z. z. má byť realizované prírode blízke obhospodarovanie lesov na území národných parkov. MPRV SR v roku 2017 pripravilo vyhlášku č. 226/2017 o poskytovaní podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov. Jej správna implementácia si však bude vyžadovať dlhší časový rámec.</p>						
CIEL		C.5 Zabezpečiť v rámci realizácie programov starostlivosti o lesy merateľné zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov, ktoré sú				

OPATRENIE		závislé od vhodného lesného prostredia alebo na ktoré má lesné hospodárstvo zásadný vplyv a zabezpečiť merateľné zlepšenie v oblasti poskytovania ekosystémových služieb v súlade s udržateľným obhospodarovaním lesov v porovnaní s referenčným scenárom EÚ (2010)				
OPATRENIE		C.5.2 Integrovať opatrenia týkajúce sa biodiverzity do programov starostlivosti o les aj v súvislosti s integráciou programov starostlivosti o les a programov starostlivosti o chránené územia				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
115. Realizovať podopatrenie PRV „platby za lesnícko-environmentálne záväzky“	MPRV SR MŽP SR vlastníci/ správcovia pozemkov		4 950 000 - PRV		Realizácia lesníckych postupov pre zlepšenie biodiverzity lesov, zachovanie lesných ekosystémov s vysokou prírodnou hodnotou a ochrana vybraných ohrozených druhov vtákov	2020
<p>Vyhodnotenie: Cieľom opatrenia je poskytnutie podpory verejným alebo súkromným obhospodarovateľom lesov alebo iným subjektom súkromného práva a verejným subjektom a ich združeniam, za vykonávanie lesnícko-environmentálnych a klimatických záväzkov, ktoré majú priaznivý vplyv na biodiverzitu.</p> <p>Podpora v rámci opatrenia sa delí na: Platby na lesnícko-environmentálne záväzky v ÚEV, Platby na lesnícko-environmentálne záväzky v chránených vtáčích územiach (CHVÚ). Vo všetkých predošliých rokoch sa ŠOP SR aktívne podieľala na implementácii a administrácii „platieb za lesnícko-environmentálne záväzky“ formou vydávania potvrdení pre oprávnených žiadateľov v rámci podopatrenia.</p> <p>Z programové obdobie 2014-2020 bolo v rámci opatrení o vyplatených 3 906 000 Eur z EPFRV (0,25 % z celkového príspevku EPFRV, pričom opatrenia pokrývali rozlohu približne 22 000 ha.).</p>						
116. Zabezpečiť mechanizmus integrovaných programov starostlivosti o les a programov starostlivosti o chránené územia	MŽP SR ŠOP SR NLC MPRV SR			6 000 000	Metodické, legislatívne a praktické opatrenia	2020
<p>Vyhodnotenie: Úloha je plánovaná na r. 2020, zatiaľ nebola riešená. Vypracovanie pilotného integrovaného programu starostlivosti bola zahrnutá do podaného a už schváleného Integrovaného projektu LIFE - „Role of the Natura 2000 network and management of some prioritized habitats in the integrated landscape protection of the Slovak Republic“.</p>						

117. Zlepšiť stav biotopov pre druhy živočíchov (ponechávanie mŕtveho dreva, výstavky, dutinové stromy, vytváranie vhodnej štruktúry porastov pre kurovité vtáky, podpora cenných drevín - tis, jedľa, limba, cenné listnáče) v chránených územiach a mimo nich	MPRV SR MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			200 000	Opatrenia v predpisoch	2020
<p>Vyhodnotenie: Predmetná úloha bola zaradená medzi úlohy, ktorých realizácia sa zabezpečí „len v prípade získania zdrojov“. Osobitné zdroje v rámci tvorby rozpočtovej kapitoly MPRV SR neboli získané. V rámci vyhotovovania programov starostlivosti o lesy sa v pravidelných časových intervaloch hodnotia a navrhujú manažmentové opatrenia v lesoch s cieľom trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, teda vyváženého plnenia sociálnych, environmentálnych a ekonomických aspektov. S cieľom zachovania a zlepšenia stavu ochrany sú v nich premietnuté opatrenia na zachovanie a zlepšenie stavu biotopov vrátane uplatňovania prírody blízkych a environmentálne priaznivých spôsobov manažmentu lesov, ako aj opatrenia na zvyšovanie diverzity lesných drevín v prospech zvyšovania stability a odolnostného potenciálu lesov, vrátane ponechávania mŕtveho dreva, výstavkov, dutinových stromov, vytvárania vhodnej štruktúry porastov pre kurovité vtáky a podpory cenných drevín. Zlepšenie stavu biotopov je aj predmetom certifikácie lesov podľa schémy PEFC a schémy FSC. Výmera lesov certifikovaných podľa schémy PEFC v Slovenskej republike dosiahla 1 254 466 ha (64,6 % z výmery lesov) a v porovnaní s rokom 2014 sa zvýšila o 6 438 ha. Certifikované lesy má 123 obhospodarovateľov, ktorým bolo vydaných 261 osvedčení o účasti na certifikácii lesov. Výmera lesov certifikovaných podľa schémy FSC v Slovenskej republike dosiahla k 30. novembru 2015 hodnotu 146 941 ha K uvedenému obdobiu bolo udelených 7 certifikátov (z toho 4 skupinové). Celkovo je certifikovaných 32 obhospodarovateľov lesov.</p>						
118. Meniť v rámci programov starostlivosti o les kategórie lesa v národných parkoch v súlade s platnou legislatívou v ochrane prírody a krajiny	ŠOP SR MŽP SR MPRV SR NLC vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			60 000	Zabezpečiť a realizovať prekategORIZOVANIE lesov v zmysle legislatívy vo vlastnom území národných parkov a zabezpečiť tak trvalo udržateľné lesné hospodárstvo	2020
<p>Vyhodnotenie: V rámci schválených (NP Slovenský raj, NP Poloniny) a pripravovaných programov starostlivosti o národné parky sa pokiaľ je to účelné navrhuje vytvorenie lesov osobitného určenia najmä v zónach A a B národných parkov. Návrhy na zmenu kategórie lesa predkladajú aj subjekty obhospodarujúce lesy v národných parkoch.</p>						
CIEĽ	C.5 Zabezpečiť v rámci realizácie programov starostlivosti o lesy merateľné zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov, ktoré sú závislé od vhodného lesného prostredia alebo na ktoré má lesné hospodárstvo zásadný vplyv a zabezpečiť merateľné zlepšenie v oblasti poskytovania ekosystémových služieb v súlade s udržateľným obhospodarovaním lesov v porovnaní s referenčným scenárom EÚ (2010)					
OPATRENIE	C.5.3 Zabezpečiť implementáciu Protokolu o trvalo udržateľnom lesnom hospodárstve Karpatského dohovoru					

NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
119. Vykonať analýzu Strategického akčného plánu na implementáciu Protokolu o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov, navrhnúť opatrenia a ich financovanie	MPRV SR MŽP SR NLC ŠOP SR			5 000	Analýza opatrení zo schváleného dokumentu Karpatského dohovoru	2015
<p>Vyhodnotenie: Predmetná úloha bola zaradená medzi úlohy, ktorých realizácia sa zabezpečí „len v prípade získania zdrojov“. Osobitné zdroje v rámci tvorby rozpočtovej kapitoly MPRV SR neboli získané. Vychádzajúc z Protokolu o trvalo udržateľnom lesnom hospodárstve Karpatského dohovoru a na základe analýzy jeho princípov a opatrení je potrebné zabezpečiť v rámci strategických, koncepcných, plánovacích a realizačných dokumentov manažmentu lesov rešpektovanie základných princípov Karpatského dohovoru. Jednotlivé princípy sú rozpracované do realizačných opatrení v programoch starostlivosti o lesy, ako jedného z dokumentov dokumentácie ochrany prírody a krajiny. Tieto sa zameriavajú na zachovanie a zvyšovanie výmery lesov, zabezpečovanie plnenia funkcií lesov pri rozvoji vidieka, trvalo udržateľného využívania biologickej rozmanitosti lesov, podpore a uplatňovaní prírody blízkych spôsobov obhospodarovania lesov, posilňovaní pozície lesníctva pri zmieňovaní zmeny klímy a zlepšovaní ochranných funkcií lesov a identifikácii, rozvoji a realizácii najvhodnejších postupov manažmentu lesov. ŠOP SR spolupracovala na pripomienkovaní Strategického akčného plánu pre implementáciu Protokolu o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov Karpatského dohovoru.</p>						
120. Implementovať opatrenia naplnenia Strategického akčného plánu na implementáciu Protokolu o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov	MPRV SR MŽP SR NLC ŠOP SR			120 000	Implementácia opatrení zo schváleného dokumentu Karpatského dohovoru	2020
<p>Vyhodnotenie: Predmetná úloha bola zaradená medzi úlohy, ktorých realizácia sa zabezpečí „len v prípade získania zdrojov“. Osobitné zdroje v rámci tvorby rozpočtovej kapitoly MPRV SR neboli získané. V rámci strategických, koncepcných, plánovacích a realizačných dokumentov manažmentu lesov sa rešpektujú základné princípy Karpatského dohovoru. Jednotlivé princípy sú rozpracované do realizačných opatrení v programoch starostlivosti o lesy, ako jedného z dokumentov dokumentácie ochrany prírody a krajiny. Tieto sa zameriavajú na zachovanie a zvyšovanie výmery lesov, zabezpečovanie plnenia funkcií lesov pri rozvoji vidieka, trvalo udržateľného využívania biologickej rozmanitosti lesov, podpore a uplatňovaní prírody blízkych spôsobov obhospodarovania lesov, posilňovaniu pozície lesníctva pri zmieňovaní zmeny klímy a zlepšovaniu ochranných funkcií lesov a identifikácii, rozvoji a realizácii najvhodnejších postupov manažmentu lesov. ŠOP SR sa príležitostne zúčastňuje na zasadnutiach Pracovnej skupiny Karpatského dohovoru pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov ako pozorovateľ.</p>						
CIEĽ	C.6 Zabezpečiť priaznivý stav ochrany vodných a na vodu viazaných biotopov a druhov v súlade s cieľom dosiahnuť dobrý environmentálny stav vodných ekosystémov do roku 2020, pričom v oblasti rozvoja a regulácie akvakultúry je potrebné zabezpečiť takú formu využívania vôd, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na vodné druhy, biotopy a ekosystémy					
OPATRENIE	C.6.1 Zabezpečiť plnú koordináciu s realizáciou opatrení v rámci implementácie rámcovej smernice o vodách s cieľom vytvoriť podmienky pre rozvoj vodných biotopov a druhov a revitalizáciu riečnych ekosystémov					

NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLA DANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
121. Realizovať mapovanie a monitoring hydrických ekosystémov, brehových porastov a vyhodnotiť lokality s cieľom zabezpečenia riečnych ekosystémov (najmä biotopov európskeho a národného významu) a koordinovať s cieľmi rámcovej smernice o vodách	ŠOP SR MŽP SR			70 000	Mapovanie, monitoring a vyhodnotenie na spoločné plnenie EU smerníc (rámcová smernica o vode smernica o biotopoch, smernica o ochrane vtáctva)	2020
Vyhodnotenie: Špeciálne mapovanie a monitoring riečnych ekosystémov neboli zatiaľ zavedené. Na vybraných hydrologicky významných jaskyniach predstavujúcich biotopy európskeho významu (nesprístupnené jaskynné útvary) prebiehal hydrologický monitoring sledujúci hydrologické pomery, prípadne kvalitatívne vlastnosti vôd (2014, 2015, 2016, 2017 – nesprístupnené časti NPP Domica, NPP Milada, NPP Drieňovská jaskyňa, NPP Brestovská jaskyňa, NPP Demänovské jaskyne; 2014, 2015 – NPP Zápoľná jaskyňa; 2015, 2016, 2017 – PP Majkova jaskyňa, PP Diabla diera). Mapovanie riečnych alúvií v povodí Dunaja je súčasťou aktivít v projekte „Zníženie povodňového rizika prostredníctvom revitalizácie alúvií pozdĺž rieky Dunaj a významných prítokov“ v rámci Dunajského nadnárodného programu. ŠOP SR pripomienkovala prípravu plánov manažmentu povodí, dodatku k Rámcovému programu monitorovania vôd Slovenska na obdobie rokov 2016-2021, plány manažmentu povodňového rizika a ďalšie plánovacie dokumenty SVP, š.p. a pod.						
122. Spracovať metodiku pre rybovody	MŽP SR VÚVH ŠOP SR SRZ			10 000	Spracovanie metodiky na budovanie a prevádzku rybovodov, spriechodňovanie migračných bariér. Úloha v rámci komisie pre využitie hydroenergetického potenciálu SR, ktorá môže slúžiť ako podklad pre slovenskú technickú normu	2018
Vyhodnotenie: ŠOP SR vydala v r. 2015 Metodickú príručku pre posudzovanie, navrhovanie a monitorovanie rybovodov (Druhá V., 2015: Spriechodňovanie bariér na tokoch), ktorá slúži záujemcom o problematiku spriechodňovania tokov pri posudzovaní priechodnosti existujúcich migračných bariér, priechodnosti existujúcich rybovodov a monitorovaní účinnosti nových rybovodov, ako aj pri navrhovaní nových priechodov pre ryby alebo navrhovaní rekonštrukcie existujúcich. VÚVH v r. 2015 spracoval dokument „Určenie vhodných typov rybovodov podľa typológie vodných tokov“ a na tvorbe tohto dokumentu participoval aj SRZ ako oponent materiálu. Uvedený materiál vyplnil absentujúci priestor v oblasti rybovodov na Slovensku. Všetky navrhnuté rybovody sú z hľadiska ich funkčnosti posudzované v súlade s uvedenou metodikou, aby spĺňali v daných podmienkach také štandardy, ktoré umožnia migráciu rýb vo vodných tokoch.						
123. Zabezpečiť kontinuitu vodných tokov a odstraňovať bariéry vo vodných tokoch s cieľom podpory biodiverzity podľa prílohy	MŽP SR ŠOP SR SVP	1 000 000 – ŠR	7 000 000 – OPKŽP		Zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov, spriechodnenie rybovodov a biokoridorov,	2020

8.4. Vodného plánu Slovenska					sledovanie ich funkčnosti, prebudovanie existujúcich prekážok na vodnom toku na sklzy a rampy alebo odstránenie prekážok. Opatrenia budú vychádzať z Vodného plánu Slovenska	
Vyhodnotenie: ŠOP SR spolupracuje s SVP, š.p. pri príprave projektov spriechodňovania resp. odstraňovania bariér na vodných tokoch v rámci OP KŽP. Do budúca navrhujeme do tejto úlohy zaradiť aj úlohy ako sú zmena manipulačného poriadku, podľa kapitoly „8.4.1.2. Návrhu programu opatrení“ Vodného plánu Slovenska.						
124. Obnoviť vodný režim v lužných lesoch chránených území	MPRV SR MO SR MŽP SR SVP ŠOP SR		600 000- ŠR 5 300 000 - ŠF EÚ		Hydrologické štúdie a realizácia obnovy vodného režimu v lužných lesoch chránených území národnej a medzinárodnej sústavy	2020
Vyhodnotenie: Zachovanie vodného režimu a vytváranie predpokladov udržania stavu ochrany vodných biotopov je v pôsobnosti štátnych organizácií lesného hospodárstva priebežne zabezpečované na drobných vodných tokoch v ich pôsobnosti. V rámci disponibilných finančných prostriedkov sa zabezpečujú opatrenia zamerané na správu týchto vodných tokov a tým vytváranie podmienok na zachovanie stavu riečnych biotopov ako aj ich zlepšenie. V prípade, že vodný režim lužných lesov v chránených územiach je ovplyvňovaný vodnými tokmi v správe iných subjektov, štátne organizácie lesného hospodárstva s nimi na zachovaní vodného režimu spolupracujú. Dôležité je zabezpečovanie manažmentu lužných lesov v súlade s programami starostlivosti o lesy. V rámci rôznych projektov, najmä z programu LIFE, ktorých nositeľom boli mimovládne organizácie, sa vykonávali opatrenia na zlepšenie vodného režimu v lužných lesoch chránených území. VLM SR majú vo svojej správe na území OZ Malacky dva biotopy európskeho významu. Jedná sa o Ls 1.2 Dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (kód Natura 91FO) a Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (kód Natura 91EO*). Celková výmera predstavuje cca 636 ha pre obidva biotopy. Biotopy sú obhospodarované podľa aktuálnych programov starostlivosti o les akceptujúcich schválené programy starostlivosti o chránené územia. VLM SR nemajú k dispozícii žiadne dodatočné finančné zdroje na zabezpečenia obnovy vodného režimu v lužných lesoch chránených území. Úprava podmienok v lužných lesoch je zahrnutá aj v Integrovanom projekte LIFE, ktorý už bol schválený v roku 2020 – „Role of the Natura 2000 network and management of some prioritized habitats in the integrated landscape protection of the Slovak Republic“.						
CIEĽ	C.6 Zabezpečiť priaznivý stav ochrany vodných a na vodu viazaných biotopov a druhov v súlade s cieľom dosiahnuť dobrý environmentálny stav vodných ekosystémov do roku 2020, pričom v oblasti rozvoja a regulácie akvakultúry je potrebné zabezpečiť takú formu využívania vôd, ktorá nebude mať nepriaznivý vplyv na vodné druhy, biotopy a ekosystémy					
OPATRENIE	C.6.2 Zabezpečiť podmienky na podporu preventívnych opatrení na obmedzenie konfliktov medzi záujmami rybného hospodárstva a činnosťou predátorov rýb					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA ZNÁMY		STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN	

		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		UKONČENIA
125. Zabezpečiť rybochovné zariadenia pred rybožravými predátormi vhodným a šetrným spôsobom v záujme vybilancovania ochrany rybožravých predátorov a hospodárskeho chovu rýb	MPRV SR		Náklady na zabezpečenie úlohy budú vyčíslené po schválení OP Rybné hospodárstvo SR 2014-2020		Produkčné investície do akvakultúry podporou obstarania zariadení, ako sú stacionárne alebo pohyblivé plašiče, siete, elektrické ohradníky, monitorovacie systémy a pod. alebo vybudovania bariér pre ochranu chovov pred rybožravými predátormi	2020
Vyhodnotenie: Riadiaci orgán pre OP Rybné hospodárstvo 2014 – 2020, v rámci harmonogramu výziev pre r. 2016 , naplánoval vyhlásenie výzvy pre dopytovo orientované projekty pre aktivitu „Zlepšenie zdravia a dobrých životných podmienok zvierat“, v rámci ktorej budú podporované investície súvisiace s ochranou chovov pred voľne žijúcimi rybožravými predátormi.						
126. Spracovať návrhy riešenia znižovania predačného tlaku rybožravých predátorov	MŽP SR ŠOP SR			20 000	Metodika riešenia predácie (kormorán veľký, vydra riečna, volavka popolavá a i.)	2015
Vyhodnotenie: V rámci projektu OPŽP boli spracované materiály v oblasti kompenzácií za vzniknuté škody v rybnom hospodárstve spôsobené chránenými druhmi živočíchov, v oblasti aplikácie preventívnych opatrení. Rovnako materiály poskytujú informácie aj z biológie, etológie a priestorovej distribúcie kormorána veľkého a analyzujú konflikty a aplikáciu rôznych metód prevencie voči rybožravým predátorm v rámci Európy.						
127. Podporiť zarybňovanie častí tokov s najvýraznejšími konfliktami s rybožravými predátormi	MŽP SR SRZ			720 000	Identifikácia úsekov tokov a ich zarybňovanie vo výške 120 000 EUR/ročne z prostriedkov SRZ a iných zdrojov	2020
Vyhodnotenie: SRZ každoročne vynakladá významné finančné prostriedky na zarybňovanie rybárskych revírov na Slovensku. V r. 2015 predstavovala táto čiastka hodnotu viac ako 5 mil. €. V r. 2015 z Environmentálneho fondu zarybnili toky cca vo výške 160 tis. €. Dotácia bola zameraná na pôvodné druhy rýb a uvedené prostriedky čiastočne pokryli aj potreby zarybňovania úsekov riek, ktoré sú atakované rybožravými predátormi. V r. 2016 sa takto zarybnili rybárske revíry z Environmentálneho fondu vo výške cca 182 tis. €.						

Oblasť D: Boj proti rozširovaniu invázných druhov

CIEĽ	D.7 Zabezpečiť, aby sa zmiernil negatívny vplyv invázných druhov na biodiverzitu a ekosystémy na Slovensku do roku 2020
OPATRENIE	D.7.1 Schváliť stratégiu pre invázne druhy na Slovensku a realizovať jej opatrenia na prevenciu, kontrolu a odstraňovanie

invázných druhov						
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
128. Aktualizovať a schváliť národnú stratégiu pre invázne druhy a následne pripraviť akčný plán na realizáciu opatrení	MŽP SR ŠOP SR MDaV SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MZ SR MPSVR SR MO SR		10 000 - ŠR		Aktualizácia národnej stratégie pre invázne druhy vypracovanej v roku 2012 a jej konečné schválenie, následne do 1 roku príprava akčného plánu na realizáciu opatrení. Prostriedky plánované v rámci rezortu MŽP SR.	2016
<p>Vyhodnotenie: V roku 2019 bol prijatý zákon č. 150/2019 Z. z., ktorý implementuje Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014, do slovenskej legislatívy. Ustanovenia zákona č. 150/2019 Z. z. v kombinácii s ustanoveniami nariadenia EÚ č. 1143/2014 obsahujú povinnosti, ktoré sú priamo koncepčným základom pre boj s inváznymi druhmi (napr. vypracovanie komplexnej analýzy prienikových ciest neúmyslenej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov, realizácia akčných plánov na riešenie problematiky prioritných prienikových ciest a pod.). Opatrenia pre invázne nepôvodné druhy boli a budú integrované do iných strategických dokumentov (napr. boli integrované do Envirostratégie, stratégie pre adaptáciu na klimatické zmeny, NEHAP V., vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 450/2019 Z. z., ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov a ďalšie). MDVRR SR, ako súčinný rezort pre gestora úlohy MŽP SR, sa podieľa na riešení problematiky invázných druhov rastlín a živočíchov v rámci riešenia výskumnej úlohy „Spracovávanie monitoringu a analýza životného prostredia v doprave“ formou sledovania environmentálneho indikátora „Výskyt invázných druhov rastlín a živočíchov v rámci dopravnej infraštruktúry“. MPRV SR aktívne spolupracovalo pri príprave zákona č. 150/2019 Z. z. ako aj vyhlášky k nej. Odstraňovanie invázných druhov je tiež súčasťou podmienok nastavenia priamych platieb. Ďalšie informácie a spôsoby odstraňovania invázných druhov sú uverejnené na https://www.minzp.sk/ochrana-prirody/nepovodne-invazne-druhy/.</p>						
129. Identifikovať invázne druhy na Slovensku, zabezpečiť ich inventarizáciu, revíziu, prioritizáciu, výskum a mapovanie	MŽP SR ŠOP SR SAV NLC ÚKSUP univerzity múzeá zoologické a botanické záhrady		100 000 - ŠR 500 000 - OPKŽP	2 000 000	Revízia zoznamov nepôvodných druhov na Slovensku a identifikácia invázných druhov, doplnenie zoznamov, celoplošné mapovanie výskytu invázných druhov, vedenie národnej databázy, prepojenie národnej databázy s európskymi, hodnotenie rizík invázných druhov a ich prioritizácia pre manažmentové opatrenia vrátane hodnotenia ciest	2020

	SRZ SPZ SZZ				a spôsobov ich šírenia; štúdium biológie a ekológie invázných druhov. Prostriedky plánované v rámci rezortu MŽP SR.	
<p>Vyhodnotenie: Zoznam nepôvodných druhov cievnatých rastlín bol spracovaný v práci Medvecká, J., Kliment, J., Májecková, J., Halada, E., Zaliberová, M., Gojdičová, E., Feráková, V. & Jarolímek, I., 2012: Inventory of the alien flora of Slovakia, ktorá bola publikovaná v časopise Preslia v r. 2012. V práci sú zhodnotené jednotlivé nepôvodné druhy vyskytujúce sa na Slovensku s ohľadom na ich invázny potenciál a identifikované druhy invázne. Každoročne je pracovníkmi ŠOP SR zabezpečované mapovanie výskytu invázných nepôvodných druhov na Slovensku (prioritne druhov uvedených vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2016/1141, ktorým sa prijíma zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia EÚ č. 1143/2014 v platnom znení alebo nariadení vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky) a údaje o ich výskyte sú napĺňané do databázového systému KIMS – Komplexný monitorovací a informačný systém. Údaje o výskyte invázných druhov sa do tohto systému plnia aj zo strany iných inštitúcií a mapovateľov cez stránku www.biomonitring.sk. Táto úloha vyplýva ŠOP SR aj priamo z § 5 zákona č. 150/2019 Z. z. Uvedené ustanovenie bližšie špecifikuje náležitosti, ktoré sa do tohto systému dopĺňajú, a osoby, ktoré ho dopĺňajú. Informácie o invázných druhoch je možné získať aj na stránke ŠOP SR http://www.sopsr.sk/invazne-web/, čiastočné informácie obsahuje aj stránka Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho http://web.uksup.agroinstitut.sk/oor-buriny-a-popisy/.</p> <p>MO SR každoročne mapuje výskyt invázných druhov rastlín na svojich pozemkoch a likviduje ich mechanickým spôsobom (kosenie, mulčovanie, výrub) a v prípade nutnosti chemickým postrekom. Najčastejšie sa vyskytujú druhy: boľševník obrovský (<i>Heracleum mantegazzianum</i>), zlatobyľ obrovská (<i>Solidago gigantea</i>), zlatobyľ kanadská (<i>Solidago canadensis</i>), z drevín pajaseň žliazkatý (<i>Ailanthus altissima</i>). SRZ v tejto oblasti uskutočnilo niekoľko pracovných stretnutí, pričom sa hľadajú prieniky medzi jednotlivými subjektmi, ktoré by boli schopné niektoré problémy súvisiace s inváznymi druhmi riešiť. SRZ registruje snahu najmä zo strany ŠOP SR, avšak problematika v jednotlivých oblastiach je tak špecifická, že si vyžaduje pre každú oblasť konkrétneho riešiteľa projektu. SRZ má záujem participovať na riešení problematiky invázných druhov rýb v rámci spoločného projektu. V rámci tvorby legislatívy v oblasti akvakultúry a rybárstva v roku 2018 boli zo strany vznesené (i akceptované) pripomienky týkajúce sa sledovania a evidencie invázných nepôvodných druhov rýb a nakladania s nimi. Rovnako nastal posun i vo vymedzení konkrétnych invázných druhov rýb a tiež povinností užívateľov a obhospodarovateľov rybárskych revírov a zariadení akvakultúry vzťahujúcich sa na nakladanie s týmito druhmi živočíchov.</p>						
130. Zabezpečiť informovanosť správcov dopravnej infraštruktúry, správcov vodných tokov a i.), obcí a ďalších subjektov o význame ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a zvýšenie povedomia, získavať podporu a angažovanosť širokej verejnosti pre prevenciu, kontrolu a odstraňovanie invázných druhov	MŽP SR MDaV SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MZ SR MPSVR SR MO SR MK SR,		100 000 - OPKŽP		Školenia (aj formou terénnych prác) pre správcov, na ktorých by boli poskytnuté informácie v zmysle platnej legislatívy SR, výstupom budú komplexné a objektívne monitorovacie správy o výskyte invázných druhov rastlín, zároveň bude zabezpečené správne odstraňovanie invázných druhov rastlín a tým ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov, realizácia národnej informačnej kampane, edičná činnosť, vytvorenie webovej stránky, prednášková	2020

					činnosť, putovné výstavy, odborné konferencie min. raz za 2 roky	
<p>Vyhodnotenie: ŠOP SR v rámci svojej činnosti informuje popri iných aktivitách správcov pozemkov, vrátane správcu vodných tokov, železníc a cestných komunikácií, o výskyte invázných druhov a ich vplyve na druhové zloženie ekosystémov. Správcovia zabezpečujú postupne ich odstraňovanie v rámci svojich možností. Je potrebné vyvinúť aj vzájomnú spoluprácu napr. tvorbou spoločných projektov zameraných na efektívne a systematické odstraňovanie invázných druhov a následnú starostlivosť o pozemky takým spôsobom, aby sa predišlo ich opätovnému rozšíreniu. MO SR ako správca pozemkov, ktorých vlastníkom je Slovenská republika, by uvítalo školenie vedené MŽP SR k téme správneho odstraňovania invázných druhov rastlín. V prípade vyžiadania súčinnosti gestorom, bude spolupráca pri plnení úlohy zabezpečená v plnom rozsahu. Na základe požiadavky spoločnosti EUROVIA Kameňolomy, s.r.o., Žilina v roku 2017 ŠOP SR spolupracovala pri identifikácii a mapovaní výskytu invázných druhov v lomoch patriacich spoločnosti ako podklad pre ich odstraňovanie. ŠOP SR prezentuje problematiku invázných druhov na Slovensku cez webovú stránku http://www.sopsr.sk/invazne-web/, kde poskytuje údaje o invázných nepôvodných druhoch a spôsoboch ich odstraňovania a aj aktívnou účasťou na rôznych workshopoch a konferenciách, napr. v r. 2015 v rámci workshopu organizovaného MŽP SR v spolupráci s ďalšími partnermi <i>Biodiverzita a sídla</i> (Banská Bystrica, 16. – 17. 6.2015) alebo na konferencii organizovanej Gréckokatolíckym arcibiskupstvom v Prešove <i>Pôda ako Boží dar a jej zodpovedné využívanie v súčasnom svete</i> (Lutina 22. – 23. 5.2015).</p>						
131. Podporiť regionálnu spoluprácu najmä v cezhraničných regiónoch	MŽP SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MDaV SR MPSVR SR		60 000 - ŠF EÚ		Akčné plány pre vybrané invázne druhy v cezhraničných regiónoch, realizácia akčných plánov pre cezhraničné regióny, monitoring výskytu invázných druhov v cezhraničných regiónoch, spolupráca v širších regiónoch Európy (napr. biogeografické regióny Európy)	2020
<p>Vyhodnotenie: Realizujú sa spoločné cezhraničné projekty medzi ŠOP SR a odbornými organizáciami zo susedných krajín, napr. z Českej republiky, Maďarska, zamerané popri iných aktivitách aj na odstraňovanie invázných druhov, napr. dva bilaterálne projekty realizované v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko 2007 - 2014 boli zamerané nielen na mapovanie invázných druhov v a pri rieke Hornád a v povodí rieky Slaná, ale aj na ich odstraňovanie v spolupráci s miestnou samosprávou a nezamestnanými občanmi. V roku 2016 sa uskutočnil medzinárodný workshop stredoeurópskych krajín o invázných rastlinách a živočíchoch (skúsenosti, legislatíva, metódy likvidácie, rozšírenie invázných rastlín, praktické ukážky metód likvidácie v teréne) v NP Hortobágy v Maďarsku, na ktorom sa zúčastnil aj zástupca ŠOP SR. V roku 2016 (19. – 21. 4.2016) sa konal v Budapešti ďalší európsky workshop o kontrole a eradikácii invázných druhov a ŠOP SR na ňom prezentovala súčasný stav riešenia problematiky na Slovensku.</p>						
CIEĽ	D.7 Zabezpečiť, aby sa zmiernil negatívny vplyv invázných druhov na biodiverzitu a ekosystémy na Slovensku do roku 2020					
OPATRENIE	D.7.2 Zabezpečiť financovanie likvidácie invázných druhov a určiť prioritizáciu a spôsob podpory					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA	STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN		

		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		UKONČENIA
132. Vytvoriť systém a spôsob podpory mapovania, odstraňovania invázných druhov rastlín a živočíchov (vrátane ichtyofauny) v SR, ako aj obnovy poškodených biotopov	MŽP SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MZ SR MDaV SR MPSVR SR			30 000	Posilnenie existujúcich mechanizmov mapovania a odstraňovania invázných druhov v jednotlivých rezortoch, zavedenie mechanizmov odstraňovania invázných druhov chýbajúcich v niektorých rezortoch, zavedenie dohľadu nad vynakladanými prostriedkami štátnou správou. Spracovanie metodiky odstraňovania nepôvodných druhov ichtyofauny Slovenska, podpora prístupov užívateľov rybárskych revírov a chovateľov rýb na riešenie problému	2015
<p>Vyhodnotenie: V rámci OP KŽP 2014 – 2020 je v rámci Investičnej priority 3, Prioritnej osi 1: 1.3 „Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry“, určená aktivita B. „Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry“, kde je oprávnenou aktivitou nielen realizácia odstraňovania invázných druhov rastlín, ale aj ich mapovanie. Zákon č. 150/2019 Z. z. v § 6 ods. 4 vytvára tiež právny základ podpory opatrení určených akčnými plánmi a § 5 určuje rámcové modality informačného systému na zber údajov, zaznamenávanie a sprostredkovanie údajov a informácií vrátane priestorových údajov. MDVRR SR, ako súčinný rezort pre gestora úlohy MŽP SR, sa podieľa na riešení problematiky invázných druhov rastlín a živočíchov v rámci riešenia výskumnej úlohy „Spracovávanie monitoringu a analýza životného prostredia v doprave“ formou sledovania environmentálneho indikátora „Výskyt invázných druhov rastlín a živočíchov v rámci dopravnej infraštruktúry“. Riešenie uvedenej výskumnej úlohy má trvalý charakter a sledované ukazovatele sa vyhodnocujú s jednoročnou frekvenciou. V tomto období implementácie akčného plánu sa medzi gestorov a ich súčinnosť nezapracovala spolupráca so Slovenským rybárskym zväzom rovnako ako so združením chovateľov rýb Slovenska; do budúcnosti však bude potrebné spolupracovať aj s týmito subjektmi.</p>						
133. Podporiť prioritné odstraňovanie (eradikácia, kontrola, potláčanie) invázných druhov a obnovu poškodených biotopov v chránených územiach (a ich ochranných pásmach)	MŽP SR MPRV SR MV SR MDaV SR MPSVR SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		2 000 000 – OPKŽP		Posilnenie infraštruktúry organizácie ochrany prírody a v oblasti personálnej, materiálno-technickej; podpora zapojenia vlastníkov a užívateľov pozemkov v chránených územiach do odstraňovania invázných druhov	2020
<p>Vyhodnotenie: Odstraňovanie invázných druhov je podporované v rámci chránených území a to najmä území Natura 2000 v rámci OPKŽP Prioritnej osi 1: 1.3 „Ochrana a obnova biodiverzity a pôdy a</p>						

podpora ekosystémových služieb, a to aj prostredníctvom sústavy Natura 2000 a zelenej infraštruktúry“, aktivity A „Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy“, kde sa pri projektoch zameraných na zabezpečenie starostlivosti o územia bude realizovať aj odstraňovanie invázných druhov rastlín alebo živočíchov. V zmysle § 6 zákona č. 150/2019 Z. z. má byť systematický manažment invázných nepôvodných druhov realizovaný pomocou akčných plánov, na ktorých plnenie bude v zmysle uvedeného zákona možné poskytnúť finančné prostriedky.						
134. Podporiť odstraňovanie invázných druhov prioritných pre manažmentové opatrenia (eradikácia, kontrola, potlačanie) mimo chránených území (v území s 1. stupňom ochrany)	MŽP SR MPRV SR MV SR MDaV SR MPSVR SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov		2 500 000 - OPKŽP		Podpora zapojenia vlastníkov a užívateľov pozemkov v území s 1. stupňom ochrany do manažmentu invázných druhov	2020
Vyhodnotenie: Podporu je možné zabezpečiť v rámci projektov z OP KŽP – spomínané pri opatrení 131, alebo zvýšením informovanosti verejnosti o potrebe a povinnosti odstraňovania invázných druhov na ich pozemkoch, ktorá im vyplýva z legislatívy. Určitou formou podpory sú príspevky, ktoré bolo a je možné získať z Environmentálneho fondu v rámci opatrenia „Ochrana prirodzeného druhového zloženia ekosystémov“. V zmysle § 6 zákona č. 150/2019 Z. z. má byť systematický manažment invázných nepôvodných druhov realizovaný pomocou akčných plánov, na ktorých plnenie bude v zmysle uvedeného zákona možné poskytnúť finančné prostriedky. Problematika je zároveň zahrnutá v nariadení vlády č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, kde je odstraňovanie invázných druhov rastlín stanovené ako jedna zo základných povinností pre žiadateľov o dotácie na poľnohospodárskej pôde (bez ohľadu na stupeň ochrany existujúci na danej ploche).						
135. Zabezpečiť manažment ciest a spôsobov šírenia invázných druhov	MŽP SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MDaV SR MPSVR SR		500 000 – OPKŽP	500 000	U invázných druhov prioritizovaných pre manažmentové opatrenia zabezpečiť manažment prioritných ciest a spôsobov ich šírenia	2020
Vyhodnotenie: Komplexná analýza prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov bude vypracovaná a akčné plány na riešenie problematiky prioritných prienikových ciest budú realizované v súvislosti s implementáciou nariadenia EÚ č. 1143/2014. Jeho spracovanie bude zadané externým spracovateľom obstaraným zo strany MŽP SR.						
CIEĽ		D.7 Zabezpečiť, aby sa zmiernil negatívny vplyv invázných druhov na biodiverzitu a ekosystémy na Slovensku do roku 2020				
OPATRENIE		D.7.3 Zriaďiť komisiu pre introdukované druhy na riešenie podmienok a regulácie dovozu a nakladania s nimi				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA		STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN	

		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		UKONČENIA
136. Ustanoviť medzirezortnú komisiu pre introdukované druhy (ako samostatný poradný orgán alebo ako súčasť Slovenskej komisie pre Dohovor o biologickej diverzite) a zabezpečiť jej činnosť	MŽP SR SAV NLC ÚKSÚP SRZ SPZ SZZ NZOO	1 000 - ŠR			Určenie kontaktných osôb na dotknutých ministerstvách a organizáciách, vyhotovenie štatútu komisie a plánu práce. Prostriedky plánované v rámci rezortu MŽP SR	2015
Vyhodnotenie: Z iniciatívy MŽP SR bola v r. 2015 vytvorená zatiaľ medzirezortná pracovná skupina pre biodiverzitu a z jej členov bola vytvorená podskupina pri invázne druhy. V minulosti SRZ mal svojho zástupcu v obdobnej komisii – v súčasnosti však takáto komisia nie je zriadená.						
137. Zvýšiť znalosti o negatívnom vplyve nepôvodných druhov na biodiverzitu, zdravie, hospodárstvo a zvýšiť znalosti o úžitkových vlastnostiach nepôvodných druhov (vrátane ekonomického vyhodnotenia)	MŽP SR SAV NLC ÚKSÚP šľachtiteľské stanice NZOO			30 000	Štúdium v oblastiach vplyvu na biodiverzitu, zdravie, hospodárstvo; hodnotenie nákladov na zmiernovanie negatívnych vplyvov invázných druhov, štúdium v oblastiach liečivého potenciálu, okrasného záhradníctva, výživy a i.	2020
Vyhodnotenie: Rôzne vedecké inštitúcie priebežne realizujú výskumy zamerané na zhodnotenie negatívneho vplyvu nepôvodných druhov na biodiverzitu. Nie je to však koncepčné riešenie a stále absentuje určená organizácia alebo vedecká inštitúcia, ktorá by na Slovensku zabezpečovala hodnotenie rizík introdukcie nepôvodných druhov. Je to potrebné aj v súvislosti s aplikáciou § 7 zákona č. 543/2002 Z. z. v súvislosti so žiadosťami o pestovanie nepôvodných druhov na území Slovenska.						
138. Využívať dobrovoľné prístupy k riešeniu problematiky nepôvodných a invázných nepôvodných druhov	MŽP SR SRZ SPZ ZMOS SZZ NZOO		1 000 000 - ŠF EÚ	50 000	Preklad a poskytnutie existujúcich materiálov (pripravených v rámci rôznych medzinárodných dohovorov) podporujúcich dobrovoľné prístupy k riešeniu problematiky a ich primerané uplatňovanie v podmienkach SR	2020
Vyhodnotenie: Medzi dobrovoľné prístupy k riešeniu problematiky nepôvodných a invázných druhov (IAS) patria tzv. kódexy dobrej praxe, ktoré sú schvaľované v rámci Bernského dohovoru. Do r. 2018 Stály výbor Bernského dohovoru schválil viacero takýchto kódexov (pre IAS a domáce zvieratá; pre IAS a botanické záhrady; pre IAS a zoológické záhrady a akváriá; pre IAS a rekreačný rybolov, pre IAS a poľovníctvo, pre invázne nepôvodné dreviny; sú zverejnené na http://www.coe.int/en/web/bern-convention/home). V prípade získania finančných						

prostriedkov sa plánuje ich preklad do slovenského jazyka. V rámci tohto dohovoru je zriadená Pracovná skupina pre eradikáciu druhu *Oxyura jamaicensis* a SR pravidelne v dvojročných intervaloch zasiela Sekretariátu správu o stave druhu v SR.
V oblasti nepôvodných a invázných druhov plánuje SRZ spracovať dotazník zameraný na túto oblasť ochrany prírody, pričom súčasťou tejto aktivity bude aj informačná kampaň pre členov SRZ.

CIEĽ		D.7 Zabezpečiť, aby sa zmiernil negatívny vplyv invázných druhov na biodiverzitu a ekosystémy na Slovensku do roku 2020				
OPATRENIE		D.7.4 Zmeniť režim manažmentu nepôvodných invázných druhov v rámci novelizácie zákona o ochrane prírody				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
139. Upraviť režim manažmentu invázných nepôvodných druhov v zmysle novely zákona č. 543/2002 Z. z. a podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o prevencii a riadení introdukcie a šírenia cudzích invázných druhov a uvedenie zmeneného režimu manažmentu do praxe	MŽP SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MZ SR MDaV SR MPSVR SR MO SR MK SR		2 000 - ŠR	60 000	Zabezpečenie plnenia novely zákona a nového EÚ nariadenia	2020
Vyhodnotenie: Celá problematika invázných nepôvodných druhov bola zo zákona č. 543/2002 Z. z. vypustená a upravená v zákone č. 150/2019 Z. z. Zákon č. 150/2019 Z. z. tiež implementuje nariadenie EÚ č. 1143/2014. MO SR si v rámci svojich finančných možností naplánovalo na ďalšie roky finančné zdroje na eradikáciu invázných druhov rastlín, avšak uvítalo by školenie svojich zamestnancov k správne mu postupu vykonávania týchto prác.						
CIEĽ		D.7 Zabezpečiť, aby sa zmiernil negatívny vplyv invázných druhov na biodiverzitu a ekosystémy na Slovensku do roku 2020				
OPATRENIE		D.7.5 Priebežne identifikovať a kontrolovať novo šíriace sa invázne druhy, trasy a spôsoby šírenia, po ktorých sa dostávajú na územie Slovenska				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN

		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		UKONČENIA
140. Podporiť štúdium nepôvodných druhov a ich invázneho potenciálu	MŽP SR ŠOP SR MŠVVŠ SR SAV univerzity MPRV SR NLC			100 000	Štúdium nepôvodných druhov a ich invázneho potenciálu, vrátane spôsobov a ciest šírenia	2020
Vyhodnotenie: Realizujú niektoré vedecké inštitúcie, ale len pomerne okrajovo. Na úlohe sa bude viac pracovať v nasledujúcich rokoch.						
141. Zabezpečiť pravidelnú kontrolu potenciálnych vstupov inváznych druhov na územie SR	MŽP SR MV SR MPRV SR MDaV SR			100 000	Zapojenie štruktúr colnej správy, školenie jej pracovníkov v rozpoznaní inváznych druhov a ich častí, zapojenie vedeckých inštitúcií a rezortov do identifikácie výskytu nových druhov na území SR, aktívne využívanie fytoosanitárnych kontrol, aktívne využívanie existujúceho monitoringu vodných tokov, zavedenie monitoringu cestných komunikácií a železníc, aktívne využívanie ochrany lesa, údržby infraštruktúry, spolupráca s cestovnými kancelármi	2020
Vyhodnotenie: Implementáciou nariadenia EÚ č. 1143/2014 zákonom č. 150/2019 Z. z. boli zavedené plne funkčné štruktúry na vykonávanie úradných kontrol potrebných na zabránenie úmyselnej introdukcii inváznych nepôvodných druhov do Únie a SR. Zatiaľ neboli identifikované presné prienikové cesty šírenia inváznych druhov na územie SR. Ich kontrola bude zabezpečovaná až po ich identifikácii v komplexnej analýze prienikových ciest neúmyselnej introdukcii a neúmyselného šírenia inváznych nepôvodných druhov a po vykonaní na ňu nadväzujúcich akčných plánov.						
142. Zabezpečiť systém včasného varovania na národnej úrovni s následnou rýchlou eradikáciou a zabezpečiť zapojenie SR do systému na európskej úrovni	MŽP SR MPRV SR MV SR MŠVVŠ SR MZ SR MDaV SR			50 000	Vytvorenie systému monitoringu a včasného varovania na národnej úrovni a zapojenie sa do systému na európskej a karpatskej úrovni so zabezpečením rýchlej eradikácie zistených inváznych druhov	2016

	MPSVR SR					
<p>Vyhodnotenie: Problematiku rýchlej eradikácie rieši nariadenie EÚ č. 1143/2014 a následne implementuje zákon č. 150/2019 Z. z. Európska komisia vytvorila platformu EASIN NOTSYS (https://easin.jrc.ec.europa.eu/notsys), ktorá je v zmysle nariadenia EÚ č. 1143/2014 oficiálnym nástrojom pre oznamovanie nových výskytov invázných nepôvodných druhov Európskej komisii a všetkým členským štátom EÚ. Tento web nástroj bol navrhnutý pre uľahčenie včasného oznamovania nových výskytov invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie, realizovaných eradikačných opatrení a ich účinnosti. Za dopĺňanie údajov sú zodpovedné členské štáty EÚ. Údaje o výskyte invázneho nepôvodného druhu je možné nahlasovať cez stránku www.biomonitoring.sk. V prípade, že bude cez stránku www.biomonitoring.sk vyplnený údaj o výskyte nepôvodného invázneho druhu vzbudzujúceho obavy Európskej únie, ktorého výskyt na Slovensku nebol zaznamenaný, ŠOP SR bude následne postupovať v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a nariadenia EÚ č. 1143/2014. MDVRR SR, ako súčinný rezort pre gestora úlohy MŽP SR, sa podieľa na riešení problematiky eradikácie v rámci riešenia výskumnej úlohy „Spracovávanie monitoringu a analýzy životného prostredia v doprave“ formou sledovania environmentálneho indikátora „Výskyt invázných druhov rastlín a živočíchov v rámci dopravnej infraštruktúry“.</p>						
143. Zabezpečiť monitoring invázných organizmov v lesoch Slovenska a výskum ciest šírenia biotických invázných organizmov v lesných biotopoch	NLC MŽP SR ŠOP SR vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			2 000 000	Určenie prioritných organizmov ako modely, zabezpečenie výskumu hostiteľských organizmov - overenie známych hostiteľov a prípadne rozšírenie o ďalších, opis prirodzených nepriateľov invázných organizmov – zistenie možnosti ich využitia v biologickej ochrane, výskum vplyvu vybraných metód ochrany lesa v laboratórnych a poloprevádzkových podmienkach	2020
<p>Vyhodnotenie: Monitoring sa v súčasnosti sa nerealizuje systematicky. Ide skôr o mapovanie výskytov, ktoré sú napĺňané do databázy a prístupované na interaktívnej mape ŠOP SR - http://maps.sopsr.sk/mapy/invazne.php. Dopĺňanie údajov pre potreby informačného systému invázných nepôvodných druhov rieši tiež § 5 zákona č. 150/2019 Z. z. Čiastkovo rieši Lesnícka ochranná služba (Národné lesnícke centrum) v rámci monitoringu zdravotného stavu lesa a ekologického monitoringu súvisiaceho s ochranou lesa.</p>						

Oblasť E: Zmiernenie tlaku na biodiverzitu a racionálne využívanie genetických zdrojov

CIEĽ	E.8 Znižovať intenzitu pôsobenia negatívnych faktorov na biodiverzitu, dobudovať pre tento účel účinný právny rámec a nástroje na kontrolu jeho dodržiavania a zabezpečiť spravodlivé a rovnocenné spoločné využívanie prínosov vyplývajúcich z používania genetických zdrojov
OPATRENIE	E.8.1 Zabezpečiť zlepšenie nástrojov na ochranu biodiverzity, odstránenie protirečivých politík a ustanovení v zákonoch, škodlivých stimulov a posilnenie podporných opatrení integrácie a pozitívnej motivácie na ochranu biodiverzity vo všetkých sektoroch

NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESSE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
144. Identifikovať existujúce protirečenia medzi ochranou biodiverzity a jej využívaním a riešiť ich	MŽP SR MDaV SR MPRV SR		5000 - ŠR		Analýza platnej legislatívy, stratégií a programov, spoločné rokovania dotknutých subjektov pre objasnenie problému a hľadanie riešení. Prostriedky plánované v rámci rezortu MŽP SR	2017
<p>Vyhodnotenie: V návrhu niektorých programov starostlivosti o CHVÚ bola zaradená úloha na prehodnotenie ustanovení vyhlášok MŽP SR, ktorými boli jednotlivé CHVÚ vyhlásené z hľadiska adresnosti pre cieľové druhy vtáctva. Viaceré navrhované opatrenia však nevyžadujú zmeny právnych predpisov, ale len lepšiu súčinnosť, spresnenie postupov, resp. vyžadujú vyčlenenie finančných prostriedkov na osobitný režim obhospodarovania. MDVRR SR, ako súčinný rezort pre gestora úlohy MŽP SR, vykoná analýzu platnej legislatívy, rezortných stratégií a programov a navrhne riešenie uvedenej úlohy z pohľadu rozvoja dopravnej infraštruktúry. Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch.</p>						
145. Vytvoriť modelové územia ochrany prírody, akvakultúry, pestovania lesa a poľnohospodárskych činností ako príkladu integrovaného udržateľného využívania prírodných zdrojov a východiska pre harmonizáciu politík, zákonov a pozitívnych stimulov	ŠOP SR SAV vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			4 500 000	Vytvorenie priestorových jednotiek - multifunkčných území integrujúcich niekoľko krajinných prvkov s potenciálom pre ochranu prírody, produkciu dreva, pestovanie poľnohospodárskych plodín, chov hospodárskych zvierat, chov rýb a využiteľných pre vzdelávanie odbornej a laickej verejnosti	2020
<p>Vyhodnotenie: Na úlohe sa zatiaľ nepracovalo.</p>						
146. Realizovať výchovno-vzdelávacie a vedecké programy vo vytvorených modelových územiach s priestorovým usporiadaním krajinných prvkov podporujúcim trvalo-udržateľné využívanie prírodných zdrojov zachovávajúcich a zvyšujúcich biodiverzitu	ŠOP SR PriF UK BA SPU NR TU Zvolen vlastníci/ správcovia/ užívatelia pozemkov			3 500 000	Plnenie úlohy formou vzdelávacích grantov a podporných programov pre životné prostredie a rozvoj vidieka, vzdelávanie študentov a verejnosti v odbornom trvalo-udržateľnom využívaní prírodných zdrojov	2020

Vyhodnotenie: Úlohu čiastočne realizuje PriF UK a iné vedecké inštitúcie, ale len pomerne okrajovo. Na úlohe sa bude viac pracovať v nasledujúcich rokoch.						
CIEĽ	E.8 Znižovať intenzitu pôsobenia negatívnych faktorov na biodiverzitu, dobudovať pre tento účel účinný právny rámec a nástroje na kontrolu jeho dodržiavania a zabezpečiť spravodlivé a rovnocenné spoločné využívanie prínosov vyplývajúcich z používania genetických zdrojov					
OPATRENIE	E.8.2 Podporiť prijatie právneho predpisu o regulovaní prístupu ku genetickým zdrojom na európskej úrovni a prijať a ratifikovať Nagojský protokol					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAEOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
147. Prijat' potrebné kroky na implementáciu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o opatreniach na zaistenie súladu pre používateľov Nagojského protokolu o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v Únii	MŽP SR MPRV SR ŠOP SR SIŽP			50 000	Prijat' predmetné nariadenie	2015
Vyhodnotenie: Úloha bola splnená v stanovenom termíne a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 511/2014 o opatreniach na zaistenie súladu pre používateľov Nagojského protokolu o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v Únii (ďalej len „nariadenie EÚ č. 511/2014“) bolo implementované zákonom č. 263/2015 o pôsobnosti pre oblasť prístupu ku genetickým zdrojom a využívania prínosov vyplývajúcich z ich používania. Expertní pracovníci NPPC - VÚRV sa zapojili do výzvy MŽP SR ohľadom poskytnutia súčinnosti pri pripomienkovaní usmernení pripravovaných EK v súvislosti s nariadením EÚ č. 511/2014.						
148. Ratifikovať Nagojský protokol o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania v rámci EÚ	MŽP SR MPRV SR			5 000	Po prijatí nariadenia EÚ uložiť ratifikačnú listinu na sekretariáte dohovoru o biodiverzite a stať sa tak zmluvnou stranou Nagojského protokolu	2015
Vyhodnotenie: Úloha bola splnená v stanovenom termíne. Nagojský protokol o prístupe ku genetickým zdrojom a spravodlivom a rovnocennom spoločnom využívaní prínosov vyplývajúcich z ich používania k Dohovoru o biologickej diverzite vstúpil pre Slovenskú republiku do platnosti 28. marca 2016.						

Oblasť F: Zlepšenie environmentálnych a sektorových politík pre opatrenia zamerané na zníženie ekologickej stopy v zmysle medzinárodnej spolupráce a podpora výchovy, vzdelávania a výskumu v tejto oblasti

CIEĽ		F.9 Zaangažovať široké spektrum zainteresovaných strán a oživiť alebo nadviazať partnerstvá pre podporu implementácie národnej stratégie, podporiť výchovu, vzdelávanie, výskum a participáciu				
OPATRENIE		F.9.1 Zabezpečiť integrovanie ochrany biodiverzity do stratégií, plánovacích a rozhodovacích procesov v rôznych sektoroch				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
149. Definovať faktory ohrozujúce biodiverzitu, ako aj základné požiadavky ochrany biodiverzity na Slovensku a zabezpečiť, aby boli súčasťou rezortných stratégií, koncepcií a programov	MŽP SR SAŽP ŠOP SR SAV MDaV SR MPRV SR MH SR MŠVVŠ SR univerzity			30 000	Formulovať zásady ochrany biodiverzity, špecifikovať hlavné faktory negatívne ohrozujúce biodiverzitu, na národnej úrovni, zraniteľné lokality, konkretizovať ktoré činnosti predstavujú riziká pre udržanie biodiverzity v danom území, premietnuť zásady ochrany biodiverzity do strategických a koncepcných materiálov a do procesu prípravy dopravných a iných stavieb.	2015
<p>Vyhodnotenie: MDVRR SR na základe priorít Aktualizovanej národnej stratégie ochrany biodiverzity uplatňuje zásady ochrany biodiverzity pre svoj rezort, súčasťou ktorých je konkretizácia činností predstavujúcich riziká pre udržanie biodiverzity v danom území. Zásady ochrany biodiverzity sú zohľadňované pri príprave strategických, koncepcných a legislatívnych dokumentov ako aj v rámci procesu prípravy dopravných a iných stavieb. V gestorstve MDVRR SR sa v r. 2015 realizovala výskumná úloha „Riešenie konfliktu dopravnej infraštruktúry a biokoridorov“, ktorá sa vo významnej miere zaoberá ochranou biodiverzity. Mali by byť rovnako premietnuté do Koncepcie ochrany prírody a krajiny na obdobie rokov 2020 – 2030.</p> <p>V rokoch 2017 až 2019 sa v rámci implementácie Karpatského dohovoru riešil aj projekt TRANSGREEN „Integrované plánovanie rozvoja dopravy a zelenej infraštruktúry v dunajsko-karpatskom regióne s ohľadom na potreby ľudí a prírody“. Projekt TRANSGREEN prispel k vytvoreniu bezpečnejšej cestnej a železničnej dopravnej siete v Karpatoch, ktorá by bola šetrná k biodiverzite územia a to zlepšením plánovania, vytvorením konkrétnych dopravných riešení a zdieľaním skúseností a poznatkov. Projekt bol zameraný na ekologické koridory pozdĺž cestnej a železničnej dopravnej siete EÚ TEN-T v Karpatoch. Interdisciplinárny prístup zapájajúci projektantov, ekonómov, inžinierov, ekológov a krajinárov poskytuje potrebné poznatky pre tvorbu usmernení. Jedným z cieľov projektu bolo zabezpečiť dialóg na medzisektorovej politickej úrovni, ktorého cieľom bude prijatie riešenia. V Karpatoch boli vybrané 4 pilotné územia, pre ktoré sa navrhnu konkrétne opatrenia z hľadiska plánovania a výstavby veľkej dopravnej infraštruktúry na zvýšenie bezpečnosti migrujúcej zveri: Kysuce-Beskydy (Česká republika), Košice-Miškolc (Maďarsko) – Užhorod (Ukrajina), Tírgu Mures – Iasi (Rumunsko), Lugoș-Deva (Rumunsko).</p>						

V roku 2020 MŽP SR v spolupráci s SAŽP vydali publikáciu Scenáre pre prírodu Slovenska do roku 2050 , kde sa definujú hnacie sily pre zmeny biodiverzity, hodnotia vývojové trendy a načrtávajú možnosti vývoja prírody v nasledujúcich desaťročiach spolu s návrhmi nastavenia politik v oblasti ochrany biodiverzity. Publikácia bola vypracovaná participatívnym spôsobom za účasti odborníkov z mnohých inštitúcií a hodnotí tiež sociálne a ekonomické dopady.						
150. Zaviest' systém pravidelných školení a certifikátov pre zamestnancov inštitúcií ochrany prírody na zlepšenie ich znalostí a zručností	MŽP SR ŠOP SR			1 500 000	Spracované a schválené učebné osnovy, certifikát profesionála v ochrane prírody a organizovanie školení	2020
Vyhodnotenie: Systém pravidelných školení a certifikátov zatiaľ nebol zavedený.						
CIEĽ	F.9 Zaangažovať široké spektrum zainteresovaných strán a oživiť alebo nadviazať partnerstvá pre podporu implementácie národnej stratégie, podporiť výchovu, vzdelávanie, výskum a participáciu					
OPATRENIE	F.9.2 Zabezpečiť lepšiu koordináciu medzi inštitúciami zabezpečujúcimi implementáciu medzinárodných dohovorov, obnovenie medzirezortnej komisie pre dohovor o biodiverzite a posilnenie kapacít v tejto oblasti					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA ZNÁMY			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAEOVACOM PROCESSE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
151. Zabezpečiť aktívnu činnosť poradných orgánov pre rôzne medzinárodné dohovory a obnoviť Slovenskú komisiu Dohovoru o biologickej diverzite	MŽP SR			30 000	Pravidelné rokovania poradných orgánov a komisií pre medzinárodné dohovory, aktualizácia a prehodnocovanie zastúpenia rôznych sektorov a zainteresovaných skupín v komisiách, distribúcia relevantných informácií	2020
Vyhodnotenie: V r. 2016-2018 bolo aktualizované zloženie viacerých poradných orgánov ministra životného prostredia, vrátane Slovenského ramsarského výboru a Medzirezortnej komisie pre zabezpečenie vykonávania Rámcového dohovoru o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát. Slovenská komisia Dohovoru o biologickej diverzite bola zrušená, funguje však pracovná skupina pre biodiverzitu a tá je aktívna, hoci sa nestretáva pravidelne. Úloha bude pokračovať aj v ďalších rokoch, pričom sa uvažuje aj o spojení niektorých PS.						
152. Vytvoriť príručku medzinárodných dohovorov v oblasti stratégie ochrany biodiverzity	MŽP SR SAŽP ŠOP SR			50 000	Vytvorená príručka medzinárodných dohovorov v oblasti biodiverzity bude poskytovať komplexné	2017

					informácie o dohovoroch, záväzkoch a cieľoch SR v rámci nich	
Vyhodnotenie: Realizácia úlohy bola podmienená vyčlenením finančných prostriedkov; nakoľko sa nenašli, úloha nebola realizovaná. ŠOP SR spoločne s MŽP SR sa však v rámci Dohovoru o biologickej diverzite zúčastňovala pracovnej odbornej skupiny pre synergies/harmonizáciu cieľov všetkých relevantných biodiverzity-orientovaných dohovorov, ktorej výsledky bude potrebné implementovať postupne aj na Slovensku.						
153. Posilniť odborné kapacity ŠOP SR v oblasti koordinácie medzinárodných dohovorov	MŽP SR ŠOP SR	50 000 - ŠR	150 000 - ŠR		Posilnenie štruktúr a kapacít organizácie	2020
Vyhodnotenie: Odborné kapacity ŠOP SR v tejto oblasti zatiaľ neboli posilnené.						
CIEĽ	F.9 Zaangažovať široké spektrum zainteresovaných strán a oživiť alebo nadviazať partnerstvá pre podporu implementácie národnej stratégie, podporiť výchovu, vzdelávanie, výskum a participáciu					
OPATRENIE	F.9.3 Zabezpečiť kapacity na priebežné a dlhodobé mapovanie a monitoring prvkov biodiverzity					
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
154. Zriadiť špeciálny mapovací a monitorovací tím v rámci Slovenska na mapovanie druhov a biotopov pod gesciou ŠOP SR	ŠOP SR MŽP SR			4 000 000	Špecializovaný tím odborníkov a rôznych organizácií na mapovanie druhov a biotopov a jeho činnosť	2020
Vyhodnotenie: Špeciálny mapovací a monitorovací tím nebol zatiaľ vytvorený, no jeho vytvorenie bude potrebné, aby bola Slovenská republika schopná zabezpečovať pravidelný reporting pre EK.						
155. Realizovať projekt integrovanej spolupráce (odborných organizácií MŽP SR, vedeckých, vzdelávacích inštitúcií a mimovládnych organizácií) pre mapovanie biodiverzity lesných pralesových spoločenstiev - determinovanie a porovnanie reprezentatívnych maloplošných chránených území a území s pralesovým charakterom	MŽP SR MPRV SR MŠVVŠ SR Mimovládne organizácie vlastníci/správcovia/užívatelia pozemkov			2 800 000	Teoretická príprava úlohy, terénne výskumy, záverečné vyhodnotenie, vytvorenie koordinačnej skupiny, determinovanie najvhodnejšej metodiky a rozsahu úlohy v kontexte na medzinárodnú úroveň hodnotenia biodiverzity, vytvorenie odborných pracovných skupín, vlastný výskum a spracovanie výsledkov	2020

<p>Vyhodnotenie: Ako bolo spomenuté v úlohe č. 111., ŠOP SR zabezpečila v rámci projektu „Rozvoj ochrany prírody a chránených území v slovenských Karpatoch“ (Švajčiarsky finančný mechanizmus) mapovanie pralesov a prírodných lesov v NP Poloniny a CHKO Vihorlat. OZ Prales v rámci projektov zmapovalo do r. 2015 väčšinu pralesových zvyškov a aktualizovalo a spresnilo databázu pralesov. Výstupy sú spracované v GIS vrstve a v databáze i v mape pralesov Slovenska. Potrebné je domapovať a spresniť ďalšie vytipované lokality. Na tejto úlohe participoval aj Úrad vlády SR, sekcia bilaterálnych finančných nástrojov. Na základe ich dosiahnutých ukazovateľov bolo zistené, že výmera lesov SR (2 014 259 ha) a lesnatosť územia (41,1%) sa oproti úrovni pred začiatkom projektu zvyšuje. Mapové výstupy rozširujúce možnosti rozhodovania v rámci lesohospodárskeho plánovania a riadenia pre 7302 km² územia pokrývajúce lesy v r. 2013 sa navýšili. Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch.</p>						
156. Monitorovať zabratie pôdy dopravnou a inou infraštruktúrou	MŽP SR SAŽP MDaV SR MPRV SR			60 000	Riešenie monitoringu formou výskumnej úlohy (10 000 EUR/rok, z toho 4 000 EUR MDVRR SR, ostatné rezorty po 3 000 EUR)	2020
<p>Vyhodnotenie: SAŽP v r. 2016 vypracovala v rámci úlohy PHÚ Indikátorové hodnotenie vplyvov vybraných sektorov na životné prostredie správu Doprava a životné prostredie v SR (2014). Súčasťou správy je aj vyhodnotenie indikátora Zabratie pôdy dopravnou infraštruktúrou. Jeho vyhodnotenie je prístupné na webstránke: http://enviroportal.sk/indicatorudetail?id=941.</p>						
157. Monitorovať dopravnú, energetickú a inú infraštruktúru s cieľom určiť úseky, kde dochádza ku kolíziám so živočíchmi	MŽP SR MDaV SR MPRV SR MH SR		1 000 000 - ŠF EÚ	105 000 80 000	Získať databázu kritických úsekov a oblastí, na ktorých dochádza k usmrcovaniu živočíchov na pozemných komunikáciách, energetickej a inej infraštruktúre alebo k iným nežiaducim vplyvom na organizmy; databáza budovaná na základe údajov správcov pozemných komunikácií, nadzemných vedení, laickej a odbornej verejnosti, poľovníckych združení polície a i. Relevantné sektory využijú údaje pri navrhovaní opatrení zabezpečujúcich bezpečné prekonanie rizikových úsekov. Monitoring (a spracovanie výsledkov monitoringu) sa plánuje s podporou ŠF EÚ a prostredníctvom výskumnej úlohy MDVRR SR do r. 2016 s odhadom 35 000 EUR/rok	2020
<p>Vyhodnotenie: Monitorovanie energetickej infraštruktúry je súčasťou projektu LIFE „Energia v krajine – elektrické vedenia a ochrana prioritných druhov vtákov v územiach Natura 2000“, koordinovanom organizáciou RPS – Ochrana dravcov na Slovensku. Projekt LIFE Energia sa realizoval v trinástich chránených vtáčích územiach, v období 1.9.2014 – 31.12.2019 a bol zameraný na ochranu desiatich prioritných druhov vtákov. Predkladateľom projektu a hlavným koordinátorom bola mimovládna organizácia Ochrana dravcov na Slovensku. Partnermi</p>						

projektu a pridruženými príjemcami boli organizácie Východoslovenská distribučná, a.s., Západoslovenská distribučná, a.s., Univerzita veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach a Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. Celková alokácia na tento projekt bola 1 884 205 €. Výstupom projektu bola aj odborná príručka k ochrane vtáctva na nadzemných elektrických vedeniach na Slovensku (http://www.sopsr.sk/news/file/LIFE%20Energia_Odborna%20prirucka.pdf).

Určovanie úsekov, kde dochádza ku kolíziám so živočíchmi, bolo predmetom viacerých projektov (napr. Migračná štúdia NDS, a.s. o veľkých cicavcoch na diaľniciach a vybraných cestách 1. triedy). Projekt TRANSGREEN - Integrované plánovanie rozvoja dopravy a zelenej infraštruktúry v dunajsko-karpatskom regióne s ohľadom na potreby ľudí a prírody (Interreg Dunajský nadnárodný program; 2017-2019) sa venoval o. i. monitorovaniu kolízií živočíchov s dopravnou infraštruktúrou (cestnou i železničnou) najmä v pilotných územiach (severozápadné a juhovýchodné Slovensko), kde boli navrhnuté konkrétne opatrenia na zníženie mortality živočíchov a zvýšenie bezpečnosti účastníkov dopravy v tzv. kritických úsekoch (Katalógy opatrení pre zabezpečenie priechodnosti dopravnej infraštruktúry pre živočíchy v pilotnom území Kysuce - Malá Fatra - Strážovské vrchy a v pilotnom území Cerová vrchovina – Slovenský kras – RCOP Prešov – Vihorlat). Navrhnuté boli aj zásady riešení v príručke Doprava a ochrana fauny v Karpatoch. Príručka k obmedzovaniu vplyvu rozvoja dopravy na prírodu v karpatských krajinách, tzv. politické odporúčania pre integrované plánovanie cestnej a železničnej dopravy v Karpatoch a ďalšie metodické materiály.

158. Spracovať výsledky monitoringu infraštruktúry z hľadiska migrácie a rozšírenia živočíchov a na základe odbornej analýzy rozhodnúť, ktoré opatrenie, zamerané na ochranu biodiverzity, je v danom úseku/oblasti optimálne; realizovať opatrenia v praxi (napr. označenie problematických úsekov ciest, zábrany, ekodukty a i.)	MŽP SR ŠOP SR MDaV SR MPRV SR			35 000	Presadzovať zapracovanie adekvátnych opatrení (a ich financovanie) do prípravných fáz stavieb dopravnej a inej infraštruktúry formou opatrení brániacich migrácii - oplotenie, pachové ploty; opatrení umožňujúcich bezpečnú migráciu a bezpečnú dopravu - dopravné značky, ekodukty. Úloha je viazaná na dostatok údajov a spracovanie výsledkov monitoringu, získaných v rámci úlohy č. 157 a i.	2020
--	--	--	--	--------	--	------

Vyhodnotenie:
Aktivity v tejto oblasti boli zahrnuté už vo vyššie spomínanom projekte TRANSGREEN, ktorý sa realizoval aj v partnerstve s Národnou diaľničnou spoločnosťou a.s. a inštitúciami v susedných krajinách. Hodnotenie projektu a jeho výstupov je vyššie.

159. Zabezpečiť informovanosť dotknutých orgánov, odborných organizácií a správcov dopravnej a inej infraštruktúry o význame ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov	MŽP SR MDaV SR MPRV SR			5 000	Organizovať školenia, napr. pre správcov dopravnej infraštruktúry organizovaných MDVRR SR v spolupráci s MŽP SR, monitorovacie správy o výskyte invázných druhov rastlín v rámci dopravnej a inej infraštruktúry v zmysle platnej legislatívy SR	2020
--	------------------------------	--	--	-------	--	------

Vyhodnotenie:
V rokoch 2015-2018 sa pripravoval národný projekt - Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality ŽP na Slovensku, kde bolo naplánovaných

viacero aktivít na zlepšenie informovanosti dotknutých orgánov, odborných organizácií a správcov dopravnej a inej infraštruktúry o význame ochrany prirodzeného druhového zloženia ekosystémov.

Úloha nie je ukončená a pokračuje aj v ďalších rokoch. Príslušné orgány, odborné organizácie a ostatné zainteresované skupiny sú priebežne informované o ochrane ekosystémov a druhov, napr. aj prostredníctvom projektov ConnectGREEN, TRANSGREEN, DaRe to CONNECT. V dňoch 5.-6. septembra 2018 sa v Bratislave konala medzinárodná konferencia v rámci projektu TRANSGREEN „Rozvoj trvalo udržateľnej dopravy v Karpatoch“. O výsledkoch projektu bola informovaná odborná verejnosť na rôznych podujatiach (napr. Cestná konferencia 2019, 26.-27.3.2019, Bratislava; Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku 2019 na UMB v Banskej Bystrici; 14.-15.11.2019, stretnutia so zainteresovanými skupinami v pilotných územiach, odborné porady ŠOP SR a i.).

CIEĽ		F.9 Zaangažovať široké spektrum zainteresovaných strán a oživiť alebo nadviazať partnerstvá pre podporu implementácie národnej stratégie, podporiť výchovu, vzdelávanie, výskum a participáciu				
OPATRENIE		F.9.4 Zabezpečiť účasť vedy a výskumu na zlepšovaní stavu vedomostí o biodiverzite, jej hodnotách, význame, fungovaní, stave a trendoch a o následkoch úbytku a poškodenia biodiverzity				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAEOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
160. Realizovať inventarizačný výskum flóry a fauny území európskeho významu sústavy Natura 2000 a výskum jaskýň SR s cieľom zlepšenia stavu vedomostí o prírodných hodnotách, stave predmetu ochrany a o biodiverzite skúmaných území a o diverzite biotopov európskeho významu, vrátane neprístupných jaskynných útvarov	MŽP SR ŠOP SR vedecké a vzdelávacie inštitúcie SMOPaJ		2 000 000 - ŠF EÚ 1 000 000 - OPKŽP	200 000	Inventarizačný (taxonomický) výskum flóry a fauny území európskeho významu v SR, získavanie údajov o biodiverzite skúmaných území, o výskyte druhov rastlín a živočíchov a ich vkladanie do Komplexného informačného a monitorovacieho systému a do národnej databázy jaskýň	2020

Vyhodnotenie:

Výskum vyplývajúci z aktuálnych potrieb štátnej ochrany prírody v súlade s § 56 zákona č. 543/2002 Z. z. a na základe rozhodnutia MŽP SR č. 2592/2017-6.3 z 29.03.2017 o povolení výnimky zo zakázaných činností, rozhodnutia MŽP SR č. 10204/2018-6-3 z 19.12.2018 o povolení výnimky zo zakázaných činností, rozhodnutím MŽP SR v Bratislave č. 2661/2017-6.3 z 2.3.2017, rozhodnutím Okresného úradu v Prešove č. OU/PO-OSZP1-2019/004454- 005/SJ z 31.1.2019, rozhodnutím Okresného úradu v Žiline, č. OU-ZA-OSZP1-2016/022646-006/Ryb z 23.5.2017.

ŠOP SR pravidelne zbiera údaje najmä pre potreby reportingu pre sústavu Natura 2000 pre EK, vrátane jaskýň. Čiastkové výsledky boli získané v rámci projektov OPŽP „Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané územia zahrnuté v sústave Natura 2000“ a „Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané jaskyne“, prípadne projektu „Vypracovanie pilotného programu starostlivosti o NP Veľká Fatra, NP Muránska planina a CHKO Cerová vrchovina v súlade s prehodnocovaním chránených území“. Cielené komplexné inventarizačné výskumy chránených území sa v súčasnosti nevykonávajú.

V rámci projektu OPŽP „Vypracovanie programov starostlivosti o vybrané jaskyne“ sa zrealizoval výskum spoločenstiev fauny (bezstavovce, netopiere) na lokalitách – NPP Demänovské

jaskyne, NPP Jasovská jaskyňa, NPP Važecká jaskyňa, NPP Zápoľná a PP Oravecká vyvieračka. V rámci projektu OPŽP „Realizácia programov záchranu a starostlivosti pre vybrané jaskyne“ sa realizoval komplexný chiropterologický monitoring v NPP Domica – Čertova diera a NPP Belianska jaskyňa.

Biospeleologický výskum a monitoring za účelom získania aktuálnych poznatkov o diverzite fauny a stave výskytu druhov európskeho významu v rokoch 2014 – 2020 prebehol na ďalších 23 jaskynných lokalitách, ktoré sú súčasťou územia sústavy Natura 2000 alebo sú biotopmi európskeho významu (kód 8310 – neprístupné jaskynné útvary) – národné prírodné pamiatky Aksamitka, Brestovská jaskyňa, Dobšinská ľadová jaskyňa, Driny, Okno, Malá stanišovská jaskyňa a prírodné pamiatky Suchá jaskyňa, Barania jaskyňa, Beníková, Diabla diera, Plavecká jaskyňa, Haviareň, Slopy, Klenová, Roštúnska priepasť, Malužinská jaskyňa, Medvedia jaskyňa (Nízke Tatry), Alabastrová jaskyňa, Ľadová pivnica, Jaskyňa pod kameňolomom, Malá kamenná, Šarkania diera a Chyža (Volovské vrchy).

V oblasti živej a neživej prírody SMOPaJ boli riešené úlohy:

- Výskum v oblasti živej prírody pre potreby dokumentácie vyplývajúci z aktuálnych potrieb štátnej ochrany prírody (konzultovaný zo ŠOP SR) – NPR Suchá dolina – ÚEV Tatry (SKUEV0307) – výskum zameraný na zisťovanie výskytu a stavu biotopov európskeho významu a biotopov národného významu, chránených druhov a ich biotopov a možných vplyvov v súlade s § 56 zákona č. 543/2002 Z. z..
 - Spoločenstvá snehových výležísk ako bioindikátory zmeny klímy na ÚEV Tatry (SKUEV0307) – identifikácia a populačná štruktúra bioindikátorov klimatických zmien na ÚEV Tatry, výskum vplyvu klimatických zmien na biotu na snehových výležískách a prebiehajúcich procesov zmien fytoocenóz
 - Lampenflóra sprístupnených jaskýň SR – výskum a dokumentácia druhov machorastov na miestach vystavených umelému osvetleniu v sprístupnených jaskyniach Slovenskej republiky – úloha realizovaná v spolupráci s Moravským zemským múzeom a ŠOP SR – Správou slovenských jaskýň
 - Zooarcheologický výskum na lokalite jaskyňa Dúpnica (PP) v NPR Suchá dolina – úloha realizovaný v spolupráci s Krajským pamiatkovým úradom v Žiline
 - Výskum rašeliniskových a travertínových lokalít západnej časti Liptova – PR Sliachske travertíny, PP Bešeňovské travertíny, PP Lúčanské travertíny – výskum odkonzultovaný so ŠOP SR, zameraný na inventarizáciu druhov rastlín a živočíchov s dôrazom na skupinu bezstavovcov (hmyz), ktorý citlivo reaguje na podmienky lokality ako je znečistenie, odrážajúci zmeny výskytu, či zmeny spôsobu života – v spolupráci s Prírodovedeckou fakultou UK Bratislava a správami ŠOP SR (Tatranský NP, NP Nízke Tatry, NP Veľká Fatra)
 - Inventarizácia svišťa vrchovského tatranského (*Marmota marmota latirostris*, Kratochvíl, 1961) vo vybraných lokalitách TANAP-u – inventarizácia kolónií svišťa v záujmovom území od Furkotskej po Mengusovskú dolinu, zisťovanie zmien v počte kolónií svišťa, ktoré boli zistené v roku 2002, sledovanie antropogénnych a prírodných vplyvov na populáciu svišťa – v spolupráci so Štátnymi lesmi TANAP-u a Múzeom TANAP-u v Tatranskej Lomnici
 - Biospeleologický výskum - biomonitoring bezstavovcov zameraný na výskyt a determináciu hmyzu v jaskynnom prostredí – v spolupráci so ŠOP SR – Správou slovenských jaskýň Liptovský Mikuláš
 - Minerály jaskýň Slovenska pre potreby dokumentácie – mineralogický, geochemický a geochronologický výskum speleotém (minerálne agregáty a kvaple) bol zameraný predovšetkým na kryogénne formy, ktoré vznikli mrznutím mineralizovaných roztokov priamo v jaskyni v glaciálnych dobách, v spolupráci s GÚ SAV, Banský inštitút, Ruská akadémia vied, Perm, Inštitút environmentálnej fyziky, Univerzita Heidelberg, Nemecko.
- SMOPaJ má spôsobilosť vykonávať vedecký výskum v rámci akreditácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

161. Zriaďiť a zabezpečiť prevádzku výskumného pracoviska v rámci rezortu životného prostredia/v rámci ŠOP SR	MŽP SR ŠOP SR			2 700 000	Zriadenie výskumného pracoviska pri ŠOP SR, personálne a materiálne vybudovanie, prevádzka	2020
---	------------------	--	--	-----------	--	------

Vyhodnotenie:

Úloha sa zatiaľ nerealizovala v plnom rozsahu. V roku 2019 bola pri ŠOP SR založená Vedecká rada, ktorej úlohou bude aj usmerňovanie výskumov do oblastí potrebných pre ŠOP SR a zároveň spolupráca s vedeckými inštitúciami na vedeckých projektoch.

162. Vytvoriť školiace strediská vzdelávania a poradenstva zameraného na ochranu	MPRV SR			1 000 000	Cestou aplikovaného výskumu, alebo úloh pre MPRV SR, vybudovať vo	2020
--	---------	--	--	-----------	---	------

agrobiodiverzity v záujme ochrany kultúrneho dedičstva a ohrozených genetických zdrojov rastlín					vybraných regiónoch SR siet' vzdelávania a poradenstva zameranú na ochranu rastlinných druhov významných pre výživu a poľnohospodárstvo	
Vyhodnotenie: Úloha sa zatiaľ nerealizovala.						
163. Dobudovať sieť pre dlhodobý ekologický výskum (LTER Slovensko) a zabezpečiť jej pravidelné aktivity	ÚKE SAV MŽP SR ŠOP SR NLC ÚEL SAV ŠL TANAP			140 000	Dobudovanie národnej siete pre dlhodobý ekologický výskum (LTER Slovensko), doplnenie siete o nové lokality, vybudovanie informačného systému pre dáta siete LTER a jeho prepojenie na informačný systém rezortu MŽP SR, podpora koordinačných aktivít národnej siete a spolupráce v globálnej a európskej a sieti LTER	2020
Vyhodnotenie: Sieť LTER Slovensko bola rozšírená o lokalitu Kráľova hoľa a LTER platformy Poloniny a Trnava. Členovia LTER Slovensko pokračovali vo výskume financovanom z vlastných zdrojov. Sieť LTER Slovensko nedostala žiadnu podporu pre svoju činnosť a koordinačné aktivity, budovanie informačného systému sa neuskutočnilo.						
164. Realizovať a aplikovať výskum vplyvu klimatických zmien na biotu a možnosti mitigačných a adaptačných opatrení	MŽP SR MŠVVaŠ SR MPRV SR SAV			750 000	Koordinované výskumné úlohy	2020
Vyhodnotenie: Realizácia a aplikácia výskumu vplyvu klimatických zmien na biotu a možnosti mitigačných a adaptačných opatrení sú jednou z priorit národnej adaptačnej stratégie Slovenska. Opatrenia v tejto oblasti sú implementované prostredníctvom projektov zameraných na vodné hospodárstvo a jeho manažment. Mnohé z projektov boli implementované z OP KŽP na roky 2007 – 2013, v implementácii ďalších sa pokračovalo aj v súčasnom programovom období 2014 – 2020.						
Výskumné aktivity v tejto oblasti:						
<ul style="list-style-type: none"> • Global Observation Research Initiative in Alpine Environment ako súčasť siete LTER – ÚKE SAV. • APVV-0380-12 Vegetácia alpínskeho pásma ako indikátor kontaminácie životného prostredia – VÚVB, Žilinská univerzita. • VEGA 2/0090/12 Vegetačné zmeny v alpínskych polohách – príčiny, trendy a porovnania – BÚ SAV. • VEGA 1/0589/15 Vybrané prírodné riziká ako indikátory zmeny klímy na Slovensku na príklade lesných ekosystémov – LF TU Zvolen. • VEGA 1/0625/15 Prognóza vplyvu klimatických a morfológických zmien na ekosystém horských povodí s využitím soft computingových technológií – Stavebná fakulta STU Bratislava. • VEGA 2/0052/15 Funkčne významné živočíchy v dynamike lesných ekosystémov v nových environmentálnych podmienkach – FEE TU Zvolen. 						

- VEGA 2/0135/16 Vplyv interakcií voľne žijúcich bylinožravcov a vegetácie na procesy vo vysokohorských ekosystémoch
- APVV-18-0390 Rast a produkcia horských ekosystémov v podmienkach aridizácie klímy – LS TU Zvolen.
- Spoločenstvá snehových výležísk ako bioindikátory zmeny klímy na ÚEV Tatry – SMOPaJ.

CIEĽ		F.9 Zaangažovať široké spektrum zainteresovaných strán a oživiť alebo nadviazať partnerstvá pre podporu implementácie národnej stratégie, podporiť výchovu, vzdelávanie, výskum a participáciu				
OPATRENIE		F.9.5 Zabezpečiť zapojenie súkromného sektora do ochrany a financovania ochrany biodiverzity				
NAVRHOVANÉ ÚLOHY	GESTOR + SÚČINNOSŤ	OČAKÁVANÉ VÝDAVKY (EUR), ZDROJ FINANCOVANIA ÚLOH A MIERA ZABEZPEČENIA			STRUČNÝ OPIS FORMY PLNENIA ÚLOHY	PREDPOKLADANÝ TERMÍN UKONČENIA
		ÚLOHY ROZPOČTOVO ZABEZPEČENÉ	ÚLOHY V SCHVAĽOVACOM PROCESE	ÚLOHY REALIZOVANÉ LEN V PRÍPADE ZÍSKANIA ZDROJOV		
165. Zriadiť pracovnú skupinu pre spoluprácu súkromného sektora na ochrane biodiverzity (ako obdobu iniciatívy „business and biodiversity“ v rámci EÚ)	MŽP SR ŠOP SR			100 000	Vytvorenie platformy pre zlepšenie spolupráce, podpory podnikateľského sektora vrátane zvýhodnených pôžičiek	2016
Vyhodnotenie: Pracovná skupina zatiaľ nebola vytvorená. Úloha preto bude pokračovať aj v ďalších rokoch.						
166. Spracovať pokyny pre zapájanie súkromného sektora do výskumu, ochrany, manažmentu a monitoringu prvkov biodiverzity	MŽP SR MPRV SR SAŽP			20 000	Vypracovanie usmernenia pre rezortné inštitúcie	2016
Vyhodnotenie: Pokyny zatiaľ neboli spracované, spolupráca sa realizuje sporadicky v rámci projektov (napr. LIFE projekty). MŽP SR však spoločne so SAV začína aktívnejšie spolupracovať na projekte „BioDiversa“; BioDiversa je sieť národných a regionálnych financujúcich organizácií, ktoré propagujú celoeurópsky výskum v oblasti biodiverzity a ekosystémových služieb a ponúkajú inovatívne príležitosti na ochranu a trvalo udržateľné riadenie biodiverzity. BioDiversa je financovaná v rámci programu Horizont 2020 ERA-NET COFUND. V budúcnosti bude potrebné lepšie nastaviť plánovanie projektov a aktivít pre vedu a výskum v oblasti biodiverzity aj s MŠVVaŠ SR.						
167. Zapojiť súkromný sektor do financovania monitoringu prírodného prostredia v strediskách cestovného ruchu v chránených územiach	MŽP SR ŠOP SR			30 000	Stanovenie únosnosti centier cestovného ruchu a zhodnotenie dopadu rozvoja cestovného ruchu a aktivít s tým spojených na okolité prírodné prostredie	2020
Vyhodnotenie: Úloha sa zatiaľ nerealizovala. MŽP SR však začalo lepšie spolupracovať s MDV SR ohľadom prípravy Strategického plánu pre rozvoj zeleného cestovného ruchu do roku 2030; ŠOP SR						

ako aj SSJ by mali byť aktívnejšími členmi a viac sa zapájať do usmerňovania a nastavovania pravidiel, cieľov, námetov cestovného ruchu v chránených územiach ako aj v jaskyniach, vrátane premyslenia si finančného plánu na podporu ekologickejšieho cestovného ruchu.

Skratky a značky:

CBP LIFE – Capacity Building Project
LIFE (Projekt budovania kapacít)
CNPA - Karpatská sústava chránených
území
EK - Európska komisia
EÚ - Európska únia
HKŠ - historická krajinná štruktúra
CHÚ - chránené územia
CHVÚ - chránené vtáčie územie
(vymedzené podľa EU smernice o ochrane
vtáctva)
IUCN - Svetová únia ochrany prírody
LPM Ulič – Lesopôľnohospodársky
majetok Ulič, štátny podnik
LTER - Dlhodobý ekologický výskum
LIFE+ - Finančný nástroj Európskej únie
pre životné prostredie
LIFE – Program pre životné prostredie
a ochranu klímy
MDaV SR - Ministerstvo dopravy a
výstavby Slovenskej republiky
MH SR - Ministerstvo hospodárstva
Slovenskej republiky
MK SR - Ministerstvo kultúry Slovenskej
republiky
MO SR - Ministerstvo obrany Slovenskej
republiky
MPRV SR - Ministerstvo
pôdohospodárstva a rozvoja vidieka
Slovenskej republiky

MPSVR SR – Ministerstvo práce,
sociálnych vecí a rodiny Slovenskej
republiky
MŠVVŠ SR - Ministerstvo školstva, vedy,
výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR - Ministerstvo vnútra Slovenskej
republiky
MVO - mimovládne organizácie
MZ SR - Ministerstvo zdravotníctva
Slovenskej republiky
MŽP SR - Ministerstvo životného
prostredia Slovenskej republiky
Natura 2000- európska sústavy chránených
území (pozostáva z CHVÚ a ÚEV)
NLC - Národné lesnícke centrum
NPPC - Národné poľnohospodárske a
potravinárske centrum
NPPC-VÚŽV - Národné
poľnohospodárske a potravinárske centrum
– Výskumný ústav živočíšnej výroby
OPJVE - operačný program Juhovýchodná
Európa
OP KŽP - operačný program Kvalita
životného prostredia 2014-2020
OP ŽP - operačný program Životné
prostredie 2007-2013 (v akčnom pláne sú
uvedené len hlavné projekty)
OÚ - okresné úrady
PPA - Poľnohospodárska platobná
agentúra

PriF UK BA - Prírodovedecká fakulta
Univerzity Komenského Bratislava
PRV - Program rozvoja vidieka SR 2014-
2020
Ramsar/CWI - Karpatská iniciatíva pre
mokrade v rámci Ramsarského dohovoru
SAV - Slovenská akadémia vied
SAŽP - Slovenská agentúra životného
prostredia
SMOPaJ - Slovenské múzeum ochrany
prírody a jaskyniarstva
SPU NR - Slovenská poľnohospodárska
univerzita v Nitre
SPF - Slovenský pozemkový fond
SPZ – Slovenský poľovnícky zväz
SRZ - Slovenský rybársky zväz
SVP - Slovenský vodohospodársky podnik,
š. p.
SZZ – Slovenský zväz záhradkárov
ŠF EÚ - Štrukturálne fondy Európskej únie
využitie na podporu cezhraničnej
a nadnárodnej spolupráce (t. j. Program
cezhraničnej spolupráce Maďarsko -
Slovenská republika 2014-2020, Program
cezhraničnej spolupráce Poľsko -
Slovenská republika 2014-2020, Program
cezhraničnej spolupráce Slovenská
republika – Česká republika 2014-2020,
Program cezhraničnej spolupráce Rakúsko
- Slovenská republika 2014-2020,

Operačný program Stredná Európa 2014 –
2020, Dunajský nadnárodný program
2014-2020)
ŠFM - Švajčiarsky finančný mechanizmus
ŠL TANAP - Štátne lesy TANAPu
ŠOP SR - Štátna ochrana prírody
Slovenskej republiky
ŠR - štátny rozpočet
TU ZV - Technická univerzita Zvolen
ÚEL SAV - Ústav ekológie lesa
Slovenskej akadémie vied
ÚKE SAV - Ústav krajinej ekológie
Slovenskej akadémie vied
ÚKSÚP - Ústredný kontrolný a skúšobný
ústav poľnohospodársky
ÚPD - územno-plánovacia dokumentácia
ÚSES - územný systém ekologickej
stability
ÚEV – územie európskeho významu
(vymedzené podľa EU smernice
o biotopoch, súčasť sústavy Natura 2000)
VLM SR – Vojenské lesy a majetky, štátny
podnik
VÚC - vyšší územný celok
VÚVH - Výskumný ústav vodného
hospodárstva
ZMOS – združenie miest a obcí Slovenska
ŽGZ – živočíšne genetické zdroje